

HRN 911-011

**Sikkerhedsbestemmelser
for skydning med
kamptroppernes våben
(fredstid)**

AUTORISATION

1. **Gyldighedsområde**

Nærværende reglement

HRN 911-011

**"Sikkerhedsbestemmelser for skydning med
kamptroppernes våben (fredstid)"**

(forkortet titel: SIKKAV) fastsætter de for forsvaret i fredstid gældende **reglementariske** sikkerhedsbestemmelse ved skydning og omgang med de i tillæg A anførte våben- og ammunitionstyper.

2. **Ikrafttræden:** Fra modtagelsen.

3. **Erstatter:** Tidligere autorisation af OKT 2013 pga. navneændring.

4. **Andet:** Reglementet er fra OKT 2013.

Reglementet er godkendt af Chefen for Hjemmeværnet til anvendelse i hjemmeværnet. Reglementet må anvendes på internettet.

5. **Sagsbehandler:** Direkte Skydende Våbensektionen, Hærens Kamp- og Ildstøttecenter.

E.b.

O. BERING
oberst

Chef for Hærens Kamp- og Ildstøttecenter

Rettelsesskema

Rettelsesblad eller signal	Måned/ år	Udført dato	Af (underskrift)
1. rettelse	JAN 14	DEC 2013	Hærens Kampskole
2. rettelse	JUN 14	AUG 2014	Hærens Kamp- og Ildstøttecenter
3. rettelse	JUN 15	JUN 2015	Hærens Kamp- og Ildstøttecenter
4. rettelse	OKT 15	OKT 2015	Hærens Kamp- og Ildstøttecenter

Blank

INDHOLDSFORTEGNELSE

	Side
Autorisation	
Rettelsesskema	1
Indholdsfortegnelse	3
Liste over gyldige sider	11
1. kapitel Generelle bestemmelser	101
Punkt 1.1. Fælles bestemmelser	101
1.2. Ansvar for tilrettelæggelse og gennemførelse af skydning	113
1.3. Foranstaltninger mod brandfare	116
1.4. Sanitetstjeneste	117
2. kapitel Gennemførelse af udstilling, demonstration samt udlån af våben og ammunition	201
Punkt 2.1. Fælles bestemmelser	201
2.2. Sikkerhedsbestemmelser for gennemførelse af udstilling og demonstration af våben og ammunition	201
2.3. Ikke militæransattes omgang med våben og ammunition	202
2.4. Bestemmelser for udlån af våben og ammunition	204
3. kapitel Danske enheders skydning i udlandet. Danske enheders skydning med udenlandske enheders våben. Udenlandske enheders skydning m.v. inden for dansk område	301
Punkt 3.1. Fælles bestemmelser	301
3.2. Danske enheders skydning i udlandet	301
3.3. Danske enheders skydning i Danmark med udenlandske enheders våben	302
3.4. Danske enheders skydning i udlandet med udenlandske våben	302
3.5. Udenlandske enheders skarpskydning	302
3.6. Udenlandske enheders skydning med løs am-	304

munition samt røg-, lys- og signalammuniton
under øvelser

4. kapitel	Kontrolskydning af inddragede våben i et missionsområde	401
Punkt 4.1.	Fælles bestemmelser	401
4.2.	Ansvar for tilrettelæggelse og gennemførelse af skydning	401
4.3.	Sikkerhedsbestemmelser for gennemførelse af skydning med inddragede våben	402
5. kapitel	Løs ammunition	501
Punkt 5.1.	Fælles bestemmelser	501
5.2.	Skydning med ammunition af kaliber under 10 mm	502
5.3.	Skydning med ammunition af kaliber over 10 mm	504
5.4.	Kast med øvelseshåndgranat, kanonslag og observationsrøgbombe	505
5.5.	Demonstration af løs ammunitions farlighed samt anvendelse af røg	506
5.6.	Oversigt over løs ammunition m.v., som må anvendes under øvelser	509
6. kapitel	9 mm farvemarkeringsvåben	601
Punkt 6.1.	Fælles bestemmelser	601
6.2.	Personellets ansvar og pligter	602
6.3.	Åbne FX-øvelser	603
6.4.	Lukkede FX-øvelser	603
6.5.	Skydning uden fuld beskyttelse anlagt	603
7. kapitel	Røg, lys- og signalammuniton	701
Punkt 7.1.	Fælles bestemmelser	701
7.2.	Røggammuniton/røgmidler	701
7.3.	Lys- og signalammuniton	705
7.4.	Brandfareområder	708
8. kapitel	Ildmarkering	801
Punkt 8.1.	Fælles bestemmelser	801
8.2.	Markering af artilleri- og morterild ved hjælp af spræng- og tændmidler	801

8.3.	Røgduglægning og markering af skydning samt granatnedslag med ildmarkeringsmateriel	802
8.4.	Ildmarkeringsapparater	803
9. kapitel	Ikke benyttet	901
10. kapitel	Ikke benyttet	1001
11. kapitel	LASER	1101
Punkt 11.1.	Fælles bestemmelser	1101
11.2.	Risiko, skader og helbredsmæssige forhold	1103
11.3.	Sikkerhedsorganisation	1103
11.4.	Fareområde	1109
Bilag 1	Lasermateriel	1112
Bilag 2	Definitioner	1113
12. kapitel	Skydning med våben af kaliber til og med 12, 7 mm mod jordmål	1201
Punkt 12.1.	Fælles bestemmelser	1201
12.2.	Skydning mod bevægeligt jordmål	1205
12.3.	Forbiskydning	1206
13. kapitel	40 mm granatkaster (LV)	1301
Punkt 13.1.	Fælles bestemmelser	1301
13.2.	Skydning med sprængladt ammunition	1301
13.3.	Skydning med øvelsesammunition	1303
13.4.	Skydning med Less Lethal (mindre end dødbringende) ammunition	1304
14. kapitel	84 mm dysekanon og 84 mm panserværnsvåben	1401
Punkt 14.1.	Fælles bestemmelser	1401
14.2.	84 mm dysekanon, 84 mm panserværnsvåben M/95, HEAT og M/97 CS HP	1402
14.3.	Panserværnsvåben M/97, CS HP	1409
14.4.	9 mm instruktionsvåben M/95	1409
14.5.	Instruktionsgevær og lydmarkør til 84 mm dysekanon	1410
14.6.	Øvelsesvåben M/95	1410

15. kapitel	Kast med håndholdte granater	1501
Punkt 15.1.	Fælles bestemmelser	1501
15.2.	Kast på skarpkastningsbane	1504
15.3.	Feltmæssigt kast	1506
15.4.	Kast med røghåndgranat (fosfor)	1508
15.5.	Kast med Less Lethal (mindre end dødbringende) ammunition	1509
16. kapitel	Ikke benyttet	1601
17. kapitel	Ikke benyttet	1701
18. kapitel	Ikke benyttet	1801
19. kapitel	Ikke benyttet	1901
20. kapitel	Ikke benyttet	2001
21. kapitel	Røgkaster	2101
Punkt 21.1.	Fælles bestemmelser	2101
21.2.	76 mm røgkaster	2102
22. kapitel	Stabiliseret Våbenstation M/07 (STAVS M/07)	2201
Punkt 22.1.	Fælles bestemmelser	2201
22.2.	Personellets ansvar og pligter	2204
22.3.	Skydning med STAVS M/07	2207
22.4.	Enhedsskydning med STAVS M/07 under kørsel	2208
23. kapitel	Infanterikampkøretøj	2301
Punkt 23.1.	Fælles bestemmelser	2301
23.2.	Personellets ansvar og pligter	2305
23.3.	Skydning med infanterikampkøretøjskanon	2308
23.4.	Skydning med stabiliseret tårngevær	2309
23.5.	Enhedsskydning med infanterikampkøretøjer under kørsel	2310
24. kapitel	Kampvognskanon	2401
Punkt 24.1.	Fælles bestemmelser	2401
24.2.	Personellets ansvar og pligter	2403
24.3.	Skydning med kampvognskanon	2405
24.4.	Skydning med affuteret maskingevær	2406

25. kapitel	Ikke benyttet	2501
26. kapitel	Ikke benyttet	2601
27. kapitel	Ikke benyttet	2701
28. kapitel	Ikke benyttet	2801
29. kapitel	Ikke benyttet	2901
30. kapitel	Ikke benyttet	3001
31. kapitel	Skydning mod områder, hvori der findes hårde genstande samt skydning mod hårde mål	3101
Punkt 31.1.	Fælles bestemmelser	3101
31.2.	Skydning mod områder, hvori der findes hårde genstande	3101
31.3.	Skydning mod hårde mål	3102
32. kapitel	Skydning på skydebaneanlæg	3201
Punkt 32.1.	Fælles bestemmelser	3201
32.2.	Personnellets ansvar og pligter	3204
32.3.	Skydning i mørke	3212
32.4.	Skydning på feltskydebaner indrettet til reaktionsskydning	3214
32.5.	Skydning på feltskydebaner indrettet til handlebaneskydning	3215
33. kapitel	Ikke benyttet	3301
34. kapitel	Skydning fra køretøj	3401
Punkt 34.1.	Fælles bestemmelser	3401
34.2.	Skydning fra holdende køretøj	3402
34.3.	Skydning under kørsel	3406
35. kapitel	Enhedsskydninger	3501
Punkt 35.1.	Fælles bestemmelser	3501
35.2.	Personnellets ansvar og pligter	3505
35.3.	Skydning fra køretøjer	3514
35.4.	Skydning i mørke	3515

36. kapitel	Specialskydninger	3601
Punkt 36.1.	Fælles bestemmelser	3601
36.2.	Skydning under kørsel (forhold som opsiddet patrulje/eskorte/forsyningskolonne)	3602
36.3.	Over- og forbiskydning	3605
Tillæg A	Sikkerhedselementer	A-1
Punkt A.1.	Fælles bestemmelser	A-1
Tillæg B	Defekt ammunition, klikkere og forsagere	B-1
Punkt B.1.	Fælles bestemmelser	B-1
B.2.	Klikkere, defekt eller beskadiget ammunition	B-1
B.3.	Omgang med forsagere - generelle bestemmelser	B-2
B.4.	Bortsprængning af forsagere - generelle bestemmelser	B-3
B.5.	Behandling af forsagere og klikkere af de enkelte ammunitionstyper	B-5
Tillæg C	Definitioner	C-1
Tillæg D	Stikordsregister	D-1
Tillæg E	Melding og rapportering	E-1
Punkt E.1.	Fælles bestemmelser	E-1
Tillæg F	Midlertidige skydebaneanlæg	F-1
Punkt F.1.	Fælles bestemmelser	F-1
F.2.	Generelle sikkerhedsmæssige krav til midlertidige skydebaneanlæg	F-2
F.3.	Anmeldelse af skydning	F-5
F.4.	"Instruks for skydebaneanlæggets brug"	F-5
F.5.	Dækningstykkelser	F-6
F.6.	Dækningsanlæg	F-9
Tillæg G	Skydelederbeføjelser	G-1
Punkt G.1.	Fælles bestemmelser	G-1
G.2.	Skydelederbeføjelser, officerer	G-1
G.3.	Skydelederbeføjelser, sergentgruppen	G-4
G.4.	Beføjelser for konstabelgruppen	G-12

Tillæg H	Skydesikkerhedsmæssige beføjelser for personel i Hjemmeværnet	H-1
Punkt H.1.	Fælles bestemmelser	H-1
H.2.	Skydesikkerhedsmæssige beføjelser for personel i Hjemmeværnet	H-1
Tillæg I	Ikke benyttet	I-1
Tillæg J	Benævnelser og ansvar i relation til skydeuddannelsesfaciliteter i Forsvaret	J-1
Tillæg Z	Sikkerhedsbekendtgørelser	Z-1
Punkt Z.1.	Advarsler, midlertidige skydeforbud og sikkerhedsbekendtgørelser	Z-1
Z.2.	Oversigt over sikkerhedsbekendtgørelser	Z-3

Blank

Liste over gyldige sider

Indhold	Sidenr.		Datering
Titelblad	-		Udateret
Autorisation	-		2014-06
Rettelsesskema	1	(bagside blank)	2013-10
Indholdsfortegnelse	3/9	(bagside blank)	2015-10
Liste over gyldige sider	11/12		2015-10
1. kapitel	101/122		2015-10
2. kapitel	201/204		2015-10
3. kapitel	301/304		2015-06
4. kapitel	401/402		2013-10
5. kapitel	501/509	(bagside blank)	2015-06
6. kapitel	601/604		2014-06
7. kapitel	701/709	(bagside blank)	2015-06
8. kapitel	801/807	(bagside blank)	2013-10
9. kapitel	901	Ikke benyttet	2013-10
10. kapitel	1001	Ikke benyttet	2013-10
11. kapitel	1101/1116		2013-10
12. kapitel	1201/1207	(bagside blank)	2014-06
13. kapitel	1301/1305	(bagside blank)	2014-06
14. kapitel	1401/1411	(bagside blank)	2015-10
15. kapitel	1501/1510		2015-10
16. kapitel	1601	Ikke benyttet	2013-10
17. kapitel	1701	Ikke benyttet	2013-10
18. kapitel	1801	Ikke benyttet	2013-10
19. kapitel	1901	Ikke benyttet	2013-10
20. kapitel	2001	Ikke benyttet	2013-10
21. kapitel	2101/2105	(bagside blank)	2015-10
22. kapitel	2201/2208		2014-06
23. kapitel	2301/2310		2014-06
24. kapitel	2401/2408		2015-06
25. kapitel	2501	Ikke benyttet	2013-10
26. kapitel	2601	Ikke benyttet	2013-10
27. kapitel	2701	Ikke benyttet	2013-10
28. kapitel	2801	Ikke benyttet	2013-10
29. kapitel	2901	Ikke benyttet	2013-10
30. kapitel	3001	Ikke benyttet	2013-10
31. kapitel	3101/3104		2013-10
32. kapitel	3201/3218		2015-10

Indhold	Sidenr.		Datering
33. kapitel	3301	Ikke benyttet	2013-10
34. kapitel	3401/3409	(bagside blank)	2014-06
35. kapitel	3501/3517	(bagside blank)	2014-06
36. kapitel	3601/3605	(bagside blank)	2014-06
Tillæg A	A – 1/A – 14		2015-10
Tillæg B	B – 1/B – 18		2015-10
Tillæg C	C – 1/C – 18		2015-06
Tillæg D	D – 1/D – 37	(bagside blank)	2013-10
Tillæg E	E – 1/E – 6		2015-10
Tillæg F	F – 1/F – 12		2015-10
Tillæg G	G – 1/G – 12		2015-10
Tillæg H	H – 1/H – 3	(bagside blank)	2015-10
Tillæg I	I – 1/I – 2	Ikke benyttet	2015-06
Tillæg J	J – 1	(bagside blank)	2015-10
Tillæg Z	Z – 1/Z – 4		2015-06
Tillæg Z	Z – 5	(bagside blank)	2015-06
Tillæg Z	Z – 7	(bagside blank)	2015-06
Tillæg Z	Z – 9	(bagside blank)	2015-06
Tillæg Z	Z – 11	(bagside blank)	2015-06
Tillæg Z	Z – 13	(bagside blank)	2015-06
Tillæg Z	Z – 15	(bagside blank)	2015-06
Tillæg Z	Z – 17	(bagside blank)	2015-06
Tillæg Z	Z – 19	(bagside blank)	2015-06
Tillæg Z	Z – 21	(bagside blank)	2015-06
Tillæg Z	Z – 23	(bagside blank)	2015-06
Tillæg Z	Z – 25	(bagside blank)	2015-06
Tillæg Z	Z – 27	(bagside blank)	2015-06
Tillæg Z	Z – 29	(bagside blank)	2015-06

1. KAPITEL

GENERELLE BESTEMMELSER

1.1. FÆLLES BESTEMMELSER

1.1.1. Almindeligt.

1.1.1.1. Bestemmelserne i dette kapitel er opdelt således:

- Punkt 1.1: Fælles bestemmelser.
- Punkt 1.2: Ansvar for tilrettelæggelse og gennemførelse af skydning.
- Punkt 1.3: Foranstaltninger mod brandfare.
- Punkt 1.4: Sanitetstjeneste.

1.1.1.2. Bestemmelserne i dette reglement er gældende for skydning i fredstid med de i tillæg A anførte våben- og ammunitionstyper.

1.1.1.3. Bestemmelserne er endvidere gældende for danske militære enheder og personel ved udsendte styrker, med mindre de af missionen udgivne bestemmelser er mere restriktive, i hvilket tilfælde sidstnævnte er gældende (jf. HOKBST 910-005).

1.1.1.4. Afbigelse fra bestemmelserne kan kun finde sted efter bemyndigelse fra Hærens Kamp- og Ildstøttecenter (HKIC) i hvert enkelt tilfælde. Den for skydningen ansvarlige chef skal sende en begrundet ansøgning om afvigelse fra bestemmelserne i nærværende reglement. Ansøgningen sendes direkte til Hærens Kamp- og Ildstøttecenters myndigheds-postkasse via Captia senest en måned før skydningens planlagte afvikling og skal som minimum indeholde:

- hvilken/hvilke bestemmelser, der ønskes afvigelse fra
- hvorfor de ønskede ændringer er nødvendige (formålet med skydningen)
- hvilken våbenbetegnelse samt ammunitionsbeskrivelse (ikke for håndvåbenammunition)
- hvor og hvornår skydningerne skal finde sted

1.1.1.5. Enheder, der er meddelt en dispensation, skal kunne forevise denne for forvaltende myndighed ved bestilling af skydeterræn, skydebaneanlæg og under gennemførelse af skydningen.

1.1.1.6. Ved skydning i krigstid fremgår våbenbetjening og sikkerhedsbestemmelser - herunder ADVARSLER - af respektive våbenreglementer.

1.1.1.7. Hærens Kamp- og Ildstøttecenter er manuskriptudarbejdende myndighed for dette reglement og kan som sådan konsulteres i alle spørgsmål om sikkerhedsbestemmelser for skydning med kamptroppers våben (fredstid).

1.1.1.8. For alle våbentyper indeholdende CS-gas henvises til Ingeniørregimentets reglementer/publikationer.

1.1.2. Formål, omfang og definitioner.

1.1.2.1. Bestemmelsernes formål er at fastsætte det sikkerhedsmæssige grundlag for gennemførelse af skydning og omgang med de våben og den ammunition, der er omfattet af nærværende reglements bestemmelser, så uheld undgås.

1.1.2.2. Skydning (våbenanvendelse/våbenbrug) omfatter i denne forbindelse al skydning med løs og skarp ammunition, kast med eller anvendelse af håndgranat, kanonslag, lys- og røgmidler samt bortsprængning af forsagere.

1.1.2.3. Ammunition omfatter samtlige typer af krigs- og øvelsesammunition, der er optaget i tillæg A.

1.1.2.4. Med udtrykket "våben" menes de skydevåben med tilhørende affutage, den pågældende bestemmelse omhandler.

1.1.2.5. Definitioner i øvrigt er optaget i tillæg C.

1.1.2.6. Bestemmelser for konstruktion af fareområder for skydning og standardfarekalker til brug ved tilrettelæggelse af skydning findes i:

- HRN 911-012, "Standardfarekalker for kampvognsvåben (fredstid)"
- HRN 911-013, "Standardfarekalker for kamptroppers våben - undtagen kampvognsvåben (fredstid)".

SIKKERHEDSBESTEMMELSER I DETTE REGLEMENT

1. Dette reglement fastsætter sikkerhedsbestemmelser i fredstid for skydning og omgang med skydevåben og ammunition i forbindelse med skydning.
2. De generelle bestemmelser fremgår af de enkelte kapitler og tillæg. Eventuelle **midlertidige bestemmelser** fremgår af tillæg Z.
3. Det påhviler brugeren af reglementet at sætte sig ind i såvel de generelle som de midlertidige bestemmelser.

1.1.3. Forudsætninger.

1.1.3.1. Grundlag.

1.1.3.1.1. Det er ikke tilladt at røre ved våben og ammunition, som man ikke kender eller er uddannet på med mindre, at der foreligger en tilladelse fra en uddannet bruger.

Dette skal formidles ved "Demonstration af løs ammunitions farlighed samt anvendelse af røg" jf. pkt. 5.5.

1.1.3.1.2. Skydevåben og ammunition skal betjenes og anvendes som angivet i forskrifter og reglementer.

1.1.3.1.3. Skytten (brugeren) må ikke foretage konstruktive ændringer på våbnet.

1.1.3.1.4. Skytten (brugeren) skal i sin omgang med skydevåben og ammunition være sig sit ansvar bevidst.

1.1.3.1.5. Personel, der deltager i skydning, må ikke være påvirket af alkohol, euforiserende stoffer eller medicin, der kan forårsage dødsghed. Enhver der deltager i skydningen, har ved mistanke om at en deltager er påvirket af et af ovennævnte stoffer, pligt til at melde dette til nærmest foresatte.

1.1.3.1.6. Er våbnet sikret, betragtes det som om at der ikke er noget fareområde foran våbnet. Der skal derfor ikke foretages nogen kontrol af våbnet.

1.1.3.1.7. Ophold i et fareområde må kun finde sted, såfremt dette er tilladt eller foreskrevet i efterfølgende kapitler og tillæg og kun under iagttagelse af de herfor fastsatte særlige sikkerhedsbestemmelser (f.eks. personel i dækning, personel i et passageområde eller et nærmere fastsat område under forbiskydning).

1.1.3.1.8. Enhver har pligt til uopholdeligt at skride ind over for brud eller tilløb til brud på sikkerhedsbestemmelserne.

1.1.3.2. Skydevåben og ammunitionstyper, for hvilke der ikke er optaget bestemmelser i dette reglement, må ikke anvendes på militære skydebaneanlæg eller i skydeterræner. Såfremt andre interessenter ønsker at bruge militære skydebaner, må dette kun finde sted efter civile myndigheders godkendelse jf. pkt. 1.1.6.1.2.

1.1.3.3. Som mål på skydebaneanlæg må kun anvendes skivemateriel, der er godkendt af Hærens Kamp- og Ildstøttecenter.

1.1.3.4. Forsøgsskydninger og skydninger, der har til formål at afprøve våben, ammunition, sikkerheds- og miljøforhold, må kun gennemføres af Hærens Kamp- og Ildstøttecenter. Under sådanne skydninger kan afvigelser fra gældende sikkerhedsbestemmelser ske i det omfang, som anses for nødvendigt.

1.1.3.5. Tekniske funktioneringsskydninger med reparerede våben, herunder anskydning af kanoner, må kun gennemføres af fagligt personel efter bestemmelserne i respektive Materielfaglige Bekendtgørelser (MFB).

1.1.3.6. Demonstrationsskydninger med skydevåben og ammunitionstyper, for hvilke der i dette reglement er optaget bestemmelser, gennemføres i henhold hertil.

Demonstrationsskydninger med skydevåben og ammunitionstyper, for hvilke der i dette reglement ikke er optaget bestemmelser, må kun gennemføres af de hertil autoriserede myndigheder eller af myndigheder, der efter ansøgning (jf. punkt 1.1.1.4.) i hvert enkelt tilfælde er bemyndiget hertil.

1.1.3.7. Beskyttelsesbriller.

- Ved al aktivitet, hvor skydning kan finde sted, skal personel der opholder sig nærmere end 3 m fra et våben anvende udleverede beskyttelsesbriller. Dette er deltagerens ansvar.

- Ved skydninger, der kræver anlæggelse af CBRN-maske, erstatter denne beskyttelsesbrillerne.
- Såfremt den optimale brug af mørkekampmateriel kræver, at der ikke bæres briller, kan beskyttelsesbriller undlades.
- Ved vagttjeneste i Danmark kan brugen af beskyttelsesbriller undlades.

1.1.3.8. Høreværn (ørebeskyttere). Skydelederen/øvelseslederen skal træffe de nødvendige foranstaltninger for, at der anlægges høreværn ved al skydning og ved gennemførelse af sprængninger. Ved skydning med løs og skarp ammunition med håndskydevåben til og med 10 mm skal skytten, samt personel inden for en afstand af 10 meter fra munden, have anlagt høreværn. Ved skydning med løs og skarp ammunition over 10 mm henvises til de enkelte våbenkapitler.

Det er deltagerens eget ansvar, at det er de udleverede ørepropper eller ørekopper, der anvendes. Bæring af telehjelm kræver normalt supplerende anvendelse af ørepropper.

Ved symptomer på høreskader (nedsat hørelse, øresmerter eller susen for ørerne ud over et kort tidsrum) skal vedkommende lægeundersøges.

1.1.3.9. Vagttjeneste. Skydevåben og skarp ammunition kan anvendes uden for skydepladser i forbindelse med vagttjeneste.

Denne tjeneste indebærer, at vagtpersonellet skal omgås skydevåben og skarp ammunition uden at være under direkte tilsyn. Inden vagttjenesten tiltrædes, skal vagtpersonellet:

- være instrueret om bestemmelserne for skydevåbnets anvendelse under vagttjenesten
- have gennemført forberedende skydeuddannelse, herunder skydning på skydebane med pågældende våben og ammunition
- som minimum have gennemført
 - KONTROLSKYDNING 7 (K7) på gevær eller
 - KONTROLSKYDNING 6 (K6) på pistol med tilfredsstillende resultat
- fremadrettet bestå minimum K6 på pistol eller K7 på gevær én gang om året.

1.1.4. Omgang med skydevåben og ammunition.

1.1.4.1. Skydevåben.

1.1.4.1.1. Skydevåben, som skytten stiller eller lægger fra sig, skal være afladt. Såfremt et ladet skydevåben som en del af en skydning forlades, skal det være sikret og under opsyn af en sikkerhedsbefalingsmand/sikkerhedsassistent. For vagter gælder særlige regler, som skal fremgå af vagtinstruksen.

1.1.4.1.2. Enhver, som får et andet skydevåben end sit eget i hænde eller fatter sit våben, efter at det i et tidsrum ikke har været overvåget af ham selv eller en sikkerhedsbefalingsmand, skal straks ved eftersyn sikre sig, at våbnet ikke er ladet, og at piben eller evt. løsskydningsanordning ikke er tilstoppet. Ved skyts påhviler denne kontrol enhedens fører (delingsfører, sektionsfører, gruppefører, kampvognskommandør).

1.1.4.1.3. Ladning af skydevåben og afgivelse af skud må kun finde sted, når ordre hertil foreligger. Ladning og afladning skal foretages med våbnet pegende i målretningen eller anden fastsat retning. Ved ladning og afladning af håndskydevåben under kommando skal personellet i den enkelte enhed være på linje. Først efter ladningens eller afladningens afslutning og på ordre må eventuelle tabte patroner opsamles.

1.1.4.1.4. Under bevægelse skal et ladet våben være sikret, med mindre andet fremgår af de efterfølgende kapitler. Vedrørende transport i køretøjer med ladte skydevåben samt skydning under kørsel, se punkt 1.1.5. samt 34., 35. og 36. kapitel.

1.1.4.1.5. Inden rengøring af våben påbegyndes, skal skytten ved eftersyn kontrollere, at våbnet er afladt, samt at der ikke findes ammunition eller ammunitionsdele i løb, kammer eller magasin.

1.1.4.2. Ammunition.

1.1.4.2.1. Skytten skal kunne identificere den ammunition, som skytten må anvende i sit våben. Når en skytte modtager ammunition, skal skytten kontrollere, at den er af tilladt type, og skytten skal selv oplade sine magasiner (se undtagelse i pkt. 1.1.4.2.4). I forbindelse med omfordeling af ammunition i en genordningsfase under en-

hedsuddannelse og enhedsskydninger forudsættes denne kontrol gennemført, når skytten modtager opladte magasiner/bånd fra andre i enheden. Defekt ammunition må ikke anvendes. Skytten må ikke være i besiddelse af anden ammunition, end den skytten har fået udleveret til den pågældende skydning eller øvelse.

1.1.4.2.2. Udleveret skarp ammunition skal føres i de hertil bestemte føringsmidler, ammunitionsholdere eller som anvist af skydelederen.

1.1.4.2.3. Det er forbudt at beskadige eller foretage ændringer af ammunition.

1.1.4.2.4. De enkelte ammunitionstyper (jf. tillæg C) skal holdes adskilt. Der kan i forbindelse med uddannelse anvendes eksercer- og fejlammunition i de situationer, hvor der udøves fejlfinding på skytten jf. våbenreglement.

1.1.4.2.5. Ammunition af forskellig kaliber og af forskellig type inden for samme kaliber må ikke opbevares i samme ammunitionskasse, føringsmiddel el.lign., medmindre bestemmelserne for pakning af ammunitionen foreskriver en sådan anbringelse.

1.1.4.2.6. Udlevering og opbevaring af ammunition skal tilrettelægges og gennemføres således, at mulighed for sammenblanding udelukkes.

Inddragning af ammunition skal gennemføres på en sådan måde, at der skabes sikkerhed for, at al ikke anvendt ammunition afleveres.

1.1.4.2.7. Løs og skarp ammunition må ikke anvendes som undervisningsammunition.

Demonstration af løs og skarp ammunition skal gennemføres, inden ammunitionen første gang udleveres og skydning påbegyndes:

- Forevisning af løs ammunition og demonstration af ammunitionens farlighed skal gennemføres som beskrevet i 5. kapitel.
- Forevisning af skarp ammunition gennemføres på skydepladsen.

1.1.4.3. Særlige bestemmelser for og omgang med våben og ammunition.

1.1.4.3.1. Advarsler.

Bestemmelser for omgang med våben og ammunition, der har særlig betydning for personellens sikkerhed - ADVARSLER - er optaget i respektive våbenreglementer m.v. Disse advarsler omfatter bl.a. våbenbetjening, afhjælpning af funktioneringsfejl, klargøring og behandling af våben og ammunition.

1.1.4.3.2. Vedligeholdelse og eftersyn.

Bestemmelser for vedligeholdelse og eftersyn af våben m.v. fremgår af HMAK MFB nr. FAG-21-13.

1.1.4.3.3. For behandling af og omgang med ammunition gælder i øvrigt efterfølgende generelle bestemmelser:

- Ammunition skal under alle forhold behandles varsomt og omhyggeligt. Ammunition må ikke kastes eller slæbes.
- Eksplosivstoffer kan være meget følsomme over for fugtighed, høje temperaturer og direkte solbestråling, hvorfor ammunitionen ikke må udtages af emballagen, før det er nødvendigt.
- Ammunition skal holdes beskyttet mod snavs, sand, fugtighed samt stærk varme. Især brandrør og drivladninger skal beskyttes mod kraftige varmepåvirkninger, herunder direkte solbestråling. Evt. våd eller snavset ammunition skal snarest aftørres; for visse ammunitionstyper skal dette altid ske inden brugen, jf. de i våbenreglementer m.v. givne bestemmelser, idet snavs kan forårsage funktioneringsfejl.
- Klargjort ammunition, som ikke benyttes, skal genpakkes i den originale emballage, såfremt andet ikke er foreskrevet. (Visse ammunitionstyper skal bortskydes evt. bortsprænges, såfremt ammunitionen har været klargjort).
- Beskyttelses- og sikkerhedsanordninger på brandrør samt fænghætte- og fængskruebeskyttere må først fjernes umiddelbart før ammunitionens anvendelse.
- Brandrør eller ammunition med brandrør må ikke udsættes for hurtig rotation ved udpakning og oplægning, ved montering af brandrør eller anden håndtering. En sådan behandling kan medføre, at brandrøret armeres, hvorefter et stød eller slag vil kunne bringe det til funktionering.

1.1.4.3.4. Tobaksrygning og brug af åben ild er forbudt:

- under al behandling og håndtering af ammunition og ammunitionsgenstande

- inden for 30 m fra lastede ammunitions køretøjer.
Afbrænding af ammunitionsemballage må ikke ske inden for 30 m fra ovennævnte lokaliteter, køretøjer og ikke i vindsiden.

1.1.4.3.5. For transport, forsendelse, opbevaring i magasiner, depoter m.v. af ammunition gælder særlige af Forsvarets Materieltjeneste fastsatte bestemmelser vedrørende brandfare.

1.1.4.4. Fundne ammunitions genstande.

1.1.4.4.1. Funden ammunition eller dele heraf, herunder forsaget ammunition samt ammunitions lignende genstande, må kun berøres eller opsamles af personel med særlig bemyndigelse hertil.

1.1.4.4.2. Andet personel, som finder genstande af ovennævnte art, skal melde herom til nærmeste foresatte, som herefter foretager det videre fornødne.

1.1.5. Transport med skydevåben i eller på køretøjer.

1.1.5.1. Under forskydning i et køretøj, hvor transporten indgår som led i en enhedsskydning, kan let maskingevær, let støttevåben, gevær, karabin og pistol medføres i ladet og sikret stand under følgende forudsætninger:

- let maskingevær, let støttevåben, gevær og karabin skal under transporten være placeret mellem benene og holdes lodret eller
- være placeret i de i køretøjet fastmonterede geværholdere eller
- våbnet pegende ud i en på forhånd angivet retning med munden ud over køretøjets kant
- pistol skal anbringes i hylster
- der skal være en sikkerhedsbefalingsmand på køretøjet.

1.1.5.2. Sikkerhedsbefalingsmanden skal kontrollere, at våbnene er sikrede, inden personellet sidder op/anbringer våbnene i geværholdere/hylstrene, ligesom sikkerhedsbefalingsmanden skal overvåge personellet under transporten.

1.1.5.3. Under transport, der indgår som led i en øvelse, hvor der alene anvendes løs ammunition, kan håndskydevåben af kaliber til og med 10 mm medføres i ladet og sikret stand.

Bestemmelser for skydning med løs ammunition under kørsel fremgår af 5. kapitel.

1.1.5.4. Kørsel med ladte våben samt skydning under kørsel kan gennemføres, såfremt der for det pågældende våben findes bestemmelser herfor i efterfølgende kapitler.

1.1.5.5. Under transport i motorkøretøjer i forbindelse med vagttjeneste kan gevær og pistol medføres i ladet og sikret stand. Våbnet skal under transporten anbringes lodret eller i de i køretøjets fastmonterede geværholdere, og pistol skal føres i hylster. Nærmere bestemmelser herfor skal være optaget i vagtinstruksen.

1.1.6. Godkendelse af anlæg til skydning og "Instruks for skydebaneanlæggets brug" (Jf. FKOBST 0.610-4).

1.1.6.1. Godkendelse af skydepladser.

1.1.6.1.1. Enhver fast skydeplads, der anvendes af Forsvaret til skydning med de i nærværende reglement omhandlede våben- og ammunitionstyper, skal være sikkerhedsmæssigt godkendt hertil af Hærens Kamp- og Ildstøttecenter..

1.1.6.1.2. Ved skydninger, der gennemføres af politiet eller civile organisationer på Forsvarets baner eller i Forsvarets terræner, skal der være udarbejdet en instruks og en farekalke for den enkelte skydning. Anvendes der ammunitionstyper, som ikke forefindes i Forsvaret, skal der, når der skydes i Forsvarets skydeterræner, udarbejdes en kalke for denne ammunitionstype. Ammunitionstyperne skal være godkendte af det stedlige politi jf. justitsministeriets skydebanebekendtgørelse.

1.1.6.1.3. Godkendelse af en fast skydeplads indeholder en sikkerhedsmæssig godkendelse af skydepladsen samt en godkendelse af det enkelte faste skydebaneanlæg. Indeholder skydepladsen flere faste skydebaneanlæg, udarbejdes en sikkerhedsgodkendelse for hvert enkelt skydebaneanlæg.

1.1.6.1.4. Et godkendt fast skydebaneanlæg skal anvendes i nøje overensstemmelse med den sikkerhedsmæssige godkendelse af skydebaneanlægget, således som det fremgår af "Instruks for skydebaneanlæggets brug".

1.1.6.1.5. Skydning i mørke (se tillæg C) kan gennemføres som:

- sigtet skydning og/eller
- sigtet skydning under anvendelse af elektroniske natsigtemidler, der må kun udføres, såfremt det fremgår af "Instruks for skydebaneanlæggets brug".

1.1.6.2. Bestemmelser for skydepladsers brug.

1.1.6.2.1. På grundlag af den af Hærens Kamp- og Ildstøttecenter givne sikkerhedsmæssige godkendelse af skydepladsen og de enkelte skydebaneanlæg udarbejder den forvaltende myndighed "Instruks for skydepladsens/skydebaneanlæggets brug". Lokalt betingede sikkerhedsforanstaltninger til supplerende af dette reglements bestemmelser og sikkerhedsgodkendelsen optages heri.

I instruksen kan herudover optages praktiske anvisninger for brugen af skydepladsen eller skydebaneanlægget.

1.1.6.2.2. Genpart af "Instruks for skydepladsens/skydebaneanlæggets brug" og eventuelle rettelser hertil indsendes til Hærens Kamp- og Ildstøttecenter til godkendelse for så vidt angår de sikkerhedsmæssige forhold.

1.1.6.2.3. Den forvaltende myndighed har ansvaret for, at de lokale bestemmelser for anvendelsen af skydepladsen/skydebaneanlægget til enhver tid er i overensstemmelse med sikkerhedsbestemmelserne.

1.1.6.2.4. Et eksemplar af "Instruks for skydepladsens/skydebaneanlæggets brug" skal være tilgængelig for brugeren, og der skal være opsat et eksemplar på skydepladsen/skydebanen.

1.1.7. Uheld, usædvanlige hændelser, vildskud, overtrædelse af sikkerhedsbestemmelser m.v.

1.1.7.1. For at tilsikre en optimal udnyttelse af våben og ammunition i krig er det vigtigt, at alle uheld og usædvanlige hændelser, som fremkommer under uddannelse i fredstid, indberettes. Nogle uheld og usædvanlige hændelser kan synes trivielle og uden betydning, men de kan være med til at give et samlet billede af et problem.

1.1.7.2. Den for skydningen ansvarlige chef skal tilsikre, at der udarbejdes melding, og denne fremsendes som beskrevet i tillæg E.

1.1.7.3. Uheld og usædvanlige hændelser skal indberettes med henblik på:

- at undgå gentagelser
- at få rettet eller elimineret defekt ammunition og/eller våben
- at forbedre konstruktionen af våben og ammunition, så bedre ydeevne opnås
- at tilpasse reglementariske og/eller sikkerhedsmæssige bestemmelser.

1.1.7.4. Forholdsregler ved uheld.

1.1.7.4.1. Umiddelbare handlinger.

Indtræffer der ved en enhed uheld med person- eller materielskade, skal skydelederen eller den befalingsmand, der har eller tager kommandoen på uheldsstedet:

- ved personskaade, yde førstehjælp, tilkalde ambulance m.v. (se punkt 1.4.6.)
- træffe foranstaltninger m.h.p. at begrænse omfanget og hindre gentagelser (standse skydningen, få personellet bort fra ulykkesstedet, iværksætte slukningsarbejder m.v.)
- underrette den for skydningen ansvarlige chef
- inddrage impliceret materiel, eksplosivstoffer og ammunition, herunder også afskudte hylstre og ammunitionsrester, til brug ved opklaring af årsagen til uheldet
- hindre fjernelse og udviskning af spor på uheldsstedet ved evt. at afspærre området.

1.1.7.4.2. Efterfølgende handlinger.

Enhedens ansvar i anledning af uheld med skydevåben, ammunition og eksplosivstoffer fremgår af HMAK MFB FAG-91-14/1. I flyvevåbnet rapporteres i henhold til FMKBST TW.640-4.

Det omfatter:

- at der straks gives melding til foresat myndighed om uheldets omfang og karakter, herunder evt. anmodning om bistand fra auditør og/eller teknisk personel udover det, enheden selv råder over
- at der ikke foretages adskillelse, rengøring m.v. af de pågældende uheldsvåben og eventuelle defekte, beskadigede og frasprængte dele heraf, samt at benyttet ammunition og eksplosivstoffer eller dele heraf (hylsterrester, stikkerprojektiler, etiketter, emballage m.v.) tages i forvaring, således at alt materiale af

betydning kan besigtiges eller indsendes nøjagtig i den stand, hvori det befandt sig umiddelbart efter uheldet

- at der - uanset resultatet af de tekniske undersøgelser på stedet - forberedes og iværksættes aflevering af uheldsvåben og -ammunition, herunder tilbageværende skarp eller løs ammunition, og eksplosivstoffer eller dele heraf til den forvaltende myndighed med aflevering til Værksted Danmark Vest/Forsvarets Materieltjeneste for øje
- at der udarbejdes en nøjagtig og fyldestgørende rapport om uheldet og de nærmere omstændigheder herved (se tillæg E).

1.1.7.5. Overtrædelse af sikkerhedsbestemmelser undersøges og vurderes af den for skydningen ansvarlige chef (ved hjemmeværnet foretages undersøgelse og vurdering ved distriktet), eventuelt med bistand af auditor, med henblik på afgørelse.

1.1.7.6. Vildskud og usædvanlige hændelser med skydevåben, ammunition og eksplosivstoffer behandles jf. forholdsreglerne i tillæg E.

1.1.7.7. Ved uheld forårsaget af sammenblanding af ammunition og/eller afskydning af løsskydningsforstærker skal auditøren altid medinddrages.

1.2. ANSVAR FOR TILRETTELÆGGELSE OG GENNEMFØRELSE AF SKYDNING

1.2.1. Den for skydningen ansvarlige chef.

1.2.1.1. Den for skydningen ansvarlige chef har ansvaret for:

- at iværksætte det i punkt 1.1.4.3.2. faglige eftersyn i forbindelse med skydning
- at skydningen tilrettelægges i overensstemmelse med bestemmelserne i dette reglement samt de særlige bestemmelser, der gælder for pågældende skydeplads
- at enhedens uddannelsesniveau svarer til den i de efterfølgende kapitler angivne, inden skydningerne påbegyndes. Ligeledes er det den for skydningen ansvarlige chef, som har ansvaret for, at den enkelte skytte har opfyldt de stillede krav, inden skytten gives tilladelse til at deltage i skydningerne beskrevet i de enkelte kapitler

- at den udleverede ammunition er i overensstemmelse med de ammunitionstyper og -mængder, der må anvendes ved den pågældende skydning. Se punkt 1.1.3.2. samt tillæg A, Z og FMI hjemmeside vedr. spærret ammunition (<http://fish.msp.forsvaret.fiin.dk/FSV/videnom/materiel/Materielsikkerhed/V%c3%a5bensikkerhed/Sider/VFVaabensik.aspx>). Vedr. spærret ammunition er det for hjemmeværnets vedkommende udleverende depot, som kontrollerer. For ammunition til anvendelse under øvelser, se endvidere 5. kapitel.
- at alt personel, som deltager i en skydning, er bekendt med de sikkerhedsbestemmelser, der er gældende for den enkeltes deltagelse i skydningen. Inden skydeuddannelsen påbegyndes, skal alt personel som minimum gøres bekendt med punkterne 1.1.3.1., 1.1.3.8. og 1.1.4.
- at der ved uheld, skud i utide, særlige hændelser og lign. udarbejdes og fremsendes meldinger, som angivet i tillæg E
- at udpege skydeledere til at forestå gennemførelsen af skydninger med skarp ammunition.

Ansvar og pligter i øvrigt fremgår af punkt 1.4. samt efterfølgende kapitler og tillæg.

1.2.1.2. Den for skydningen ansvarlige chef skal udstede et direktiv for skydningernes tilrettelæggelse og gennemførelse. Det er ikke et krav, at chefen er fysisk til stede på skydebanen eller i det pågældende område.

1.2.2. Skydeleder.

1.2.2.1. Skydning med skarp ammunition skal forestås af en skydeleder, der ikke selv må deltage som skytte. Skydelederen har ansvaret for, at fareområdet er frit inden skydningen påbegyndes.

1.2.2.2. En officer kan være skydeleder i henhold til tillæg G punkt 2.1.

1.2.2.3. En befalingsmand kan være skydeleder jf. tillæg G punkt 3.1.

1.2.2.3.1. Personel i hjemmeværnet, har skydesikkerhedsmæssige beføjelser som omtalt i tillæg H.

1.2.2.4. Skydelederen skal ikke nødvendigvis være uddannet på våbnet/systemet for at kunne være skydeleder. Der skal dog altid

være en sikkerhedsbefalingsmand, som er uddannet på våbnet eller har en gyldig autorisation på det gældende våbensystem.

Ved stabiliserede våbensystemer skal skydelederen, såfremt skydelederen ikke selv er uddannet på våbensystemet, udfærdige en "Instruks for sikkerhedsbefalingsmanden". Dette skal ske sammen med skydeinstruktøren (SKIN), der skal være autoriseret på det pågældende våbensystem. Begge skal underskrive instruksen/forekalken.

1.2.2.5. Skydelederens ansvar og pligter fremgår af punkt 1.3. og 1.4. samt af efterfølgende kapitler og tillæg.

1.2.3. Banekommandøren.

1.2.3.1. Banekommandøren må ikke selv deltage i skydningen.

1.2.3.2. Som banekommandører (undtagen ved skydning på felt-skydebane indrettet til handlebaneskydning (se 32. kapitel) kan anvendes:

- Befalingsmænd, der har beføjelser som sikkerhedsbefalingsmand, er uddannet på de våben, der indgår i skydningen og har mindst 1½ års tjeneste som befalingsmand. Sergenter i søværnet, dog kun efter særlig uddannelse og godkendelse meddelt af søværnets specialinspektør i hvert enkelt tilfælde.
- Befalingsmænd, som har gennemført uddannelsen ved HKIC på et våben og det til våbnet hørende instruktionsvåben.
- Frivilligt personel i hjemmeværnet jf. tillæg H.

1.2.4. Sikkerhedsbefalingsmanden/sikkerhedsassistenten.

1.2.4.1. Sikkerhedsbefalingsmanden/sikkerhedsassistenten må ikke selv deltage i skydningen.

1.2.4.2. Følgende personelgrupper kan anvendes som sikkerhedsbefalingsmand/-assistent:

- befalingsmænd
- overkonstabler af 1. grad, marinespecialister, flyverspecialister samt flyveroverkonstabler med mindst 6 års tjenestetid
- personel ved hjemmeværnet, som har gennemført hjemmeværnets sikkerhedsbefalingsuddannelse jf. tillæg H.

Forudsætningen for at ovenstående personel kan virke som sikkerhedsbefalingsmand/sikkerhedsassistent er, at de har gennemført HRN BBU GSU, HRN 214, HKIC 761 (sikkerhedsassistentuddannelsen) eller tilsvarende uddannelse med tilfredsstillende resultat og er uddannet på de pågældende våben

1.2.4.3. For FLV gælder det, at befalingsmænd, udnævnt efter juli 2014, desuden skal have bestået særskilt uddannelse "Sikkerhedsbefalingsmand i FLV", for at virke som sikkerhedsbefalingsmand.

1.2.4.4. Elever på officersaspirantuddannelsen på HSGS, der har gennemført og bestået uddannelsen i faget "sikkerhedsbefaling", kan i forbindelse med praktikperiode ved en af Hærens HBU-enheder, hvor de har anlagt funktionsafmærkning, virke som sikkerhedsassistent (se tillæg C).

1.2.4.5. Ved skoler kan elever, under tilstedeværelse og overvågning af en lærer med skydelederkompetencer, varetage skydeleders, banekommandørens og sikkerhedsbefalingsmandens/-assistentens pligter, såfremt kurset giver disse kompetencer.

1.3. FORANSTALTNINGER MOD BRANDFARE

1.3.1. Brandfareområder.

Ved skydning med lysspor-, brand- og panserbrandammunition, sprængladt ammunition, røgammunition samt lys- og signalammunition skal der tages særligt hensyn til brandfaren, idet disse typer kan antænde brandbar vegetation.

1.3.1.1. Ved skydning med lyssporammunition kan lyssatsen tænde ild inden for fareområdet ud til nedennævnte afstande, regnet fra standpladsen:

Ammunitionstype	Afstand (m)
5,56 mm lyssporpatron	1200
5,6 mm salonpatron m/lysspor	300
7,62 mm lyssporpatron	1500
7,62 mm øvelseslyssporpatron	900
9 mm øvelseslyssporpatron M/95	400
12,7 mm indeholdende lysspor	3000
20 mm øvelsespatron M/64 m/lysspor	600
Alle over 25 mm m/lysspor	4500

1.3.1.2. Ved skydning med brandammunion, panserbrandammunion, sprængladt ammunition eller røgammunion kan grana-ten/projektilen tænde ild inden for hele fareområdet.

1.3.1.3. Anvendelse af fosforammunion indebærer særlig stor brandfare, dels direkte ved antændelsen, dels fordi uforbrændt fosfor kan være aktivt gennem længere tid.

1.3.1.4. Skydning med signalammunion og lysammunion forsynet med faldskærm, se 7. kapitel.

1.3.2. Risikoen for brand afhænger af årstiden og af lokale forhold såsom vegetation, nedbør m.v.

Særligt hensyn skal tages til plantager, skove og lignende vegetation, hvor en brand kan have meget alvorlige følger. De i punkt 1.3.1.1. anførte brandfareområder skal have en afstand på mindst 100 m til en sådan vegetation.

1.3.3. Den forvaltende myndighed fastsætter på grundlag af ovenstående og på baggrund af de lokale og aktuelle forhold i øvrigt fornødne bestemmelser for forebyggelse af brandskader.

Den forvaltende myndighed skal søge at begrænse risikoen for brand ved etablering af brandbælter i tilslutning til anviste målområder.

1.3.4. Skydelederen har ansvaret for:

- at risikoen for brand tages i betragtning i forbindelse med en skydnings tilrettelæggelse og gennemførelse
- at der under skydning, med de i punkt 1.3.1.1. nævnte ammunitionstyper i nærheden af eller mod områder med brændbar vegetation, holdes konstant observation mod området
- at der er opstillet et brandkommando, forsynet med det nødvendige transport- og slukningsmateriel, til indsættelse ved bekæmpelse af brande efter de lokale bestemmelser
- at brandfareområdet ikke går ind over civilt terræn.

1.4. SANITETSTJENESTE

1.4.1. Ansvar for sanitetstjenestens ordning.

1.4.1.1. Den forvaltende myndighed fastsætter, i de lokale bestemmelser for skydepladsen og i "Instruks for skydebaneanlæggets

brug", de nødvendige bestemmelser for sanitetstjenesten under skarpskydning i overensstemmelse med efterfølgende og de af foresat myndighed fastsatte bestemmelser.

1.4.1.2. Den for skydningen ansvarlige chef er ansvarlig for, at sanitetstjenesten tilrettelægges i overensstemmelse med efterfølgende samt de for skydepladsen fastsatte særlige bestemmelser.

1.4.1.3. Skydelederen og sprængningslederen er ansvarlig for, at det for sanitetstjenestens gennemførelse fastsatte personel og materiel er til stede, og at personellet er instrueret om de gældende bestemmelser for sanitetstjenesten.

1.4.2. Sanitetstjenestens ordning.

1.4.2.1. Almindeligt.

1.4.2.1.1. Ved al skarpskydning skal der være foranstaltning til ydelse af førstehjælp samt til transport af eventuelle tilskadekomne til civilt sygehus.

1.4.2.1.2. Ved visse skydninger skal der desuden være etableret sanitetsvagt eller lægevagt.

1.4.2.2. Sanitetsvagt.

1.4.2.2.1. Ved følgende skarpskydninger m.v. skal der etableres sanitetsvagt på en af skydelederen eller sprængningslederen anvist plads i tilslutning til skydningen:

- skydning med sprængladt ammunition (se tillæg C). Undtaget herfra er skydning med kampvognskanon og dennes instruktionsvåben samt kast med håndgranat på skarpkastningsbane
- skydning, hvor der forekommer gasudstrømning bagud (undtagen ved lydmarkør til 84 mm dysekanon og 84 mm panserværnsvåben M/95)
- feltmæssige kast med skarp håndgranat
- enhedsskydning med gruppe eller sektion, hvori der indgår momenter, der kræver skydning under bevægelsen
- enhedsskydning med deling eller større enhed
- ammunitionsrydning (eftersøgning og bortsprængning af forsagere).

1.4.2.2.2. Udføres flere skydninger samtidigt inden for et geografisk begrænset område, kan én sanitetsvagt bestride tjenesten som sanitetsvagt for flere skydninger, når følgende krav er tilgodeset:

- der skal være signalforbindelse til sanitetsvagten fra samtlige skydeledere
- sanitetsvagten skal være tildelt sådanne transport- og signalmidler, at den kan nå frem til ethvert sandsynligt ulykkessted inden for 10 minutter fra tilkald.

1.4.2.2.3. Sanitetsvagtens personel kan, når der kun skal dækkes én skarpskydning, samtidig bestride anden tjeneste i forbindelse med skydningen. Lederen af sanitetsvagten kan f.eks. samtidig være skydeleder eller banekommandør, såfremt lederen af sanitetsvagten i øvrigt har forudsætninger herfor.

1.4.2.2.4. Sanitetsvagten skal mindst bestå af følgende personel:

- ved HRN, SVN og FLV: En befalingsmand, der som minimum har bestået Forsvarets prøve i førstehjælp samt en hjælper.
- ved HJV: En person, der som minimum har bestået Forsvarets prøve i førstehjælp samt en hjælper.

1.4.2.3. Lægevagt.

1.4.2.3.1. Ved følgende skarpskydninger m.v. skal der etableres lægevagt på en plads anvist af den for skydningen/sprængningen ansvarlige chef:

- enhedsskydning med underafdeling eller større enhed, hvori der indgår bevægelse
- enhedsskydning med samlet styrke af mere end to underafdelinger
- de under punkt 1.4.2.2.1. nævnte skydninger m.v., såfremt ambulance på grund af vej- eller vejrforholdene eller af anden årsag ikke kan påregnes at være fremme inden for højst 30 minutter efter tilkald.

1.4.2.3.2. Det i punkt 1.4.2.2.2. anførte gælder tilsvarende for lægevagter.

1.4.2.3.3. Lægevagten skal som minimum bestå af en læge, en sanitetsuddannet hjælper samt en kører.

1.4.3. Materiel og køretøjer.

1.4.3.1. Ved al skarpskydning skal mindst én sygehjælpertaske (uden medicin) eller IFAK (improved first aid kit) være til rådighed ved skydelinjen, ildstillingen, kasteholdet og ved sprængningsholdet.

1.4.3.2. Ved anvendelse af brandstiftende midler, herunder røghåndgranat (fosfor), skal endvidere en beholder med mindst 1 l vand og pumpe med forstøverdyse samt antifosforklude eller antifosforvæske være til rådighed.

1.4.3.3. En sanitetsvagt skal råde over følgende materiel:

- en sygehjælpertaske
- en bære med tilbehør
- et køretøj. Såfremt skydelinjen ikke ligger i umiddelbar nærhed af fastbanet vej skal terrængående køretøj anvendes.
- kort over området og signalmidler.

1.4.3.4. En lægevagt skal råde over følgende materiel:

- to bårer med tilbehør
- et terrængående køretøj med plads til mindst to bårer
- kort over området og signalmidler
- et lægetaskesæt, inkl. medicinpakning
- en kasse infusionsvæske
- 10 stk. infusionssæt og 10 stk. infusionskanyler.

1.4.3.5. Transport af tilskadekomne.

Ved al skarpskydning skal der være truffet foranstaltninger til, at ambulance hurtigt kan tilkaldes. Herunder afprøvet signalforbindelse fra skydelederen til civilt telefonnet. Der skal være fastsat tilkørselspunkter for ambulancen samt vejvisning fra disse tilkørselspunkter til eventuelle ulykkessteder.

Lokalt betingede procedurer for tilkald af ambulance skal fremgå af instruks for skydepladsens brug.

1.4.4. Forhold ved fosforforbrændinger.

- Stænk af fosfor på hud eller klæder skal omgående fjernes ved at stryge partiklerne af med en pind, bajonet, blyant el. lign.; om fornødent afskæres uniformsdele o.lign.
- Fosforpartikler, som ikke kan fjernes, overhældes med vand, dækkes med drivende våde klude eller om muligt holdes under

vand. Antifosforklude eller antifosforvæske anvendes efter de herfor givne forskrifter.

- Den tilskadekomne skal hurtigst muligt bringes under lægebehandling.

1.4.5. Forhold ved røgforgiftning.

Se 7. kapitel.

1.4.6. Forhold ved ulykker.

1.4.6.1. Den forvaltende myndighed træffer de nødvendige aftaler med den civile ambulancetjeneste og udgiver de fornødne bestemmelser for sanitetstjenesten, bl.a. vedrørende:

- tilkald af ambulance
- tilkørselsveje og tilkørselspunkter
- vejvisning
- tilvejebringelse af personel og materiel
- standsning af skydning m.v. ved ulykker
- adresser og telefonnumre på nærmeste sygehuse og civile læger.

1.4.6.2. Ved formodning om, at der er indtruffet en ulykke, er henholdsvis skydelederen og sprængningslederen ansvarlig for:

- standsning af skydningen m.v.
- iværksættelse af førstehjælp, indsættelse af sanitetsvagt eller lægevagt
- tilkald af ambulance
- fornøden indsættelse af terrængående køretøj til indledningsvis evakuering.

1.4.6.3. Ved tilkald af ambulance skal følgende oplyses:

- tilkalderens grad og navn
- hvorfra tilkaldet sker (telefonnummer/radiokaldesignal)
- skadens art og omfang, herunder, om muligt, antallet af tilskadekomne
- det nøjagtige sted for ulykken
- tilkørselsvej/-punkt samt placering af vejvisere
- hvor længe tilkalderen forbliver ved signalmidlet.

1.4.6.4. Når lægevagt ikke er etableret, kan civil læge søges tilkaldt. Transport af tilskadekomne må imidlertid ikke afvente ankomsten af tilkaldt læge.

1.4.6.5. Administrative forholdsregler ved uheld, se punkt 1.1.7.

2. KAPITEL

GENNEMFØRELSE AF UDSKILLING, DEMONSTRATION SAMT UDLÅN AF VÅBEN OG AMMUNITION

2.1. FÆLLES BESTEMMELSER

2.1.1. Almindeligt.

2.1.1.1. Bestemmelserne i dette kapitel er opdelt således:

- Punkt 2.1.: Fælles bestemmelser.
- Punkt 2.2.: Sikkerhedsbestemmelser for gennemførelse af udstilling og demonstration af våben og ammunition.
- Punkt 2.3.: Ikke militæransattes omgang med våben og ammunition.
- Punkt 2.4.: Bestemmelser for udlån af våben og ammunition.

2.2. SIKKERHEDSBESTEMMELSER FOR GENNEMFØRELSE AF UDSKILLING OG DEMONSTRATION AF VÅBEN OG AMMUNITION

2.2.1. I forbindelse med forsvarsoplysende udstillinger, forældredage, soldaterjubilæer og lignende arrangementer, hvor der demonstreres skydevåben og ammunition, gælder bestemmelserne i nærværende reglement.

2.2.2. Der skal være truffet sådanne sikkerhedsmæssige foranstaltninger, at tyveri af og uheld med skydevåben og ammunition ikke kan finde sted.

2.2.2.1. Alle udstillede skydevåben og ammunitionsgenstande skal være under behørigt og konstant opsyn.

2.2.2.2. Håndskydevåben skal være fastgjort med kæde eller lignende. Pistoler skal endvidere være anbragt uden for publikums rækkevidde.

2.2.2.3. Skydevåben, hvori der kan anvendes ammunition af kaliber til og med 12,7 mm, skal – f.eks. ved fjernelse af slagbolt, bundstykke eller pibe – være sikret således, at ammunition, som evt. er medbragt af publikum, ikke vil kunne affyres i våbnene.

2.2.2.4. Udstilling af ammunition skal ske under anvendelse af undervisningsammunition eller ikke sprængladt øvelsesammunition (se også tillæg C).

2.2.3. Skarpskydning må ikke gennemføres med publikum som skytter, kun løsskydning jf. pkt. 2.3.4.

2.3. IKKE MILITÆRANSATTES OMGANG MED VÅBEN OG AMMUNITION

2.3.1. Civilt ansat personel i forsvaret har muligheden for at deltage i skydning på skydebane med Gevær M/95-familien. De skal forinden gennemgå 1-2 timers uddannelse i våbenbetjening, sigte- og aftræksøvelser m.v. på pågældende skydevåben. Dette skal gennemføres for hvert arrangement.

Pligter og ansvar følger kap. 32, men der skal være en sikkerhedsbefalingsmand/-assistent pr. to skytter.

Uddannelsen og skydningen skal forestås af en officer eller befalingsmand, der ifølge 1. kapitel må være skydeleder. Skydningen må kun gennemføres på en traditionel langdistanceskydebane.

2.3.2. Erhvervspraktikanter ved forsvarets tjenestesteder må gennemføre skydning på traditionel langdistanceskydebane med et Gevær af M/95-familien. De skal forinden gennemgå 1-2 timers uddannelse i våbenbetjening, sigte- og aftræksøvelser m.v. på pågældende skydevåben.

Pligter og ansvar følger kap. 32, men der skal være en sikkerhedsbefalingsmand/-assistent pr. to skytter.

Uddannelsen og skydningen skal forestås af en officer eller befalingsmand, der ifølge 1. kapitel må være skydeleder. Skydningen må kun gennemføres på en traditionel langdistanceskydebane.

Praktikanterne må ikke komme i berøring med anden ammunition eller sprængmidler, jf. FPT 493-6.

2.3.3. Ved InterForce arrangementer kan der gennemføres aktiviteter hvori der indgår skydning med GV M/95-familien og Pistol M/49. InterForce støttemedlemmer skal forinden gennemgå

våbenbetjening, så som opladning af magasin, at lade våben, aflade våben, genlade våben samt afhjælpning af funktioneringsfejl.

Pligter og ansvar følger kap. 32, men der skal være en sikkerhedsbefalingsmand/-assistent pr. to skytter.

Uddannelsen og skydningen skal forestås af en officer eller befalingsmand, der ifølge 1. kapitel må være skydeleder. Skydningerne må kun gennemføres på en traditionel lang- og/eller kortdistance-skydebane.

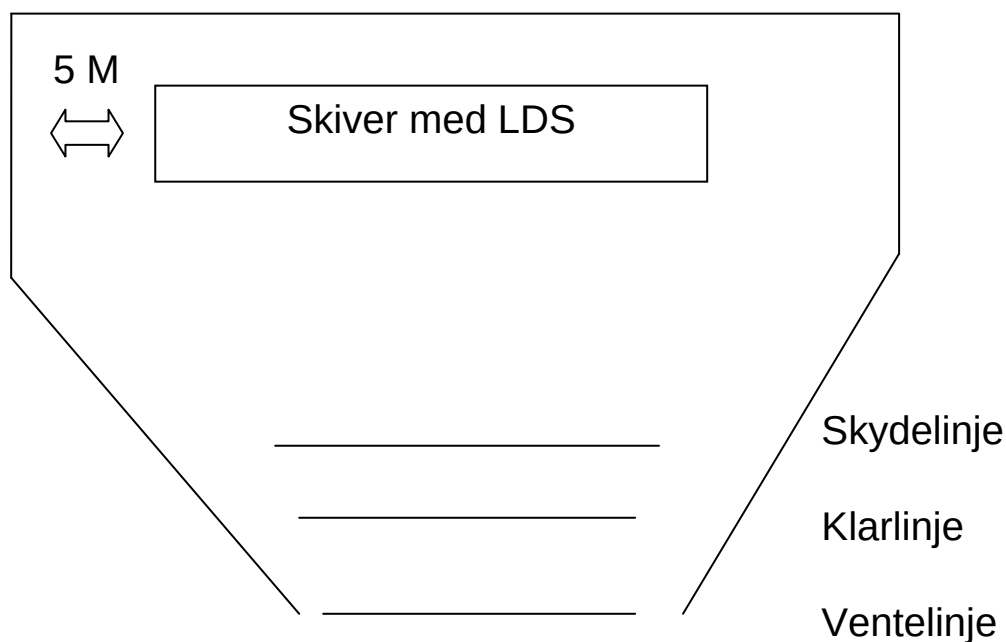
2.3.4. Civile kan ved åbent hus-arrangementer gennemføre skydning med løs ammunition og Laser Duel System (LDS) jf. figur 201.

Der skal være 1 "skydeleder"/øvelsesleder for denne aktivitet, og der skal være 1 sikkerhedsbefalingsmand pr. 2 skytter.

Sikkerhedsbefalingsmanden gennemfører ladning, afladning samt afhjælpning af funktioneringsfejl på våbnet. Kun afsikring og sikring gennemføres af skytten selv.

Skydningen gennemføres som enkelt skud. Der skal være anlagt høreværn og beskyttelsesbriller.

Afspærring i form af markeringsstrimmel

Figur 201: Principtegning for skydning med LØS og LDS.

2.3.5. I forbindelse med public relation-arrangementer, så som demonstration af nye våben for pressen eller besøg af politikere, kan civile i disse arrangementer gennemføre skydningen, når al våbenbetjening med undtagelse af sikring og afsikring, foretages af en SIKBM.

Den civile skal inden skydningens gennemførelse modtage instruktion i sikring og afsikring af våbnet.

Den civile modtager et ladet og sikret våben på standpladsen af en SIKBM og afsikrer herefter selv våbnet. Ved endt skydning sikres våbnet igen, hvorefter det overdrages til SIKBM.

Der skal ved disse arrangementer være en SIKBM for hver skytte.

Der skal være anlagt høreværn og beskyttelsesbriller.

2.3.6. Ved skydning med andre civile skal der søges dispensation jf. pkt. 1.1.1.4. i nærværende reglement.

2.4. BESTEMMELSER FOR UDLÅN AF VÅBEN OG AMMUNITION

Udlån af våben og ammunition skal ske efter:

- Bestemmelser for forsyningsforvaltning af materiel ved myndigheder i hæren (HMAK FAG-41-13)
- Bestemmelser for forsyningsforvaltning af FMT-ammunition (HMAK FAG-11-13).

3. KAPITEL

DANSKE ENHEDERS SKYDNING I UDLANDET.

DANSKE ENHEDERS SKYDNING MED UDENLANDSKE ENHEDERS VÅBEN. UDENLANDSKE ENHEDERS SKYDNING M.V. INDEN FOR DANSK OMRÅDE

3.1. FÆLLES BESTEMMELSER

3.1.1. Almindeligt.

3.1.1.1. Bestemmelserne i dette kapitel er opdelt således:

- Afsnit 3.1.: Fælles bestemmelser.
- Afsnit 3.2.: Danske enheders skydning i udlandet.
- Afsnit 3.3.: Danske enheders skydning i Danmark med udenlandske enheders våben.
- Afsnit 3.4.: Danske enheders skydning i udlandet med udenlandske våben.
- Afsnit 3.5.: Udenlandske enheders skarpskydning.
- Afsnit 3.6.: Udenlandske enheders skydning med løs ammunition samt anvendelse af røg-, lys- og signalammunition under øvelser.

3.2. DANSKE ENHEDERS SKYDNING I UDLANDET

3.2.1. Danske styrker i udlandet, f.eks. FN-styrker, gennemfører skydning under chefens ansvar i overensstemmelse med danske sikkerhedsbestemmelser (nærværende reglement), med mindre de lokale bestemmelser er mere restriktive, i hvilket tilfælde sidstnævnte er gældende. I tvivlstilfælde rettes henvendelse til Hærens Kamp- og Ildstøttecenter.

3.2.2. Sikkerhedspersonel skal være uddannet jf. nærværende reglement.

3.3. DANSKE ENHEDERS SKYDNING I DANMARK MED UDENLANDSKE ENHEDERS VÅBEN

3.3.1. De i nærværende reglement givne bestemmelser er gældende.

3.3.2. Såfremt våben og ammunitionstyper ikke er optaget i tillæg A i nærværende reglement samt i "Instruks for skydebaneanlæggets brug" skal tilladelse indhentes fra Hærens Kamp- og Ildstøttecenter jf. punkt 3.5.4.

3.3.3. Sikkerhedspersonel skal være uddannet jf. nærværende reglement.

3.4. DANSKE ENHEDERS SKYDNING I UDLANDET MED UDENLANDSKE VÅBEN

3.4.1. Der skal gennemføres en uddannelse i våbenbetjening, såfremt man ikke er uddannet på våbnet. Uddannelsen skal som minimum indeholde: efterse, klar til kontrol, lade, aflade, betjening af sikring og afhjælpning af funktioneringsfejl.

3.4.2. Skydningens gennemførelse skal forestås af den besøgte enhed.

3.5. UDENLANDSKE ENHEDERS SKARPSKYDNING

3.5.1. For udenlandske enheder, der skal gennemføre skarpskydning inden for dansk område, gælder efterfølgende bestemmelser.

3.5.2. Såfremt den udenlandske enhed udelukkende skal skyde med våben- og ammunitionstyper, for hvilke sikkerhedsbestemmelser er optaget i dette reglement, anvendes disse bestemmelser samt "Instruks for skydebaneanlæggets brug".

3.5.3. Såfremt den udenlandske enhed skal gennemføre en af følgende skydninger, skal godkendelse indhentes ved Hærens Kamp- og Ildstøttecenter forud for skydningens gennemførelse:

- Skydning med våben- eller ammunitionstyper, som ikke er optaget i dette reglement.
- Skydninger, der væsentligt adskiller sig fra danske metoder.
- Skydninger, som kan forudses at indebære særlige sikkerheds- eller miljømæssige problemer.

3.5.4. Procedurer ved godkendelse af skydninger.

3.5.4.1. Den udpegede (danske) koordinerende myndighed, herefter betegnet "værtsmyndighed", som kan være brigade eller tilsvarende, sender indberetning om skydningerne direkte til Hærens Kamp- og Ildstøttecenter senest en måned før skydningernes planlagte gennemførelse.

3.5.4.2. Af indberetningen skal fremgå:

- våbenbetegnelse, herunder kaliber,
- ammunitionsbetegnelse og ammunitionsbeskrivelse, (ikke for håndvåbenammunition),
- om ammunitionen er belagt med særlige restriktioner,
- den udenlandske enheds nationale sikkerhedsbestemmelser for de pågældende våben- og ammunitionstyper, herunder fareområder, sprængstykketillæg, bestemmelser for forsageres behandling m.v. samt evt. bestemmelser for over- og forbiskydning, og
- hvor og hvornår skydningerne skal finde sted.

3.5.4.3. På grundlag af indberetningen meddeler Hærens Kamp- og Ildstøttecenter værtsmyndigheden, om skydningerne kan gennemføres og i bekræftende fald, hvilke sikkerhedsbestemmelser, der vil være gældende for skydningernes gennemførelse, herunder i hvilken udstrækning den udenlandske enheds nationale sikkerhedsbestemmelser skal anvendes.

Oplysningerne sendes med efterretning til pågældende forvaltende myndighed.

3.5.5. Værtsmyndigheden orienterer og vejleder den udenlandske enhed i overensstemmelse med ovenstående og bistår i nødvendigt omfang enheden med den sikkerhedsmæssige tilrettelæggelse af skydningerne, udfærdigelse af instruktioner og andet nødvendigt for skydningernes gennemførelse, specielt hvad angår den ydre sikker-

hed.

Den udenlandske enhed har herefter det fulde ansvar for, at skydningerne gennemføres efter ovenstående bestemmelser.

3.6. UDENLANDSKE ENHEDERS SKYDNING MED LØS AMMUNITION SAMT RØG-, LYS- OG SIGNALAMMUNITION UNDER ØVELSER

3.6.1. For udenlandske enheder, der skal gennemføre øvelser på dansk område, gælder efterfølgende bestemmelser.

3.6.2. Skydning med og anvendelse af løs ammunition m.v.

3.6.2.1. Bestemmelserne i 5. kapitel vil være gældende.

3.6.2.2. Såfremt enhedens håndskydevåben kun kan forsynes med løsskydningsanordning uden kontaktskudsikring (se tillæg C), fastsættes sikkerhedsafstanden til 15 m.

3.6.2.3. Skydning med og anvendelse af røg-, lys- og signalammunition. Bestemmelserne i 7. kapitel vil være gældende.

3.6.3. Den udenlandske enheds nationale sikkerhedsbestemmelser kan dog anvendes, såfremt de danske bestemmelser fuldt ud tilgodeses.

På områder, hvor den udenlandske enheds nationale sikkerhedsbestemmelser er strengere end de tilsvarende danske bestemmelser, vil de udenlandske bestemmelser være gældende for enheden.

3.6.4. Såfremt enheden ønsker at anvende andre end de i 5. kapitel, punkt 5.6.1. anførte ammunitionstyper eller tilsvarende, skal tilførsel indhentes fra Hærens Kamp- og Ildstøttecenter jf. punkt 3.4.4.

3.6.5. Værtsmyndigheden orienterer og vejleder den udenlandske enhed i overensstemmelse med ovenstående.

Den udenlandske enhed har herefter det fulde ansvar for, at ovenstående bestemmelser følges.

4. KAPITEL

KONTROLSKYDNING AF INDDRAGEDE VÅBEN I ET MISSIONSOMRÅDE

4.1. FÆLLES BESTEMMELSER

4.1.1. Almindeligt.

4.1.1.1. Bestemmelserne i dette kapitel er opdelt således:

- Punkt 4.1.: Fælles bestemmelser.
- Punkt 4.2.: Ansvar for tilrettelæggelse og gennemførelse af skydning.
- Punkt 4.3.: Sikkerhedsbestemmelser for gennemførelse af skydning med inddragede våben.

4.1.2. Bestemmelserne i dette kapitel er kun gældende i forbindelse med kontrolskydning af inddragede våben i et missionsområde.

4.1.3. Gennemførelse af skydning må kun iværksættes, såfremt dette fremgår som en af enhedens opgaver.

4.1.4. Inden skydning skal våben og magasiner kontrolleres af en våbenmekaniker.

4.1.5. Er der tvivl om våbnets funktionstilstand, mistanke om eventuelle lureminering af magasiner eller lignende, skal der anvendes fjernafræk.

4.2. ANSVAR FOR TILRETTELÆGGELSE OG GENNEMFØRELSE AF SKYDNING

4.2.1. Den for skydningen ansvarlige chef har ansvaret for:

- at de inddragede våben og magasiner bliver kontrolleret af en våbenmekaniker forud for skydningen,
- at der kun gennemføres skydning på godkendte skydebaneanlæg, og kun i overensstemmelse med "Instruks for banens brug",

- at der kun gennemføres skydninger, der har til formål at kontrollere de anvendte våben, og
- at de deltagende skytter er omskolet til våbnene. Med omskolet menes i denne sammenhæng, at skytterne som minimum har modtaget undervisning i våbenbetjening på det pågældende våben.

4.3. SIKKERHEDSBESTEMMELSER FOR GENNEMFØRELSE AF SKYDNING MED INDDRAGEDE VÅBEN

4.3.1. Kontrolskydning med inddragede våben skal gennemføres som beskrevet i 32. kapitel "Skydning på skydebaneanlæg". Afvigelse herfra må kun ske efter bemyndigelse fra Hærens Kampskole.

5. KAPITEL

LØS AMMUNITION

5.1. FÆLLES BESTEMMELSER

5.1.1. Almindeligt.

5.1.1.1. Bestemmelserne i dette kapitel er opdelt således:

- Punkt 5.1.: Fælles bestemmelser.
- Punkt 5.2.: Skydning med ammunition af kaliber under 10 mm.
- Punkt 5.3.: Skydning med ammunition af kaliber over 10 mm.
- Punkt 5.4.: Kast med øvelseshåndgranat, kanonslag og observationsrøgbombe.
- Punkt 5.5.: Demonstration af løs ammunitions farlighed samt anvendelse af røg.
- Punkt 5.6.: Oversigt over løs ammunition m.v., som må anvendes under øvelser.

5.1.2. Udlevering af ammunition fra brudt originalemballage skal foretages af en befalingsmand, der ikke samtidigt kan løse andre opgaver. Ved HJV kan det være en af øvelsesledelsen udpeget person, der har gennemført lovpligtig uddannelse. Denne skal kontrollere, at der kun udleveres den befalede ammunitionskategori. Vedr. FLV se pkt. 1.2.4.3.

5.1.3. Under al skydning med løs ammunition skal våbnet være monteret med tilhørende løsskydningsanordning. Det er øvelseslederens ansvar, at der er gennemført kontrol af våben, inden løsskydningsanordning monteres.

5.1.4. Der må aldrig sigtes, skydes eller kastes mod levende mål, som befinder sig inden for fareområdet. Der skal altid tages sådanne hensyn, at der ikke sker skade på personer, dyr eller ejendom.

5.1.5. Skytten har ansvaret for, at der kun lades og skydes med ammunition af tilladt type (ved flermandsbetjente våben – hjælperen).

Når en skytte modtager ammunition, skal kontrollere, at den er af tilladt type, og skytten skal selv oplade sine magasiner.

Under enhedsuddannelse, i forbindelse med omfordeling af ammunition under en reorganiseringssfase, forudsættes kontrollen gennemført, når en skytte modtager opladte magasiner fra andre i enheden.

5.1.6. Under øvelser skal skytten i først kommende ildpause opsamle:

- tabt uafskudt løs ammunition, og
- forsaget løs ammunition m.v. under iagttagelse af de herfor gældende bestemmelser angående ventetid og behandling.

5.1.7. Straks efter en øvelses afslutning skal enhedens fører beordre:

- skytterne til at aflade og efterse våbnene,
- indsamling af tiloversbleven ammunition og tomme hylstre. Indsamlingen skal ske på en sådan måde, at sammenblanding af uafskudt ammunition og tomme hylstre udelukkes.
- kontrol af våben, magasiner o. lign., at de er tomme for ammunition af enhver art, og
- skytter til at kontrollere lommer og lignende for ammunition af enhver art.

5.1.8. Enhver fører skal tilse:

- at enheden efterlever gældende sikkerhedsbestemmelser,
- at løsskydningsanordninger er korrekt monterede, og
- at kontrol af fastspænding af løsskydningsanordninger gennemføres i overensstemmelse med respektive våbenreglementer.

5.2. SKYDNING MED AMMUNITION AF KALIBER UNDER 10 MM

5.2.1. Almindelige bestemmelser.

5.2.1.1. Demonstration af løs ammunitions farlighed skal gennemføres, inden skytterne første gang skal have udleveret løs ammunition. Se punkt 5.5.

5.2.1.2. Skydning med løs ammunition i bygninger, herunder nærkamphuse og lign., er forbudt, når øvelsesstyrken er delt i to partier,

og personer fra begge partier befinder sig inde i den pågældende lokalitet.

5.2.1.3. Under øvelser, hvor løs ammunition anvendes, er håndgemæng forbudt.

5.2.1.4. Under bevægelse skal det ladte våben være sikret, herfra dog undtaget momenter der har til formål at øve skydning under bevægelse.

5.2.1.5. Skytten (betjeningsmandskabet/besætningen) skal straks efter endt øvelse aflade våbnet.

5.2.1.6. Øvelsesområdet må ikke forlades, før:

- tiloversbleven ammunition er afleveret, og
- at det er kontrolleret af en befalingsmand, at våben, magasiner, ammunitionstasker og lign. er tomme for ammunition af enhver art.

5.2.1.7. Ved skoler kan elever, under tilstedeværelse og overvågning af en lærer gennemføre ovenstående kontrol.

5.2.1.8. Ved al løsskydning med håndskydevåben til og med 10 mm skal skytten og øvrigt personel inden for en afstand af 10 meter fra våbenmunden have anlagte høreværn.

5.2.2. Skydning under kørsel.

Skydning under kørsel, og i forbindelse hermed ladning og afladning, må gennemføres med:

- håndskydevåben af kaliber under 10 mm og
- skydevåben i vogn-, panser-, tårn- og kuppelaffutage, når kørslen og skydningen indgår som led i en øvelse.

5.2.3. Skydning med affuterede skydevåben og med 7,62 mm maskingevær i panser-, tårn-, kuppel- samt vognaffutage.

5.2.3.1. Under ladning, afladning og skydning skal al op- og afsidning foregå bag våbnet.

5.2.3.2. Luger skal være lukkede under skydning, såfremt der er personel i rummet, og fareområdet går hen over.

5.2.3.3. Det besætningsmedlem, der betjener kuppelgeværet, skal inden skydning advisere de øvrige besætningsmedlemmer, så disse ikke uforvarende udsættes for skader.

5.3. SKYDNING MED AMMUNITION AF KALIBER OVER 10 MM

5.3.1. Skydning med 12,7 mm løs patron.

5.3.1.1. Høreværn skal under skydning anvendes af alt personel inden for en radius af 20 m fra våbnet.

5.3.1.2. Skytten skal indstille og kontrollere lukke- og affyringsafstanden på 12,7 mm maskingevær før skydningens/øvelsens påbegyndelse samt efter skift til anden affutagetype (VA/FA).

5.3.1.3. Affutageskift med ladet 12,7 mm maskingevær er ikke tilladt.

5.3.1.4. Skydning i civilt terræn med 12,7 mm maskingevær må gennemføres, når der ikke er civilt personel eller dyr inden for 20 m afstand fra våbnet.

5.3.1.5. Skydning fra feltaffutager.

5.3.1.5.1. Stillingsskifte med ladet 12,7 mm maskingevær er ikke tilladt, såfremt våbnet ikke kan sikres.

5.3.1.5.2. Skytten skal inden skydning advisere de øvrige i gruppen/besætningen, så disse ikke uforvarende udsættes for skader.

5.3.1.6. Skydning fra vognaffutager og panseraffutager.

5.3.1.6.1. Skytten skal inden skydning advisere de øvrige besætningsmedlemmer, så disse ikke uforvarende udsættes for skader.

5.3.1.6.2. Under ladning, afladning og skydning skal al op- og afsidning foregå bag våbnet.

5.3.1.6.3. Luger skal være lukkede under skydning, såfremt der er personel i rummet, og fareområdet går hen over disse.

5.3.2. Skydning med løs patron til kampvognskanon og infanterikampvognskanon:

- Skydning med løs patron til kampvognskanon/infanterikampvognskanon må kun finde sted på militære øvelses- og skydepladser.
- Skydning, herunder ladning og afladning, må finde sted under kørsel.
- Under ladning og indtil skydningen er afsluttet, kanonen er afladt og kontrolleret, skal al op- og afsidning foregå bag våbnet.
- Kørerlugen skal være lukket under skydning, såfremt der befinder sig personel i kampvognens kørerrum.
- Skydning må ikke gennemføres nærmere end 200 m fra beboede ejendomme.
- Skydning må ikke finde sted, såfremt uvarslet personel befinder sig nærmere end 100 m fra kampvognen.
Personel, som befinder sig nærmere end 100 m fra den skydende kampvognskanon/infanterikampvognskanon, skal have anlagt høreværn.

5.4. KAST MED ØVELSESHÅNDGRANAT, KANONSLAG OG OBSERVATIONSRØGBOMBE

5.4.1. Øvelseshåndgranat.

5.4.1.1. Kommer personer uforvarende ind i øvelseshåndgranatens fareområde, skal de om muligt søge ud af dette eller vende ryggen til granaten, i nødsfald dække ansigtet (primært øjnene).

5.4.1.2. Klikkere og forsagere opsamles efter mindst 1 minuts ventetid, hvorefter tændpatronen fjernes fra tændmekanismen.

Bliver fængsatsen tændt under tændpatronens udtagning, skal tændmekanisme og tændpatron kastes mindst 3 meter bort i en sådan retning, at personel ikke er i fareområdet, når tændpatronen sprænger.

5.4.2. Kanonslag og observationsrøgbombe.

5.4.2.1. Kommer personer uforvarende ind i fareområdet for kanonslag eller observationsrøgbombe, skal de om muligt søge ud af dette eller vende ryggen til, i nødsfald dække ansigtet (primært øjnene).

5.4.2.2. Beskyttelseshætten må først aftages umiddelbart før antændelse.

5.4.2.3. Ved antændelse af kanonslag og observationsrøgbomber kan der ske afkast af glødende dele fra tændsatsen. For at undgå øjenskader skal tænding derfor ske med strakte arme, således at der opnås størst mulig afstand mellem kasterens hoved og antændelsesstedet (strygefladen).

5.4.2.4. Tændte kanonslag og observationsrøgbomber skal straks kastes og må ikke umiddelbart samles op igen. Kastet skal tilstræbes udført som underhåndskast.

Forsagere skal opsamles efter en ventetid på 3 minutter (jf. tillæg B.).

5.4.2.5. Kanonslag og observationsrøgbomber, hvor tændsatsen er gået itu, skal behandles som defekt ammunition og må ikke anvendes.

5.4.2.6. Kanonslag må ikke anvendes i eller kastes fra bygninger, nærkamphuse o.l.

5.4.2.7. Ved anvendelse af Kanonslag M/11, Kanonslag EL M/75 og Kanonslag EL DM 54 skal alt personel, inden for en radius af 50 meter, have anlagt høreværn.

5.5. DEMONSTRATION AF LØS AMMUNITIONS FARLIGHED SAMT ANVENDELSE AF RØG

5.5.1. Formålet med demonstrationen er at vise eksempler på løs ammunitions farlighed samt forhold ved brug af røg, hvis de ikke anvendes i henhold til sikkerhedsbestemmelserne.

5.5.1.1. Forinden demonstrationen forevises de forskellige typer af løs ammunition, som mandskabet skal kende. Sikkerhedsbestemmelserne for anvendelsen gennemgås.

5.5.1.2. I forbindelse med demonstrationen orienteres mandskabet om, at virkningen ved skydning mod fugtigt ler omtrent svarer til virkningen på levende mål.

5.5.1.3. Efter demonstrationen vises skydning med gevær og maskingevær monteret med tilhørende løsskydningsanordninger.

5.5.1.4. Demonstration af røgens udlæggelse, udseende og udbredelse samt enkeltmands forhold over for røgskyen skal som mini-

mum gennemføres forud for personellet's første deltagelse i øvelser, hvor røg anvendes.

5.5.2. Gennemførelse af demonstrationen.

5.5.2.1. Mål angivet som "papirskive" eller "enkelt lag papir" skal være fastgjort på en træramme.

5.5.2.2. 5,56 mm løs patron i et gevær og 7,62 mm løs patron i et gevær eller LMG uden løsskydningsanordning som enheden har adgang til:

Antal skud	Afstand m	Mål	Virkning
2	0,25	Papirskive.	Gennembrydning af papir og lærred af uforbrændt krudt og lufttryk.
2	0,25	Tom patron-æske med fugtigt ler.	Krudtpartikler trænger 20-25 mm ind i leret.

5.5.2.3. Lydmarkør til 84 mm dysekanon og Panserværnsvåben M/95.

Virkning fra bagblæsten.

Antal skud	Afstand m	Mål	Virkning
1	3	Enkelt lag papir.	Papiret rives af rammen. Papiret gennembrudt af plastikstykker.

5.5.2.4. Våben og ammunition, som man ikke kender, må man ikke røre. Der skal foreligge en tilladelse fra en uddannet bruger.

5.5.2.5. Kanonslag M/11:

5.5.2.5.1. Kanonslaget anbringes, efter at satsen er antændt, i lår-lommen på et par kasserede kampuniformsbukser, der i forvejen har fået anbragt en 5 l plastdunk fyldt med vand i buksebenet. Efter,

at kanonslaget er anbragt, vippes vanddunken, så bukser og dunk er placeret oven på kanonslaget.

Ved eksplosionen vil det ene bukseben samt lårlemme blive revet op.

5.5.2.5.2. En arbejdshandske fyldes med sand og fastgøres omkring kanonslaget med isolerbånd, hvorefter satsen antændes og lægges på jorden.

Ved eksplosionen vil handsken blive sprængt i stykker.

5.5.2.6. Demonstration af røgmidler.

5.5.2.6.1. Maks. to røghåndbomber må anvendes ad gangen til røgudlæggelse.

5.5.2.6.2. Deltagere i demonstrationen (tilskuere) placeres uden for det af skydelederen vurderede røgfareområde, og CBRN-masker anlægges.

Herefter antændes røghåndbomben. Når røgen er udviklet, befales tilskuerne igennem røgen vinkelret på røgfanen.

Når personellet har passeret røgen gøres omkring, personellet går tilbage til udgangspunktet, hvor CBRN-masker befales aflagt.

5.6. OVERSIGT OVER LØS AMMUNITION M.V., SOM MÅ ANVENDES UNDER ØVELSER

Kun nedennævnte ammunitionstyper m.v. må anvendes under øvelser, hvor styrken er delt i to partier:

5,56 mm løs patron M/95 (m/stjernelukke)

7,62 mm løs patron M/62 (m/stjernelukke) (NATO)

.338 eller 8,6 mm løsskydningspatron M/08

9 mm løsskydningspatron M/03

12,7 mm løs patron (rød plast)

Lydmarkør M/85 til 84 mm dysekanon

Lydmarkør M/00 og M/02 til 84 mm panserværnsvåben M/95

Ildmarkeringsladning M/83

Alarmblus M/01

Alarmmine M/87

} (Alarmmidler opsat i civilt terræn skal overvåges, se 7. kapitel).

Øvelseshåndgranat M/54

Kanonslag M/11

Kanonslag DM/30

Kanonslag EL M/75

Kanonslag EL DM 54 (i Kanonskudsmarkør M/76)

Observationsrøgbombe M/66

26,5 mm signalpatron

Signalpatron M/86 til Signalstift M/86

Røghåndbombe (hexit) M/77

Røgdåse (hexit) M/76

Røgkastergranat DM 15

Røgkastergranat KM M/93

76 mm spontanrøgbox

Røghåndgranat (hexit) M/10

} (må kun anvendes på militære øvelses- og skydepladser)

Observationsrøgdåse (orange) M/79

Observationsrøgdåse (orange) M/03

Røghåndbombe KM M/93

Ildmarkering, sprængpunkt, komplet

Skud, ildmarkering, sprængpunkt

6 og 7 bang (LLA)

} (må kun anvendes på militære øvelses- og skydepladser)

Blank

6. KAPITEL

9 MM FARVEMARKERINGSVÅBEN

6.1. FÆLLES BESTEMMELSER

6.1.1. Almindeligt.

6.1.1.1. Bestemmelserne i dette kapitel er opdelt således:

- Punkt 6.1.: Fælles bestemmelser.
- Punkt 6.2.: Personellets ansvar og pligter.
- Punkt 6.3.: Åbne FX-øvelser.
- Punkt 6.4.: Lukkede FX-øvelser.
- Punkt 6.5.: Skydning uden fuld beskyttelse anlagt.

6.1.2. Ved skydning med våben og ammunition, som er nævnt i dette kapitel, skal øvelsesdeltageren forud for øvelsen være uddannet på GV M/95 familien eller pistol. Ligeledes skal øvelsesdeltager have bestået K7 på GV M/95 familien og/eller bestået K6 på pistol. Personel i Hjemmeværnet kan gennemføre øvelser med FX, såfremt de har bestået skydning K7 med GV M/95 - familien.

6.1.3. Sikkerhedselementerne fremgår af tillæg A.

6.1.4. Ophold i fareområdet er kun tilladt, når personel har anlagt beskyttelse jf. punkt 6.1.5.

6.1.5. Beskyttet personel skal have følgende anlagt således, at alt hud er dækket:

- den af forsvaret udleverede ansigtsmaske (med splintfri glas),
- kampuniform
- kampuniformshætte
- handsker
- evt. absorber efter eget ønske.

6.1.6. Høreværn kan undlades, hvis der kun anvendes FX-ammunition under øvelsen.

6.2. PERSONELLETS ANSVAR OG PLIGTER

6.2.1. Den for skydningen ansvarlige chef.

Den for skydningen ansvarlige chef har ansvaret for at bestemmelserne i pkt. 1.2.1.1. og F.1.2. overholdes.

6.2.2. Skydelederen.

I forbindelse med en skydnings tilrettelæggelse og gennemførelse har skydelederen ansvaret for:

- at der ikke befinder sig ubeskyttet personel i fareområdet
- at udpege og instruere sikkerhedsbefalingsmænd
- at udpege og instruere afspærringsposter
- at deltagende personel er uddannet jf. pkt. 6.1.2.
- at alt deltagende personel kender gældende bestemmelser for skydning med FX-gevær
- at deltagende personel informeres om muligheden for at modvirke blå mærker ved anlæggelse af absorber (uldfor, termobukser og lign.)

Ved gennemførelse af lukkede øvelser med maksimalt en enhed (gruppe) og op til 3 mand som markeringsstyrke kan skydelederen samtidigt virke som sikkerhedsbefalingsmand.

6.2.3. Sikkerhedsbefalingsmanden.

Sikkerhedsbefalingsmanden skal være uddannet på let støttevåben, Gevær M/95, Karabin M/96 eller omskolet til FX-gevær samt kende de særlige bestemmelser, der er gældende for skydning med FX-gevær med tilhørende ammunition.

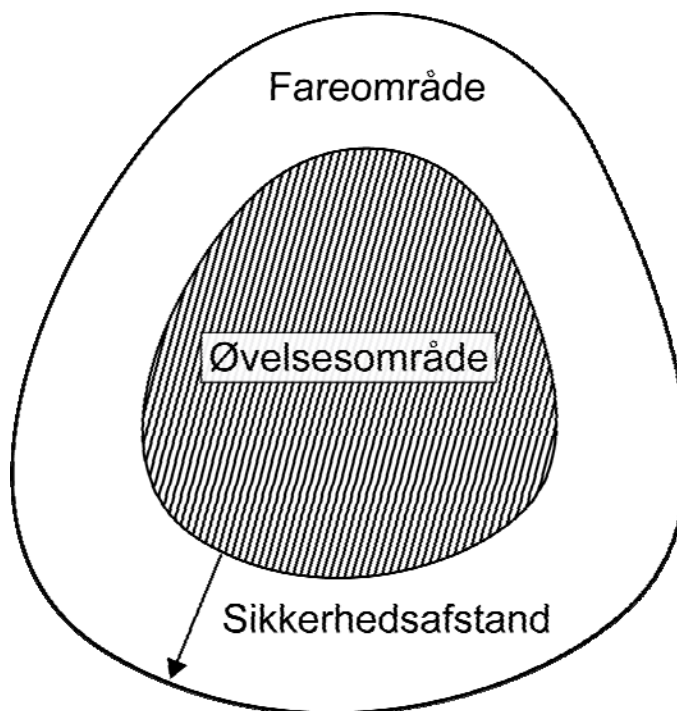
Sikkerhedsbefalingsmanden må ved åbne øvelser maksimalt overvåge en enhed (gruppe). Ved lukkede øvelser må sikkerhedsbefalingsmanden dog overvåge det personel, som befinder sig på lokaliteten.

Sikkerhedsbefalingsmanden skal overvåge, at sikkerhedsbestemmelserne efterleves ved det (de) våben, sikkerhedsbefalingsmanden skal kontrollere.

Sikkerhedsbefalingsmanden har ansvaret for, at de soldater, sikkerhedsbefalingsmanden er pålagt at kontrollere, altid har anlagt befallet sikkerhedsudstyr.

6.3. ÅBNE FX-ØVELSER

6.3.1. Åbne FX-øvelser gennemføres ved at afspærre fareområdet omkring øvelsesområdet, derefter må der kun være beskyttet personel inden for afspærringen jf. figur 601.

Figur 601: Øvelses- og fareområder for FX-øvelser.

6.4. LUKKEDE FX-ØVELSER

6.4.1. Lukkede FX-øvelser gennemføres i huse med låste og haspede døre og vinduer, således at ingen uforvarende kan komme ind. Ved de adgangsveje, der skal være etableret jf. uddannelsescentrets blivende bestemmelser, skal der placeres afspærringsposter.

6.4.2. Alt personel inde i huset skal være beskyttet.

Al øvelsesaktivitet skal straks stoppes, såfremt en dør eller et vindue åbnes.

6.5. SKYDNING UDEN FULD BESKYTTELSE ANLAGT

6.5.1. Skydning uden anlæggelse af fuldt beskyttelsesudstyr må kun gennemføres med personel, som har afsluttet en af forsvarets

basisuddannelser. Personel i Hjemmeværnet skal have gennemført lovpligtig uddannelse.

6.5.2. Skydningen må ikke gennemføres med en enhedsstørrelse større end gruppeniveau. Der kan gennemføres gruppeuddannelse i delingsramme. Sikkerhedsorganisationen følger gruppeniveauet.

6.5.3. Skydning uden fuld beskyttelse anlagt må ikke gennemføres i mørke.

6.5.4. Øvelsestagere og sikkerhedspersonel skal altid som minimum have anlagt de af forsvaret udleverede beskyttelsesbriller og handsker.

6.5.5. Hvis der indgår en markeringsstyrke i øvelsen, skal disse altid have anlagt fuld beskyttelse jf. pkt. 6.1.5., og skydelederen skal sikre sig, at markeringsstyrken ikke har ladte våben. Ved åbne FX-øvelser må markeringsstyrken dog have opladt med løs ammunition; dette skal kontrolleres af sikkerhedsbefalingsmanden. Når der skydes med løs ammunition, skal det sikres, at bestemmelserne i pkt. 5.2.1.2. overholdes.

7. KAPITEL

RØG, LYS- OG SIGNALAMMUNITION

7.1. FÆLLES BESTEMMELSER

7.1.1. Almindeligt.

7.1.1.1. Bestemmelserne i dette kapitel er opdelt således:

- Punkt 7.1.: Fælles bestemmelser.
- Punkt 7.2.: Røgammunion/røgmidler.
- Punkt 7.3.: Lys- og signalammunion.
- Punkt 7.4.: Brandfareområder.

7.2. RØGAMMUNITION/RØGMIDLER

7.2.1. Fælles bestemmelser.

7.2.1.1. Dette kapitel omhandler ikke røg fra DYKN.

7.2.1.2. Anvendelse af røgmidler indeholdende hexit må kun ske som:

- skarpskydning med artilleri
- skarpskydning med morter
- skarpskydning med kampvognskanon
- uddannelse af enheder og personel, der står umiddelbart foran udsendelse til international tjeneste (under den missionsorienterede uddannelse).

Alt anden brug af røgmidler indeholdende hexit er forbudt.

7.2.1.3. Bestemmelser for brug af røgmidler indeholdende hexit fremgår af HRN 911-015 "Sikkerhedsbestemmelser for røgmidler indeholdende hexit".

7.2.1.4. For skydning med og anvendelse af røgmidler og røgammunion gælder efterfølgende bestemmelser samt de i våbenkapitlerne givne bestemmelser.

7.2.1.5. Den for skydningen ansvarlige chef skal udpege en sikkerhedsbefalingsmand, der har ansvaret for efterlevelse af bestemmelserne. For FLV se pkt. 1.2.4.3.

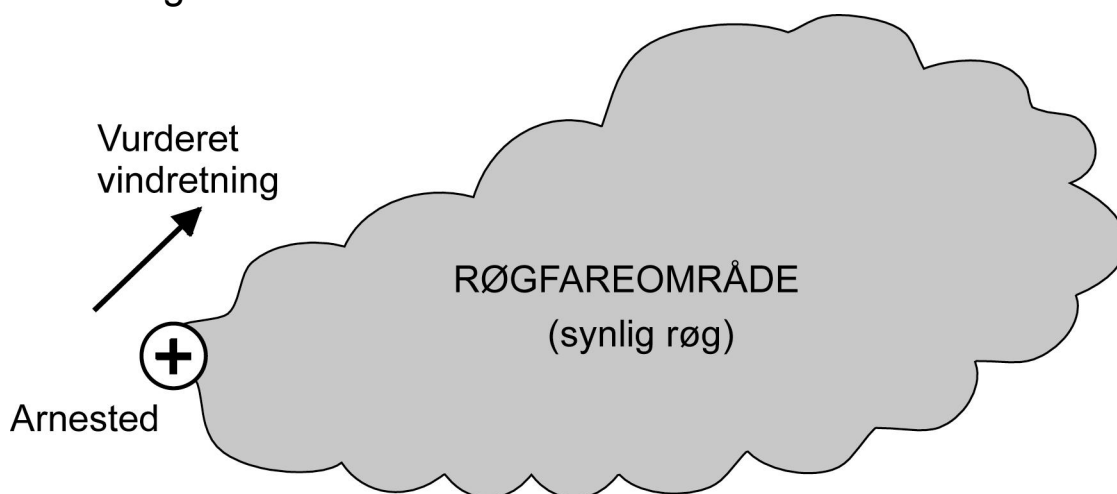
7.2.1.6. I efterfølgende bestemmelser dækker betegnelsen “røgmidler” også røgammunion.

ADVARSEL

Da der er fare for udsivning af phosphine gasser fra Røghåndgranat M/03, skal opbevaringskasser indeholdende Røghåndgranat M/03 altid åbnes i fri luft.

7.2.1.7. Røgmidler må kun anvendes udendørs, hvor røgen kan udvikles og fortyndes naturligt.

7.2.1.8. Kun de i tillæg A anførte røgmidler må anvendes. Halm, olievædet materiale og andre improviserede midler må ikke anvendes som røgmidler.

Figur 701: Røghareområde.

7.2.1.9. Røghareområdet er det område, hvor der er synlig røg. Et eksempelvis røghareområde fremgår af figur 701.

7.2.1.10. Røgmidler, der tændes på jorden eller kastes, har ud over røghareområdet et fareområde for gnister og stikflammer. Fareområdet er cirkelrundt, radius fremgår af tillæg A.

7.2.1.11. Røgmidler, der udskydes fra køretøjer, har, ud over røghareområde, et fareområde, der fremgår af tillæg A.

7.2.1.12. Forud for kast/affyring af røgmidler skal sikkerhedsbefalingsmanden foretage en vurdering af røgens udbredelsesområde henset til vindretning, vindstyrke og terrænets beskaffenhed.

7.2.1.13. Røghåndbomber må føres i ammunitionstasken eller lommer, men aldrig ophængt i sikringsnålens ring eller i udløserbøjlen.

7.2.2. Anvendelse.

7.2.2.1. Røgfareområdet.

- Røgfareområdet skal være overvåget og i nødvendigt omfang afspærret således, at personel uden anlagt CBRN-maske ikke uforvarende opholder sig i eller kommer ind i det.
- Overvågning/afspærring skal være etableret fra antændelse, og indtil røg ikke mere er synlig.
- Ophold i et røgfareområde er tilladt i kortere perioder dog kun med anlagt CBRN-maske (se punkt 7.2.3.4.).
- Ansvar for etablering, overvågning og nødvendig afspærring af røgfareområdet påhviler sikkerhedsbefalingsmanden.

7.2.2.2. Røg må ikke anvendes:

- i nærheden af letantændelige materialer
- indendørs (herunder i nærkamphuse, køretøjer og lign.)
- i mørke
- i eller tæt på lukkede eller delvis lukkede lokaliteter (f.eks. rørgennemgange og feltbefæstede anlæg), hvor røgen ikke kan udvikles og fortyndes naturligt, heller ikke selv om personel, som opholder sig her, har anlagt CBRN-maske.

7.2.2.3. Ved anvendelse af røgmidler ved eller i nærheden af veje, hvor røgen kan være til fare for eventuel kørende trafik, skal fornødne advarsels-/afspærringsforanstaltninger være gennemført.

Såfremt røgen ved et uheld driver ind over offentligt trafikeret vej, skal der straks udstilles poster, som kan advare og evt. standse trafikanter, indtil røgen er drevet væk.

7.2.3. Øvelser med røganvendelse.

7.2.3.1. Før anvendelse af røgmidler i uddannelsen skal følgende være opfyldt for alt deltagende personel:

- Sikkerhedsbestemmelserne for brug af røg skal være gennemgået.

- Der skal være gennemført en orientering om røgs giftighed, jf. FKOPUB 78-2, ABC-Forsvar, Håndbog.
- Der skal være gennemført en demonstration af røgmidler med det formål at give soldaten viden om røgens udbredelse og udseende. Demonstrationen kombineres med en passage af røg med anlagt CBRN-maske, se punkt 5.5.2.6.
- Umiddelbart før brug af røg og inden for samme døgn skal alle, som kan komme i forbindelse med røgen, have gennemgået indledningsøvelse til CS-øvelser, jf. FKOPUB .178-5, ABC-Tjeneste, Uddannelse og øvelser.

7.2.3.2. Personel, der deltager i øvelser, hvor der anvendes røg, skal medføre CBRN-maske. Kommer personellet ind i et røgfareområde, skal maske straks anlægges.

7.2.3.3. Personel i øvrigt, som uforvarende kommer ind i et røgområde, skal, hvis ikke CBRN-maske kan anlægges, straks søge ud af området om muligt vinkelret på vindretningen.

7.2.3.4. Uanset anvendelse af CBRN-maske, skal længere tids (over 3 min.) ophold i tæt røg undgås.

7.2.4. Ved anvendelse af røgmidler kan der opstå "stikflammer" eller udkast af brændende partikler. Under anvendelse af røgmidler, der antændes med hånden, skal følgende derfor iagttages:

- Personellet må ikke holde hovedet ind over røgmidlet.
- Efter antændelse vendes hovedet straks bort.
- Antændte røgmidler skal straks sættes eller kastes.
- Røgdåser skal dog være anbragt på jorden ved antændelse og straks forlades efter antændelse.
- For at undgå hudirritation ved ophold i røg bør huden være dækket. Efter ophold i røg kan afvaskning af evt. blottet hud fjerne risikoen for hudgener.
- Røghåndbomber skal altid kastes mindst 2 m væk.

7.2.5. Forgiftningssymptomer og førstehjælp.

7.2.5.1. Symptomerne ved forgiftning efter indånding af røg opstår normalt straks efter påvirkningen i form af hoste, ondt i halsen, metalsmag i munden, hæshed, trykken eller ømhed i brystet, hvæsende vejrtrækning samt eventuelt kvalme og opkastning, som kan væ-

re blodig. Symptomerne kan dog også optræde nogen tid efter en forgiftning.

7.2.5.2. Førstehjælp i tilfælde af røgforgiftning: Personel, som har været udsat for røg, som viser tegn på forgiftning, skal forholde sig i ro og holdes varme med tæpper eller lign.

Den forgiftede skal straks bringes under lægebehandling. Lægen skal oplyses om, hvilke røgmidler der har fremkaldt forgiftningen.

7.3. LYS- OG SIGNALAMMUNITION

7.3.1. 26,5 mm signalpatron.

7.3.1.1. Affyring af en signalpistol skal gennemføres med en elevation større end 70°. I forbindelse med skydninger i skydeterræn er det tilladt at affyre pistolen med en elevation ned til 45°, såfremt der ikke er udækket personel i fareområdet (i skudretningen og det område, hvor nedslag kan forekomme).

Skytten skal:

- ved valg af skudretning sikre sig, at den forventede skudbane er fri i hele sin udstrækning, inden pistolen affyres under affyringen holde pistolen højere end hovedet samt bøje hovedet således, at ansigtet er beskyttet.

7.3.1.2. Lyskuglens forventede nedslagspunkt skal være mindst 100 m fra bebyggelse, skov, plantage eller andet letantændeligt materiale. Ved valg af skudretning skal der herudover tages hensyn til, at lyssatsen ofte når jorden uden at være helt udbrændt, og at vinden har stor indflydelse på skudbanen.

7.3.1.3. Forekommer der en klikker, gentages aftrækket 3 gange. Går skuddet ikke herunder, må afladning af signalpistolen først foretages efter et halvt minuts ventetid. Signalpistolen skal, indtil afladning har fundet sted, holdes i skudstilling med våbnet pegende i ufarlig retning.

7.3.2. Signalpatron M/86.

7.3.2.1. Affyring af signalstift M/86 skal gennemføres med en elevation mellem 45 og 90 grader.

Skytten skal:

- sikre sig, at der ikke er udækket personel i fareområdet (skudretning og det område, hvor nedslag kan forekomme)
- ved valg af skudretning sikre sig, at den forventede skudbane er fri i hele sin udstrækning, inden signalpatronen affyres
- under affyring skal skytten holde signalstift med signalpatron højere end hovedet samt bøje hovedet således, at ansigtet er beskyttet.

7.3.2.2. Lyskuglens forventede nedslagspunkt skal være mindst 50 m fra bebyggelse, skov, plantage eller andet letantændeligt materiale.

7.3.2.3. Forekommer der en klikker, gentages aftrækket 3 gange. Går skuddet ikke herunder, må afladning af signalpistolen først foretages efter et halvt minuts ventetid. Indtil afladning har fundet sted, skal signalstift med signalpatron holdes i skudstilling, mens der peges i ufarlig retning.

7.3.3. Alarmmidler (alarmblus og alarmminer).

7.3.3.1. Almindeligt.

Fareområdet er et cirkulært område med centrum i alarmmidlet. Fareområdet skal afmærkes eller afspærres. Afmærkningen skal være så tydelig, at den let erkendes af såvel gående som krybende og kravlende personel.
(Eksempelvis med afmærkningsstrimmel).

7.3.3.2. Anbringelse.

7.3.3.2.1. Alarmmidlerne skal under hensyntagen til brandfaren anbringes fra letantændelige materialer således:

- Alarmblus M/01 mindst 1 m i radius og op til 2 meters højde
- alarmminer mindst 50 m.

7.3.3.2.2. Under hensyntagen til virkningen i forbindelse med evt. bortsprængning af forsagede alarmminer, skal disse anbringes mindst 200 m fra huse og andre genstande, der ellers kan beskadiges.

7.3.3.3. Opsætning og klargøring m.v. af alarmmidler må kun foretages af personel, som er uddannet i brugen af disse. Alarmmidlet skal anbringes (opsættes) lodret, og personel må under opsætningen og klargøringen ikke holde hovedet ind over dette.

Alarmmidler må først afsikres, når opsætningen er afsluttet, linen (snubletråden) udlagt og fareområdet afmærket eller afspærret.

7.3.3.4. Alarmmidler, der opsættes uden for militære skyde- og øvelsespladser, skal overvåges, således at uvedkommende ikke kan komme inden for fareområdet for disse eller bringe dem til udløsning.

7.3.3.5. Desarmering.

Alarmblus M/01 og alarmmine: Må desarmeres som anført i betjeningsforskrifterne.

7.3.3.6. Funktioneringsfejl.

7.3.3.6.1. Alarmblus M/01.

Ved funktioneringsfejl (klikker/forsager) afventes der 15 min. før alarmblusset desarmeres og afleveres til den ammunitionsforvalten-
de myndighed.

7.3.3.6.2. Alarmminer.

Ved funktioneringsfejl (klikker/forsager) skal disse behandles som beskrevet i tillæg B (punkt B.5.3.).

7.3.4. Håndholdte lysraketter.

- Overskydning er forbudt.
- Skytten skal sikre sig, at skudbanen er fri.
- Raketten må i fredstid kun anvendes i skydeterræn.
- Affyringsvinklen skal være mellem 45 og 60 grader.
- Skytten skal under affyring bøje hovedet således, at ansigtet ikke udsættes for krudtpartikler, gasudstrømning og lign.

7.3.4.1. 36 mm hvidlysraket M/84:

- klargøres og betjenes som anført i "Brugervejledning for Hvidlysraket M/84" (udg. MAJ 94), udgivet af hjemmeværnet
- i tilfælde af funktioneringsfejl (klikker), monteres beskyttelseshætten igen, og raketten behandles som beskrevet i Tillæg B (punkt B.5.3.).

7.3.4.2. 40 mm lysraket M/98 og M/05, håndholdt, gul og 40 mm håndlysraket M/98 og M/92 (SVN):

- klargøres og betjenes som anført i brugervejledning (findes i raket-
kettens pakning eller anført på raketten)

- i tilfælde af funktioneringsfejl (klikker), skal raketten holdes i skudretningen/skydestillingen i mindst 30 sek. Herefter monteres raketten skruelåg igen, og raketten behandles som beskrevet i tillæg B.

7.4. BRANDFAREOMRÅDER

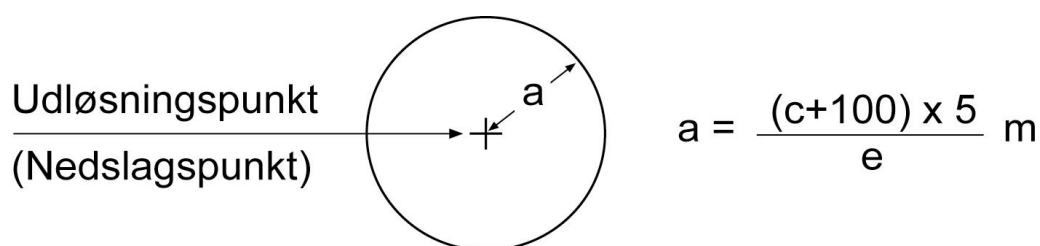
7.4.1. Ved skydning med lysammunition forsynet med faldskærm beregnes brandfareområdet således:

- I vindstille vejr regnes lysfaldskærmens udløsningspunkt sammenfaldende med nedslagspunktet for lyssatsen. Områdets udstrækning fremgår af figur 702.
- I ikke vindstille vejr er områdets udstrækning som angivet i figur 703.

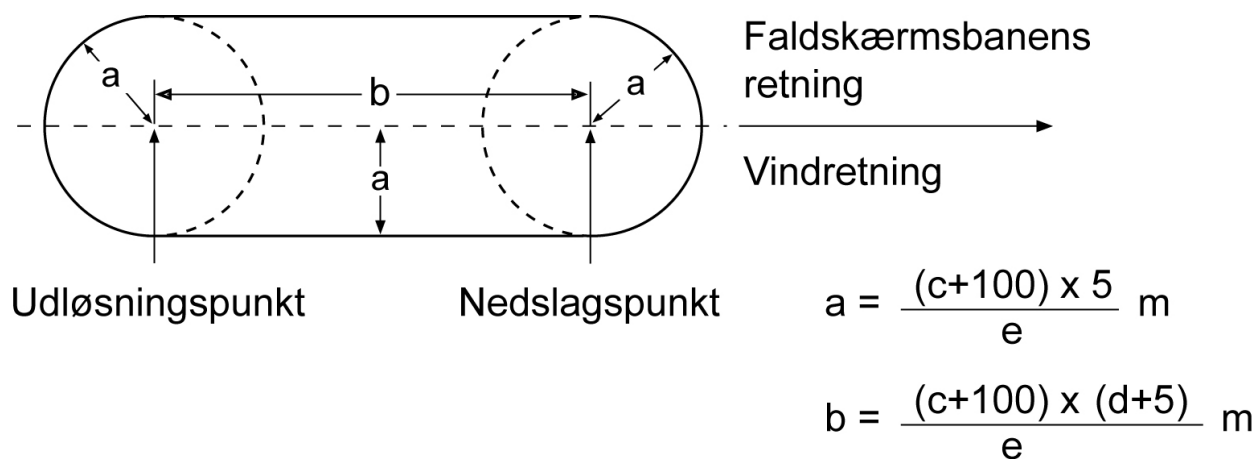
7.4.1.1. Bogstaverne i formlerne betyder:

- a: Radius i området ved vindstille vejr samt den halve bredde af området ved ikke vindstille vejr.
- b: Længden af faldskærmsbanens projektion på jordoverfladen.
- c: Lysfaldskærmens ønskede udløsningshøjde i meter. (Angivet i respektive reglementer).
- d: Vindhastigheden ved jorden i m/s.
- e: Lysfaldskærmens faldhastighed i m/s.

- 36 mm hvidlysraket : 3,5 m/s
- 40 mm lysraket M/98 og M/05 : 5 m/s
- 84 mm lysgranatpatron : 5 m/s
- 40 mm nærllysraket M/92 (SVN) : 5 m/s
- 40 mm håndlysraket M/98 (SVN) : 5 m/s

Figur 702: Områdets udstrækning i vindstille vejr.

Figur 703: Områdets udstrækning i ikke vindstille vejr.

7.4.1.2. Personel, der befinder sig i brandfareområdet for lysammunition forsynet med faldskærm, skal have anlagt hjelm.

7.4.1.3. Brandfareområdet må ikke gå ind over civilt terræn.

7.4.2. Sikkerhedselementerne fremgår af tillæg A.

Blank

8. KAPITEL

ILDMARKERING

8.1. FÆLLES BESTEMMELSER

8.1.1. Almindeligt.

8.1.1.1. Bestemmelserne i dette kapitel er opdelt således:

- Punkt 8.1.: Fælles bestemmelser.
- Punkt 8.2.: Markering af artilleri- og morterild ved hjælp af spræng- og tændmidler.
- Punkt 8.3.: Røgudlægning og markering af skydning samt granatnedslag med ildmarkeringsmateriel.
- Punkt 8.4.: Ildmarkeringsapparater.

8.1.1.2. Bestemmelserne er gældende for markering af artilleri- og morterild m.v. under anvendelse af spræng- og tændmidler, samt for udlægning af røg og for markering af skydning og granatnedslag ved hjælp af særligt ildmarkeringsmateriel.

8.1.1.3. Bestemmelser for anvendelse af spræng- og tændmidler og for udførelse af sprængninger fremgår, udover nedenstående, af HRN 555-030, Sprængningstjeneste (SPRTJ).

8.1.1.4. Bestemmelser for anvendelse af ildmarkeringsmateriel fremgår af HRN 119-001, Hærens skydeuddannelsesmateriel (SKYMAT).

8.1.1.5. Ildmarkeringsladninger må kun antændes med og i ildmarkeringsmateriel.

8.2. MARKERING AF ARTILLERI- OG MORTERILD VED HJÆLP AF SPRÆNG- OG TÆNDMIDLER

8.2.1. Markering ved hjælp af sprængmidler samt røgmidler og kanonslag under anvendelse af elektriske tændmidler skal gennemføres efter de i HRN 555-030, SPRTJ givne retningslinjer og bestemmelser, herunder de i reglementets tillæg Z givne sikkerhedsbestemmelser.

8.2.2. Som beskrevet i HRN 119-001, SKYMAT kan selvmarkerende skivemateriel anvendes som tændmiddel ved antændelse af følgende:

- sprængladninger i forbindelse med ildmarkering,
- specielle ildmarkeringsladninger,
- røgmidler, og
- kanonslag

Sikkerhedsbestemmelserne i HRN 555-030, SPRTJ, skal overholdes for så vidt angår afstande og etablering af ladninger. Herudover skal der etableres en sikkert virkende elektrisk forbindelse mellem skivemateriellet og ladningerne f.eks. ved hjælp af kronmuffer eller lignende.

8.2.3. Forinden påbegyndelse af en skydning eller øvelse, hvori ildmarkering indgår, skal alt deltagende personel være instrueret om:

- hvordan sprængningsområderne er afmærket og herunder have set et eksempel på, hvordan afmærkningen ser ud,
- at al færdsel i de afmærkede områder er forbudt, og
- sikkerhedsafstande og, såfremt dækninger, f.eks. skyttehuller, skal anvendes, hvordan og på hvilken ordre dækning skal søges, og hvornår personellet igen må komme frem fra dækningen.

8.2.4. Ved gennemførelse af ildmarkering skal skydelederen sikre sig, at alt personel er i dækning eller uden for fareområdet, inden skydelederen giver sprængningslederen tilladelse til at iværksætte markeringen.

8.3. RØGUDLÆGNING OG MARKERING AF SKYDNING SAMT GRANATNEDSLAG MED ILDMARKERINGSmateriel

8.3.1. Ildmarkeringsmateriel.

8.3.1.1. Ildmarkeringsmateriel, herunder selvmarkerende skivemateriel, må kun betjenes af personel, som er uddannet i materiellets anvendelse og virkemåde.

8.3.1.2. Opstillet materiel skal altid betragtes som ladet, indtil afladning og eftersyn er gennemført.

8.3.1.3. Hvor der kan være fare for, at personer kommer i nærheden af de enkelte fareområder, skal fareområderne være afmærket med

afmærkningsstrimmel, og personalet skal være instrueret om afmærkningens betydning.

8.3.1.4. Ved materiellets placering og opstilling i terrænet skal der tages hensyn til brandfaren. Brændbar vegetation skal fjernes i nødvendigt omfang, således at risikoen for brand elimineres.

8.4. ILDMARKERINGSAPPARATER

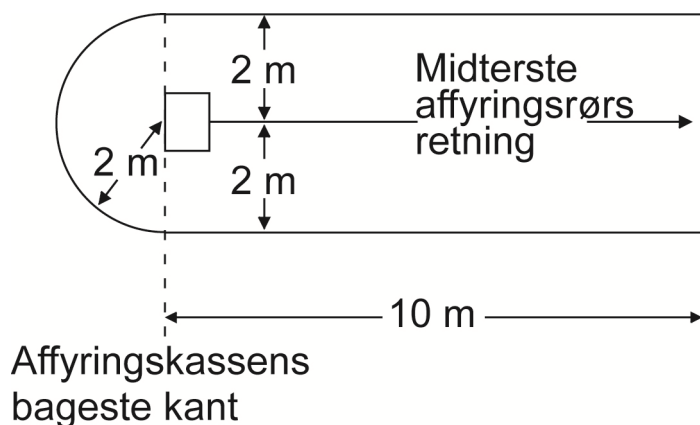
8.4.1. Kanonildsmarkør BT 19 A.

8.4.1.1. Der må kun anvendes Kanonslag EL M/75 i apparatet. Såfremt kanonildsmarkøren ønskes anvendt som tændmiddel, skal reglerne for den/de markeringsladninger, der anvendes, være overholdt.

8.4.1.2. BT 19 A må kun anvendes til at antænde gruppe 1 type A detonatorer, høje sprængpunkter, Observationsrøg (orange) M/79 og Ildmarkeringsladning M/83.

8.4.1.3. Fareområdets form fremgår af figur 801.

8.4.1.4. Ved op- og afladning skal kablet være skruet af skiverejsen.

Figur 801: Kanonildsmarkør BT 19 A. Fareområdets form.

8.4.3.3. Fareområdets form fremgår af figur 802. Hældningsvinklen må ikke være større end 30° fra lodret. (Se også HRN 119-001, SKYMAT, punkt 815.c.)

8.4.3.4. Under op- og nedtagning af artilleriildmarkøren må kun betjeningspersonellet være i fareområdet.

8.4.3.5. Når tændkabler er tilsluttet artilleriildmarkøren, må der ikke være personel i fareområdet.

8.4.3.6. Inden for en radius af 0,5 m fra hver markeringsladning skal jordoverfladen være fri for små sten, træstykker og lignende, der vil kunne slynges uden for fareområdet, ligesom der ikke må være tørt græs, lyng eller tilsvarende brændbar vegetation inden for dette område af hensyn til brandfaren.

8.4.3.7. Ved klikkere skal der ventes 3 min., inden afladning må finde sted (se også tillæg B).

8.4.3.8. BT 19 C må også antændes med tænddynamo.

8.4.4. Geværskudsmarkør BT 19 E.

8.4.4.1. Der må kun anvendes Ildmarkeringsladning M/83 i apparatet. Såfremt geværskudsmarkøren ønskes anvendt som tændmiddel, skal reglerne for den/de markeringsladninger, der anvendes, være overholdt.

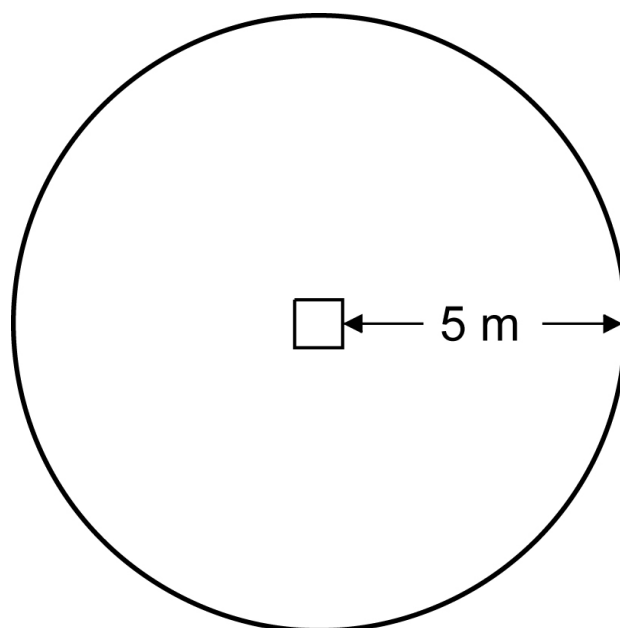
8.4.4.2. BT 19 E må kun anvendes til at antænde gruppe 1 type A detonatorer, høje sprængpunkter, Observationsrøg (orange) M/79 og EI-kanonslag M/75 fritliggende.

8.4.4.3. Fareområdets form fremgår af figur 803.

8.4.4.4. Ved op- og afladning skal forbindelseskablet være afmonteret skiverejseren.

8.4.4.5. Under op- og afladning, når kablet tilsluttes eller frakobles skiverejseren samt under eftersyn, må kun betjeningspersonellet opholde sig i fareområdet.

8.4.4.6. Geværskudsmarkøren må ikke anbringes nærmere skiverejseren end 2 meter.

Figur 803: Geværskudsmarkør BT 19 E. Fareområdets form.

8.4.4.7. Ved klikkere skal der ventes 3 min., inden afladning må finde sted (se også tillæg B).

8.4.5. Kanonildsmarkør BT 19 G.

8.4.5.1. Der må kun anvendes Kanonslag EL DM 54 i apparatet. Såfremt kanonildsmarkøren ønskes anvendt som tændmiddel, skal reglerne for den/de markeringsladninger, der anvendes, være overholdt.

8.4.5.2. BT 19 G må kun anvendes til at antænde gruppe 1 type A detonatorer, høje sprængpunkter, Observationsrøg (orange) M/79, EI-kanonslag M/75 fritliggende og Ildmarkeringsladning M/83.

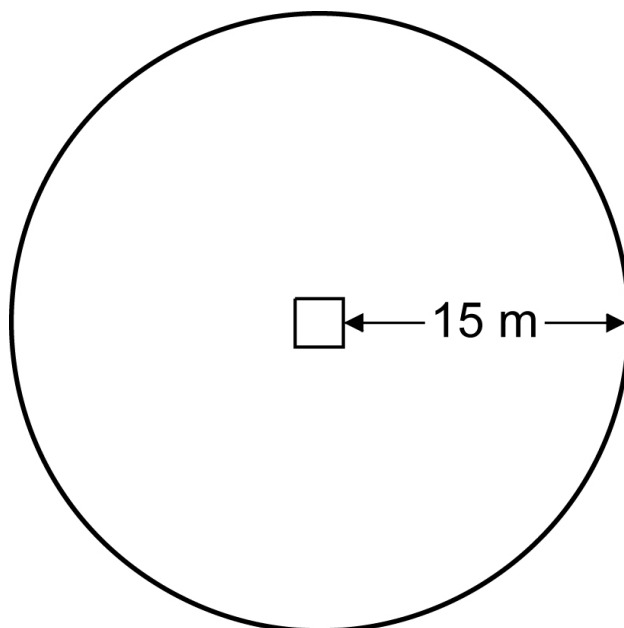
8.4.5.3. Fareområdets form fremgår af figur 804.

8.4.5.4. Ved op- og afladning skal kablet være skruet af skiverejseren.

8.4.5.5. Under op- og afladning samt under eftersyn må kun betjeningspersonel opholde sig i fareområdet.

8.4.5.6. Når kablet er tilsluttet skiverejseren, må der ikke være personel i fareområdet.

8.4.5.7. Ved klikkere skal der ventes mindst 3 minutter, inden afladning må finde sted.

Figur 804: Kanonildsmarkør BT 19 G. Fareområdets form.

Blank

9. KAPITEL

Ikke benyttet

Blank

10. KAPITEL

Ikke benyttet

Blank

11. KAPITEL

LASER

Bilag 1: Lasermateriel.

Bilag 2: Definitioner.

11.1. FÆLLES BESTEMMELSER

11.1.1. Almindeligt.

11.1.1.1. Bestemmelserne i dette kapitel har til formål at tilsikre, at der ikke udsendes laserlys, der enten direkte eller ved at reflektere kan medføre øjenskader. Bestemmelserne er udarbejdet på baggrund af STANAG 3606, "Evaluation and Control of Laser Hazards on military range", DS/EN 60825-1 "Sikkerhed for laserprodukter" samt JSP 390 "UK Ministry of Defence, Military Laser Safety".

11.1.1.2. Bestemmelserne i dette kapitel er opdelt således:

- Punkt 11.1.: Fælles bestemmelser.
- Punkt 11.2. Risiko, skader og helbredsmæssige forhold.
- Punkt 11.3.: Sikkerhedsorganisation.
- Punkt 11.4.: Fareområde.

11.1.1.3. Bestemmelserne er gældende for:

- uddannelse af brugerne,
- anvendelse i forbindelse med uddannelse af enheder nationalt samt i forbindelse med internationale øvelser og
- anvendelse i INTOPS.

11.1.1.4. I tilfælde af krig eller krigslignende indsættelse, hvor der er risiko for skader på eget eller allieret personel og/eller materiel, sættes disse sikkerhedsbestemmelser ud af kraft, så længe indsættelsen pågår.

11.1.1.5. Alt materiel, der indeholder laser, skal afmærkes med en label med sort tekst på gul baggrund.

Afhængig af klassifikation, skal forskellige oplysninger som eksempelvis bølgelængde, lasereffekt etc. ligeledes fremgå.

Mærkerne må ikke fjernes eller tildækkes.

11.1.2. Omfang og definitioner.

11.1.2.1. Bestemmelserne i dette kapitel omfatter lasermateriel optaget i dette kapitels bilag 1.

11.1.2.2. Anvendelse omfatter i denne forbindelse uddannelse på materiellet, enhedsuddannelse (et- og topartsøvelser) samt INT-OPS.

11.1.2.3. Sikkerhedselementer til konstruktion af fareområde fremgår af dette kapitels bilag 1.

11.1.2.4. Definitioner fremgår af dette kapitels bilag 2.

11.1.3. Forudsætninger.

11.1.3.1. Materiellet skal betjenes og anvendes som angivet i forskrifter og reglementer.

11.1.3.2. Brugeren må ikke foretage ændringer på materiellet, og kun det autoriserede tilbehør må anvendes.

11.1.3.3. Brugeren skal kunne betjene og behandle materiellet på en sikkerhedsmæssig forsvarlig måde.

11.1.3.4. Brugeren skal i sin omgang med materiellet være sig sit ansvar bevidst.

11.1.3.5. Ophold i et fareområde må kun finde sted under iagttagelse af de herfor fastsatte særlige sikkerhedsbestemmelser.

11.1.3.6. Enhver har pligt til uopholdeligt at skride ind over for brud eller tilløb til brud på sikkerhedsbestemmelserne.

11.1.3.7. For at forhindre, at laserlys reflekteres, bør reflekterende overflader/genstande fjernes, tildækkes eller overmales med mat maling, før laseren anvendes. Sne, is eller vand (med undtagelse af stillestående vand) virker i denne forbindelse ikke stærkt reflekterende.

11.1.3.8. Ved anvendelse uden for forsvarets faste øvelses- og skydepladser skal der udvises speciel opmærksomhed mhp. at undgå skader på civile og dyr.

11.2. RISIKO, SKADER OG HELBREDSMÆSSIGE FORHOLD

11.2.1. Anvendelse af laser kan forårsage øjenskader, når:

- laserlyset træffer øjets nethinde direkte eller reflekteres mod øjet fra reflekterende flader. Skaden kan medføre nedsat synsevne eller i ekstreme tilfælde blindhed.
- laserlyset observeres gennem optiske instrumenter. Ved observation gennem optiske instrumenter forøges risikoen for øjenskader væsentligt.

11.2.1.1. Anvendelse i mørke og vejrforhold som eksempelvis regn, sne eller tåge samt røg medfører ikke særlige risikoelementer.

11.2.1.2. Anvendelse af lasere kan ikke forårsage andre skader end øjenskader med undtagelse af lasere klassificeret som en klasse 4 laser. Sidstnævnte kan tillige forårsage skader på hud samt i visse tilfælde tænde ild.

11.2.1.3. Under anvendelse af laser skal der tages hensyn til, at laserlyset kan forårsage skader på mennesker og dyrs øjne.

11.2.2. I forbindelse med anvendelse af lasere skal følgende helbredsmæssige forhold iagttages:

- fagligt personel skal følge de af Forsvarets Materieltjeneste udgivne bestemmelser,
- øvrigt personel skal ikke gennemgå særlige undersøgelser før, under og efter anvendelse, og
- ved uheld eller mistanke om uheld på personel skal der snarest iværksættes en lægeundersøgelse. Undersøgelsen skal iværksættes akut efter uheldet/mistanken om uheld.

11.3. SIKKERHEDSORGANISATION

11.3.1. Generelt

11.3.1.1. I forbindelse med anvendelse af laser er sikkerheden pålagt følgende personel:

- den for skydningen ansvarlige chef (i forbindelse med INTOPS styrkechefen),
- lasersikkerhedsleder,
- lasersikkerhedsbefalingsmand og
- brugeren.

11.3.2. Specielt i forbindelse med anvendelse i INTOPS.

Hvis de af missionen udgivne bestemmelser er mere restriktive end nærværende sikkerhedsbestemmelser, er disse gældende jf. HRN 910-005, FREOPS.

11.3.3. Den for skydningen ansvarlige chef (styrkechefen):

- har ansvaret for den samlede sikkerhedstjenestes tilrettelæggelse og gennemførelse,
- har ansvaret for, at der gennemføres rapportering ved uheld eller mistanke om uheld, se pkt. 11.2.2.,
- udpeger lasersikkerhedslederen og
- tilsikrer, at der iværksættes de nødvendige sikkerheds- og afspærringsforanstaltninger.

11.3.4. Lasersikkerhedslederen.

11.3.4.1. Lasersikkerhedslederen skal være uddannet skydeleder jf. pkt. 1.2.2. og tillæg G.

11.3.4.2. Lasersikkerhedslederen er ansvarlig for, at laseren anvendes efter de forskrifter, der er angivet i nærværende sikkerhedsbestemmelser, respektive brugermanualer og eventuelle særlige bestemmelser, der er fastsat af den lokale forvaltende myndighed.

11.3.4.3. Lasersikkerhedslederen må virke som lasersikkerhedsbefalingsmand, såfremt lasersikkerhedslederen selv er uddannet på den pågældende lasertype.

I nedenstående matrix er lasersikkerhedslederens ansvar og pligter angivet¹ :

INTOPS	Øvelses- og UDD virksomhed	UDD af brugere
Ved personelskade, eller mistanke om personelskade, forholde sig som beskrevet i pkt. 11.2.2.		
	Sikre sig, at alt personel er klar over, at hvis ikke-beskyttet personel, køretøjer eller luftfartøjer ses/meldes i eller på vej ind i fareområdet, skal anvendelse af lasere standses ² .	
	På grundlag af den for skydningen ansvarlige chefs direktiv fastlægge fareområdets udstrækning.	
	Sikre sig, at intet personel uden tilladelse opholder sig i fareområdet	
	Instruere personel, der har tilladelse til at opholde sig i fareområdet (beskyttet personel). Herunder aftale,	

¹ Skemaet læses således: Kolonne "INTOPS" skal altid efterleves. I forbindelse med anvendelse af laser i forbindelse med uddannelse af enheder nationalt samt i forbindelse med internationale øvelser, skal kolonnerne "INTOPS" og "Øvelses- og uddannelsesvirksomhed" efterleves. I forbindelse med uddannelse af brugere skal alle tre kolonner efterleves.

² Dog jf. SOP (BB) for enheden. Kan eksempelvis ikke efterleves ved kamphandlinger og lignende. I disse tilfælde skal brugeren så vidt det er muligt undgå at påføre uvedkommende skader.

INTOPS	Øvelses- og UDD virksomhed	UDD af brugere
	hvordan dette personel advares inden brug af laser påbegyndes, således at det tilsikres, at de har anlagt laserbeskyttelse.	
	Sikre sig, at reflekterende genstande i målområdet tildækkes, fjernes eller males over.	
	Udpege og instruere lasersikkerhedsbefalingsmænd. Instruksen skal som minimum indeholde: • aktuelt fareområde (højre og venstre begrænsning), • overvågning af fareområdet og • evt. særlige sikkerhedsbestemmelser, herunder forhold over for personel i fareområdet.	
	Udpege det aktuelle målområde for brugerne samt instruere om særlige sikkerhedsforanstaltninger.	
	Sikre sig, at fareområdet i luften overvåges.	
		Lasersikkerhedslederen skal fra laseren tændes, og indtil laseren igen er slukket, opholde sig således, at

INTOPS	Øvelses- og UDD virksomhed	UDD af brugere
		lasersikkerhedslederen kan overvåge aktiviteten. Sikre sig, at det ikke pålægges lasersikkerhedsbefalingsmanden at overvåge flere lasere, end der kan overskues.
		Sikre sig, at lasersikkerhedslederen har forbindelse til lasersikkerhedsbefalingsmændene.

11.3.5. Lasersikkerhedsbefalingsmanden.

11.3.5.1. Lasersikkerhedsbefalingsmanden skal være uddannet på den pågældende lasertype.

11.3.5.2. I forbindelse med øvelses- og uddannelsesvirksomhed må lasersikkerhedsbefalingsmanden overvåge op til 5 lasere på en gang under forudsætning af, at nedenstående ansvar og pligter kan overholdes.

I nedenstående matrix er lasersikkerhedsbefalingsmandens ansvar og pligter angivet³:

INTOPS	Øvelses- og UDD virksomhed	UDD af brugere
Lasersikkerhedsbefalingsmanden skal overvåge, at sikkerhedsbestemmelserne overholdes. Lasersikkerhedsbefalingsmanden skal straks standse anvendelsen ved brud på eller tilløb til brud på sikkerhedsbestemmelserne.		
	Før anvendelse sikre sig, at der ikke findes personel inden for fareområdet bortset fra evt. beskyttet personel, der har tilladelse til at opholde sig i fareområdet ⁴ .	
	Sikre sig, at laseren først tændes, når der foreligger tilladelse fra lasersikkerhedslederen.	
	Sikre sig, at laseren holdes inden for det udpegede målområde.	
	Overvåge, at laseren betjenes korrekt.	
		Melde til lasersikkerhedslederen, når laseren er slukket.

³ Skemaet læses på samme måde som angivet for lasersikkerhedslederen.

⁴ Dog jf. SOP (BB) for enheden. Kan eksempelvis ikke efterleves ved kamphandlinger og lignende. I disse tilfælde skal brugeren så vidt det er muligt undgå at påføre uvedkommende skader.

11.3.6. Brugeren.

Brugeren skal være uddannet på den pågældende laser eller være under uddannelse. I et missionsområde kan brugeren varetage lasersikkerhedsbefalingsmandens opgaver.

11.3.6.1. Brugeren har følgende ansvar og pligter:

- Brugeren skal kende sikkerhedsbestemmelserne, herunder det aktuelle målområde og de faremomenter, der er forbundet med anvendelse af laser.
- Brugeren skal før brug gennemføre brugereftersyn.
- Brugeren skal sikre sig, at laseren altid er rettet mod målområdet, fra laseren tændes og til den igen er slukket.
- Før anvendelse skal brugeren kontrollere, at der ikke befinder sig personel i fareområdet med undtagelse af dem, der har tilladelse til at opholde sig i målområdet.
- Brugeren skal undgå, at anvende laseren mod reflekterende flader (se definitioner).

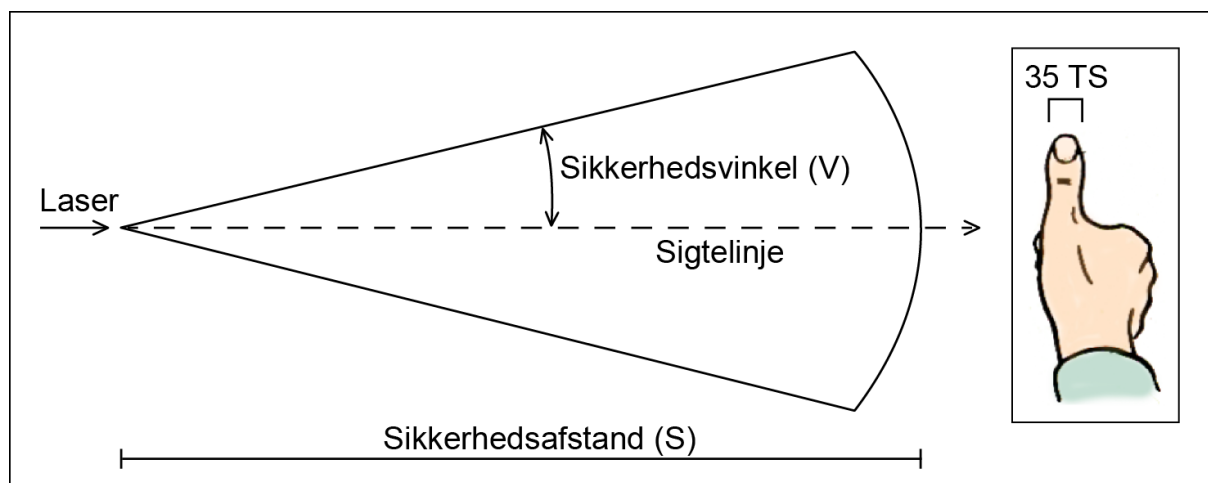
11.4. FAREOMRÅDE

11.4.1. Generelt.

11.4.1.1. Sikkerhedsvinkel og sikkerhedsafstand fremgår af dette kapitels bilag 1. Den aktuelle sikkerhedsafstand vælges af lasersikkerhedslederen ud fra et kendskab til muligheden for at observere ind mod laserens standplads samt, evt. anvendelse af optiske instrumenter til denne observation.

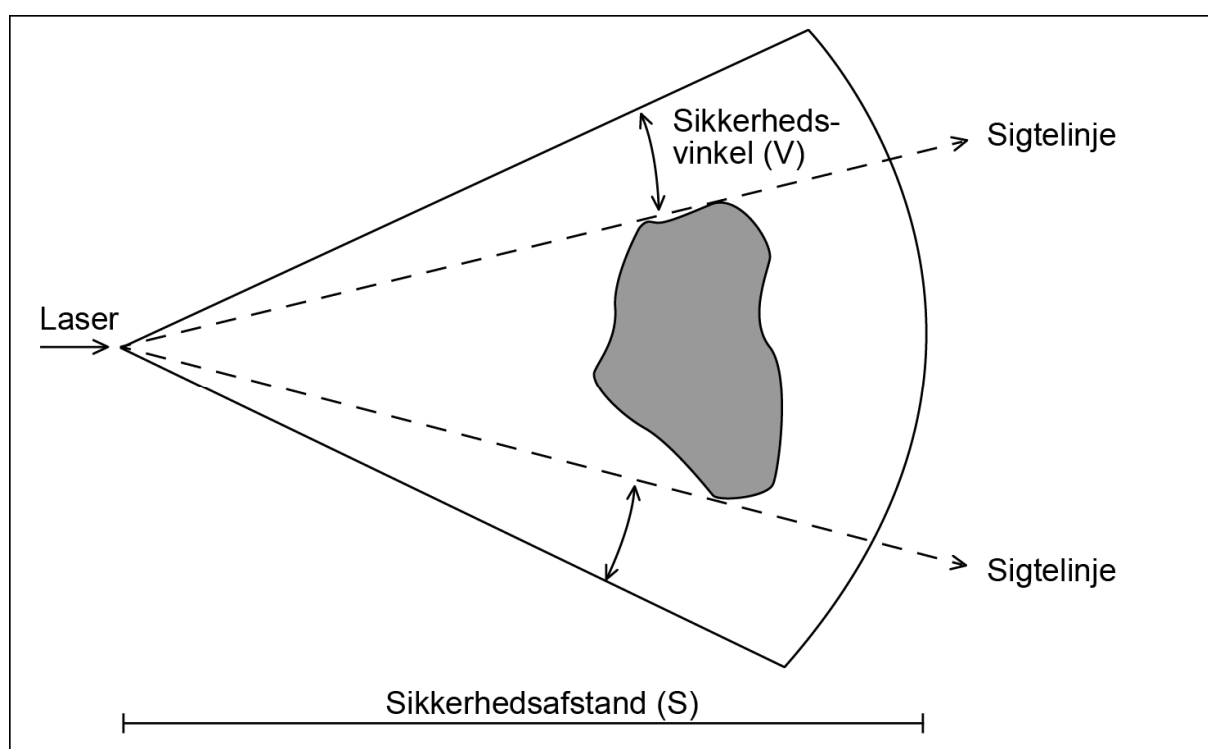
Såfremt man ikke er sikker på, hvorvidt der er optik i fareområdet, vælges altid den største sikkerhedsafstand.

11.4.2. Fareområde ved måling mod et mål.
Fareområdets udseende fremgår af figur 1101.

Figur 1101: Fareområde, et mål.

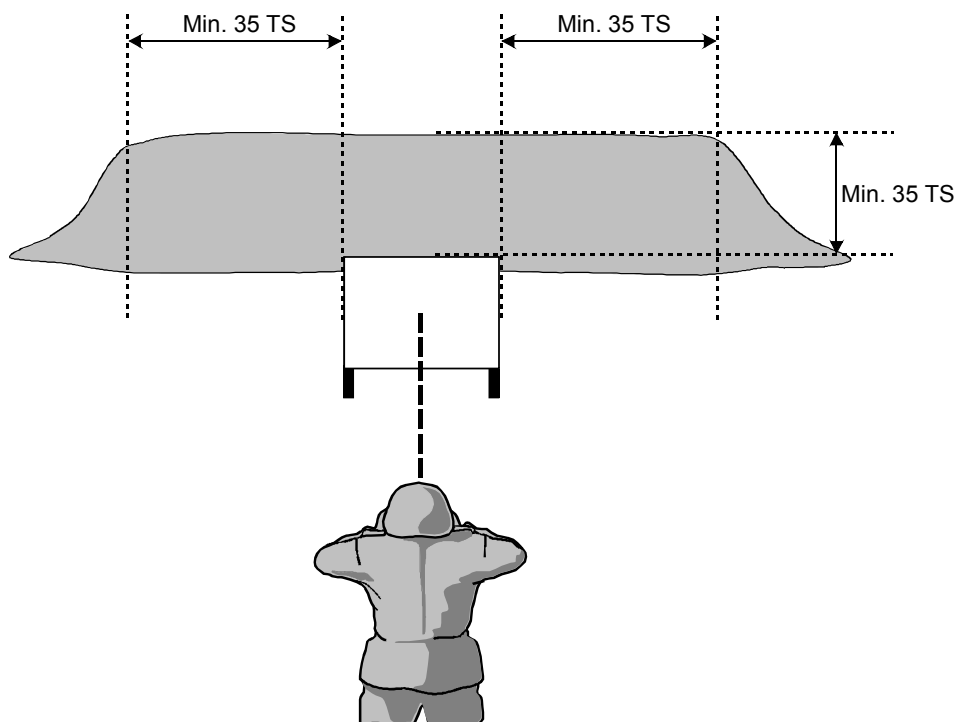
11.4.3. Fareområde ved måling mod flere mål.
Fareområdets udseende fremgår af figur 1102.

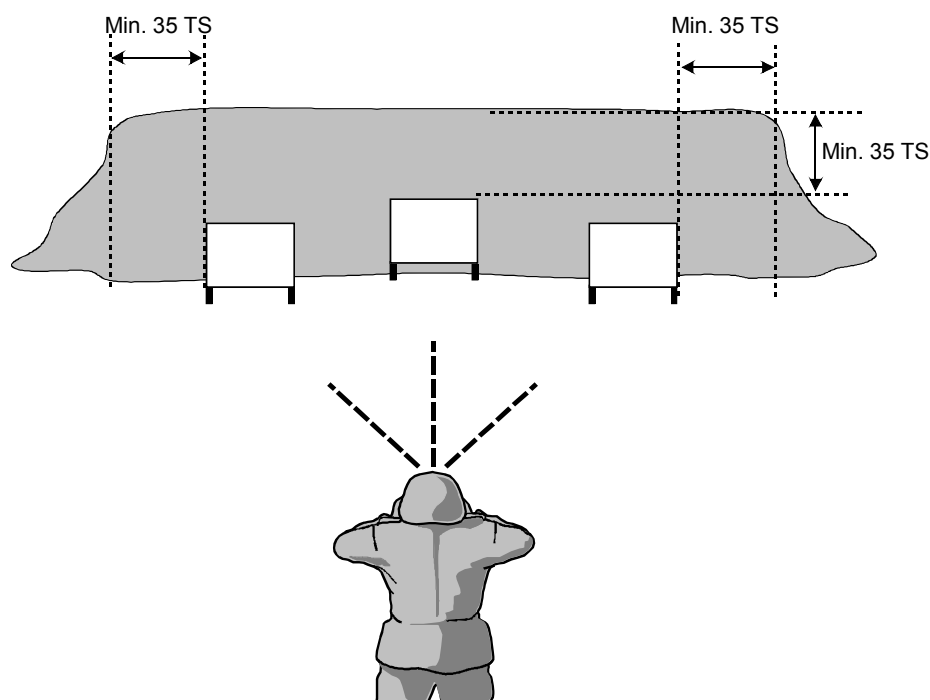
Figur 1102: Fareområde, flere mål.

11.4.4. Bagstop.

11.4.4.1. Et bagstop er en vold, bygning eller lignende, der kan absorbere laserstrålen. Såfremt kravene til bagstoppet opfyldes, kan sikkerhedsafstanden reduceres, så den er lig med afstand fra laser til bagstop (se figurerne 1103 og 1104).

Figur 1103: Bagstop, et mål.

Figur 1104: Bagstop, flere mål.

Genstandsnavn	S (m) (uden optik)	S (m) (med optik)	V (TS)	2-parti øvelser	Skærpet opmærksomhed ifm. re- flekerende materialer	Klassifikation
Lys laser M/04	50	500	35	Ja	Ja	3B
Lys laser M/05	50	500	35	Ja	Ja	3B
IR lys laser M/07	50	500	35	Ja	Ja	3B
DBAL-A ³ LOW	100	600	35	Ja		
DBAL-A ³ HIGH	400	2500	35	Ja		

DEFINITIONER

Bagstop	En vold eller lignende, der opfanger laserstrålen og derved reducerer sikkerhedsafstanden.
Beskyttet personel	Personel betragtes som beskyttet, såfremt de bærer godkendte laser-sikkerhedsbriller.
Bruger	Den person, der betjener laseren. For visse lasere kan brugeren (uanset grad) varetage sikkerhedsbefalingsmandens opgaver, når uddannelsen er gennemført og registret i SAP. For menigt personel benævnes skytten som laser-sikkerhedsassistent.
Bølgelængde	Korteste afstand mellem to faser i en bølge. Synligt lys har bølgelængder mellem ca. 400 – 700 nanometer (nm).
Den for uddannelsen ansvarlige chef	I denne forbindelse: Den for tilrettelæggelse og planlagt anvendelse ansvarlige chef (underafdelingschef, afdelingschef eller lignende). <i>På skoler</i> en af skolechefen udpeget kursusleder eller holdfører.
Fareområde	Fareområdet er det samlede område, hvori der er risiko for øjenskader, såfremt der observeres mod laseren eller refleksioner fra denne. Afstanden til fareområdets fjerneste grænse er sikkerhedsafstanden (S).

Klassifikation

Lasere klassificeres i forskellige grupper afhængig af deres farlighed.

Klasse 1: Er under normale omstændigheder ikke farlig for det ubeskyttede øje, heller ikke hvis laserstrålen observeres gennem optik.

Klasse 1M: Er under normale omstændigheder ikke farlig for det ubeskyttede øje. Hvis laserstrålen observeres gennem optik, kan der i visse situationer opstå skader ("M" står for Magnifying Optics).

Klasse 2: Laser, der virker i bølgeområdet 400 – 700 nm (synligt lys). Disse lasere kan forårsage skader på det ubeskyttede øje, hvis man stirrer ind i laserstrålen. Normalt vil øjets naturlige blinkerefleks beskytte imod skader. Dette gælder også, hvis man observerer laserstrålen gennem optik.

Klasse 2M: Som for klasse 2. Her kan der dog i visse situationer opstå skader, hvis laserstrålen observeres gennem optik.

Klasse 3R: Lasere med en effekt på op til 5 x den tilladte effekt for klasse 1 og 2 lasere. Der er en mindre risiko for, at der kan opstå skader ved observation af laserlys fra en klasse 3R laser.

Klasse 3B: Laserstrålen er farlig for det ubeskyttede øje, hvis man

observerer direkte ind i strålen, eller hvis den kastes tilbage fra en reflekterende overflade. Diffuse refleksioner er normalt ikke farlige. Øjets normale blinkerefleks beskytter ikke imod skader fra denne type lasere.

Klasse 4: Laserstrålen er farlig for det ubeskyttede øje, hvis man observerer direkte ind i strålen, eller hvis den kastes tilbage fra en reflekterende overflade. Diffuse refleksioner er ligeledes farlige. Øjets normale blinkerefleks beskytter ikke imod skader fra denne type lasere. Nogle klasse 4 lasere kan antænde ild og/eller medføre skader på ubeskyttet hud.

Laser

Forkortelse for det engelske udtryk LIGHT AMPLIFICATION BY STIMULATED EMISSION OF RADIATION.

En laser danner en sammenhængende lysstråle, hvor alle lysbølgerne er i fase.

Lasersikkerhed

Har til formål at sikre imod øjen-skader forårsaget af laser.

Lasersikkerhedsbefalingsmand

En befalingsmand, der er uddannet på den pågældende laser og som overvåger, at sikkerhedsbestemmelserne efterleves. Hvis opgaven varetages af menigt personel, benævnes disse som lasersikkerhedsassistent.

Lasersikkerhedsleder

En officer, chefsergent, seniorsergent eller oversergent, der forestår

tilrettelæggelse og gennemførelse af brug af laser. Lasersikkerhedslederen skal være uddannet skydeleder.

Målområde

Det til et givet fareområde hørende område, hvor det er tilladt at anvende laser.

Operatør

Se "Bruger".

Reflekterende flader

Spejle, vinduer, skinnende metalflader, stillestående vand og lignende. Sne og is regnes i denne forbindelse ikke som reflekterende flader.

Sikkerhedsafstand (S)

Sikkerhedsafstanden er afstanden fra laseren til fareområdets fjerneste grænse. Uden for sikkerhedsafstanden vil de udsendte laserstråler ikke kunne forårsage øjen-skader. Sikkerhedsafstanden er afhængig af dæmpefiltre og/eller om optiske forstørrelsesmidler (kikkerter) observerer ind imod laseren.

Sikkerhedsvinkel (V)

Angiver det tillæg på hver side af målet eller målområdet, der anvendes i forbindelse med fastlæggelse af det samlede fareområde.

Styrkechefen

Se "Den for uddannelsen ansvarlige chef". Styrkechefen er defineret som værende den person, der af CHHOK er udpeget som øverste chef for enheden.

12. KAPITEL

SKYDNING MED VÅBEN AF KALIBER TIL OG MED 12, 7 MM MOD JORDMÅL

12.1. FÆLLES BESTEMMELSER

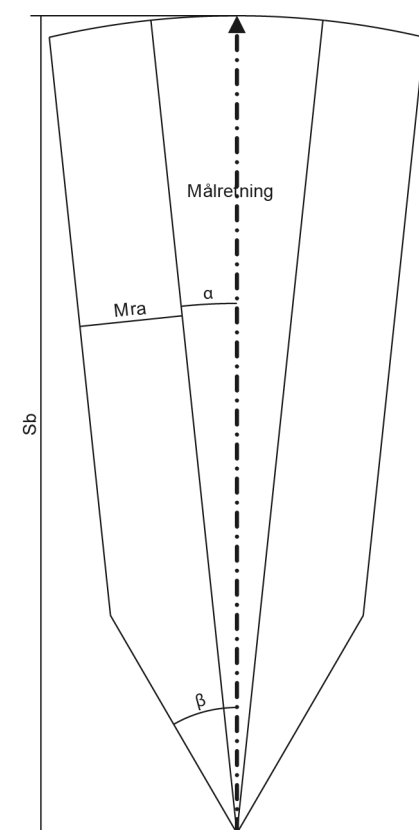
12.1.1. Almindeligt.

12.1.1.1. Bestemmelserne i dette kapitel er gældende for stationære skydninger med skarp ammunition mod jordmål.

12.1.1.2. Bestemmelserne i dette kapitel er opdelt således:

- Punkt 12.1.: Fælles bestemmelser.
- Punkt 12.2.: Skydning mod bevægeligt jordmål.
- Punkt 12.3.: Forbiskydning.

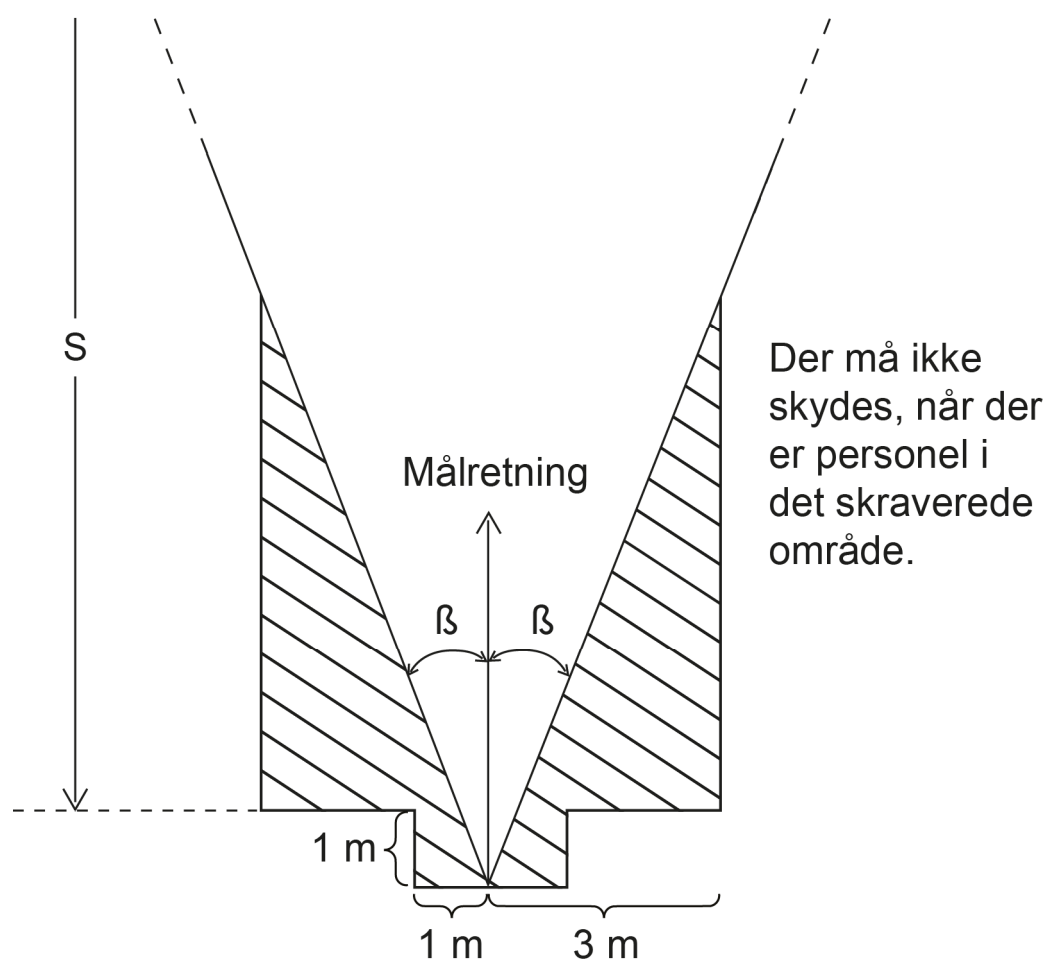
12.1.1.3. Fareområdets form fremgår af figur 1201. Sikkerhedselementerne fremgår af tillæg A.

Figur 1201: Fareområde.

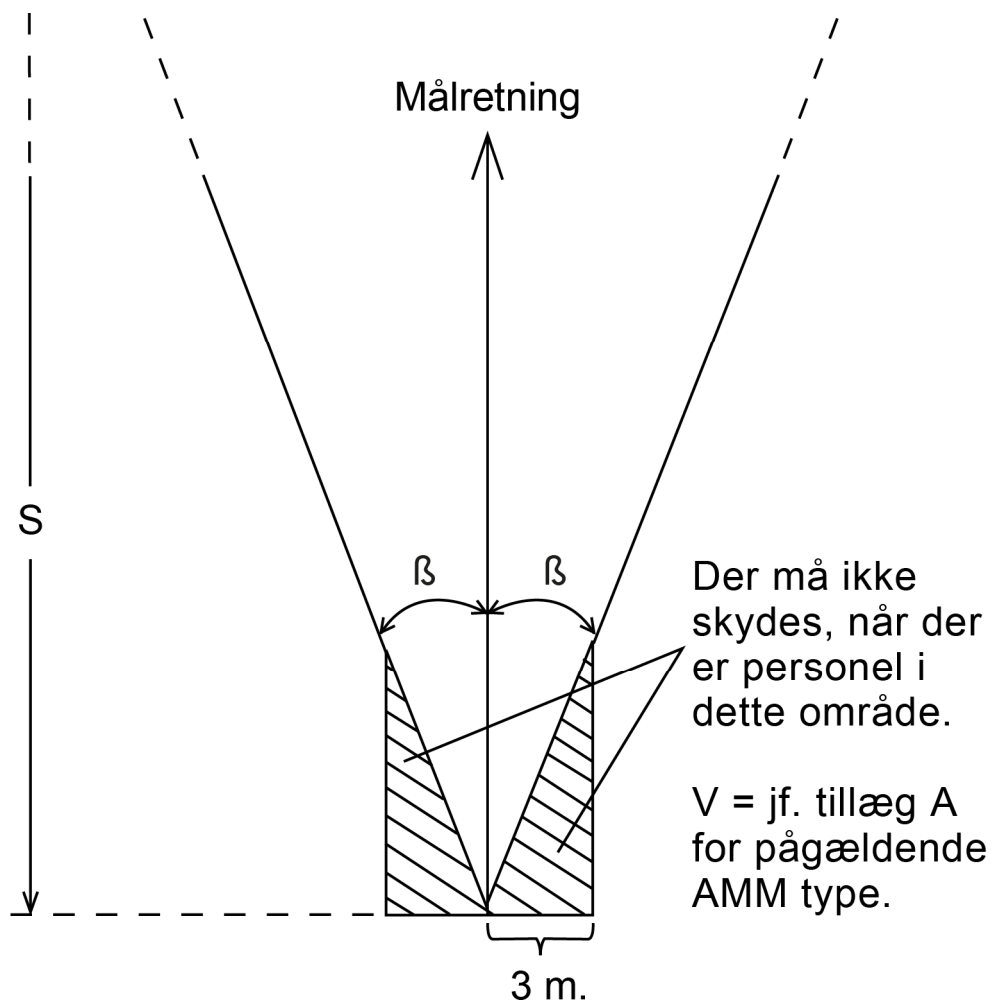
12.1.1.4. Ved skydning til og med 10 mm skal målretningen fastlægges så "1 og 3 meter reglen" overholdes, når der befinder sig personel længere fremme end munden på våbnet.

"1 og 3 meter reglen" betyder, at sigtelinjen (målretning) går mindst 3 meter til siden for egne styrker, men kun 1 meter den første meter, selv om personellet er uden for fareområdet ("1 og 3 meter reglen" er vist på figur 1202a).

*Figur 1202a: "1 og 3 meter reglen".
Til og med 10 mm kaliber.*

12.1.1.5. Ved skydning med 12,7 mm skal målretningen fastlægges, så "3 meter reglen" overholdes (se figur 1202b).

*Figur 1202b: "3 meter reglen".
12,7 mm kaliber.*

12.1.1.6. Skudbanen mellem våben og mål skal være fri af hindringer af enhver art.

12.1.1.7. Ved instruktionsskydninger må sikkerhedsbefalingsmanden maksimalt overvåge 5 skytter.

12.1.1.8. Ved skydning med 12,7 mm skal målafstanden være mere end 80 m (salonammunition dog mere end 30 m).

12.1.2. Overskydning er forbudt.

12.1.3. Kontrol af 12,7 mm maskingevær.

Ved skydning med 12,7 mm maskingevær skal lukkeafstand, affyringsafstand og buffermekanisme kontrolleres af sikkerhedsbefalingsmanden, jf. HRN 111-012 "12,7 mm maskingevær M/50" og HRN 111-013 "12,7 mm maskingevær M/2001", 2. kapitel.

12.1.4. Personellets ansvar og pligter fremgår af kapitlerne 1, 32, 34 og 35 samt den i punkt 12.1.3. supplerende bestemmelse.

For skydning med 7,62 mm maskingevær fra kampvogn og infanterikampkøretøj gælder tillige bestemmelserne for udfærdigelse af "Instruks for sikkerhedsbefalingsmanden", jf. HRN 911-012 "Farekalker KVG".

12.2. SKYDNING MOD BEVÆGELIGT JORDMÅL

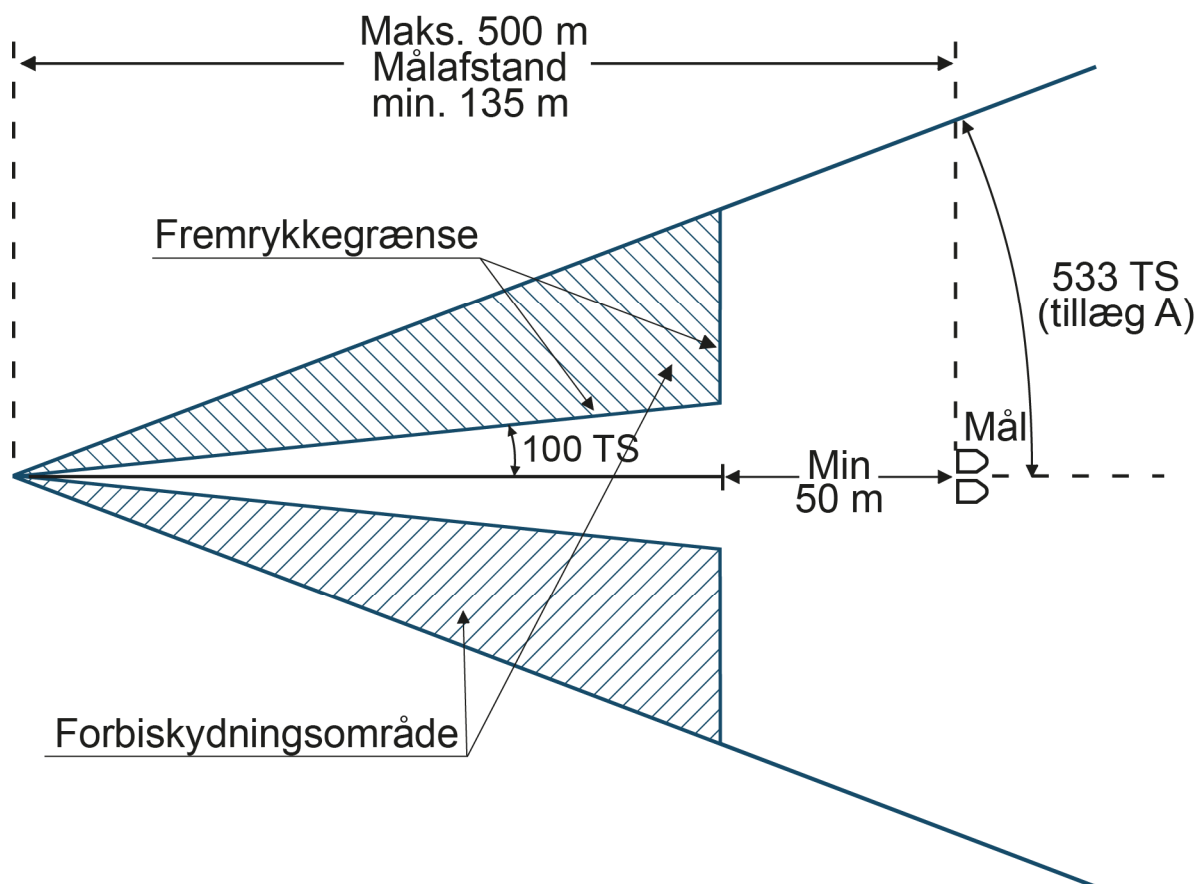
12.2.1. Under skydning, hvor et køretøj anvendes til bugsering af målet, skal wiren mellem målet og det bugserende køretøj være så lang, at det bugserende køretøj altid er uden for det samlede fareområde (se tillæg C).

12.2.2. Radioforbindelse skal være etableret mellem skydestandplads (skydeleder eller banekommandør) og det bugserende køretøj.

12.2.3. De grænser, inden for hvilke der må skydes, skal være afmærket. I mørke skal skudgrænsemærker være afmærket med hvidt lys.

12.3. FORBISKYDNING

12.3.1. Forbiskydningsområdet er det skraverede område på figur 1203.

Figur 1203: Forbiskydning.

12.3.2. Forbiskydning er tilladt i dagslys med 7,62 mm maskingevær i Feltaffutage M/62 og som stabiliseret tårngevær på KVG/IKK, når følgende supplerende sikkerhedsbestemmelser efterleves:

12.3.2.1. Sikkerhedselementer (se figur 1203):

- Der må kun anvendes skarppatron og lyssporpatron.
- Sikkerhedsvinkel, β (tillæg A) = 533 TS
- Sikkerhedsvinkel, α = 35 TS
- Sikkerhedsvinkel, forbiskydning = 100 TS
- Korteste målafstand = 135 m
- Længste målafstand = 500 m
- Fremrykkegrænse, (fra målet) = 50 m

12.3.2.2. Målopstilling.

Skiverne skal placeres, så skudbanen er fri indtil 50 m fjernere end målet.

12.3.2.3. Indskydning.

Før personel må befinde sig i forbiskydningssområdet, skal der gennemføres en indskydning, hvor det konstateres, at korte skud ikke forekommer.

Efter indskydningen fastlåses side- og højderetningsstop på skudgrænserne.

12.3.2.4. Personel, der indgår i sikkerhedsorganisationen, skal bære reflekterende vest.

12.3.2.5. Sikkerhedsbefalingsmanden ved det forbiskydende maskingevær:

- skal kontrollere, at affutagen, KVG eller IKK er opstillet stabilt
- skal kontrollere, at side- og højderetningsstop er fastlåst
- overvåger personel i forbiskydningssområdet enten ved, at sikkerhedsbefalingsmanden kan se personellet eller ved, at fløjen nærmest skudretningen er markeret med et hvidt flag
- skal standse skydningen eller forlægge ilden, hvis personel i forbiskydningssområdet overskrider 100 TS-grænsen eller 50 m-grænsen (reduceret fareområde, se figur 1203).

12.3.2.6. Sikkerhedsbefalingsmanden ved personellet i forbiskydningssområdet skal kende grænserne for bevægelse både til siden og fremad mod målet.

Blank

13. KAPITEL

40 MM GRANATKASTER (LV)

13.1. FÆLLES BESTEMMELSER

13.1.1. Almindeligt.

13.1.1.1. Bestemmelserne i dette kapitel er opdelt således:

- Punkt 13.1.: Fælles bestemmelser.
- Punkt 13.2.: Skydning med sprængladt ammunition.
- Punkt 13.3.: Skydning med øvelsesammunition.
- Punkt 13.4.: Skydning med Less Lethal (mindre end dødbringende) ammunition.

13.1.2. Skydning med våben og ammunition, som er nævnt i dette kapitel, må kun gennemføres med personel, som har afsluttet en af forsvarets basisuddannelser. Ved Hjemmeværnet skal lovpligtig uddannelse være gennemført.

13.1.3. Klargøring af granater samt ladning og afladning af 40 mm granatkaster (LV) skal gennemføres som angivet i våbenreglement og må kun udføres af personel, som har modtaget uddannelse heri.

13.1.4. Sikkerhedselementer fremgår af tillæg A.

13.1.5. Overskydning er forbudt.

13.2. SKYDNING MED SPRÆENGLADT AMMUNITION

13.2.1. Ved skydning med 40 mm granatkaster (LV) betragtes følgende ammunition som sprængladt:

- 40 mm brisantgranatpatron M/96
- 40 mm brisantgranatpatron DM 101A2
- 40 mm huladningsgranatpatron M/96
- 40 mm hulladningsgranatpatron M/96 med sprængstråle.

13.2.2. Skydning.

13.2.2.1. Skydning med 40 mm hulladningsgranatpatron M/96 og 40 mm hulladningsgranat M/96 med sprængstråle skal foregå fra de faste dækningsanlæg (skytteskærme eller lignende) på godkendte pansermålsbaner.

13.2.2.2. Skydning med 40 mm brisantgranatpatron M/96 og 40 mm brisantgranatpatron DM 101A2 skal foregå fra de faste dækningsanlæg på godkendte 40 mm skydebaner.

13.2.2.3. Skydning må kun gennemføres jf. HRN 111-001 tillæg D (Skydeprogram).

13.2.2.4. Ved dækningen må der kun opholde sig det i skydningen deltagende personel.

13.2.2.5. Skydeskår, som ikke anvendes, skal være lukkede.

13.2.2.6. Skudbanen skal være fri for hindringer af enhver art.

13.2.2.7. Der må kun klargøres/lades og skydes med ét våben ad gangen.

13.2.2.8. Der må kun være ét skydehold med maks. 4 skytter pr. skydning.

13.2.2.9. Personel, der befinder sig ved standpladsen, skal opholde sig bag de opstillede skytteskærme på de af skydelederen anviste pladser og skal bære hjelm, beskyttelsesbriller samt have anlagt høreværn. Personellet må observere træfning, men skal straks efter detonationen søge dækning.

13.2.2.10. Ved standpladsen må der kun være den ammunition, som skal anvendes til det pågældende skydeholds skydning. Al anden ammunition skal være anbragt uden for fareområdet.

13.2.3. Funktioneringsfejl.

13.2.3.1. Ved funktioneringsfejl skal skytten holde våbnet i målretningen i 5 min., hvorefter våbnet aflades. Våbnet lades atter med samme patron, som forsøges afskudt.

13.2.3.2. Er der fortsat funktioneringsfejl, ventes der atter i 5 min. med våbnet pegende i målretningen. Derefter aflades det.

13.2.3.3. Granaten behandles som beskrevet i tillæg B.

13.2.4. Skydelederen:

13.2.4.1. Skal under skydningen opholde sig bag skytteskærmen.

13.2.4.2. Skal give ordre til klargøring og ladning samt give en skudordre for hver skudafgivelse.

13.2.4.3. Følger granaten i dens bane for at observere træfning m.h.p. lokalisering af en evt. forsager.

13.2.4.4. Må varetage sikkerhedsbefalingsmandens opgaver jf. pkt. 13.2.5.1.

13.2.5. Sikkerhedsbefalingsmanden.

13.2.5.1. Sikkerhedsbefalingsmanden skal kontrollere, at:

- skytten betjener visiret korrekt
- skytten har frit skud
- våbnet peger i målretningen
- våbnet er afladt og kontrolleret, inden skytten forlader standpladsen.

13.3. SKYDNING MED ØVELSESAMMUNITION

13.3.1. Ved skydning med 40 mm granatkaster (LV) betragtes følgende ammunition som øvelsesammunition:

- 40 mm sound & flash 1,3 S M/01
- 40 mm sound & flash stød M/01
- 40 mm øvelsespatron, rød M/01 (40 mm ØPT, Rød M/01).

13.3.2. Sikkerhedselementerne fremgår af tillæg A.

13.3.3. 40 mm sound & flash 1,3 S M/01 og 40 mm sound & flash stød M/01 må kun anvendes i et militær skydeterræn.

13.3.4. Et ladt og sikret våben må medtages i skyttehul.

13.3.5. Ved funktioneringsfejl behandles disse jf. pkt. 13.2.3.

13.3.6. Skydelederen:

- giver ordre til klargøring og ladning

- følger granaten i dens bane for at observere træfning m.h.p. lokalisering af en evt. forsager
- hvis der kun skydes med ét våben, kan skydelederen varetage sikkerhedsbefalingsmandens opgaver.

13.3.7. Ved instruktionsskydninger må sikkerhedsbefalingsmanden have op til 5 skytter, når der kun skydes med 40 mm granatkaster (LV) med Øvelsespatron rød M/01 - eller Less Lethal ammunition.

13.3.7.1. Under enhedsskydning kræves der ikke en selvstændig sikkerhedsbefalingsmand, når der skydes med Øvelsespatron rød M/01 eller Less Lethal ammunition.

13.3.7.2. Sikkerhedsbefalingsmanden skal kontrollere, at:

- skytten efterser våbnet inden ladning
- skytten har frit skud
- våbnet peger i målretningen.

13.4. SKYDNING MED LESS LETHAL (MINDRE END DØDBRINGENDE) AMMUNITION

13.4.1. 40 mm granatkaster (LV) kan anvendes som "Less Lethal våben", når følgende ammunition anvendes:

- 40 mm skumgummipatron (impulse)
- 40 mm skumgummipatron med farvemarkering
- 40 mm 4-bang markeringsgranat
- 40 mm x 46 Rubber Buckshot (Buckshot).

13.4.2. I forbindelse med uddannelse må beskydning af personel ikke finde sted.

13.4.3. Sikkerhedselementer fremgår af tillæg A.

13.4.4. Afskydning af 4 bang er ikke tilladt med en elevation mindre end 25°.

13.4.5. Ved funktioneringsfejl behandles disse jf. punkt 13.2.3.

13.4.6. Ved skydning med 4 bang skal alt deltagende personel have anlagt høreværn.

13.4.7. Sikkerhedsbefalingsmandens opgaver er beskrevet ovenfor i punkt 13.3.7.2.

Blank

14. KAPITEL

84 MM DYSEKANON OG 84 MM PANSERVÆRNSVÅBEN

14.1. FÆLLES BESTEMMELSER

14.1.1. Almindeligt.

14.1.1.1. Bestemmelserne i dette kapitel er opdelt således:

- Punkt 14.1.: Fælles bestemmelser.
- Punkt 14.2.: 84 mm dysekanon og 84 mm panserværnsvåben M/95, HEAT og M/97 CS HP.
- Punkt 14.3.: Panserværnsvåben M/97, CS HP.
- Punkt 14.4.: 9 mm instruktionsvåben M/95.
- Punkt 14.5.: Instruktionsgevær og lydmarkør til 84 mm dysekanon.
- Punkt 14.6.: Øvelsesvåben M/95.

14.1.1.2. Skydning med 84 mm dysekanon må kun gennemføres med personel, som har afsluttet en af Forsvarets basisuddannelser. Ved Hjemmeværnet skal lovpligtig uddannelse være gennemført.

14.1.1.3. Fareområdet ved skydning med de enkelte våben og ammunitionstyper fremgår af punkterne 14.2. - 14.6.

14.1.1.4. Ved skydning med 84 mm øvelsesgranatpatron skal målretningen altid gå mindst 5 m forbi personer, der opholder sig længere fremme end våbnets munding, selv om de er uden for fareområdet.

14.1.2. Bagblæstområdet.

14.1.2.1. På grund af våbnets gasudstrømning bagud (bagblæsten) må personel ikke opholde sig eller have nogen del af legemet i et område bag våbnet (bagblæstområdet) fra klargøring af våbnet/ ladning af kanonen påbegyndes, og indtil den enkelte skydning er afsluttet.

14.1.2.2. Bagblæstområdet skal inden for en afstand af 10 m fra våbnet være fri for hindringer, der kan kaste bagblæsten tilbage mod ildstillingen. (For øvelsesvåben med lydmarkør dog kun inden for en afstand af 5 m).

14.1.3. Under klargøring af panserværnsvåben/ladning af kanonen skal våbnet pege i målretningen.

14.1.4. Kørsel med eller flytning af et klargjort panserværnsvåben/ladt kanon er forbudt.

14.1.5. Overskydning og forbiskydning er forbudt.

14.1.6. Skydning fra køretøjer, overdækkede stillinger eller bygninger er forbudt.

14.1.7. Personel, der befinder sig inden for følgende afstande fra et skydende våben, skal have anlagt høreværn (ørebeskyttere):

- 84 mm patroner af alle typer: 50 m
- 7,62 mm instruktionsgevær M/85 med lydmarkør: 20 m
- 9 mm instruktionsvåben M/95 og
Øvelsesvåben M/95 med lydmarkør: 20 m

14.1.8. Sikkerhedsbefalingsmanden skal kontrollere, at bagblæstområdet er frit, fra klargøring af panserværnsvåbnet eller ladning af kanonen påbegyndes, og indtil skydningen er afsluttet.

14.1.8.1. Der skal være en sikkerhedsbefalingsmand ved hvert skydende våben.

14.1.8.2. Skydes der kun med ét våben, kan skydelederen varetage sikkerhedsbefalingsmandens opgaver.

14.2. 84 MM DYSEKANON, 84 MM PANSERVÆRNSVÅBEN M/95, HEAT OG M/97 CS HP

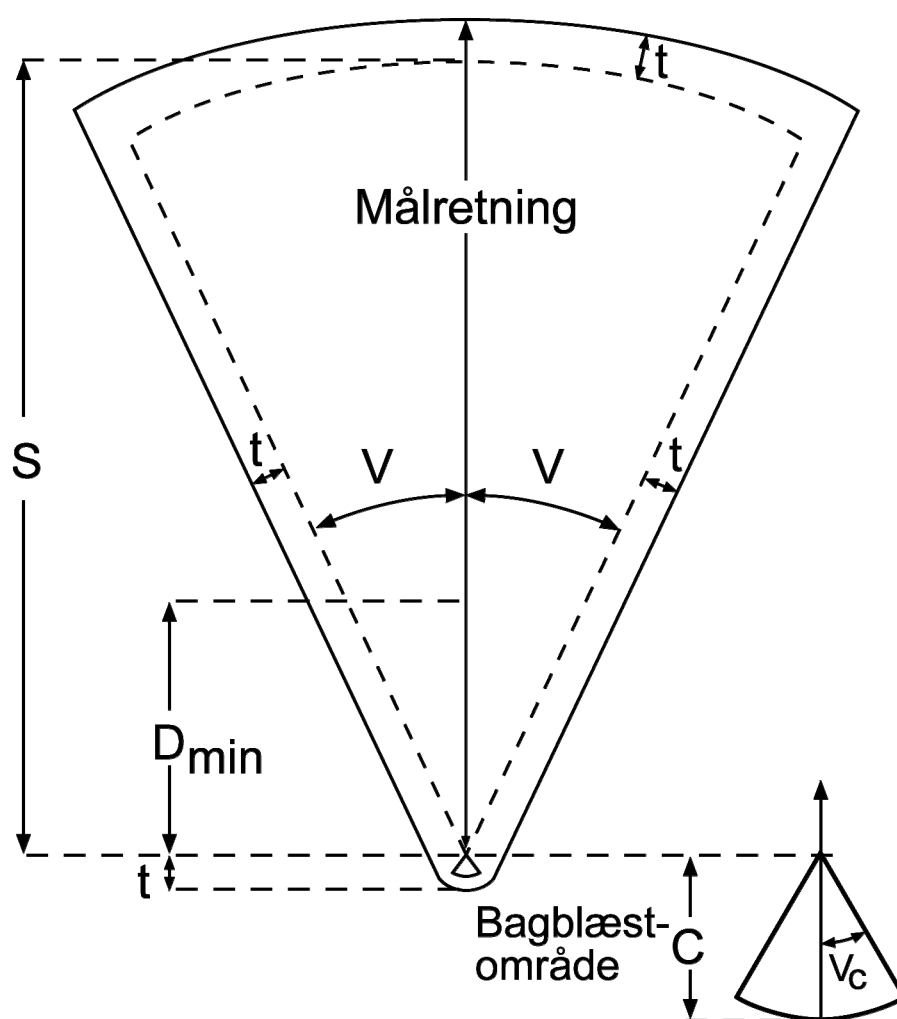
14.2.1. "Klar til kamp" skal være gennemført umiddelbart inden, skydning med 84 mm dysekanon påbegyndes.

14.2.2. Skydning i mørke med 84 mm dysekanon med elektroniske natsigtemidler må gennemføres, når skudgrænserne er markeret med synligt lys, således at skytten og sikkerhedsbefalingsmanden

er klar over målområdetets placering uden, at skytten blændes. Rødt lys må ikke anvendes.

14.2.3. Skydning med 84 mm hulagranatpatron, 84 mm panserværnsvåben M/95 og M/97 CS HP.

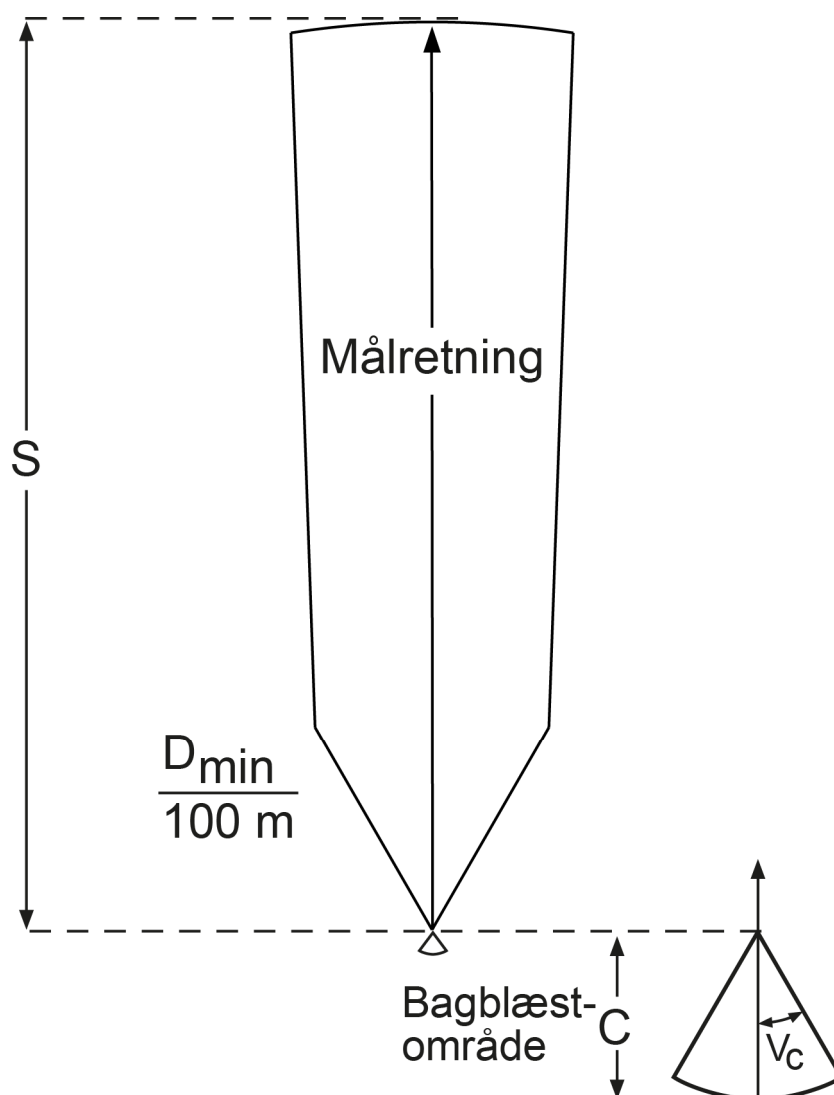
14.2.3.1. Fareområdets form fremgår af figur 1401. Sikkerhedselementer fremgår af tillæg A.

Figur 1401: Fareområdets form.

14.2.4. Skydning med 84 mm øvelsesgranatpatron.

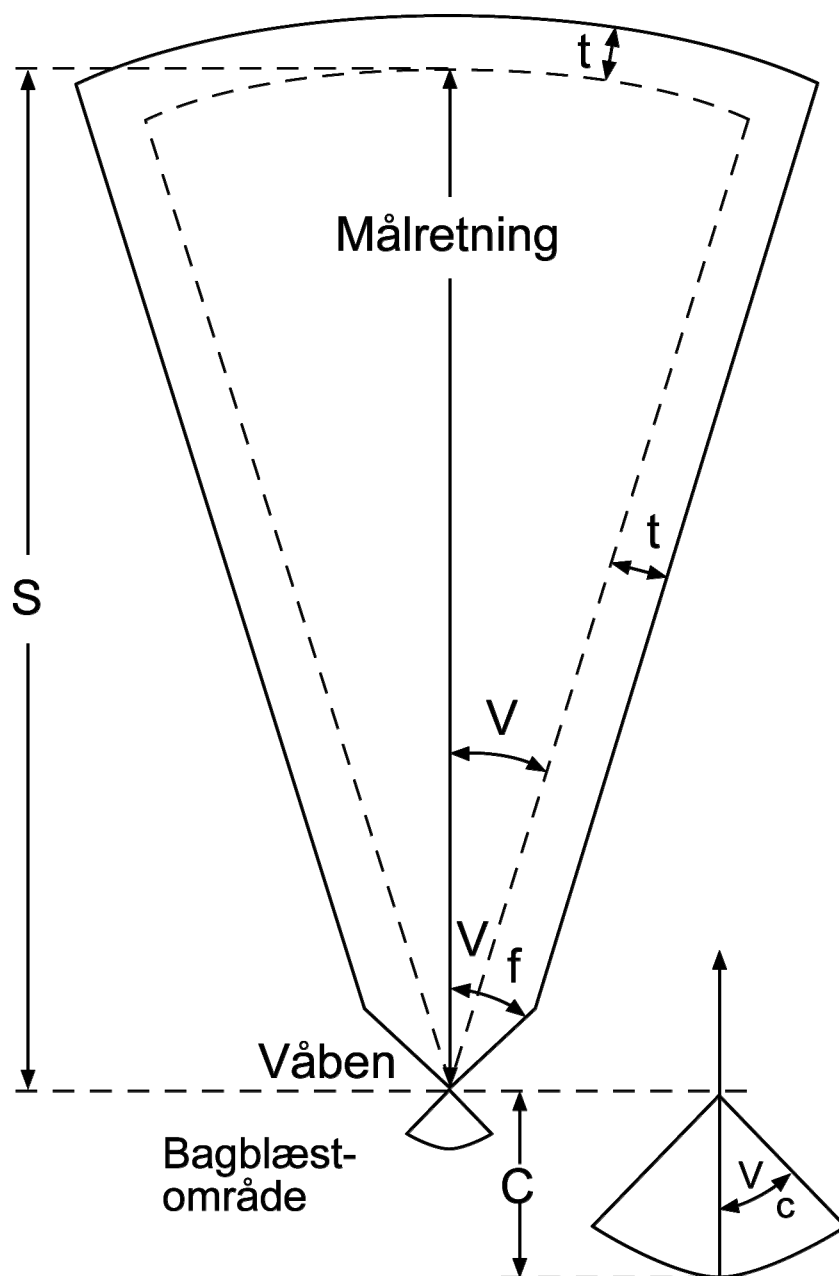
14.2.4.1. Fareområdets form fremgår af figur 1402. Sikkerhedselementer fremgår af tillæg A.

Figur 1402: Fareområdets form.

14.2.5. Skydning med 84 mm lysgranatpatron og 84 mm røggranatpatron.

14.2.5.1. Fareområdets form fremgår af figur 1403. Sikkerhedselementer fremgår af tillæg A. Brandfareområdet fremgår af punkt 7.4.1.1.

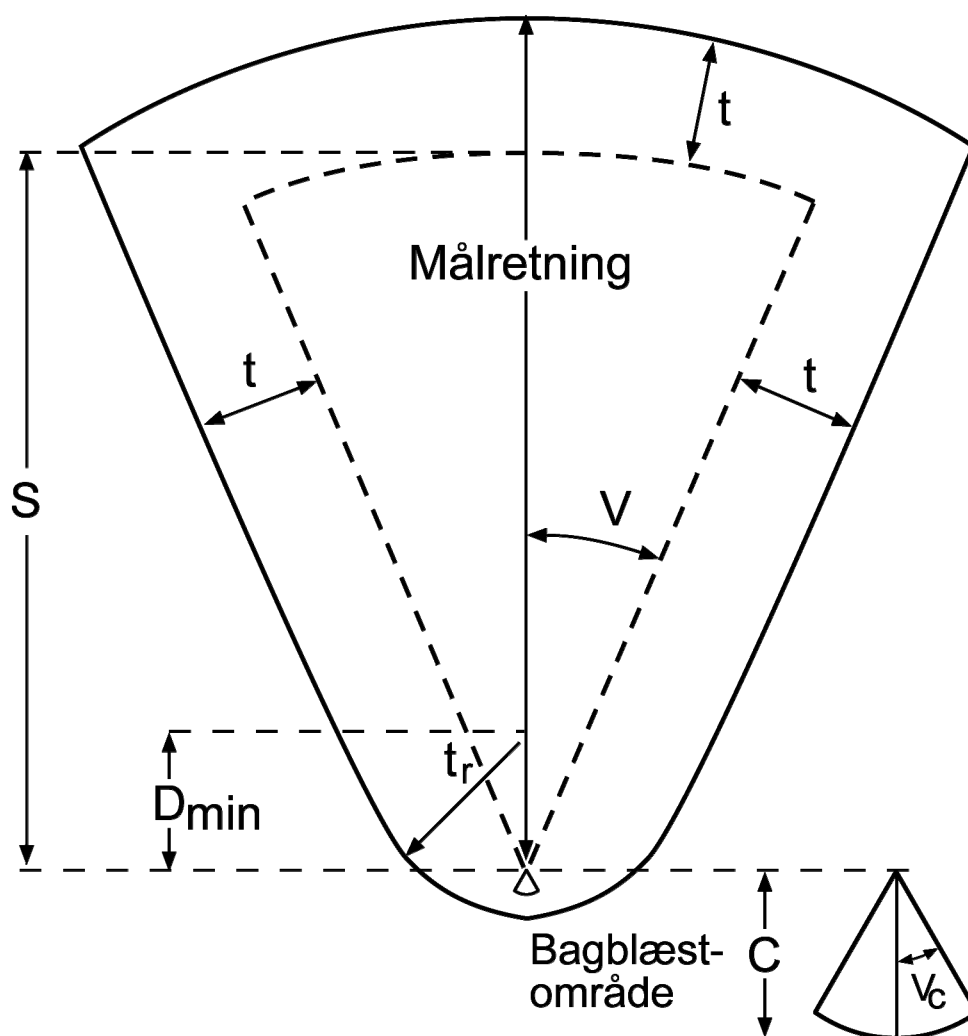
Figur 1403: Fareområdets form.

14.2.5.2. Skydning med lysgranat må kun gennemføres fra stående eller knælende skydestilling og med en elevation på 20° eller 25° under anvendelse af den hvide streg på afstandstromlen, jf. våbenreglementet.

14.2.5.3. Skydning med lysgranat fra knælende skydestilling må dog kun finde sted, såfremt afstanden fra dysens bagkant til terræn, regnet i kernelinjens forlængelse bagud er mindst 5 m, når kanonen er i skydestilling.

14.2.6. Skydning med 84 mm brisantgranatpatron.

14.2.6.1. Fareområdets form fremgår af figur 1404. Sikkerhedselementer fremgår af tillæg A.

Figur 1404: Fareområdets form.

14.2.7. Skydning med sprængladt ammunition.

14.2.7.1. Skydning med 84 mm hulagranatpatron, 84 mm brisant-granatpatron, 84 mm brisantgranatpatron M/2000, 502, 84 mm panserværnsvåben M/95 og M/97 CS HP skal gennemføres på et fast skydebaneanlæg, som er godkendt til skydning med den pågældende ammunitionstype.

14.2.7.2. Skydeskår, som ikke anvendes under skydningen, skal være lukkede.

14.2.7.3. Skudbanen skal være fri for hindringer af enhver art.

14.2.7.4. Ved skydning med brisantgranatpatron M/2000, 502 med forsinkelse må der på baner, hvor målafstanden er 200 meter, opbygges et mål højst 15 meter foran stålpladen. Målet skal være så hårdt, at antændelse af forsinkelsesdetonatoren iværksættes. Hvis målet er en træplade, skal den minimum være 5 centimeter tyk.

14.2.7.5. Der må kun klargøres/lades og skydes med ét våben ad gangen.

14.2.7.6. Kun det i skydningen deltagende personel (gruppefører, skytte og evt. hjælper) og sikkerhedspersonel (skydeleder og en sikkerhedsbefalingsmand) må opholde sig ved standpladsen.

14.2.7.7. Der må kun være ét skydehold pr. skydning.

14.2.7.8. Under gennemførelse af instruktionsskydning fra skytteskærm må personel ved standpladsen (skydeleder, sikkerhedsbefalingsmand samt skytte/hjælper) ikke udsættes for trykvirkningen fra mere end 20 skud fra 84 mm dysekanon og 84 mm panserværnsvåben M/95 inden for en 24 timers periode.

14.2.7.9. Personel ved standpladsen:

- skal opholde sig bag de opstillede skytteskærme på de af skydelederen anviste pladser
- skal have anlagt hjelm, høreværn og beskyttelsesbriller
- må observere træfning, men skal straks efter detonationen søge dækning.

14.2.7.10. Skydelederen:

- skal under skydningen opholde sig bag skytteskærmen

- giver ordre til klargøring, ladning og hver skudafgivelse
- følger granaten (raketten) i dens bane og observerer træfningen m.h.p. lokalisering af en evt. forsager.
- søger dækning ved detonation.

14.2.7.11. Ved standpladsen må der kun være den ammunition, som skal anvendes til pågældende skydeholds skydning. Al anden ammunition skal være anbragt uden for fareområdet.

14.2.8. Funktioneringsfejl.

14.2.8.1. 84 mm dysekanon.

Opstår der funktioneringsfejl, forbliver skytten i skydestillingen i 5 sek. Derefter foretager skytten fornyet ladegreb og fornyet aftræk. Er der atter funktioneringsfejl, foretages følgende:

- Skytten foretager fornyet ladegreb og sikrer våbnet.
- Der ventes i 2 minutter med våbnet pegende i målretningen. Kanonen aflades og granaten behandles jf. tillæg B.

14.2.8.2. 84 mm panserværnsvåben M/95 og M/97 CS HP.

Opstår der funktioneringsfejl forbliver skytten i skydestillingen i 5 sek. Herefter foretages følgende:

- våbnet fastholdes i skydestillingen, skytten drejer hovedet mod højre for at kontrollere om transportsikringen er udtaget
- hvis ikke, tages nyt ladegreb, transportsikringen udtages og skydningen genoptages
- er transportsikringen udtaget, tages der fornyet ladegreb i skydestillingen, og nyt aftræk tages.

Er der stadig funktioneringsfejl foretages følgende:

- Skydestillingen fastholdes i 2 minutter.
- Våbnet sikres samt lægges til side for senere bortsprængning jf. tillæg B.
- Der skal foretages fotodokumentation af det til bortsprængning klargjorte panserværnsvåben, samt af resterne af våbnet efter bortsprængningen. Foto skal vise tidsstempel for optagelsen. Fotodokumentationen skal efterfølgende fremsendes på FIIN mail til: FMT-LA-WVBCH.

14.3. PANSERVÆRNSVÅBEN M/97, CS HP

Må ikke skydes med fra lukket rum.

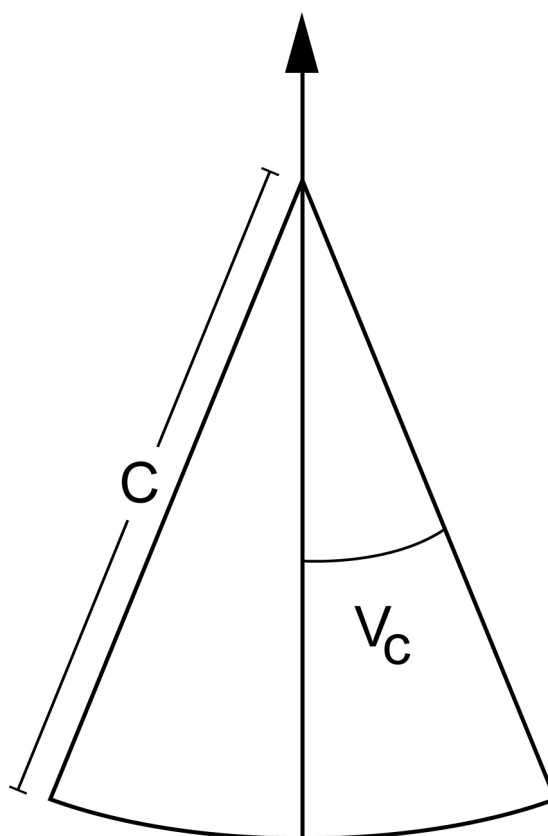
14.4. 9 MM INSTRUKTIONSVÅBEN M/95

14.4.1. Sikkerhedsbestemmelser for skydning med 9 mm instruktionsvåben M/95 og 7,62 mm instruktionsgevær M/85, når våbnet ikke skydes med lydmarkør, og derfor regnes som et gevær, fremgår af 32. kapitel.

14.4.2. Klargjort instruktionsvåben, se HRN 111-038, skal føres som et 84 mm panserværnsvåben M/95. Det klargjorte instruktionsvåben må tages med i skyttehul, jf. punkt 35.1.9.

Er det klargjorte instruktionsvåben monteret med lydmarkør, er der tillige et bagblæstområde.

14.4.2.1. Bagblæstområdets form fremgår af figur 1405. Sikkerhedselementer fremgår af tillæg A.

Figur 1405: Bagblæstområdets form.

14.4.2.2. Bagblæstområdet skal inden for en afstand af 5 meter fra våbnet være fri for hindringer, der kan kaste bagblæsten tilbage mod ildstillingen.

14.4.2.3. Lydmarkør M/00 må kun anvendes til 9 mm instruktionsvåben M/95 og Øvelsesvåben M/95.

14.4.2.4. Kørsel med eller flytning af klargjort instruktionsvåben er kun tilladt, såfremt instruktionsvåbnets spændehåndtag er ført over i sikringssporet og transportsikringen isat.

14.4.3. Funktioneringsfejl.

Funktioneringsfejl afhjælpes som beskrevet i våbenreglementer.

14.5. INSTRUKTIONSGEVÆR OG LYDMARKØR TIL 84 MM DYSEKANON

14.5.1. Bagblæstområdets udstrækning fremgår af tillæg A.

14.5.2. Klargjorte instruktionsgeværer, se HRN 111-034, tillæg C, skal behandles som en skarp 84 mm hulagranatpatron M/79 med motor.

14.5.3. Ved skydning med lydmarkør alene (uden at 7,62 mm ammunition anvendes i våbnet) kan sikkerhedsbefalingsmandens opgaver varetages af hjælperen.

14.5.4. Kørsel med eller flytning af klargjort instruktionsgevær er kun tilladt, såfremt instruktionsgeværet føres i transportbeholder.

14.6. ØVELSESVÅBEN M/95

14.6.1. Fareområdet fremgår af figur 1405. Sikkerhedselementer fremgår af tillæg A.

14.6.2. Under anvendelse af lydmarkør kan sikkerhedsopgaverne varetages af en anden på våbnet uddannet skytte.

14.6.3. Det ladte og sikrede øvelsesvåben må tages med i et skyttehul, jf. punkt 35.1.9.

14.6.4. Kørsel med eller flytning af klargjort øvelsesvåben er kun tilladt, såfremt øvelsesvåbnets spændehåndtag er ført over i sikringssporet og transportsikringen isat.

Blank

15. KAPITEL

KAST MED HÅNDHOLDTE GRANATER

15.1. FÆLLES BESTEMMELSER

15.1.1. Almindeligt.

15.1.1.1. Bestemmelserne i dette kapitel er opdelt således:

- Punkt 15.1.: Fælles bestemmelser.
- Punkt 15.2.: Kast på skarpkastningsbane.
- Punkt 15.3.: Feltmæssigt kast.
- Punkt 15.4.: Kast med røghåndgranat (fosfor).
- Punkt 15.5.: Kast med Less lethal (mindre end dødbringende) ammunition.

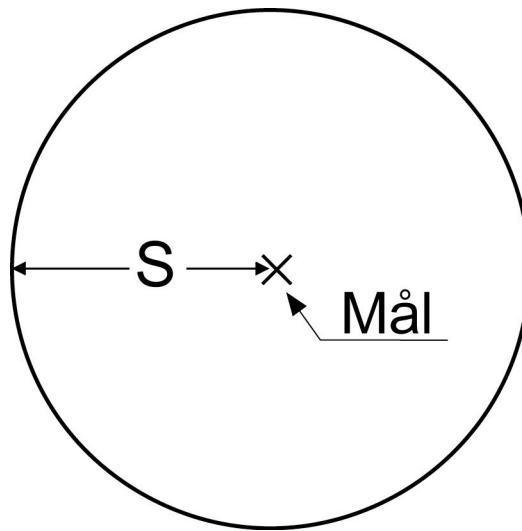
15.1.1.2. Kast med granater, som er nævnt i dette kapitel, må kun gennemføres med personel, som har afsluttet en af forsvarets basisuddannelser.

I hjemmevernet skal lovpligtig uddannelse være gennemført.

15.1.1.3. Kast med håndgranat må ikke gennemføres i mørke.

15.1.1.4. Kast med håndgranat/røghåndgranat må kun gennemføres på faste skydebaneanlæg jf. "Instruks for anlæggets brug".

15.1.1.5. Fareområdets form fremgår af figur 1501. Sikkerhedselementer fremgår af tillæg A.

Figur 1501: Fareområdets form.

15.1.2. Kastere, der røber utilstrækkeligt kendskab til kast med håndgranat (se punkt 15.2.3., 15.3.2. og 15.4.3.), eller som er så nervøse, at det må frygtes, at de givne instruktioner ikke vil blive fulgt, må ikke udføre kast med håndgranat.

15.1.3. Forsager en håndgranat, skal alt personel i fareområdet forblive i dækning, indtil den angivne ventetid for granaten er forløbet (se tillæg B).

15.1.4. Hjelm skal være anlagt af alt personel i fareområdet under kast med håndgranat.

15.1.5. Kastestandpladsen/fareområdet skal under kast være markeret med et standpladsflag, der anbringes:

- for håndgranat ved tilkørselsvejen til kastestandpladsen uden for fareområdet
- for røghåndgranat bag kastestandpladsen uden for fareområdet og ved tilkørselsvejen, da denne kan ligge i røgområdet.

15.1.6. Den forvaltende myndighed har ansvaret for:

- udarbejdelsen af "Instruks for skydebaneanlæggets brug"
- vedligeholdelsen af skydebaneanlægget, herunder at målområdet holdes planeret, så anlægget til enhver tid er i sikkerhedsmæssig forsvarlig stand.

15.1.7. Skydelederen:

15.1.7.1. Forestår gennemførelsen af kast med håndgranat og er herunder tillige sikkerhedsbefalingsmand.

15.1.7.2. Sikrer sig, inden kast påbegyndes, at anlægget fremtræder i forsvarlig stand, jf. "Instruks for banens brug".

15.1.7.3. Udpeger en kasteholdleder og instruerer denne og kasteholdet.

15.1.7.4. Opholder sig under gennemførelsen af kast hos kasteren. Ved kast på skarpkastningsbane skal skydelederen opholde sig på den side af kasteren, der vender bort fra kasteskærmen, eller jf. "Instruks for anlæggets brug".

Skydelederen skal iagttage og vejlede kasteren under håndgranatens klargøring, kastets forberedelse og udførelse.

15.1.7.5. Skydelederen har ansvaret for:

- at den fornødne sikkerhedsobservation, herunder overvågning af fareområdet i luften, gennemføres
- at bestemmelserne i "Instruks for anlæggets brug" efterleves
- at der bag venteskærmen/dækningen, foruden kasteholdet, også beregnes plads til anbringelse af ammunitionen på sikkerhedsmæssig forsvarlig måde
- at kast bringes til ophør, såfremt personel m.v., der ikke deltager i skydningen, er i eller på vej ind i fareområdet
- at huller i målområdet efter endt kast bliver udjævnet
- at høreværn er anlagt af alt personel, som befinder sig i fareområdet.

15.1.7.6. Når elever på kurser virker som skydeleder (se punkt 1.2.4.2.), skal læreren under granatens klargøring og kastets gennemførelse opholde sig enten ved kasteskærmen, venteskærmen, dækningen eller under kast med røghåndgranat (fosfor) ved kasteren, jf. "Instruks for anlæggets brug".

15.1.8. Kasteholdlederen:

15.1.8.1. Skal være befalingsmand, overkonstabel/konstabel eller en egnet menig.

15.1.8.2. Har kommandoen over kasteholdet.

15.1.8.3. Opholder sig ved kasteholdet, nærmest kastestandpladsen.

15.1.8.4. Overvåger ammunitionen og udleverer håndgranater og tændpatroner efter nærmere instruktion fra skydelederen.

15.1.8.5. Kasteholdlederen har ansvaret for:

- at granater og tændpatroner holdes adskilte indtil udlevering til kasteren
- at der føres nøje regnskab med håndgranater og tændpatroner
- at der udleveres det befalede antal (maks. 2) håndgranater til kasteren, når denne går frem til kastestandpladsen
- at videregive skydelederens melding "DER KASTES" til kasteholdet
- at alt personel er i dækning, indtil detonationen har fundet sted, eller nærmere ordre er modtaget fra skydelederen.

15.2. KAST PÅ SKARPKASTNINGSBANE

15.2.1. Banen består af en kasteskærm, en venteskærm, et målområde og et mål.

15.2.2. Kasteholdet skal opholde sig umiddelbart bag venteskærmen.

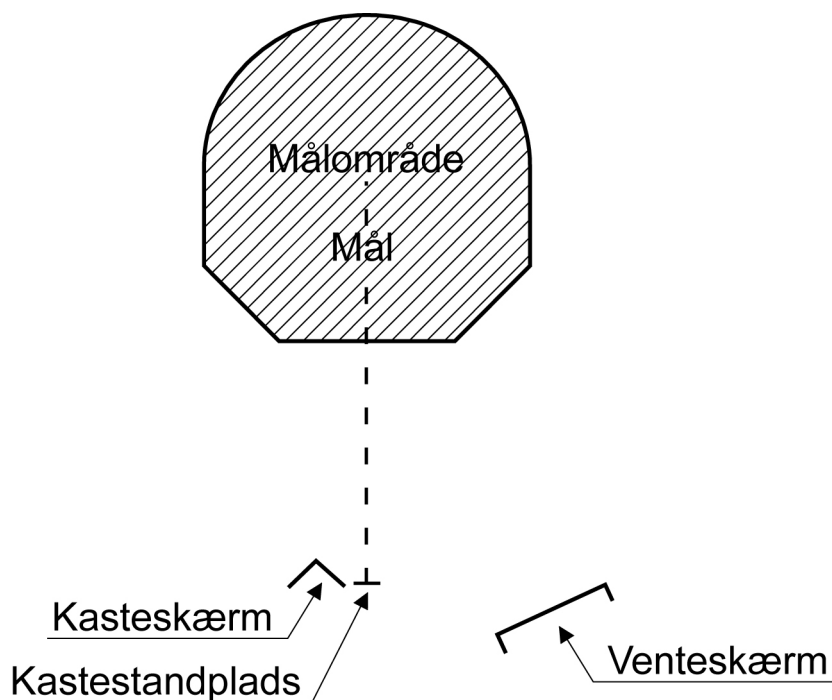
Når kasteholdlederen melder "DER KASTES", skal kasteholdet stille sig med ryggen helt ind til venteskærmens midterfløj, indtil detonationen har fundet sted, eller til nærmere ordre fra skydelederen foreligger. Dette f.eks. i forbindelse med forsagere.

15.2.3. Kasteren skal, inden kast med skarp håndgranat udføres:

- kende den skarpe håndgranats klargøring og virkemåde
- have gennemgået en forberedende uddannelse i håndgranatkast
- kunne kaste mindst 20 meter med blind håndgranat
- have kastet mindst én øvelshåndgranat på skarpkastningsbane, eller på en interimistisk bane indrettet ligesom en skarpkastningsbane efter retningslinjerne i figur 1502. Kasteren skal herunder instrueres om gennemførelsen af skarpkast, og om hvorledes man unddrager sig sprængvirkningen fra en granat, der falder uden for målområdet, f.eks. tabes på kastestandpladsen.

15.2.4. Håndgranater og tændpatroner skal opbevares umiddelbart bag venteskærmen i de dertil indrettede transportbeholdere, indtil udlevering skal finde sted.

15.2.5. Udlevering af håndgranater og tændpatroner sker, når kasteren passerer kasteholdlederen på vej til kasteskærmen.

Figur 1502: Principskitse for banens indretning.

15.2.6. Udførelse af kast.

15.2.6.1. Kast må kun udføres af én kaster ad gangen, og kun stående kastestilling (stenkast) må anvendes.

15.2.6.2. Kasteren må højst medføre to håndgranater.

15.2.6.3. Kasteren klargør sin håndgranat ved kasteskærmen.

15.2.6.4. Skal der klargøres to håndgranater, lægges den ene på jorden, mens den anden klargøres. Efter klargøringen lægges den ene håndgranat på jorden indvendig i kasteskærmens vinkelspids.

15.2.6.5. Når kasteren på kastestandspladsen har meldt klar til skydelederen, orienterer denne kasteholdlederen: "DER KASTES". Skydelederen sikrer sig, at kasteholdlederen er gået i dækning og

kommanderer herefter til kasteren: "AFSIKRING" og derefter: "KAST".

15.2.6.6. Straks efter kastet skal kasteren gå i dækning bag kasteskærmen (i vinkelspidsen).

15.2.6.7. Når kasteren har udført sit kast, skal skydelederen bemærke sig kastets retning, derefter skal skydelederen gå i dækning umiddelbart bag kasteskærmen.

15.2.6.8. Falder granaten uden for målområdet, eller tabes den på kastestandpladsen, skal kasteren og skydelederen straks søge dækning på den side af kasteskærmen, der vender bort fra granaten.

15.3. FELTMÆSSIGT KAST

15.3.1. Feltmæssigt kast med håndgranat må kun gennemføres, når nedennævnte krav er opfyldt.

15.3.1.1. I forbindelse med kastestandpladsen skal der være en dækning for kaster og skydeleder. Kastes fra et skyttehul, må skydelederen ikke benytte dette som dækning.

15.3.1.2. Anlægget skal være i forsvarlig stand jf. "Instruks for anlæggets brug".

15.3.1.3. Personel bag dækningen skal opholde sig helt op ad den jf. "Instruks for anlæggets brug".

15.3.2. Kasteren skal inden feltmæssigt kast med skarp håndgranat:

- have gennemført kast med skarp håndgranat på skarpkastningsbane
- være fortrolig med kast under feltmæssige forhold
- have gennemført mindst ét feltmæssigt kast med øvelshåndgranat fra samme type anlæg, som skal anvendes ved kast med skarp håndgranat. Kasteren skal herunder instrueres om, hvorledes man unddrager sig sprængvirkningen fra en granat, der falder uden for målområdet, f.eks. tabes på kastestandpladsen.

15.3.3. Udlevering af håndgranater og tændpatroner sker, når kasteren passerer kasteholdlederen.

15.3.4. Udførelse af kast.

15.3.4.1. Kast må kun udføres med én kaster ad gangen, kun stående eller knælende kastestilling (stenkast) må anvendes.

15.3.4.2. Kasteren må højst medføre to håndgranater.

15.3.4.3. Kasteren skal klargøre de udleverede håndgranater på kastestandpladsen. Indgår det feltmæssige kast med skarp håndgranat eller minihåndgranat i en handlebaneskydning, klargøres håndgranaterne ved startstedet.

15.3.4.4. Klargjorte granater må føres i ammunitionstasker eller lommer, men aldrig ophængt i sikringsnålens ring eller i udløserbøjlen.

15.3.4.5. Når kasteren på kastestandpladsen har meldt klar, orienterer skydelederen kasteholdlederen: "DER KASTES".

15.3.4.6. Alle søger herefter til de anviste pladser i dækning.

15.3.4.7. Personel i overdækkede dækninger skal herefter forblive i dækning, indtil anden ordre tilgår fra skydelederen.

15.3.4.8. Når skydelederen har sikret sig, at alle er på plads, kommanderer skydelederen "AFSIKRING" og derefter "KAST".

15.3.4.9. Personel i åbne dækninger skal iagttage kastet og straks derefter søge dækning.

15.3.4.10. Efter at have kastet skal kasteren straks søge dækning. Skydelederen skal bemærke sig kastets retning og derefter gå i dækning.

15.3.4.11. Efter hver detonation skal alle ved åbne dækninger straks være klar til at iagttage næste kast.

15.3.4.12. Tabes en klargjort og afsikret granat, skal kasteren og skydelederen straks søge dækning samtidig med, at skydelederen beordrer alt personel i fareområdet i dækning.

15.4. KAST MED RØGHÅNDGRANAT (FOSFOR)

15.4.1. Kastepladsen må kun anvendes til kast med røghåndgranat.

15.4.2. Kastepladsen skal være fri for vand/vandpytter samt is og sne.

15.4.3. Krav til kasteren.

Forud for kast med røghåndgranat skal kasteren:

- have udført kast med en anden type skarp håndgranat
- være instrueret i røghåndgranatens virkemåde
- være instrueret i, hvorledes man unddrager sig røghåndgranatens virkning (punkt 15.4.10.)
- være instrueret i førstehjælp over for fosfor på huden.

15.4.4. Udlevering af røghåndgranat og tændpatron samt klargøring af granaten skal finde sted ved kastestandspladsen.

15.4.5. Der må kun klargøres én granat ad gangen.

15.4.6. Den klargjorte granat må herefter anbringes i taske eller lomme, men aldrig ophængt i sikringsnålens ring eller i udløserbøjlen.

15.4.7. Under kast skal resterende granater og tændpatroner være tildækkede.

15.4.8. Antifosforvæske eller mindst 2 antifosforklude og mindst én liter vand samt pumpe med forstøverdyse skal være til umiddelbar rådighed under skarpkastningsøvelsen.

15.4.9. Forhold ved fosforforbrændinger.

I tilfælde af fosforforbrænding skal:

- stænk af fosfor på hud eller klæder fjernes omgående ved at stryge partiklerne af med en pind, bajonet, blyant el. lign.; om fornødent afskæres uniformsdele og lign.
- fosforpartikler, som ikke kan fjernes, overhældes med vand, dækkes med drivende våde klude eller om muligt holdes under vand. Antifosforklude eller antifosforvæske anvendes efter de herfor givne forskrifter
- den tilskadekomne hurtigst muligt bringes under lægebehandling.

15.4.10. Udførelse af kast skal ske under iagttagelse af følgende:

- Kun én kaster og skydelederen må opholde sig på kastestandpladsen, øvrige skal opholde sig min. 60 m væk.
- Kun stående kastestilling må anvendes.
- Kast skal altid foregå med vinden.
- Kasteafstanden skal være mindst 20 m.
- Når kasteren er klar på kastestandpladsen, befaler skydelederen "AFSIKRING" og derefter "KAST".
- Kaster og skydeleder iagttager kast og detonation med henblik på at kunne unddrage sig virkningen af brændende fosfor, der evt. slynges hen mod kastestandpladsen.
- Tabes granaten på kastestandpladsen eller falder den meget kort derfra, løber kaster og skydeleder bort fra stedet, imod vinden.

15.5. KAST MED LESS LETHAL (MINDRE END DØDBRINGENDE) AMMUNITION

15.5.1. Kanonslag (7 bang) og (6 bang) kan anvendes som "Less Lethal ammunition".

15.5.1.1. Sikkerhedselementer fremgår af tillæg A.

15.5.2. Den klargjorte granat må herefter anbringes i taske eller lomme, men aldrig ophængt i sikringsnålens ring eller i udløserbøjlen.

15.5.3. Kanonslag (7 bang) må ikke anvendes i eller kastes fra bygninger, nærkamphuse og lign.

15.5.3.1. Kanonslag (6 og 1 bang) må anvendes i bygninger under følgende forudsætning:

- Der må ikke opholde sig levende momenter i bygningen.
- Alt personel i bygningen skal have anlagt dobbelt høreværn (ørepropper og ørekopper).
- Rummets vægge skal være opført i enten beton, stål eller hesco bastion.
- Der skal være fast gulv og loft af beton, stål eller træ.
- Der må ikke være brandbare materialer eller væsker i rummet.
- Der må ikke i dør- og vinduesåbninger være glas eller andet materiale, som kan splintres og forårsage skade på personel inden for fareområdet.

15.5.3.2. Alt deltagende personel skal have anlagt høreværn og beskyttelsesbriller.

15.5.3.3. Kasteren skal, inden kast med "Less Lethal ammunition" udføres, have granaten forevist samt overværet en demonstration af granatens virkning.

15.5.3.4. Sikkerhedsbefalingsmanden skal være uddannet på granaten og som minimum have gennemført et kast med granaten.

15.5.3.5. Forsagere skal behandles jf. tillæg B og efterfølgende punkter:

- Ved en forsager må der ikke komme personel ind i rummet, før ventetiden for forsagere er udløbet (3 min).
- Flytning af forsaget 6 eller 7 bang må ske ved hjælp af skovl eller alternativt feltspade.
- Hvis forsager(e) skal anbringes i bæremiddel, skal det være i en plasticpose.

16. KAPITEL

Ikke benyttet

Blank

17. KAPITEL

Ikke benyttet

Blank

18. KAPITEL

Ikke benyttet

Blank

19. KAPITEL

Ikke benyttet

Blank

20. KAPITEL

Ikke benyttet

Blank

21. KAPITEL

RØGKASTER

21.1. FÆLLES BESTEMMELSER

21.1.1. Almindeligt.

21.1.1.1. Bestemmelserne i dette kapitel er opdelt således:

- Punkt 21.1.: Fælles bestemmelser.
- Punkt 21.2.: 76 mm røgkaster

21.1.2. Skydning med våben og ammunition, som er nævnt i dette kapitel, må kun gennemføres med personel, som har afsluttet en af Forsvarets basisuddannelser.

21.1.3. Skydning med Røgkastergranat DM 15, 76 mm spontanrøgbox og Røgkastergranat KM M/93 må kun gennemføres på militære øvelses- og skydepladser.

21.1.3.1. Den for skydningen ansvarlige chef skal udpege en sikkerhedsbefalingsmand, der har ansvaret for efterlevelse af bestemmelserne i dette kapitel.

21.1.3.2. Fareområdet skal være frit, og al op- og afsidning skal foregå bag røgkasterne og i PMV, PIRANHA H og IKK ad rampen fra klargøring af granaterne og under skydning. Hvis der er monteret røgkastere på MERC GD skal opsidning foregå gennem sidedørene, når røgkasterne er klargjort.

21.1.4. Generelle bestemmelser for brug af røgmidler samt røgfareområdet fremgår af 7. kapitel.

21.1.5. Klargøring af granater samt ladning og afladning af røgkaster skal gennemføres som angivet i våbenreglementerne og må kun udføres af personel, som har modtaget uddannelse heri.

21.1.6. På KVG LEO 2A5 skal røgkasterne være klargjort til skydning jf. HRN 737-035 "KVG/LEO 2A5 Daglige eftersyn".

21.1.7. Skydning må ikke udføres på steder, hvor eftersøgning af eventuelle forsagere vanskeliggøres.

21.1.8. Ved al kørsel, som ikke foregår som led i en skydning eller i en øvelse, skal røgstaster være afladte.

21.1.9. Forsagere.

21.1.9.1. Vognkommandøren skal konstatere placeringen af eventuelle forsagere og melde herom til skydelederen.

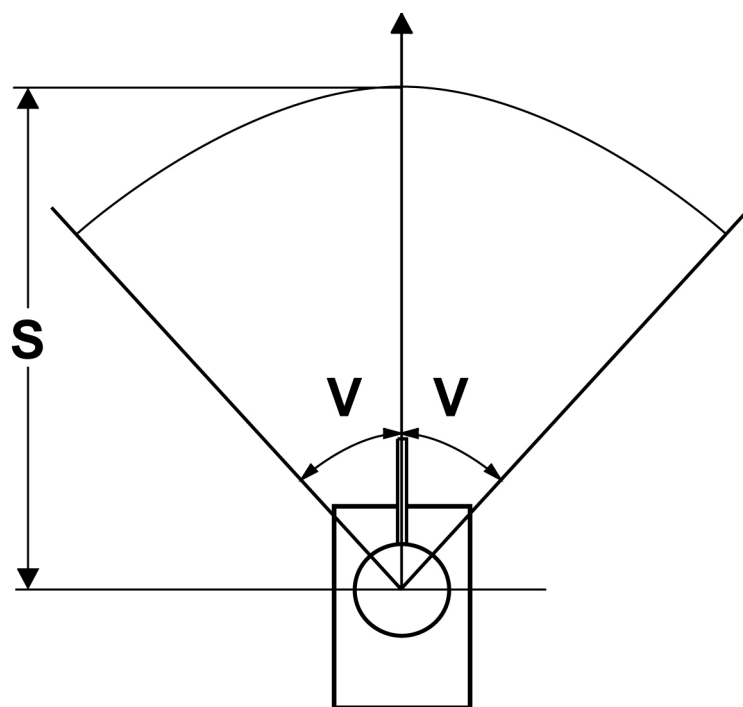
21.1.9.2. Skydelederen skal senest ved afslutningen af dagens skydninger, og i alle tilfælde inden personel tillades adgang til området, foranstalte samtlige forsagere afbrændt eller bortsprængt.

21.2. 76 MM RØGKASTER

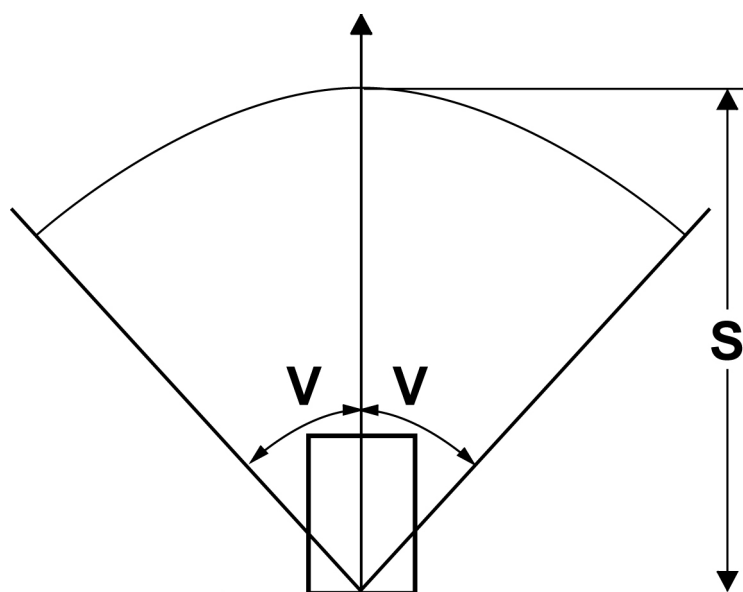
21.2.1. Fareområdets form, ved skydning med Røgstastergranat DM 15 (hexit), 76 mm spontanrøgbox og Røgstastergranat KM M/93, fremgår af figur 2101 for KVG/IKK/STAVS, figur 2102 for PMV/BIBER/Wisent og figur 2103 for EAGLE IV, MERC GD og HMMWV. Sikkerhedselementerne fremgår af tillæg A.

Fareområdet følger:

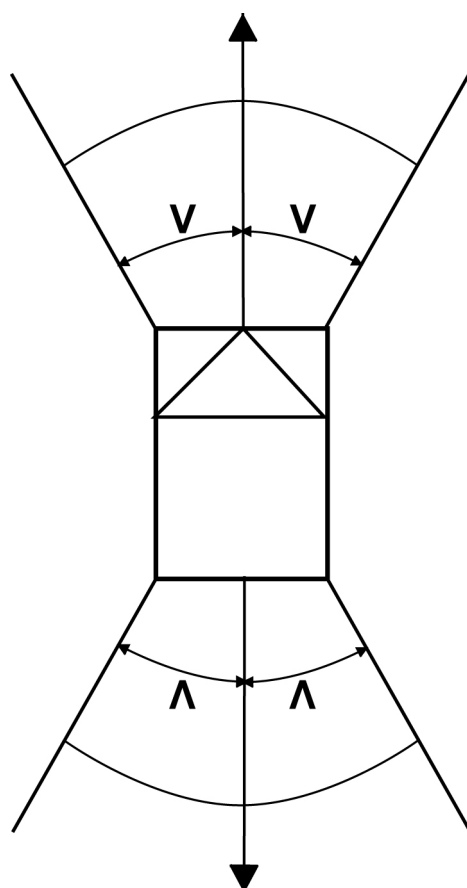
- kanonen/våbnets retning under tårnets drejning
- for PMV/BIBER/PIRANHA vognens længderetning
- for EAGLE IV, MERC GD og HMMWV i vognens længderetning. Såfremt der kun oplades til skydning i en retning (fremad/bagud), vil der tilsvarende kun være fareområde i den pågældende retning.

Figur 2101: Røgkaster monteret på tårn.

Figur 2102: Røgkaster monteret på undervogn.

Figur 2103: EAGLE IV/MERC GD/HMMWV.

21.2.2. Klargøring af granater samt ladning og afladning af røgkasterne skal finde sted under sikkerhedsbefalingsmandens kontrol.

21.2.3. Affyring af røgkaster.

Under skydning med røgkastere:

- Fra KVG/IKK/PMV/STAVS må kampvognskommandør og -hjælper (PMV: Personel i vognkommandør- og kørerluge) ikke have hovedet højere end, at øjnene er ud for lugeringen. Øvrigt personel skal have hovedet under lugekanten. Alt personel på vognen skal have anlagt hjelm eller telehjelm.
- Fra pansret brovogn, Leopard (BIBER) skal hækudlæggeren stå i transportstilling.
- Fra EAGLE IV/MERC GD/HMMWV skal det adviseres, at der skydes røg, personel bag på køretøjet må ikke have nogen del af kroppen eller våben uden for køretøjets chassisramme.

21.2.4. Funktioneringsfejl.

21.2.4.1. Røgkastergranat DM 15.

21.2.4.1.1. Ved svigtende affyring afbrydes kredsløbet (sikres), der ventes i 10 minutter, hvorefter granaten udtages og forsøges afskudt i et andet rør. Kan den heller ikke affyres her, udtages den og destrueres som foreskrevet i punkt 21.2.4.1.2.

21.2.4.1.2. Granater, som ikke har kunnet affyres i røgkasteren, skal forsøges antændt ved hjælp af rivtænderen. Granaten skal kastes straks herefter. Antændes granaten ikke herved ventes i 10 minutter, hvorefter den afbrændes ved hjælp af en anden røgkastergranat.

21.2.4.2. 76 mm spontanrøgbox og Røgkastergranat KM M/93.

21.2.4.2.1. Ved svigtende affyring afbrydes kredsløbet (sikres), og der ventes 10 minutter, hvorefter granaten udtages og forsøges afskudt i et andet rør.

21.2.4.2.2. Granater, der ikke har kunnet affyres i røgkasteren, skal bortsprænges (se tillæg B).

21.2.5. Sikkerhedsbefalingsmanden skal foretage kontrol af samtlige rør efter endt skydning og afgive melding herom til skydelederen.

Blank

22. KAPITEL

STABILISERET VÅBENSTATION M/07 (STAVS M/07)

22.1. FÆLLES BESTEMMELSER

22.1.1. Almindeligt.

22.1.1.1. Bestemmelserne i dette kapitel er opdelt således:

- Punkt 22.1.: Fælles bestemmelser.
- Punkt 22.2.: Personellets ansvar og pligter.
- Punkt 22.3.: Skydning med STAVS M/07.
- Punkt 22.4.: Enhedsskydning med STAVS M/07 under kørsel.

22.1.1.2. Fælles bestemmelserne for skydning med:

- 12,7 mm maskingevær findes i 12. kapitel, og
- 76 mm røgkaster findes i 21. kapitel.

22.1.2. Klargøring, prøver, justering og verificering af våbnet. Sigte- og rettemidler m.v. skal inden skydning være gennemført som anført i våbenreglementet.

22.1.2.1. Under klargøring til skydning skal løsskydningsanordning og løs ammunition fjernes fra køretøjet.

22.1.3. Skudbanen skal være fri for hindringer af enhver art. Efter stillingsskifte samt efter enhver ændring af målretning skal fornyet kontrol heraf foretages.

22.1.4. Afmærkning af STAVS M/07 våbnetes sikringsstatus.

- Under alle standpladsskydninger hvori der ikke indgår nogle former for bevægelser, afmærkes køretøjet med standpladsflag.
- Under alle skydninger hvori der indgår bevægelser med køretøjet, samt skydninger hvor STAVS støtter andre enheders bevægelser, skal køretøjet afmærkes jf. nedenstående tabel.

Standpladsflag og grønt flag lagt ned	• Afladt og kontrolleret
Bagudvendt grønt lys (mørke)	
Standpladsflag og grønt flag rejst	• Ladt
Bagudvendt rødt og grønt lys (mørke)	• Sikret med elektronisk sikring
Standpladsflag rejst Grønt flag lagt ned	• Ladt og elektronisk afsikret
Bagudvendt rødt lys (mørke)	

22.1.4.1. På pansrede mandskabsvogne må der forefindes personel i mandskabsrummet under skydning. Der må ikke medføres mere personel, end der er siddepladser til i mandskabsrummet.

22.1.5. Al op- og afsidning skal foregå bag våbnet, når dette er ladet.

22.1.6. Eventuel kørerluge skal være lukket under skydning.

22.1.7. Personel, der befinder sig på/ved køretøjet, skal have anlagt høreværn og beskyttelsesbriller.

22.1.8. Funktioneringsfejl afhjælpes som anført i våbenreglementet.

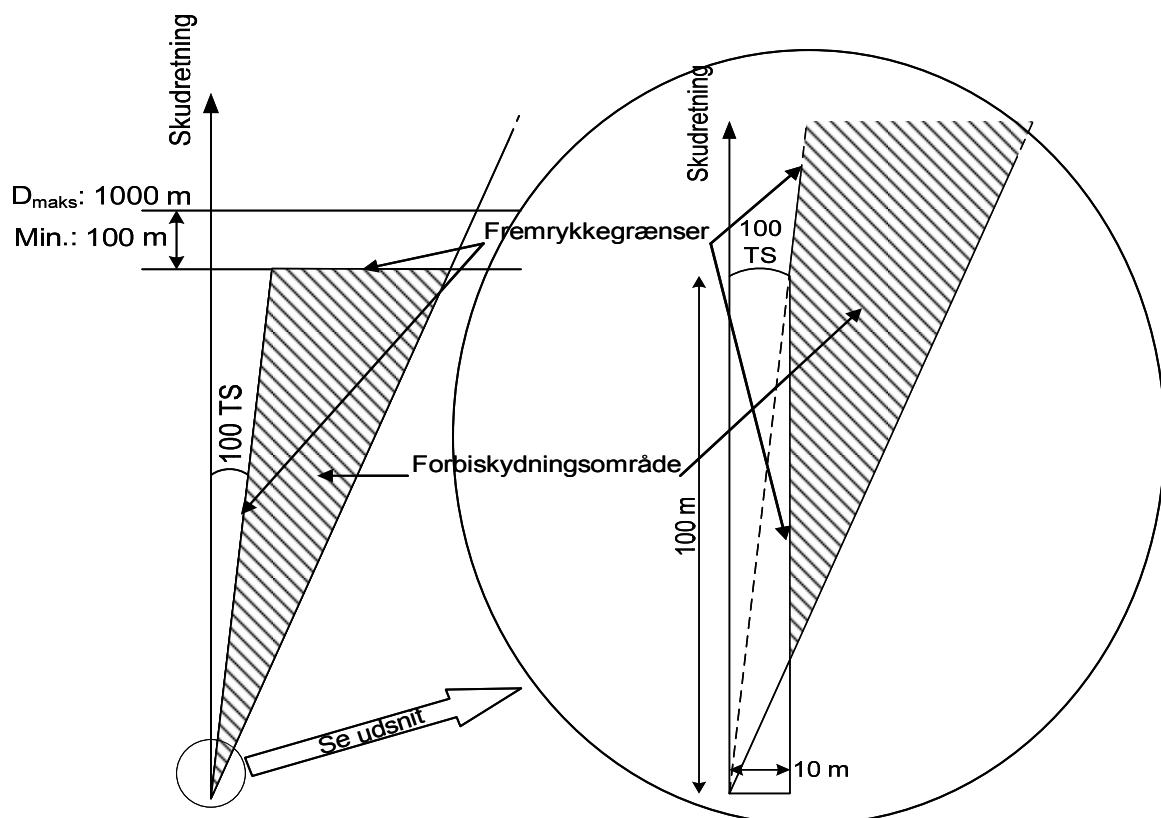
22.1.9. Overskydning er forbudt.

22.1.10. Forbiskydning i mørke er forbudt.

22.1.11. Forbiskydning med STAVS M/07 må gennemføres i dagslys, såfremt skytten har bestået den grundlæggende skydeuddannelse (HRU 251).

22.1.12. Supplerende sikkerhedselementer for gennemførelse af forbiskydning fra holdende køretøj (se figur 2201).

- Der må ikke anvendes underkalibreret eller sprængladt ammunition.
- Der må ikke skydes på hårde mål.
- Køretøjet skal forblive i ildstilling, og våbnet skal være indskudt og kontrolleret umiddelbart inden gennemførelse af forbiskydning,
- HB/VB fastlåses.
- Korteste målafstand: 200 m.
- Længste målafstand: 1000 m.
- Fremrykkegrænsen skal være minimum 100 m fra tætteste mål.
- Vinklen mellem HB/VB og fremrykkegrænsen skal minimum være 100 TS, dog mindst 10 m.
- Fremrykkegrænserne skal være markante terrængenstande eller afmærket således, at alt deltagende personel kan erkende dem.
- Sikkerhedspersonel, som befinder sig i forbiskydningsområdet, skal bære selvlysende veste.

Figur 2201: Forbiskydning.

22.1.13. Skydning i mørke og gennem røg under anvendelse af termiske sigtemidler må gennemføres, når skudgrænserne er således markeret, at skytte og sikkerhedsbefalingsmand sikkert kan afgøre, om målet er inden for skudgrænsemærkerne. Rødt lys må **ikke** anvendes til markering af skudgrænsemærker.

22.2. PERSONELLETS ANSVAR OG PLIGTER

22.2.1. Skydelederen.

Skydelederen har ansvaret for

- at anvise skudbegrænsninger i terrænet for sikkerhedsbefalingsmanden og skytten, inden skydning påbegyndes. Ved stationær skydning skal skydelederen befale højre- og venstre begrænsninger indlagt på STAVS M/07.
- at kontrollere, at ildstillingen er den på farekalken og sikkerhedsinstruksen angivne,
- at der ved skydning uden for faste skydebaneanlæg tildeles samtlige sikkerhedsbefalingsmænd en underskrevet "Instruks for sikkerhedsbefalingsmanden". Se HRN 911-012 "Standardfarekalker for kampvognsvåben", og
- at sikkerhedsafbryder på lugerne bliver afprøvet umiddelbart før skydning.

22.2.1.1. Under enhedsskydning, hvor skydning under kørsel indgår, skal skydelederen:

- opholde sig i et terrængående køretøj, der følger enheden i passende afstand, så enhedens bevægelser og ildafgivelse kan kontrolleres
- have en sikkert virkende radioforbindelse og visuel kontakt med den skydende enheds køretøjer under hele enhedsskydningen.

22.2.2. Sikkerhedsbefalingsmanden.

22.2.2.1. På hvert køretøj skal der være en sikkerhedsbefalingsmand, der har en gyldig autorisation som skytte på den pågældende STAVS M/07.

22.2.2.2. Sikkerhedsbefalingsmandens opgaver kan varetages af kommandøren, såfremt denne er befalingsmand. Hvor sikkerhedsbefalingsmanden samtidig er kommandør, går sikkerhedsbefalingsmandens opgaver som sikkerhedsbefalingsmand forud for andre opgaver.

22.2.2.3. Sikkerhedsbefalingsmanden skal

- kontrollere, at løsskydningsanordning, løs ammunition og evt. attrapammunition er fjernet fra køretøjet inden gennemførelse af skarpskydning
- instruere skytten om skydningens tilladte minimumsafstande ($D_{\min}$) og maksimumsafstande ($D_{\max}$) samt om skydningens højre og venstre begrænsning
- ved stationære skydninger kontrollere og godkende de indlagte sikkerhedsbegrænsninger, inden våbnene må lades samt kontrollere, at skytten kan udpege højre og venstre begrænsning,
- kontrollere sikkerhedsanordningerne på STAVS M/07, inden våb-
nenes ladning jf. våbenreglementet
- sikre, at våbnet lades i en af skydelederen udpeget risikofri ret-
ning
- melde til skydelederen om funktioneringsfejl, som har opsættende
virkning for skydningens fortsættelse
- melde til skydelederen, når alle våben er afladt og kontrolleret,
samt når al ammunition er afleveret efter endt skydning, og samt-
lige af køretøjets ammunitionsholdere og – magasiner er efterset.

22.2.2.4. Sikkerhedsbefalingsmandens placering på køretøjet skal være således, at sikkerhedsbefalingsmanden kan overvåge, at skytten holder våbnet inden for de udpegede begrænsninger, enten ved observation af STAVS M/07 og/eller ved observation af skyttens skærmbillede, som på visse køretøjer distribueres til kommandørens skærm.

Sikkerhedsbefalingsmandens placering på køretøjet fremgår af nedenstående:

- Piranha IIIC: I venstre eller højre bagerste luge.
- Eagle IV: På forreste passagersæde eller nødsædet.
- MAN SX: På sædet ved siden af skytten.
- M-113: I mandskabslugen.
- Wisent: På kommandørens plads.

22.2.2.5. Sikkerhedsbefalingsmandens opgaver fremgår af HRN 911-012 "Standardfarekalkuler for kampvognsvåben".

22.2.2.6. Sikkerhedsbefalingsmanden har til opgave at afmærke våbnenes sikringsstatus jf. pkt. 22.1.4. samt sikre, at ladte våben, som er afsikret, til stadighed er rettet inden for de fastsatte skudgrænser.

22.2.2.7. Forbiskydning.

Sikkerhedsbefalingsmanden er ansvarlig for:

- at våbnene er indskudt og kontrolleret umiddelbart inden gennemførelse af forbiskydning
- at skudgrænsen indlægges i STAVS M/07 og afprøves
- at overvåge personel i forbiskydningsområdet enten ved, at sikkerhedsbefalingsmanden kan se personellet eller ved, at fløjen nærmest skudretningen er markeret med et hvidt flag
- at standse skydningen eller forlægge ilden, hvis personel i forbiskydningsområdet overskrider 100 TS-grænsen eller 100 m-grænsen, se figur 2201.

22.2.3. Køretøjskommandøren.

Køretøjskommandøren har ansvaret for

- at STAVS M/07 er klargjort til skydning
- at der ikke gives skudkommando, før tilladelse til skydning foreligger
- at våbnenes sikringsstatus bliver markeret med flag/lygter
- at ladte våben, som er afsikret, til stadighed er rettet inden for de fastsatte skudgrænser
- at skydningen standses straks, når ordre herom gives samt i tilfælde, hvor fortsat skydning kan medføre fare for skade på personel og materiel
- at melde til sikkerhedsbefalingsmanden om funktioneringsfejl
- at melde til skydelederen, såfremt andet ikke er beordret, når al ammunition er afleveret efter endt skydning, og samtlige af køretøjets ammunitionsholdere og -magasiner er eftersat.

22.2.3.1. Køretøjskommandøren, der samtidigt er sikkerhedsbefalingsmand, kan selv afgive skud med STAVS M/07 under følgende forhold:

- fra en stilling
- under kørsel ad en anvist rute. Kørerens skal have rekognosceret ruten.

22.2.4. Skytten

Ved STAVS M/07 har skytten ansvaret for

- at skydningen gennemføres med befalet våben
- at ladning kun finder sted på ordre og med befalet ammunitions-type

- at skud kun afgives, efter at indledende skudkommando er givet, og at skydningen standses, når kommandøren befaler ”hold inde”
- at den befalede afstand indlægges korrekt på den til ammunitionen hørende skala
- at skud ikke afgives på kortere eller længere afstande end de tilladte minimums- og maksimumsafstande
- at melde om STAVS M/07 sikringsstatus til kommandøren.

22.3. SKYDNING MED STAVS M/07

22.3.1. Når en ladet STAVS M/07 er sikret med elektronisk sikring, vil der ikke være et fareområde i kraft foran våbnet. At STAVS M/07 er sikret tilkendes ved at rejse et grønt flag, men standpladsflaget skal fortsat være rejst jf. pkt. 22.1.4.

22.3.2. Sikkerhedselementer.

22.3.2.1. Målafstanden skal være mere end 80 m.

22.3.2.2. Stationær skydning.

- Ved udarbejdelse af farekalker skal de generelle sikkerhedselementer for skydning med 12,7 mm maskingevær være jf. kapitel 12 og tillæg A, Sikkerhedselementer.

22.3.2.3. Skydning under kørsel.

- Når skydningen foregår fra fastbanet vej, anvendes følgende sikkerhedselementer jf. tillæg A:
 - Sikkerhedsvinkel: β (533 TS).
 - Sikkerhedsafstand: S_b (Skydning mod jordmål).
 - Sikkerhedshøjde: $H^{(3)}$ (Skydning mod jordmål).
- Ved skydning, der foregår i jævnt, fast terræn, kan de tilsvarende sikkerhedselementer anvendes. Dog gælder følgende sikkerhedselementer ved skydning fra EAGLE IV og MAN SX jf. tillæg A:
 - Sikkerhedsvinkel: β (533 TS).
 - Sikkerhedsafstand: S_a (Skydning mod luftmål).

Skydning under kørsel er tilladt, når STAVS M/07 er gyrostabiliseret og til stadighed peger inden for højre- og venstrebegrænsningen.

22.3.2.4. Kørslen må ikke foregå på en sådan måde, at våbenstabiliseringen ikke "kan følge med". Hastigheden må ikke overstige 40 km/t.

22.3.2.5. Ved skydning med 12,7 mm maskingevær under manuel betjening skal bestemmelserne angivet i 12. kapitel, samt bestemmelserne for skydning med ikke stabiliserede våben i 34. og 35. kapitel anvendes.

22.3.3. Funktioneringsfejl.

Såfremt der opstår funktioneringsfejl, afhjælpes dette jf. våbenreglementet.

Køretøjet skal forblive i stillingen, og STAVS M/07 skal konstant pege inden for de udpegede venstre-/højrebegrænsninger.

22.4. ENHEDSSKYDNING MED STAVS M/07 UNDER KØRSEL

- Der må kun skydes med gyrostabiliserede våben.
- Terrænet skal være jævnt og uden væsentlige hindringer.
- Bestemmelser for sikkerhedselementer er angivet i pkt. 22.3.2.
- Hver enkelt køretøjs fremrykkevej eller tilbagegangsvej skal være rekognosceret af kommandøren og føreren.
- I mørke skal hvert køretøj føre bagudvendte lys udvisende STAVS M/07 sikringsstatus jf. pkt. 22.1.4.

23. KAPITEL

INFANTERIKAMPKØRETØJ

23.1. FÆLLES BESTEMMELSER

23.1.1. Almindeligt.

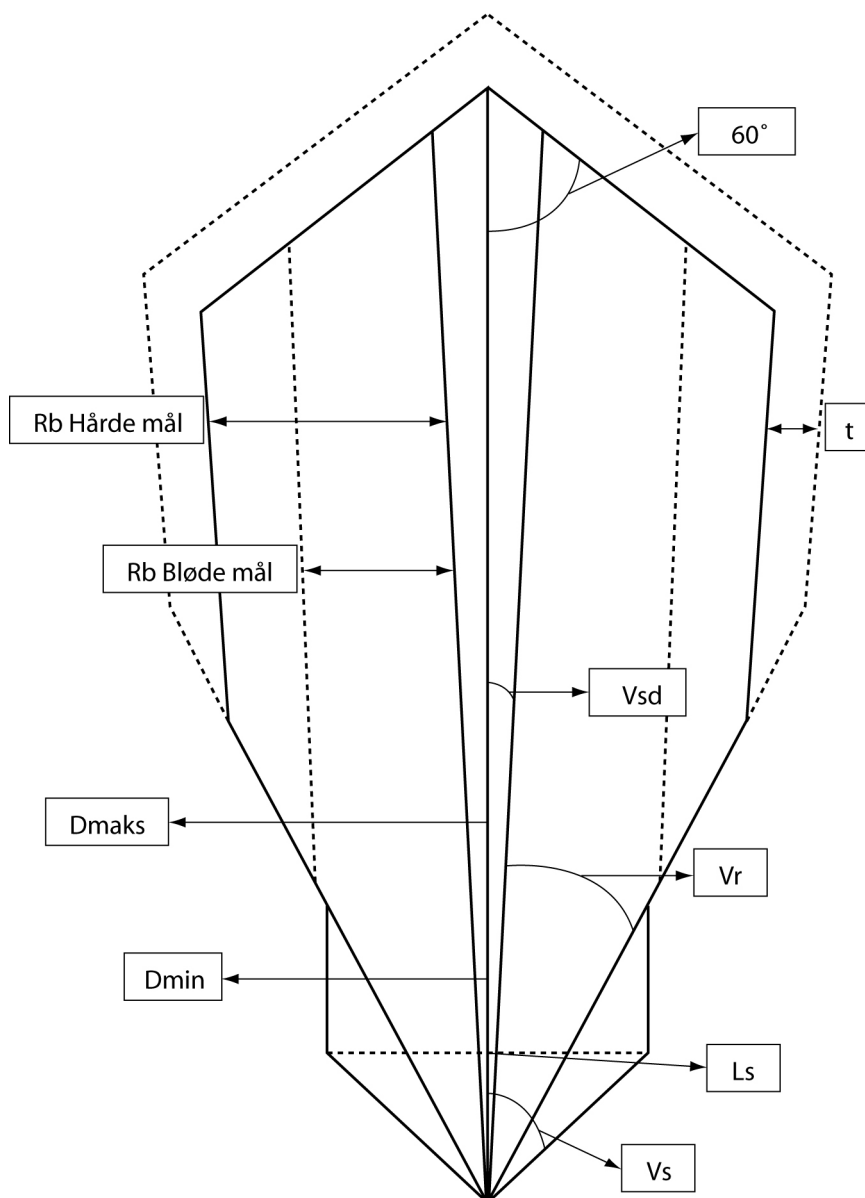
23.1.1.1. Bestemmelserne i dette kapitel er opdelt således:

- Punkt 23.1.: Fælles bestemmelser.
- Punkt 23.2.: Personellets ansvar og pligter.
- Punkt 23.3.: Skydning med infanterikampkøretøjskanon.
- Punkt 23.4.: Skydning med stabiliseret tårngevær.
- Punkt 23.5.: Enhedsskydning med infanterikampkøretøjer under kørsel

23.1.1.2. Fareområdets form fremgår af figur 2301. Sikkerhedselementer fremgår af tillæg A.

23.1.1.3. Fælles bestemmelser for skydning med:

- 7,62 mm maskingevær til CV9035 DK findes i 12. kapitel,
- 76 mm røgkaster findes i 21. kapitel, og
- håndskydevåben fra kampluger fremgår af 34. kapitel.

Figur 2301: Fareområdet form.

23.1.2. Klargøring, prøver, justering og verificering af kanon, tårn-mekanismer, sigte- og rettemidler m.v. skal inden skydning være gennemført som anført i våbenreglementet.

23.1.2.1. Under klargøring skal løsskydningsanordning og attrap-ammunition fjernes fra IKK.

23.1.3. Skudbanen skal være fri for hindringer af enhver art. Efter stillingsskifte samt efter enhver ændring af målretning skal fornyet kontrol heraf foretages.

23.1.4. Afmærkning af IKK våbnenes sikringsstatus:

Standpladsflag og grønt flag lagt ned Bagudvendt grønt lys (mørke)	Kanonen: • afladt og kontrolleret, og/eller Tårngevær: • afladt og kontrolleret
Standpladsflag og grønt flag rejst Bagudvendt rødt og grønt lys (mørke)	Kanonen: • ladet • sikret med begge elektroniske sikringer og mekanisk sikring, og/eller Tårngevær: • ladet • sikret med tårngeværets mekaniske sikring
Standpladsflag rejst Grønt flag lagt ned Bagudvendt rødt lys (mørke)	Kanonen: • ladet • kun sikret med elektroniske sikringer eller • afsikret, og/eller Tårngevær: • ladet • kun sikret med elektroniske sikringer eller • afsikret

23.1.5. Det er ikke tilladt at foretage op- og afsidning, når kanon eller tårngevær er ladet. Våbenmekaniker er dog undtaget i forbindelse med gennemførelse af fjernaffyring. GRP i mandskabsrummet er undtaget, såfremt rampen eller døren i rampen benyttes.

23.1.6. Kørerlugen skal være lukket under skydning.

23.1.7. Personel, der befinder sig nærmere end 100 m fra en skydende infanterikampkøretøjskanon, skal have anlagt høreværn. Skydning med infanterikampkøretøjskanon må ikke finde sted, når der inden for en afstand af 100 m befinder sig uvarslet personel. Personel, der befinder sig i mandskabsrummet med åbne kampluger, skal desuden anvende beskyttelsesbriller under skydning.

23.1.8. Funktioneringsfejl afhjælpes som anført i våbenreglementet. Der er stadigvæk fuldt fareområde under afhjælpning af funktionsfejl. (Se også punkt 23.3.4.)

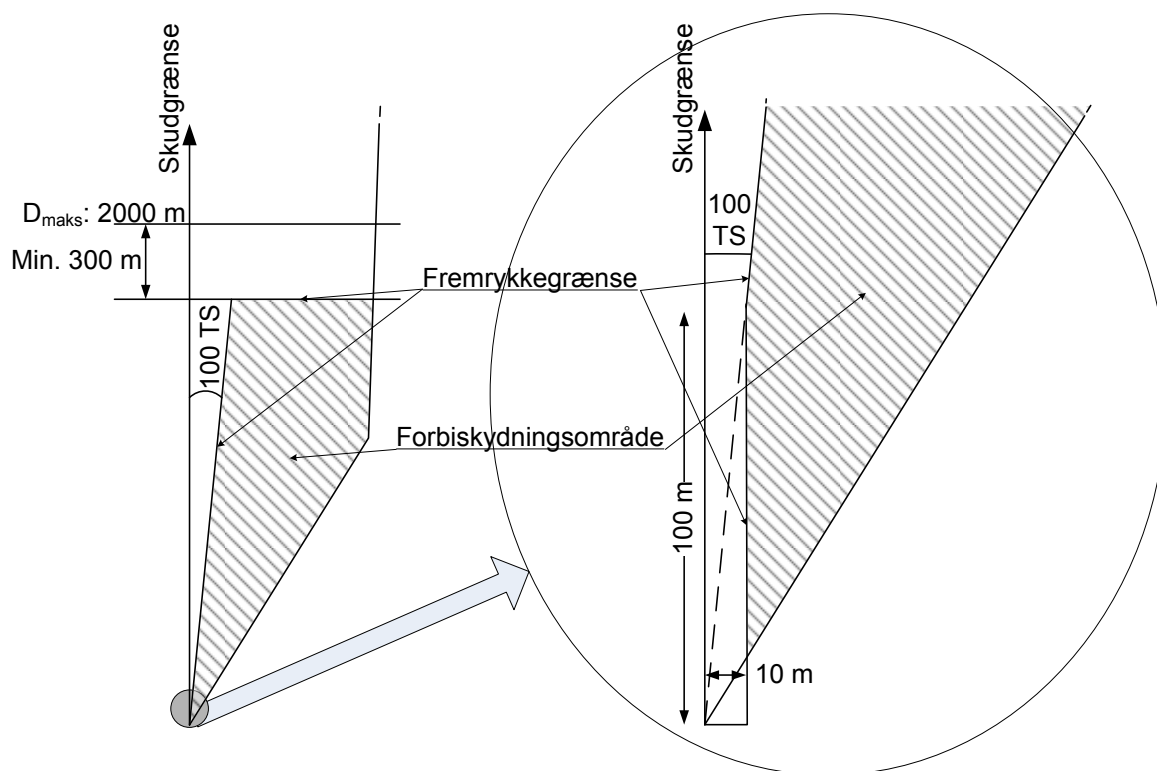
23.1.9. Overskydning er forbudt.

23.1.10. Forbiskydning i mørke er forbudt.

23.1.11. Forbiskydning med 35 mm maskinkanon og 7,62 mm tårngevær må gennemføres i dagslys, såfremt besætningen har bestået den grundlæggende skydeuddannelse på CV9035 DK.

23.1.11.1. Supplerende sikkerhedselementer for gennemførelse af forbiskydning fra holdende køretøj (se figur 2302):

- Der må ikke anvendes underkalibreret eller sprængladt ammunition.
- Der må kun anvendes 7,62 mm SKPT DM111A1 eller LSPT DM21A1 til tårngevær. Denne ammunition må dog ikke anvendes under skydning, hvor der indgår personel under bevægelse, jf. sikkerhedsbekendtgørelse nr. 7 i tillæg Z.
- Der må ikke skydes mod hårde mål.
- IKK skal holde i stilling, og våbnene skal være indskudt og kontrolleret umiddelbart inden gennemførelse af forbiskydning.
- Skudgrænsen fastlåses.
- Korteste målafstand: 400 m.
- Længste målafstand: 2000 m.
- Fremrykkegrænsen skal være minimum 300 m fra tætteste mål.
- Vinklen mellem skudgrænsen og fremrykkegrænsen skal minimum være 100 TS, dog mindst 10 m.
- Fremrykkegrænserne skal være markante terrængenstande eller afmærket således, at alt deltagende personel kan erkende dem.

Figur 2302: Forbiskydning.

23.1.12. Skydning i mørke og gennem røg under anvendelse af termiske sigtemidler må gennemføres, når skudgrænserne er således markeret, at skytte og sikkerhedsbefalingsmand sikkert kan afgøre, om målet er inden for skudgrænsemærkerne. Rødt lys må ikke anvendes.

23.2. PERSONELLETS ANSVAR OG PLIGTER

23.2.1. Skydelederen.

23.2.1.1. Skydelederen har ansvar for:

- at fastsætte sikkerhedsgrænser for skydning mod det enkelte mål
- at kontrollere, at ildstillingen er den på farekalken og sikkerhedsinstruksen angivne
- at der ved skydning uden for faste skydebaneanlæg tildeles samtlige sikkerhedsbefalingsmænd en underskrevet "Instruks for sikkerhedsbefalingsmanden". Se HRN 911-012 "Standardfarekalker for kampvognsvåben".

23.2.1.2. Under enhedsskydning med infanterikampkøretøj under kørsel skal skydelederen:

- opholde sig i et terrængående køretøj, der følger enheden i passende afstand eller i FESAP, så enhedens bevægelser og ildafgivning kan kontrolleres
- have en sikkert virkende radioforbindelse og visuel kontakt med den skydende enheds infanterikampkøretøjer under hele enhedsskydningen.

23.2.2. Sikkerhedsbefalingsmanden.

23.2.2.1. På hvert infanterikampkøretøj skal der være en sikkerhedsbefalingsmand, der har en gyldig autorisation som infanterikampkøretøjskommandør på den pågældende infanterikampkøretøjstype.

23.2.2.2. Sikkerhedsbefalingsmandens opgaver kan varetages af infanterikampkøretøjskommandøren, såfremt denne er befalingsmand. Hvor sikkerhedsbefalingsmanden samtidig er infanterikampkøretøjskommandør, går sikkerhedsbefalingsmandens opgaver som sikkerhedsbefalingsmand forud for andre opgaver.

23.2.2.3. Sikkerhedsbefalingsmanden skal kontrollere, at løsskydningsanordning, løs ammunition og attrapammunition er fjernet fra infanterikampkøretøjet inden gennemførelse af skarpskydning.

23.2.2.4. På infanterikampkøretøj CV9035 DK må der forefindes personel i mandskabsrummet under skydning. Der må ikke medføres mere personel, end der er siddepladser til i mandskabsrummet.

23.2.2.5. Ved skydning med infanterikampkøretøj skal sikkerhedsbefalingsmanden instruere skytten om skydningens tilladte minimumsafstande ($D_{\min}$) og maksimumsafstande ($D_{\max}$) samt om skydningens højre og venstre begrænsning.

23.2.2.6. Sikkerhedsbefalingsmanden skal melde til skydelederen om funktioneringsfejl.

23.2.2.7. Sikkerhedsbefalingsmanden skal melde til skydelederen, når al ammunition er afleveret efter endt skydning og samtlige af køretøjets ammunitionsholdere og -magasiner er eftersat.

23.2.2.8. Sikkerhedsbefalingsmandens opgaver fremgår af HRN 911-012 "Standardfarekalkuler for kampvognsvåben".

23.2.2.9. Sikkerhedsbefalingsmanden har til opgave at afmærke våbnenes sikringsstatus jf. pkt. 23.1.4. samt sikre, at ladte våben, som er afsikret eller kun sikret med elektroniske sikringer, til stadighed er rettet inden for de fastsatte skudgrænser.

23.2.2.10. Forbiskydning.

Sikkerhedsbefalingsmanden er ansvarlig for:

- at våbnene er indskudt og kontrolleret umiddelbart inden gennemførelse af forbiskydning
- at skudgrænsen fastlåses
- overvågning af personel i forbiskydningssområdet, enten ved at sikkerhedsbefalingsmanden kan se personellet, eller ved at fløjen nærmest skudretningen er markeret med et hvidt flag
- at standse skydningen eller forlægge ilden, hvis personel i forbiskydningssområdet overskrider 100 TS-grænsen eller 300 m-grænsen, se figur 2302.

23.2.3. Infanterikampkøretøjskommandøren.

23.2.3.1. Infanterikampkøretøjskommandøren har ansvaret for:

- at infanterikampkøretøjet er klargjort til skydning
- at der ikke gives skudkommando, før tilladelse til skydning foreligger
- at ladte våben, som er afsikret eller kun sikret med elektroniske sikringer, til stadighed er rettet inden for de fastsatte skudgrænser
- at ladte våben, som er sikret mekanisk og elektronisk, peger i en sikker retning
- at skydningen standses straks, når ordre herom gives samt i tilfælde, hvor fortsat skydning kan medføre fare for skade på personel og materiel
- at melde til sikkerhedsbefalingsmanden om funktioneringsfejl
- at melde til skydelederen, såfremt andet ikke er beordret, når al ammunition er afleveret efter endt skydning og samtlige af køretøjets ammunitionsholdere og -magasiner er eftersat.

23.2.3.2. En infanterikampkøretøjskommandør, der samtidigt er sikkerhedsbefalingsmand, kan selv afgive skud med kanonen under følgende forhold:

- fra en stilling
- under kørsel med infanterikampkøretøj ad en anvist rute. Køreren skal have rekognosceret ruten.

23.2.4. Infanterikampkøretøjsskytten har ansvaret for:

- at skydningen gennemføres med befalet våben
- at skud kun afgives, efter at indledende skudkommando er givet og skydningen standses, når kommandøren befaler "hold inde"
- at den befalede afstand indlægges korrekt på den til ammunitionen hørende skala
- at skud ikke afgives på kortere eller længere afstande end de til-ladte minimums- og maksimumsafstande
- at melde om kanonens sikringsstatus til infanterikampvognskommandøren
- at ladning kun finder sted på ordre og med befalet ammunitions-type.

23.3. SKYDNING MED INFANTERIKAMPKØRETØJSKANON

23.3.1. Skydning under kørsel er tilladt, når kanonen er gyrostabiliseret og til stadighed peger inden for højre- og venstre begrænsningen.

23.3.2. Kørslen må ikke foregå på en sådan måde, at våbenstabiliseringen ikke "kan følge med", eller at der er risiko for, at kanonens munding bliver fyldt med jord m.m. eller rammer faste genstande.

23.3.3. Når en ladet kanon er sikret med den mekaniske sikring og begge elektroniske sikringer, vil der ikke være et fareområde i kraft foran våbnet. At kanonen er sikret tilkendegives ved at rejse et grønt flag, men standpladsflaget skal fortsat være rejst.

23.3.4. Funktioneringsfejl.

23.3.4.1. Såfremt der opstår funktioneringsfejl, og Vehicle Informations System (VIS) indikerer, at kanonen er skudt varm, skal alt personel forlade køretøjet inden for 90 sekunder. Køretøjet skal forblive tomt i 60 minutter, hvorefter afhjælpning kan påbegyndes.

23.3.4.2. Infanterikampkøretøjet skal forblive i stillingen, og kanonen skal forblive inden for de udpegede venstre-/højrebegrænsninger.

23.4. SKYDNING MED STABILISERET TÅRNGEVÆR

23.4.1. Generelt.

23.4.1.1. For skydning med 7,62 mm maskingevær fra infanterikampkøretøj gælder tillige bestemmelserne for udfærdigelse af "Instruks for sikkerhedsbefalingsmanden", jf. HRN 911-012 "Standardfarekalker for kampvognsvåben".

23.4.2. Skydning fra holdende køretøj.

23.4.2.1. Ved skydning med tårngeværet på infanterikampkøretøj skal skudretningen gå mindst 10 cm fri af køretøjet og eventuelle genstande på køretøjet.

23.4.3. Skydning under kørsel.

23.4.3.1. Ved skydning med 7,62 mm maskingevær må der kun anvendes Maskingevær MG3A1. Umiddelbart inden skydning skal en våbenmekaniker gennemføre kontrol af maskingeværets type samt kontrollere, at der kun anvendes lås, frembringerfjeder og spændestang tilhørende Maskingevær MG3A1 (se HRN 111-007 "7,62 mm maskingevær M/62").

23.4.3.2. Ved skydning med tårngevær skal våbenstabilisering anvendes. Kørsel og kørehastighed må ikke foregå på en sådan måde, at våbenstabiliseringen ikke kan "følge med".

23.4.3.3. Ved skydning med stabiliseret tårngevær fra infanterikampkøretøj:

- skal sikkerhedsvinkel β være 533 TS
- skal sikkerhedsvinkel α være 35 TS
- skal grænserne for ildåbning og skydningens ophør være tydeligt markeret
- skal målafstanden være **mere** end 80 m
- skal kørerlugen være lukket
- kørslen må kun finde sted i jævnt terræn.

23.4.4. Sikkerhedsbefalingsmanden.

På infanterikampkøretøj kan kommandøren samtidig være sikkerhedsbefalingsmand for skydning med tårngevær, såfremt sikkerhedsbefalingsmanden er befalingsmand og er uddannet på det pågældende våben og køretøj.

Sikkerhedsbefalingsmanden er ansvarlig for:

- at skytten – og eventuelt kommandøren, jf. ovenfor – er instrueret om, hvordan skudgrænser og grænser for ildåbning og skydningens ophør er markeret
- at våbnet er eftersat og kontrolleret, samt at eventuelle løsskydningsanordninger er fjernet, inden våbnet lades
- at ladning først sker på skydelederens ordre
- at kørerlude holdes lukket
- at ladte våben, som er afsikret eller kun sikret med elektroniske sikringer, til stadighed er rettet inden for de fastsatte skudgrænser
- at ladte våben, som er sikret mekanisk og elektronisk, peger i en sikker retning
- at våbenmunding og skudretning for de enkelte skydninger holdes fri af køretøjet og eventuelle genstande på køretøjet
- at ladning og afladning iværksættes med holdende køretøj for våben, der ikke anvender våbenstabilisering
- at skydning tidligst påbegyndes ved "grænse for ildåbning" og standses senest ved passage af "grænse for skydningens ophør"
- at procedurerne for afhjælpning af funktioneringsfejl følges jf. våbenreglementet for CV9035 DK.

23.5. ENHEDSSKYDNING MED INFANTERIKAMPKØRETØJER UNDER KØRSEL

23.5.1. Der må kun skydes med gyrostabiliserede våben samt håndskydevåben jf. pkt. 35.3.

23.5.2. Terrænet skal være jævnt og uden væsentlige hindringer.

23.5.3. Hver enkelt infanterikampkøretøjs fremrykkevej eller tilbagegangsvej skal være rekognosceret af kommandøren og føreren.

23.5.4. I mørke skal hvert infanterikampkøretøj føre bagudvendte lygter udvisende våbnenes sikringsstatus jf. pkt. 23.1.4.

24. KAPITEL

KAMPVOGNSKANON

24.1. FÆLLES BESTEMMELSER

24.1.1. Almindeligt.

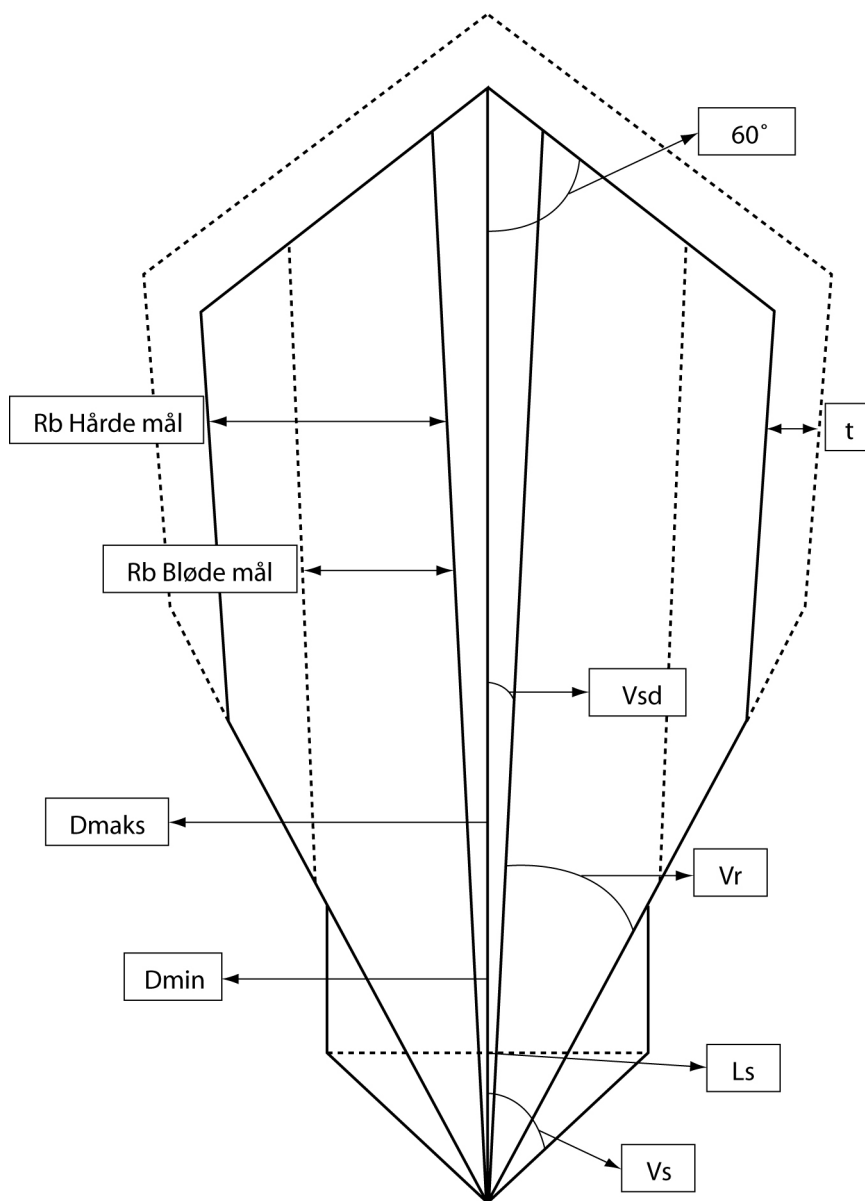
24.1.1.1. Bestemmelserne i dette kapitel er opdelt således:

- Punkt 24.1.: Fælles bestemmelser.
- Punkt 24.2.: Personnellets ansvar og pligter.
- Punkt 24.3.: Skydning med kampvognskanon.
- Punkt 24.4.: Skydning med affuteret maskingevær.

24.1.1.2. Fareområdets form fremgår af figur 2401. Sikkerhedselementer fremgår af tillæg A.

24.1.1.3. Bestemmelserne for skydning med:

- 7,62 mm maskingevær til KVG LEO 2 A5 findes i 12. kapitel
- 76 mm røgstaster findes i 21. kapitel.

Figur 2401: Fareområdets form.

24.1.2. Klargøring, prøver, justering og verificering af kanon, tårn-mekanismer, sigte- og rettemidler m.v. skal inden skydning være gennemført som anført i våbenreglementet.

24.1.2.1. Under klargøring skal løsskydningsanordning og attrap-ammunition fjernes fra KVG.

24.1.3. Skudbanen skal være fri for hindringer af enhver art. Efter stillingsskifte samt efter enhver ændring af målreretning skal fornyet kontrol heraf foretages.

24.1.4. Det er ikke tilladt at foretage op- og afsidning, når kanon eller tårngevær er ladet. Våbenmekaniker er dog undtaget i forbindelse med gennemførelse af fjernaffyring.

24.1.5. Kørerlugen skal være lukket under skydning.

24.1.6. Personel, der befinder sig nærmere end 100 m fra en skydende kampvognskanon, skal have anlagt høreværn. Skydning med kampvognskanon må ikke finde sted, når der inden for en afstand af 100 m befinder sig uvarslet personel.

24.1.7. Funktioneringsfejl afhjælpes som anført i våbenreglementet. (Se også punkt 24.3.4.)

24.1.8. Overskydning og forbiskydning er forbudt.

24.1.9. Skydning i mørke og gennem røg under anvendelse af termiske sigtemidler må gennemføres, når skudgrænserne er således markeret, at skytte og sikkerhedsbefalingsmand sikkert kan afgøre, om målet er inden for skudgrænsemærkerne. Rødt lys må ikke anvendes.

24.2. PERSONELLETS ANSVAR OG PLIGTER

24.2.1. Skydelederen.

24.2.1.1. Skydelederen har ansvar for:

- at fastsætte sikkerhedsgrænser for skydning mod det enkelte mål
- at kontrollere, at ildstillingen er den på farekalken og sikkerhedsinstruksen angivne
- at der ved skydning uden for faste skydebaneanlæg tildeles samtlige sikkerhedsbefalingsmænd en underskrevet "Instruks for sikkerhedsbefalingsmanden". Se HRN 911-012 "Standardfarekalker for kampvognsvåben".

24.2.1.2. Under enhedsskydning med kampvogn under kørsel skal skydelederen:

- opholde sig i et terrængående køretøj, der følger enheden i passende afstand eller i FESAP, så enhedens bevægelser og ildafgivning kan kontrolleres
- have en sikkert virkende radioforbindelse og visuel kontakt med den skydende enheds kampvogne under hele enhedsskydningen.

24.2.2. Sikkerhedsbefalingsmanden.

24.2.2.1. På hver kampvogn skal der være en sikkerhedsbefalingsmand, der har en gyldig autorisation som kampvognskommandør på den pågældende kampvognstype.

24.2.2.2. Sikkerhedsbefalingsmandens opgaver kan varetages af kampvognskommandøren, såfremt denne er befalingsmand. Hvor sikkerhedsbefalingsmanden samtidig er kampvognskommandør, går sikkerhedsbefalingsmandens opgaver som sikkerhedsbefalingsmand forud for andre opgaver.

24.2.2.3. Sikkerhedsbefalingsmanden skal kontrollere, at løsskydningsanordning og attrapammunition er fjernet fra KVG.

24.2.2.4. På kampvogn Leopard 2 A5 må der ikke forefindes andet personel end det, som indgår i skydningen, disse skal opholde sig på de indrettede besætningspladser.

24.2.2.5. Ved skydning med kampvogn skal sikkerhedsbefalingsmanden instruere skytten om skydningens tilladte minimumsafstande ($A_{\min}$) og maksimumsafstande ($A_{\max}$) samt om skydningens højre og venstre begrænsning.

24.2.2.6. Sikkerhedsbefalingsmandens opgaver fremgår af HRN 911-012 "Standardfarekalkuler for kampvognsvåben".

24.2.2.7. Sikkerhedsbefalingsmanden har til opgave at sikre, at ladte våben til stadighed er rettet inden for de fastsatte skudgrænser.

24.2.3. Kampvognskommandøren.

24.2.3.1. Kampvognskommandøren har ansvaret for:

- at kampvognen er klargjort til skydning
- at der ikke gives skudkommando, før tilladelse til skydning foreligger
- at ladte våben til stadighed er rettet inden for de fastsatte skudgrænser
- at skydningen standses straks, når ordre herom gives samt i tilfælde, hvor fortsat skydning kan medføre fare for skade på personel og materiel
- at melde til skydelederen om funktioneringsfejl

- at melde til skydelederen, såfremt andet ikke er beordret, når al ammunition er afleveret efter endt skydning og samtlige af køretøjets ammunitionsholdere og -magasiner er eftersat.

24.2.3.2. En kampvognskommandør, der samtidigt er sikkerhedsbefalingsmand, kan selv afgive skud med kanonen, under følgende forhold:

- fra en stilling
- under kørsel med kampvogn ad en anvist rute. Kørerens skal have rekognosceret ruten.

24.2.4. Kampvognsskytten har ansvaret for:

- at skydningen gennemføres med befalet våben
- at skud kun afgives, efter indledende skudkommando er givet og standser skydningen, når kommandøren befaler "hold inde"
- at den befalede afstand indlægges korrekt på den til ammunitionen hørende skala
- at skud ikke afgives på kortere eller længere afstande end de tilladte minimums ($D_{\min}$)- og maksimums ($D_{\max}$) afstande.

24.2.5. Kampvognshjælperen har ansvaret for:

- at ladning kun finder sted på ordre og med befalet ammunitions-type
- at korrekt ammunitionstype og -område tastes ind på hjælperens betjeningsboks
- at ammunitionen behandles forskriftsmæssigt.

24.3. SKYDNING MED KAMPVOGNSKANON

24.3.1. Skydning med 120 mm kampvognskanon og 12,7 mm indstiksvåben M/03 til KVG LEO 2 A5 skal ske jf. bestemmelserne i efterfølgende punkter.

24.3.2. Skydning under kørsel er tilladt, når kanonen er gyrostabiliseret og til stadighed peger inden for højre- og venstre begrænsningen.

24.3.3. Kampvognskommandøren skal ved bevægelse bagom egne enheder samt ved stillingsskifte tilsikre, at kanonen er i position "La-destilling", og at tårngevær og røgkaster er sikrede manuelt.

24.3.3.1. Denne procedure må kun anvendes i driftstrin "STAB EIN", grundet de tekniske begrænsninger.

24.3.4. Nødaffyring må ikke anvendes, når kanonen er i position "Ladestilling".

24.3.5. Kørslen må ikke medføre så pludselige passager af stigninger eller så skarpe drejninger, at våbenstabiliseringen ikke "kan følge med", eller at der er risiko for, at kanonens munding bliver fyldt med jord m.m. eller rammer faste genstande.

24.3.6. Funktioneringsfejl.

24.3.6.1. Ved svigtende affyring af kampvognskanonen skal skytten befale ventetid på 2 minutter, inden afladning må foretages.

24.3.6.2. Kampvognen skal forblive i stillingen, og kanonen skal forblive inden for de udpegede venstre-/højrebegrænsninger.

24.3.7. Enhedsskydning med kampvogne under kørsel:

24.3.7.1. Der må kun skydes med gyrostabiliserede våben.

24.3.7.2. Terrænet skal være jævnt og uden væsentlige hindringer.

24.3.7.3. Enkeltkampvogns fremrykkevej eller tilbagegangsvej skal være rekognosceret af kommandøren og føreren.

24.3.7.4. I mørke skal hver kampvogn føre en bagudvendt lygte med rødt lys.

24.4. SKYDNING MED AFFUTERET MASKINGEVÆR

24.4.1. Generelt.

24.4.1.1. Ved skydning fra kampvogn må sikkerhedsbefalingsmanden samtidig være skytte, når forholdene i punkt 24.4.2.1. og 24.4.3.3. er opfyldt.

24.4.1.2. For skydning med 7,62 mm maskingevær fra kampvogn gælder tillige bestemmelserne for udfærdigelse af "Instruks for sikkerhedsbefalingsmanden", jf. HRN 911-012 "Standardfarekalkuler for kampvognsvåben".

24.4.2. Skydning fra holdende køretøj.

24.4.2.1. Ved skydning med affuterede våben på kampvogn skal skudretningen gå mindst 10 cm fri af køretøjet og eventuelle genstande på køretøjet.

24.4.3. Skydning under kørsel.

Ved skydning med 7,62 mm maskingevær må der kun anvendes Maskingevær MG3A1. Umiddelbart inden skydning skal en våbenmekaniker gennemføre kontrol af maskingeværets type, samt at der kun anvendes lås, frembringerfjeder og spændestang tilhørende Maskingevær MG3A1 (se HRN 111-007 "7,62 mm maskingevær M/62").

24.4.3.1. Ved skydning med tårngevær fra pansrede køretøjer, hvor våbenstabilisering anvendes, må kørsel og kørehastighed ikke medføre så pludselige passager eller drejninger, at våbenstabiliseringen ikke kan "følge med".

24.4.3.2. Ved skydning med affuterede våben fra kampvogn:

- skal sikkerhedsvinkel β være 533 TS
- skal sikkerhedsvinkel α være 35 TS
- skal grænserne for ildåbning og skydningens ophør være tydeligt markeret
- skal målafstanden være mere end 80 m
- skal kørerlugen være lukket
- kørslen må kun finde sted i jævnt terræn.

24.4.4. Sikkerhedsbefalingsmanden.

På kampvogn kan kommandøren samtidig være sikkerhedsbefalingsmand for skydning med tårngevær, såfremt sikkerhedsbefalingsmanden er befalingsmand og er uddannet på det pågældende våben og køretøj.

Sikkerhedsbefalingsmanden er ansvarlig for:

- at skytten – og eventuelt kommandøren, jf. ovenfor – er instrueret om, hvordan skudgrænser og grænser for ildåbning og skydningens ophør er markeret
- at våbnet er eftersat og kontrolleret samt at eventuelle løsskydningsanordninger er fjernet, inden våbnet lades
- at ladning først sker på skydelederens ordre
- at kørerluge holdes lukket

- at våbnet til stadighed holdes inden for de aktuelle skudgrænser, når våbnet er ladet
- at våbenmunding og skudretning for de enkelte skydninger holdes fri af køretøjet og eventuelle genstande på køretøjet
- at ladning og afladning iværksættes med holdende køretøj for våben, der ikke anvender våbenstabilisering
- at skydning tidligst påbegyndes ved "grænse for ildåbning" og standses senest ved passage af "grænse for skydningens ophør".

25. KAPITEL

Ikke benyttet

Blank

26. KAPITEL

Ikke benyttet

Blank

27. KAPITEL

Ikke benyttet

Blank

28. KAPITEL

Ikke benyttet

Blank

29. KAPITEL

Ikke benyttet

Blank

30. KAPITEL

Ikke benyttet

Blank

31. KAPITEL

SKYDNING MOD OMRÅDER, HVORI DER FINDES HÅRDE GENSTANDE SAMT SKYDNING MOD HÅRDE MÅL

31.1. FÆLLES BESTEMMELSER

31.1.1. Almindeligt.

31.1.1.1. Bestemmelserne i dette kapitel er opdelt således:

- Punkt 31.1.: Fælles bestemmelser.
- Punkt 31.2.: Skydning mod områder, hvori der findes hårde genstande.
- Punkt 31.3.: Skydning mod hårde mål.

31.1.1.2. Hårde genstande og hårde mål: Definition, se tillæg C.

31.2. SKYDNING MOD OMRÅDER, HVORI DER FINDES HÅRDE GENSTANDE

31.2.1. Skydning på skydebane.

31.2.1.1. På ikke-afspærringsfri skydebaneanlæg må der ikke findes uafskærmede hårde genstande inden for et område, regnet fra skydelinjen således:

- i længden: 400 m **eller**
- i siden: mindst 30 TS til hver side for målretningen.

31.2.1.2. I øvrigt gælder de i "Instruks for skydebaneanlæggets brug" fastsatte bestemmelser vedrørende hårde mål og hårde genstande.

31.2.2. Skydning i skydeterræn.

31.2.2.1. Der må ikke findes hårde uafskærmede genstande inden for et område, hvis udstrækning, regnet fra våbnets munding, er således:

- Skydning med ammunition af kaliber til og med 10 mm.
I længden: 400 m **eller**
i siden: mindst 30 TS til hver side for målretningen.
- Skydning med ammunition af kaliber 12,7 mm.
I længden: 600 m **eller**
i siden: mindst 30 TS til hver side for målretningen.
- Skydning med kampvogns-/infanterikampkøretøjskanon.
I længden: D_{maks} jf. tillæg A **eller**
i siden: mindst 10 TS til hver side for målretningen.
- For ammunition til øvrige våben.
I længden: D_{min} jf. tillæg A **eller**
i siden: mindst 30 TS til hver side af målretningen.

31.2.2.2. Skydning med salonammunition med plastprojektil, lysgranatpatron og røggranatpatron til 84 mm dysekanon, røggranatpatron (hexit) til kampvognskanon samt BGRPT, HUGRPT M/96, HUGRPT M/96 SPRÆS til 40 mm granatkaster (LV) kan gennemføres mod områder, hvori der findes hårde genstande uden hensyntagen til ovenstående bestemmelser.

31.3. SKYDNING MOD HÅRDE MÅL

31.3.1. Almindeligt.

31.3.1.1. Skydning mod hårde mål må kun gennemføres med de ammunitionstyper og mod de måltyper, der er angivet i skemaet, punkt 31.3.3.

31.3.1.2. Skydning mod hårde mål må gennemføres i militære skydeterræner, såfremt den forvaltende myndigheds tilladelse foreligger.

Nærmere bestemmelser, herunder hvilke ammunitionstyper og hvilke mål der må anvendes henset til de lokale forhold, skal således være optaget i bestemmelserne for skydepladsens brug.

31.3.1.3. Ved skydning mod hårde mål af stålplade og lign. skal vinkelret anslag tilstræbes (1600 TS).

Skydning må ikke finde sted, såfremt vinklen mellem pladen og målretningen er mindre end 1300 TS.

31.3.2. Særlige bestemmelser.

31.3.2.1. Skydning med ammunition af kaliber til og med 10 mm mod hårde mål må gennemføres i skydeterræn, når målafstanden er over 350 m.

På afstande under 350 m og indtil en mindste målafstand på 125 m må skydning gennemføres, når fareområdet udvides med et areal, der angives af en cirkel med centrum i målet og radius 125 m.

31.3.2.2. Skydning med 12,7 mm maskingeværammunition mod hårde mål må gennemføres i skydeterræn, når målafstanden er over 550 m.

På afstande under 550 m og indtil en mindste målafstand på 200 m må skydning gennemføres, når fareområdet udvides med et areal, der angives af en cirkel med centrum i målet og radius 200 m.

31.3.2.3. Dækningsanlæg i området mellem standplads og mål må ikke være bemanded, såfremt afstanden fra dækningens åbning til nærmeste mål er mindre end 125 m ved skydning med ammunition under 10 mm og 200 m ved skydning med 12,7 mm ammunition.

31.3.2.4. Skydning med 5,6 mm salonammunition mod selvmarkerende mål til feltkonkurrence (DMI-konkurrencer) må gennemføres på skydebaneanlæg og i skydeterræn, når:

- der kun anvendes ikke-kappeklædt salonammunition (cal. 22) uden lysspor,
- korteste målafstand er 25 m,
- der ikke er personel i markørdækningen,
- målene på banen er opstillet således, at retningspunktet er i overensstemmelse med kravene hertil i "Instruks for skydebaneanlæggets brug", og
- evt. blyafsætninger på skivemateriellet er fjernet inden skydning påbegyndes.

31.3.3. Skema over hårde mål, der må beskydes med ammunition af kaliber til og med 147 mm.

Mål Ammunition	Stålplader og lign. (Se punkt 31.3.1.1.)	Udrangerede køretøjer, betonkulisser, bunkers og lignende.
Ammunition til hånd- og instruktionsskydevåben af kaliber op til 10 mm.	Ja. Se punkt 31.3.2.1.	Nej. (Dog tilladt med tårngevær, når $D_{min} \geq$ 400 m og alle luger er lukkede).
12,7 mm ammunition.	Ja. Se punkt 31.3.2.2.	Nej. Dog tilladt når $D_{min} \geq$ 400 m og alle luger er lukkede.
35 mm x 228 TP-T (DM18)	Ja.	Ja.
35 mm x 228 TPFDS-T (WKPMD346)	Ja.	Ja.
40 mm ØPT, rød M/01, 40 mm S&F, 1,3s M/01, og 40 mm S&F, stød M/01	Ja.	Ja.
40 mm hulagranat-, og brisantgranatpatron M/96.	Ja.	Nej.
40 mm hulagranatpatron M/96 M/SPRÆS	Ja.	Nej.
84 mm hulagranat- og brisantgranatpatron (DYKN).	Ja.	Nej.
84 mm øvelsesgranat (DYKN).	Nej.	Nej.
84 mm PVV M/95.	Ja.	Nej.
120 mm KVGKN	Ja.	Ja.

32. KAPITEL

SKYDNING PÅ SKYDEBANEANLÆG

32.1. FÆLLES BESTEMMELSER

32.1.1. Almindeligt.

32.1.1.1. Bestemmelserne i dette kapitel omfatter skydning med håndskydevåben af kaliber til og med 10 mm (se tillæg C) på faste og midlertidige skydebaneanlæg.

32.1.1.2. Bestemmelserne i dette kapitel er opdelt således:

- Punkt 32.1. : Fælles bestemmelser.
- Punkt 32.2. : Personellets ansvar og pligter.
- Punkt 32.3. : Skydning i mørke.
- Punkt 32.4. : Skydning på feltskydebane indrettet til reaktions-skydning.
- Punkt 32.5. : Skydning på feltskydebaner indrettet til handlebaneskydning.

32.1.1.3. Faste og midlertidige skydebaneanlæg omfatter i denne forbindelse en eller flere, evt. en kombination af:

- langdistanceskydebaner
- kortdistanceskydebaner
- feltskydebaner/feltskydebaner indrettet til reaktionsskydning/handlebaneskydning
- feltskydebaner indrettet til gruppe-/holdinstruktionsskydninger
- skydebaner for instruktions- og øvelsesvåben, herunder miniaturrepansermålsbaner og instruktionsskydebaner for salonammunition.

Ovennævnte gælder såvel øvelsesterræn, skydeterræn som i civil terræn.

32.1.1.4. Målretningerne skal normalt være parallelle og følge baneaksen (se tillæg C).

32.1.2. Enhver, der deltager i skydning på en skydebane, skal være således instrueret og have et sådant kendskab til

sikkerhedsbestemmelserne samt have sådanne færdigheder i betjening og behandling af våben og ammunition, at vedkommende ikke ved sin deltagelse kan bringe sig selv eller andre i fare.

32.1.3. På det enkelte skydebaneanlæg må kun anvendes de våben og den ammunition, hvortil anlægget er godkendt jf. "Instruks for skydebaneanlæggets brug".

32.1.4. Skydning med lyssporammunition eller anvendelse af anden brandfarlig ammunition på faste skydebaneanlæg må kun gennemføres, når det fremgår af "Instruks for skydebaneanlæggets brug". Ved skydning med lyssporammunition må der ikke være personel i markørdækningen; herfra er undtaget overdækket dækningsanlæg, jf. tillæg F.

32.1.5. Skytterne skal normalt være på linje med hinanden. Ved skydning med håndskydevåben af kaliber til og med 10 mm på stedet kan skytterne være forskudt i dybden i forhold til hinanden, når det tilsikres, at enhver skytte til stadighed er uden for fareområdet for andre skytter og overholder 1 og 3 m reglen.

32.1.6. Ladning og afladning skal finde sted på standpladsen. Skytterne skal have front mod måloppstillingen. Ladning foretages i en af banekommandøren befalede klarstilling. Våbnet aflades i den til skydestillingen hørende klarstilling. Hvor bevægelse med ladet våben skal foregå før skudafgivelse, skal våbnet lades på startlinjen og aflades på det sted, hvor skytten befinder sig ved skydningens afslutning.

32.1.7. Skydning samt afsikring og sikring af våbnet, der i henhold til skydeprogrammet skal gennemføres under bevægelse, må kun finde sted under gang.

32.1.8. Skydning fra skyttehul.

7,62 mm maskingevær, let støttevåben, gevær, karabin, pistol og Instruktions- og øvelsesvåben M/95 kan føres med ned i skyttehullet i ladet og sikret stand, når følgende iagttages:

- våbnet skal i skyttehullet holdes lodret
- pistolen skal enten holdes lodret eller medbringes i taske
- afsikring må først igen finde sted, når klarstillingen eller skydestillingen er indtaget.

Øvrige skydevåben, der føres med ned i skyttehullet, skal være afladt og kontrolleret.

32.1.9. Skydelederen skal iværksætte kontrol af skydevåben, magasiner, ammunitionstasker og lign. anviste føringsmidler:

- ved skyttens ankomst til skydebanen
- på standpladsen med front mod skiverne (kun våben og magasiner), før våbnet føres bort fra denne
- før skytterne forlader skydebanen.

Kontrollen udføres som foreskrevet i respektive våbenreglementer.

32.1.10. Standpladsflagets anvendelse.

32.1.10.1. Et standpladsflag markerer, at der gennemføres en aktivitet, hvori der indgår skarpskydning.

32.1.10.2. En skydebane skal være markeret med et rejst standpladsflag under skydning. Standpladsflaget skal ikke nødvendigvis lægges ved kortere pauser som f.eks. under omskiftning, markering og lignende.

32.1.10.3. Standpladsflaget anbringes jf. skydelederens/banekommandørens bestemmelser således, at alt personel, der nærmer sig standpladsen, advares om, at der skydes.

32.1.10.4. Et standpladsflag må kun passeres efter tilladelse fra skydeleder/banekommandør.

32.1.11. Skudgrænsemærker (se tillæg C) skal altid anvendes ved skydninger, hvor skytten kan komme i tvivl om, hvilke mål skytten må beskyde.

32.1.12. Når udækket personel, der ikke deltager i skydningen, bevæger sig ind i eller opholder sig i fareområder, skal alle våben være sikret.

32.1.13. Ved skydning på skydebaner, hvor der anvendes dækningsanlæg som angivet i tillæg F, gælder de i tillæg F givne bestemmelser for markører. Signalforbindelsen skal dog være etableret mellem dækning og banekommandør.

32.1.14. Ved skydning på feltskydebaner, hvor der fra samme skydelinje skydes med flere skytter, skal man være særlig opmærksom på "1 og 3 meter reglen" jf. 12. kapitel.

32.2. PERSONELLETS ANSVAR OG PLIGTER

32.2.1. Den forvaltende myndighed.

Den myndighed, der forvalter et skydebaneanlæg, har ansvaret for:

- at skydebaneanlægget er i sikkerhedsmæssig forsvarlig stand
- at de i "Instruks for skydebaneanlæggets brug" fastsatte bestemmelser er tilgængelige for de skydende enheder
- at der i hver markørdækning findes et eksemplar af "Instruks for markører", som indeholder bestemmelser for markørers ophold i markørdækninger.

32.2.2. Den for skydningen ansvarlige chef.

32.2.2.1. Den for skydningen ansvarlige chef har ansvaret for, at der på den enkelte skydebane kun gennemføres de skydninger på de afstande og med de våben og ammunitionstyper, som banen er godkendt til. Chefen foranlediger, at der iværksættes de nødvendige sikkerheds- og afspærringsforanstaltninger alt i overensstemmelse med "Instruks for skydebaneanlæggets brug".

32.2.2.2. Ved udpegningen af skydeledere skal chefen sikre sig, at antallet og placeringen af de baner, på hvilke den enkelte skydeleder skal forestå skydningernes gennemførelse, er således, at skydelederne kan løse deres opgaver i overensstemmelse med de herfor gældende bestemmelser samt at skydelederen har den fornødne erfaring/overblik.

32.2.3. Skydelederen.

Skydelederen kan forestå skydningernes gennemførelse på én eller flere skydebaner, der ligger i umiddelbar nærhed af hinanden.

32.2.3.1. Skydelederen skal fra skydningens begyndelse til dens afslutning opholde sig ved banerne (på én af banerne eller på vej fra én bane til en anden bane).

32.2.3.2. Ved skydning på maksimalt to baner kan skydelederen samtidig være banekommandør på én af banerne.

32.2.3.3. I forbindelse med en skydnings tilrettelæggelse og gennemførelse har skydelederen ansvaret for:

- at udpege og instruere banekommandører og eventuelt afspærrings- og sikkerhedspersonel samt, når forholdene taler derfor, til-lige sikkerhedsbefalingsmand/-assistent og markørhold
- at oprette afspærring og sikkerhedsobservation som anført i "In-struks for skydebaneanlæggets brug". Se også punkt 32.2.6.
- at fastsætte frekvens og kaldesignaler for eventuel radioforbindel-se mellem banekommandør og markørdækning, hvis denne ikke er fastsat af forvaltende myndighed
- at fastsætte påkrævede skudgrænser, ruteafmærkninger, græn-ser for ildåbning, skydnings ophør og standpladsflagets placering,
- at fastsætte et signal, på hvilket al skydning under skydelederens ledelse til enhver tid kan standses
- at sikre sig, at en sygehjælpertaske eller en IFAK er til stede ved hver bane, at banekommandører og sikkerhedsbefalingsmænd/-assistenter er bekendt med dens placering samt med, hvorledes ambulance kan tilkaldes
- at føre tilsyn med, at sikkerhedsbestemmelserne efterleves på de enkelte baner.

32.2.3.4. Skydelederen skal indberette til den for skydningen an-svarlige chef om vildskud og lignende hændelser, som har afsted-kommet brud på sikkerhedsbestemmelserne. Såfremt et skud er afgivet med en sådan udgangsvinkel, at det må antages, at projekti-let er gået ud af fareområdet, skal skydelederen straks søge de nærmere omstændigheder klarlagt, herunder formodet udgangsvin-kel og retning for projektilet, alt med henblik på, at der i forbindelse med en eventuel efterforskning kan gives så fyldestgørende oplys-ninger som muligt. Se i øvrigt tillæg E.

32.2.4. Banekommandøren.

32.2.4.1. Banekommandøren skal under skydning opholde sig så langt bag skydelinjen, at banekommandøren med sikkerhed kan overvåge sikkerhedsbefalingsmændene/-assistenterne og alle standpladser, hvorfra der skydes.

32.2.4.2. Banekommandøren må maksimalt overvåge 5 skytter ved skydning eller med ladet og sikret våben på stedet. Banekommandø-ren må maksimalt overvåge 5 skytter, når der indgår bevægelse

med ladet og sikret våben. Samtidig er banekommandøren sikkerhedsbefalingsmand.

Ved skydning under bevægelse, må banekommandøren maksimalt overvåge 2 skytter. Samtidig kan banekommandøren være sikkerhedsbefalingsmand.

Hvis ovennævnte antal overskrides, kan banekommandøren ikke samtidig være sikkerhedsbefalingsmand.

32.2.4.3. Banekommandøren har kommandoen på den bane, banekommandøren er anvist og er over for skydelederen ansvarlig for:

- at udpege og instruere sikkerhedsbefalingsmændene/-assisterne, markørhold, ammunitionsmand og sikkerhedsobservatør, når dette ikke er sket ved skydelederens foranstaltning
- at skytterne gives den fornødne instruktion om skydningens indhold og gennemførelse (se også punkt 32.1.2.)
- at sikkerhedsbestemmelserne og "Instruks for skydebaneanlæggets brug" overholdes
- at melde til skydelederen, såfremt banekommandøren konstaterer brud på sikkerhedsbestemmelserne, herunder om vildskud el.lign. er forekommet
- at en skytte, der røber utilstrækkeligt kendskab til eller nervøsitet for skydning med det pågældende våben, ikke får lov at skyde
- udlevering og inddragning af ammunition samt at evt. tabte patroner samt hylstre opsamles, inden skydebanen forlades
- at skiverne først beordres op (frem) eller rejst, når markørformanden har meldt: "Alt i dækning"
- når skytter befales frem til markering, at beordre pistol, gevær, karabin, let støttevåben, 7,62 mm maskingevær og Instruktions- og øvelsesvåben M/95 som minimum sikret og at alle øvrige våben er afladt og kontrolleret samt at udpege en sikkerhedsbefalingsmand/-assistent til at overvåge efterladte våben
- at alle våben sikres, når personel, køretøjer eller luftfartøjer, der ikke deltager i skydningen ses/meldes i eller på vej ind i fareområdet

32.2.4.4. Såfremt skydningen foregår på en bane med markør skal banekommandøren:

- inden banekommandøren giver markørholdet ordre til at komme frem, beordre alle våben afladt og kontrolleret, samt at skiverne er på halv (ind) eller lagt

- sikre, at alle våben sikres, hvis et markørflag holdes frem og bevæges foran skiveopstillingen.

32.2.4.5. Ved skytternes ankomst til skydebanen skal banekommandøren kontrollere eller befale sikkerhedsbefalingsmændene/-assistenterne til at kontrollere, at eventuelle løsskydningsanordninger er fjernet.

Ved skydninger, som skal indøves med løs ammunition, skal banekommandøren kontrollere eller befale sikkerhedsbefalingsmændene/-assistenterne til at kontrollere, at løsskydningsanordninger er monteret samt kontrollere, at de er fastspændt, inden skydning påbegyndes, og at de afmonteres umiddelbart efter løsskydningens afslutning.

32.2.4.6. Indstilling af sikringen (sikret, enkeltskud eller bygeild) befales af banekommandøren inden ordre til ladningen gives.

32.2.4.7. Forinden skytter forlader standpladserne, skal banekommandøren kontrollere eller befale sikkerhedsbefalingsmændene/-assistenterne til at kontrollere, at skytternes våben og magasiner er tomme for ammunition.

32.2.4.8. Når skytter ankommer til eller forlader skydebanen, skal banekommandøren eller en dertil af banekommandøren udpeget sikkerhedsbefalingsmand/-assistent:

- beordre skytterne til at efterse våbnene
- gennemføre kontrol af, at våben, magasiner, ammunitionstasker el.lign. anviste føringsmidler er tomme for ammunition af enhver art
- beordre skytterne til at kontrollere lommer og lignende for ammunition af enhver art.

32.2.5. Sikkerhedsbefalingsmanden/sikkerhedsassistenten.

32.2.5.1. Sikkerhedsbefalingsmanden/-assistenten skal kende de for det pågældende våben og den pågældende ammunition fastsatte særlige bestemmelser, skydningens planlagte forløb, målopstillingen og skudgrænser.

Sikkerhedsbefalingsmanden/-assistenten må maksimalt overvåge 5 skytter ved skydning eller med ladet og sikret våben på stedet. Sikkerhedsbefalingsmanden/-assistenten må maksimalt overvåge 5 skytter, når der indgår bevægelse med ladet og sikret våben. Ved

skydning under bevægelse må sikkerhedsbefalingsmanden/-assistenten maksimalt overvåge 2 skytter.

32.2.5.2. Sikkerhedsbefalingsmanden/-assistenten skal overvåge:

- at sikkerhedsbestemmelserne efterleves ved det (de) våben, sikkerhedsbefalingsmanden/-assistenten skal kontrollere. Sikkerhedsbefalingsmanden/-assistenten skal straks standse skydningen ved brud på eller tilløb til brud på sikkerhedsbestemmelserne
- at våben betjenes sikkerhedsmæssigt korrekt
- at sikringen på våbnet forud for og under skydning er indstillet som beordret
- at der kun skydes mod anviste mål
- at våben aflades (sikres) inden standpladsen forlades
- at ikke anvendt ammunition afleveres.

32.2.5.3. Sikkerhedsbefalingsmanden/-assistenten skal desuden have opmærksomheden henledt på sådanne forhold, som kan forvolde skud i utide og vildskud. Forekommer sådanne skud, skal sikkerhedsbefalingsmanden/-assistenten straks melde herom til banekommandøren.

32.2.5.4. Sikkerhedsbefalingsmanden/-assistenten skal på banekommandørens ordre kontrollere:

- før skydning, at evt. løsskydningsanordninger er fjernet
- efter skydning, at skyttens våben og magasiner er tomme for patroner, inden våbnet forlader standpladsen.

Såfremt ordren ikke gives, er sikkerhedsbefalingsmanden/-assistenten ansvarlig for, at kontrollen alligevel foretages.

32.2.6. Sikkerhedsobservatøren og afspærringsposten.

32.2.6.1. Sikkerhedsobservatørers og afspærringsposters opgaver i forbindelse med overvågning m.v. af et evt. fareområde eller afspærringsområde på land og på søen fremgår af "Instruks for skydebaneanlæggets brug".

32.2.6.2. Ved skydning, hvor sikkerhedshøjden er over 100 m jf. tillæg A, skal fareområdet i luften overvåges af en sikkerhedsobservatør med plads i nærheden af banekommandøren. En banekommandør vil i mange situationer selv kunne fungere som sikkerhedsobservatør.

32.2.6.3. Sikkerhedsobservatøren udpeges, instrueres og anvises plads af skydelederen. Såfremt et luftfartøj observeres, skal sikkerhedsobservatøren straks melde herom til skydelederen/banekommandøren, så skydningen om nødvendigt kan standses.

32.2.7. Markører.

32.2.7.1. Ved skydning mod skiver anbragt i et skiveanlæg, som betjenes fra en markørdækning, udtages et markørhold bestående af en markørformand, der samtidig er signalmand, og et antal markører.

32.2.7.2. I hver bemandet markørdækning skal der være et markørflag og en telefon, et samtaleanlæg eller en radio samt en "Instruks for markører".

32.2.7.3. I instruksen skal som minimum være anført de i efterfølgende punkt 32.2.9. givne bestemmelser for markørholdet samt eventuelle særlige bestemmelser, der er nødvendige af hensyn til lokale forhold.

32.2.7.4. Der skal normalt anvendes telefon, samtaleanlæg eller radio som forbindelse mellem banekommandør og markører. Skydes på flere skydebaner, må radio kun anvendes på en af banerne. Ved skydning på skydebaneanlæg i skydeterræn gælder de i 35. kapitel givne bestemmelser for signalforbindelser.

32.2.7.5. Markørholdet skal instrueres ved markørdækningen.

32.2.8. Markørformanden skal være befalingsmand eller en egnet menig.

Markørformanden har kommandoen over markørholdet og er ansvarlig for, at de i "Instruks for markører" givne bestemmelser overholdes.

32.2.9. Bestemmelser for markørholdet.

32.2.9.1. Straks ved ankomsten til markørdækningen skal markørformanden anbringe markørflaget synligt foran skiveopstillingen. Flaget skal altid være placeret således, når ikke hele markørholdet opholder sig i dækningen.

32.2.9.2. Efterhånden som skiverne anbringes i skiverammerne, trækkes de på halv (ind) eller lægges.

32.2.9.3. Markørformanden skal sikre sig, at det nødvendige materiel er til stede og fungerer, og at samtlige markører er i dækningen.

32.2.9.4. Markørformanden fjerner herefter markørflaget, går selv i dækning og melder pr. telefon, samtaleanlæg eller radio: "Alt i dækning".

32.2.9.5. Skiverne føres op (frem) eller rejses på banekommandørens ordre.

32.2.9.6. Under skydningen skal markørholdet opholde sig inde i dækningen, hvorfra ingen må komme frem før ordre hertil gives af banekommandøren.

32.2.9.7. Ordren til at komme frem skal tilgå enten pr. telefon, samtaleanlæg, radio eller pr. ordonnans.

Modtages ordren pr. telefon, samtaleanlæg eller radio, skal den gentages fra dækningen.

Markørholdet må aldrig lade sig kalde frem ved råb, fløjtesignaler el. lign.

32.2.9.8. Når markørformanden har bekræftet ordren til at komme frem, beordrer markørformanden skiverne på halv (ind) eller lagt. Markørformanden holder derefter markørflaget frem foran skiveopstillingen.

Markørformanden går derefter først frem og anbringer markørflaget foran skiveopstillingen.

32.2.9.9. Ønsker markørformanden skydningen standset, eksempelvis som følge af fejl ved skivearrangementet, melder markørformanden telefonisk eller pr. radio herom til banekommandøren. Såfremt signalforbindelserne svigter, forholder markørformanden sig således:

- lader om muligt samtlige skiver trække på halv (ind) eller lægge, og derefter
- holder markørformanden markørflaget frem og bevæger det nogle gange foran skiveopstillingen, og
- forbliver i dækning og afventer her nærmere ordre (pr. ordonnans) fra banekommandøren.

32.2.9.9.1. Når ordren er modtaget, går markørformanden først frem og anbringer markørflaget foran skiveopstillingen.

32.2.10. Ammunitionsmanden.

Ammunitionsmanden skal være befalingsmand eller en egnet menig.

Ammunitionsmanden overvåger ammunitionen samt udleverer og inddrager patroner efter nærmere instruktion fra banekommandøren.

Ammunitionsmanden har herunder ansvaret for:

- at der kun udleveres den befalede ammunitionskategori og -mængde
- at uafskudt og afskudt ammunition holdes adskilt
- at defekt ammunition ikke udleveres
- at der føres regnskab med den rådige ammunition.

32.2.11. Skytten.

32.2.11.1. Såfremt en skytte ved ankomsten til skydebanen ikke er blevet beordret til at efterse sit våben og ikke har fået sit våben, magasiner, ammunitionstasker el.lign. føringsmidler kontrolleret, at de er tomme for ammunition, skal skytten gøre banekommandøren opmærksom herpå.

32.2.11.2. Skytten skal kende fastsatte skudgrænser. Mål må kun beskydes inden for disse. Ladning af våben samt afgivelse af skud må kun finde sted, når ordre hertil foreligger.

32.2.11.3. Skytten skal kontrollere, at der ikke kommer jord, sne eller lignende i løbet.

Har våbnets munding været i berøring med jordoverfladen, så der kan være kommet fremmedlegemer i løbet, skal skytten straks sikre sit våben og melde det til sikkerhedsbefalingsmanden/-assistenten eller banekommandøren.

32.2.11.4. Skytten skal under skydning stedse sikre sig, at der er frit skud fra våbnets munding til målet.

32.2.11.5. Skytten skal straks på eget initiativ aflade sit våben:

- når skytten har skudt tomt, såfremt der ikke skal genlades eller
- når det befalede skydeprogram er gennemført.

32.2.11.6. Inden standpladsen forlades, skal skytten aflevere tiloversbleven ammunition samt eventuelle opsamlede patroner.

32.2.11.7. Inden skytten med sit våben forlader standpladsen, skal skytten hos sikkerhedsbefalingsmanden/-assistenten have kontrolleret sit våben og magasiner for at sikre, at de er tomme for ammunition.

Har banekommandøren eller sikkerhedsbefalingsmanden/-assistenten ikke foretaget denne kontrol, skal skytten selv gøre opmærksom herpå.

32.2.11.8. Skytten må aldrig forlade skydebanen uden at have eftersat sit våben og ved banekommandørens eller sikkerhedsbefalingsmandens/-assistentens foranstaltning fået kontrolleret, at våben, magasiner, ammunitionstasker og lommer m.v. er tomme for patroner. Bliver denne kontrol ikke udført, skal skytten selv gøre banekommandøren opmærksom herpå.

32.3. SKYDNING I MØRKE

32.3.1. Skydning i mørke gennemføres efter de i punkt 32.1. og 32.2. givne bestemmelser med efterfølgende ændringer.

32.3.1.1. Skydelederen må ikke samtidig være banekommandør, når der skydes på mere end én bane.

32.3.1.2. Banekommandøren må samtidig være sikkerhedsbefalingsmand, når der skydes med maksimalt 2 skytter.

32.3.1.3. Der skal være en sikkerhedsbefalingsmand/-assistent for hver to skytter eller for hvert bemandet skyttehul (maksimalt 2 skytter pr. skyttehul).

32.3.1.4. Ved skydning på SF-bane skal der kun være en sikkerhedsbefalingsmand/-assistent for hver to skytter – også ved skydning fra skyttehul.

32.3.1.5. Skydelinjen skal være tydeligt afmærket eventuelt med afmærkningsstrimmel.

32.3.1.6. Ved skydning i mørke skal standpladsflaget erstattes af 2 bagudlysende røde lys, disse anbringes på standpladsens højre og venstre fløj i ca. 2 meters højde.

32.3.1.7. Markørflag skal erstattes af rødt lys fastgjort til en mindst 2 m lang stang.

32.3.1.8. Grænserne, inden for hvilke der må skydes, skal være tydeligt markeret. Er der på grund af lysforholdene mulighed for misforståelser hos skytterne og/eller sikkerhedsbefalingsmanden/-assistenten, **skal** grænserne markeres med hvidt lys eller med skudgrænsemærker belyst med hvidt lys.

32.3.2. Skydelederen skal forud for skydning i mørke instruere banekommandører og sikkerhedsbefalingsmænd/-assistenter i forbindelse med en påvisning på skydebanen i dagslys.

32.3.3. Kontrol af våben, magasiner, ammunitionstasker og lign. anviste føringsmidler gennemføres som anført i våbenreglementerne og under anvendelse af lys således:

- Ved den kontrol, der skal foretages ved skytternes ankomst til og før skytterne forlader den enkelte skydebane, anvendes hvidt lys.
- Ved den kontrol, der skal foretages inden skytterne forlader standpladserne, anvendes ligeledes hvidt lys.
- I alle andre situationer må f.eks. rødt lys anvendes.

32.3.4. Ved gennemførelse af markering uden brug af markørdækning gælder følgende:

32.3.4.1. Markørholdet skal under skydning opholde sig bag klarlinjen.

32.3.4.2. Sikkerhedsbefalingsmanden/-assistenten skal sikre sig, at såvel skytte som den til standpladsen udpegede markør efter endt markering befinder sig bag klarlinjen, før sikkerhedsbefalingsmanden/-assistenten melder klar til banekommandøren.

32.3.4.3. Banekommandøren må ikke genoptage skydningen, før banekommandøren har modtaget klarmelding fra sikkerhedsbefalingsmændene/-assistenterne samt sikret sig, at alt personel, som har været fremme foran standpladsen, er kommet tilbage.

32.4. SKYDNING PÅ FELTSKYDEBANER INDRETTET TIL REAKTIONSSKYDNING

32.4.1. Skydning på feltskydebaner indrettet til reaktionsskydning gennemføres efter de i punkt 32.1. – 32.3. givne bestemmelser med de ændringer og supplerende bestemmelser, som fremgår af efterfølgende punkter.

32.4.2. Som banekommandører må kun anvendes befalingsmænd, som ifølge tillæg G må være skydeledere på feltskydebaner, indrettet til nærkampskydning. (I Hjemmeværnet, personel der, jf. tillæg H, må lede pågældende skydning.) Skydelederen kan samtidig være banekommandør og sikkerhedsbefalingsmand.

32.4.3. Banen indrettes som en rute med én fremrykkevej.

32.4.4. Skydning må kun gennemføres med én skytte ad gangen på den enkelte fremrykkevej.

32.4.5. Skyttens fremrykkevej skal være tydeligt markeret. Fremrykkevejen skal være fri for væsentlige hindringer, som f.eks. større, tætte hegn, brede grøfter og lign. Skytten skal følge fremrykkevejen.

32.4.6. Bevægelse ad fremrykkevejen må kun finde sted med sikret våben.

32.4.7. Målene skal opstilles, så vinklen mellem målretningen til det enkelte mål og fremrykkeretningen ikke overstiger 800 TS (45°). Skytten må kun kunne se målene, når skytten må beskyde dem.

32.4.8. Skytten må ikke afvige fra den markerede fremrykkevej. Stik med bajonet, kolbehug og lign. må ikke finde sted med ladet våben.

32.4.9. Grænsen for længste og korteste afstand, hvorfra de enkelte mål må beskydes, skal være kendt af banekommandøren og sikkerhedsbefalingsmanden/-assistenten og om nødvendigt være afmærket.

32.4.10. Fareområdet.

Det samlede fareområde udgøres af de fareområder, som fremkommer ved skydning mod hvert enkelt mål, beregnet ud fra hele den strækning af fremrykkevejen, hvorfra skytten må beskyde det enkelte mål.

32.4.11. Skydning i mørke.

32.4.11.1. Skydning i mørke gennemføres efter de i punkt 32.3. givne bestemmelser med følgende ændringer.

32.4.11.2. Skydning på feltskydebane indrettet til reaktionsskydning må kun gennemføres med én skytte ad gangen.

32.4.11.3. Bevægelse ad fremrykkevejen må ikke gennemføres under løb.

32.4.11.4. Standpladsflaget skal her erstattes af et bagudlysende rødt lys, som placeres ved starten af standpladsen.

32.5. SKYDNING PÅ FELTSKYDEBANER INDRETTET TIL HANDLEBANESKYDNING

32.5.1. Bestemmelserne i dette afsnit omfatter skydning med håndskydevåben (se tillæg C) på faste og midlertidige feltskydebaner, indrettet til handlebaneskydning.

32.5.2. Skydning med våben og ammunition, som er nævnt i dette afsnit, må kun gennemføres med personel, som har afsluttet en af forsvarets basisuddannelser. Ved Hjemmeværnet skal lovpligtig uddannelse være gennemført.

32.5.3. Skydning på feltskydebane indrettet til handlebaneskydning gennemføres efter de i nærværende kapitel givne bestemmelser med de ændringer og supplerende bestemmelser, som fremgår af efterfølgende punkter.

32.5.4. På det enkelte skydebaneanlæg må kun anvendes de våben og den ammunition, hvortil anlægget er godkendt jf. "Instruks for skydebaneanlæggets brug".

32.5.5. Ladning af våben skal finde sted på startlinjen og afladning skal foregå på det sted, hvor skytten befinder sig ved skydningens afslutning.

32.5.6. Som banekommandører må kun anvendes befalingsmænd, som ifølge tillæg G må være skydeledere på feltskydebaner indrettet til handlebaneskydning. (I Hjemmeværnet personel, der jf. tillæg H må lede pågældende skydning).

32.5.7. Skydelederen kan samtidig være banekommandør.

32.5.8. Skydes kun på én fremrykkevej, kan banekommandøren samtidig være sikkerhedsbefalingsmand.

32.5.9. Skydning i dagslys.

32.5.10. Banen indrettes som en rute med en eller to fremrykkeveje, eller, for faste skydebaneanlæg jf. "Instruks for anlæggets brug", når de i punkt 32.5.10.7. fastsatte krav er tilgodeset.

32.5.10.1. Når følgende betingelser er opfyldt, kan bevægelse ad fremrykkevejen gennemføres under løb:

- Skytten skal have gennemført uddannelsen på reaktions- og handlebaner med tilfredsstillende resultat.
- Skydningen skal forud være indøvet mindst to gange:
 - en gang som blindskydning
 - én gang som skydning med løs ammunition.
 - Skytten skal herunder have udvist en sådan fysisk koordinationsevne og evne til at håndtere sit våben, at skydningen vil kunne gennemføres på en sikkerhedsmæssig forsvarlig måde.

32.5.10.2. Skyttens fremrykkevej skal være tydeligt markeret.

Fremrykkevejen skal være fri for væsentlige hindringer, som f.eks. større tætte hegn, brede grøfter og lign. Skytten skal følge fremrykkevejen.

32.5.10.3. Målene skal opstilles, så vinklen mellem målretningen til det enkelte mål og fremrykkeretningen ikke overstiger 800 TS (45°). Målene må kun være synlige for skytten, når skytten må beskyde dem.

32.5.10.4. Skytten må ikke afvige fra den markerede fremrykkevej. Stik med bajonet, kolbehug og lign. må ikke finde sted med ladet våben.

32.5.10.5. Grænsen for længste og korteste afstand, hvorfra de enkelte mål må beskydes, skal være kendt af banekommandør og sikkerhedsbefalingsmanden og om nødvendigt være afmærket.

32.5.10.6. For baner indrettet som en rute med en eller flere fremrykkeveje, hvor to eller flere skytter samarbejder, gælder endvidere:

- Afstanden mellem fremrykkevejene må ikke være så stor, at banekommandøren ikke kan overvåge samtlige skytter. Hvis banekommandøren til stadighed ikke kan se samtlige skytter skal der føres et hvidt flag højst 5 m bag hver skytte.
- En sikkerhedsbefalingsmand skal følge bag hver skytte.
- Banekommandøren og sikkerhedsbefalingsmændene skal bære en reflekterende vest.
- Et hvidt flag skal føres højst 5 m bag hver skytte, hvis banekommandøren ikke til stadighed kan se samtlige skytter.
- Flaget kan føres af sikkerhedsbefalingsmanden.
- Terrænet skal være så overskueligt, at den enkelte sikkerhedsbefalingsmand tydeligt kan se det hvide flag, som føres på de andre fremrykkeveje.
- Banekommandøren skal til stadighed have kontakt med samtlige sikkerhedsbefalingsmænd.
- Banekommandøren skal under hele fremrykningen være placeret således, at banekommandøren kan lede fremrykningen og skydningens gennemførelse på samtlige fremrykkeveje.
- En skytte og/eller dennes sikkerhedsbefalingsmand må ikke bevæge sig ind i fareområdet for den anden skyttes våben.

32.5.10.7. Fareområdet.

Det samlede fareområde udgøres af de fareområder, som fremkommer ved skydning mod hvert enkelt mål, beregnet ud fra hele den strækning af fremrykkevejen, hvorfra skytten må beskyde det enkelte mål.

32.5.11. Skydning i mørke.

32.5.11.1. Skydning i mørke gennemføres efter de i punkt 32.3. givne bestemmelser med følgende ændringer.

32.5.11.2. Bevægelse ad fremrykkevejen må ikke gennemføres under løb.

32.5.11.3. Standpladsflaget skal her erstattes af et bagudlysende rødt lys, som placeres ved starten af fremrykkevejen.

32.5.11.4. For baner indrettet som en rute med en eller flere fremrykkeveje, hvor to eller flere skytter samarbejder, gælder endvidere:

- Skytter, der deltager i skydningen, skal forinden have bestået skydning K 26.
- Skydningen skal umiddelbart forinden gennemføres i dagslys med alt deltagende personel samt alt sikkerhedspersonel.
- Hvidt flag kan evt. erstattes af en 2 meter lang pind med knæklys monteret.
- Det skal sikres, at sikkerhedspersonellet kan se skytten/knæklys på de andre fremrykkeveje, eventuelt kan der anvendes night vision goggles.

33. KAPITEL

Ikke benyttet

Blank

34. KAPITEL

SKYDNING FRA KØRETØJ

34.1. FÆLLES BESTEMMELSER

34.1.1. Almindeligt.

34.1.1.1. Bestemmelserne supplerer de i 12. kapitel givne bestemmelser.

34.1.1.2. Bestemmelserne i dette kapitel er opdelt således:

- Punkt 34.1.: Fælles bestemmelser.
- Punkt 34.2.: Skydning fra holdende køretøj.
- Punkt 34.3.: Skydning under kørsel.

34.1.1.3. Skydning med våben og ammunition, som er nævnt i dette kapitel, må kun gennemføres med personel, som har afsluttet en af forsvarets basisuddannelser. Personel i Hjemmeværnet skal have gennemført lovpligtig uddannelse.

34.1.2. Overskydning og forbiskydning er forbudt.

34.1.3. Ved skydning fra køretøjer med maskingevær på støtteben må der kun anvendes 7,62 mm maskingevær M/62.

34.1.4. Personellets ansvar og pligter fremgår af 12. kapitel, samt de i dette kapitel supplerende bestemmelser.

34.1.5. Al op- og afsidning skal foregå bag våbnet, når dette er ladet.

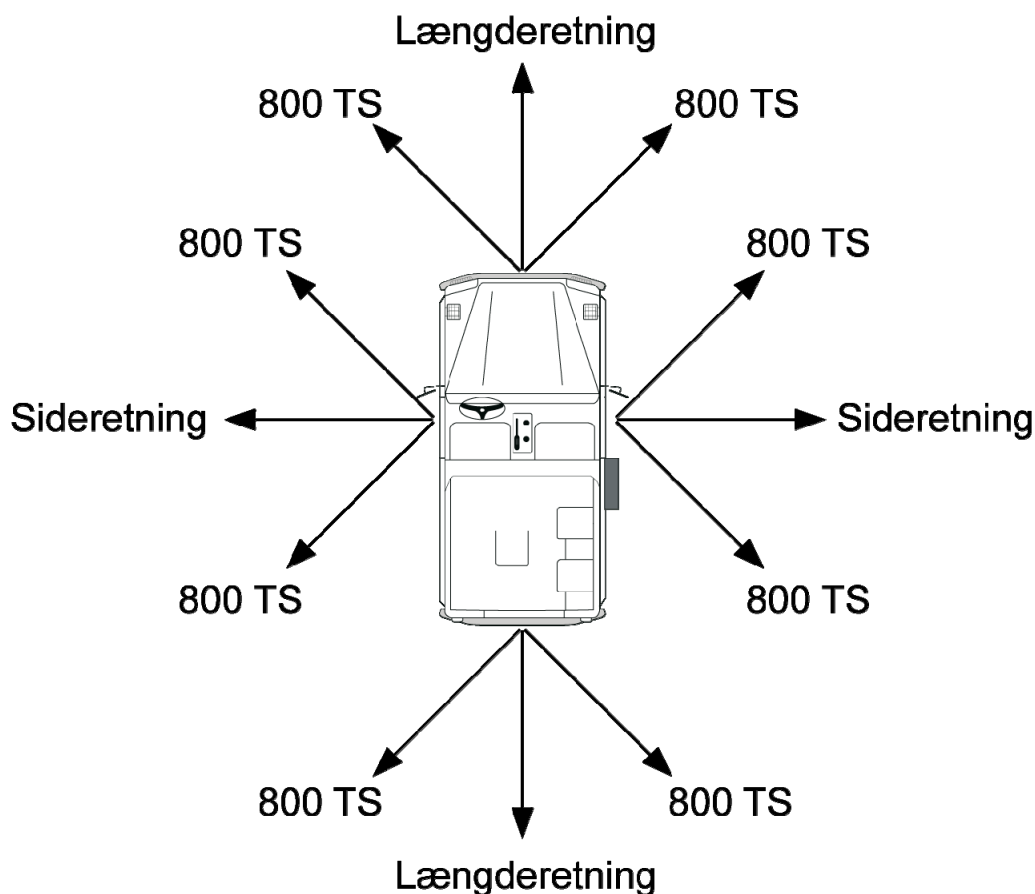
34.1.6. Sikkerhedsbefalingsmanden må ikke samtidig være skytte.

34.1.7. Alt personel på køretøjet skal under skydningen bære de af Forsvaret udleverede beskyttelsesbriller.

34.2. SKYDNING FRA HOLDENDE KØRETØJ

34.2.1. Skydning med let støttevåben, gevær, karabin, pistol og 7,62 mm maskingevær må gennemføres, når følgende supplerende sikkerhedsbestemmelser efterleves:

- Sikkerhedsbefalingsmanden overvåger skydningen med maksimalt 5 skytter. Sikkerhedsbefalingsmanden skal med sikkerhed kunne overvåge de skytter, sikkerhedsbefalingsmanden har ansvaret for.
- Der må kun skydes med én skytte pr. køretøj fra den organisatoriske plads.
- Køretøjet skal være placeret på et stabilt og plant underlag.
- Skudretningen skal gå mindst 10 cm fri af køretøjet og eventuelle genstande på køretøjet.
- Ved al våbenbetjening og skydning skal munden være uden for køretøjet og pege i målretningen.
- Skytten skal have afprøvet sin skydestilling således, at den er stabil inden skydning.
- Ved skydning ud af nedrullet siderude skal sidedøren være forsvarligt lukket, om nødvendigt aflåst.
- Der må kun skydes fra de organisatoriske placeringer på de enkelte køretøjer.
- Der må ikke skydes hen over evt. åbne luger på køretøjet.
- Ved våben, hvor støtteben anvendes, skal støtteben være placeret på et skridsikkert underlag.
- Ved skydning ud over fronten, hækken og siderne af køretøjet skal vinklen mellem skudretningen og køretøjets længde-/sideretning være mindre end 800 TS (se figur 3401).

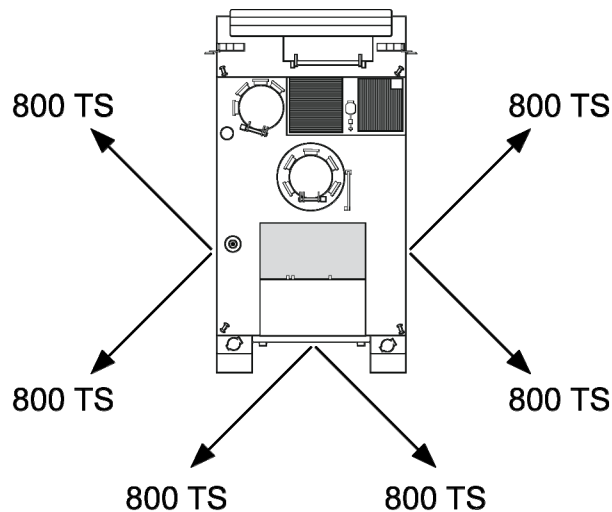
Figur 3401.: Skydning fra hjulkøretøj.

34.2.2. Ved skydning fra Personvogn let, terræn, Eskorte gælder følgende supplerende bestemmelser:

- 7,62 mm maskingevær må kun anvendes fra affutage.
- Med let støttevåben, gevær og karabin må en stående skytte mellem de to styrtbøjler skyde 6400 TS rundt om køretøjet, såfremt der kun er skytten og eventuelt en sikkerhedsbefalingsmand på køretøjet.

34.2.3. Ved skydning fra Pansret mandskabsvogn M113 gælder følgende supplerende bestemmelser:

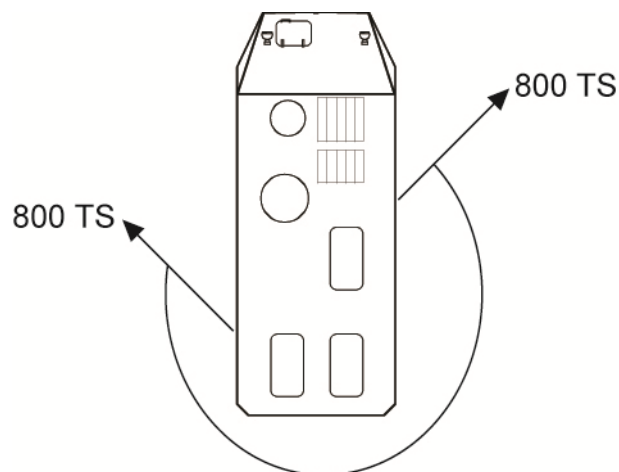
- Der må kun skydes fra mandskabslugen med let støttevåben, gevær, karabin.
- 7,62 mm maskingevær med ind- eller udsåede støtteben (se figur 3402) må kun anvendes ud over hækken fra mandskabslugen.

Figur 3402.: Skydning fra PMV.

34.2.4. Ved skydning fra Pansret mandskabsvogn, PIRANHA gælder følgende supplerende bestemmelser:

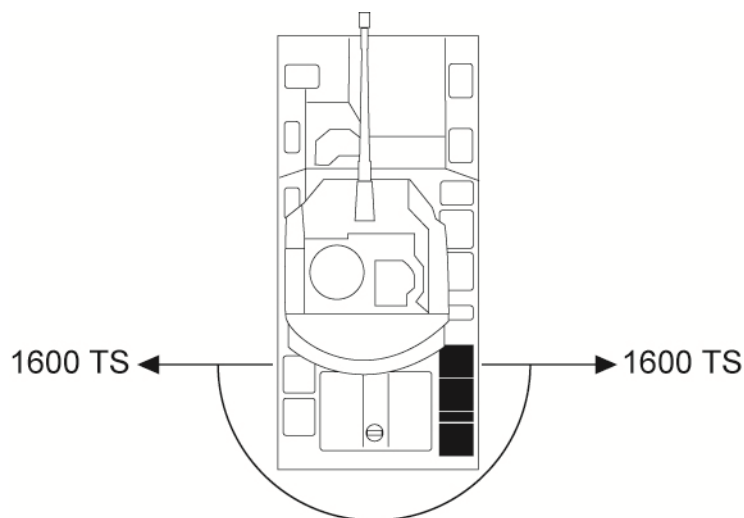
- Der må kun skydes fra mandskabsluger med let støttevåben, gevær og karabin.
- Der må ikke skydes ud over fronten på køretøjet.
- 7,62 mm maskingevær med ind- eller udsåede støtteben (se figur 3403) må kun anvendes ud over hækken fra de to bagerste mandskabsluger.

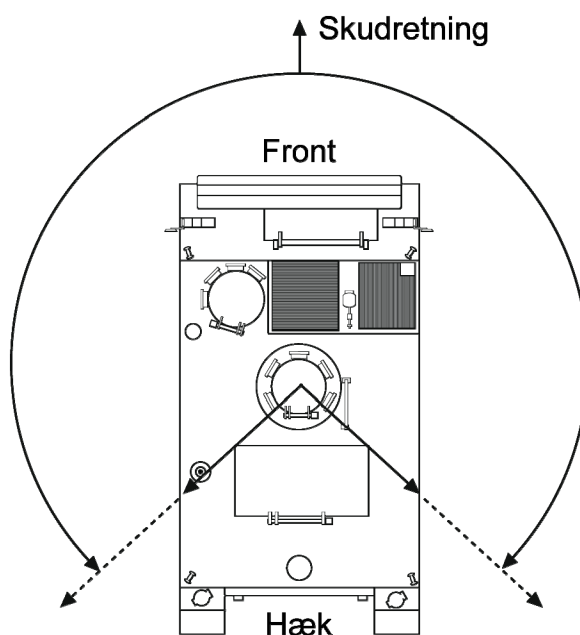
Figur 3403.: Skydning fra PIRANHA.

34.2.5. Ved skydning fra IKK gælder følgende supplerende bestemmelser:

- Der må kun skydes fra kampluger med let støttevåben, gevær og karabin inden for området som anvist i figur 3404.
- Ikke affuteret 7,62 mm maskingevær med ind- eller udslåede støtteben må kun anvendes ud over siderne.
- Der må ikke skydes ud over fronten på køretøjet.
- Ved skydning ud over siderne af køretøjet skal vinklen mellem skudretningen og køretøjets længde-/sideretning være større end 1600 TS (vinkelret) ud fra siden.

Figur 3404.: Skydning fra IKK.

Figur 3405.: Skydning 12,7 mm TMG fra PMV.

34.2.6. Ved skydning med 12,7 mm maskingevær fra vognaffutager og panseraffutager er følgende gældende:

- Køretøjet skal være placeret på et stabilt og plant underlag.
- Sikkerhedsvinkel β er 533 TS (600 TS ved skydning med 12,7 mm piber, mærket med "XR").
- Sikkerhedsvinkel α er 35 TS (107 TS ved skydning med 12,7 mm piber mærket "XR")
- Skudretningen skal gå mindst 10 cm fri af køretøjet og eventuelle genstande på køretøjet.
- Skytten skal have afprøvet sin skydestilling således, at den er stabil inden skydning.
- Eventuel kørerluge skal være lukket.
- Ved skydning fra Panseraffutage M/64 på pansret mandskabsvogn skal mandskabslugen være lukket, medmindre vognkommandørens kuppel er fastlåst med våbnet pegende fremefter.
- Inden skydning med 12,7 mm maskingevær fra PIRANHA, skal det kontrolleres, at overstyringskontakten ikke er aktiveret.

34.3. SKYDNING UNDER KØRSEL

34.3.1. Skydning med let støttevåben, gevær, karabin, pistol og 7,62 mm maskingevær må gennemføres, når følgende supplerende sikkerhedsbestemmelser efterleves:

- Sikkerhedsvinkel β skal fastsættes til 533 TS.
- Sikkerhedsvinkel α skal være 107 TS.
- Ved fastsættelse af sikkerhedsafstanden skal der anvendes Sa, jf. tillæg A.
- Skytter, der deltager i skydningen, skal forinden have bestået skydning K 16 (Gevær M/95-familien) eller en tilsvarende kvalifikations skydning med det pågældende våben.
- Skytten skal forinden have gennemført skydning fra et holdende køretøj af samme type.
- Ved ladning og afladning samt afhjælpning af funktioneringsfejl skal køretøjet holde stille.
- Der skal være én sikkerhedsbefalingsmand for hver skytte.
- Sikkerhedsbefalingsmanden skal være placeret på det skydende køretøj.
- Der må maksimalt skydes med to skytter/våben på køretøjet.

- Ved skydning ud over fronten, hækken og siderne af køretøjet skal vinklen mellem skudretningen og køretøjets længde-/sideretning være mindre end 800 TS (se figur 3401).
- Der må ikke skydes hen over evt. åbne luger på køretøjet.
- Våben, der ikke kan sikres, skal til stadighed pege inden for de aktuelle skudgrænsemærker, når de er ladte.
- Afgivelse af skud må ikke ske med en kørehastighed, der overstiger 40 km/t.
- Skydningen må kun gennemføres på en af HKS godkendt bane.

34.3.2. Ved skydning fra Personvogn let, terræn, Eskorte gælder følgende supplerende bestemmelser:

- 7,62 mm maskingevær må kun anvendes fra affutage.
- Med let støttevåben, gevær og karabin må en stående skytte mellem de to styrtbøjler skyde 6400 TS rundt om køretøjet. Der må ikke sidde personel på bænken bag i køretøjet.

34.3.3. Ved skydning fra Pansret mandskabsvogn M113 gælder følgende supplerende bestemmelser:

- Der må kun skydes fra mandskabslugen med let støttevåben, gevær og karabin.
- 7,62 mm maskingevær med ind- eller udslåede støtteben (se figur 3402) må kun anvendes ud over hækken fra mandskabslugen.

34.3.4. Ved skydning fra Pansret mandskabsvogn PIRANHA gælder følgende supplerende bestemmelser:

- Der må kun skydes fra de tre mandskabsluger med let støttevåben, gevær og karabin (se figur 3403).
- Der må ikke skydes over fronten på køretøjet.
- 7,62 mm maskingevær med ind- eller udslåede støtteben må kun anvendes ud over hækken fra de to bagerste mandskabsluger.

34.3.4.1. Ved skydning fra IKK gælder følgende supplerende bestemmelser:

- Der må kun skydes fra kamplugerne med let støttevåben, gevær og karabin (se figur 3404).
- Ikke affuteret 7,62 mm maskingevær med ind- eller udslåede støtteben må kun anvendes ud over siderne.
- Ved skydning ud over siderne af køretøjet skal vinklen mellem skudretningen og køretøjets længde-/sideretning være større end 1600 TS (vinkelret) ud fra siden (se figur 3404).

34.3.4.2. Ved skydning fra MAN HX og SX gælder følgende supplerende bestemmelser:

- Skydeleder/sikkerhedsbefalingsmand skal være placeret på passagersædet med en virkende forbindelse til skytten.
- Ved skydning ud over siderne af køretøjet skal vinklen mellem skudretningen og køretøjets længde-/sideretning være større end 1600 TS (vinkelret) ud fra siden.

34.3.4.3. Skydning med 12,7 mm maskingevær i affutage må gennemføres som ét af våbnene, når følgende supplerende sikkerhedsbestemmelser efterleves:

- Sikkerhedsvinkel β skal være 533 TS (600 TS ved skydning med 12,7 mm piber, mærket med "XR").
- Sikkerhedsvinkel α skal være 35 TS (107 TS ved skydning med 12,7 mm piber mærket med "XR").
- Målafstanden skal være mere end 80 m. (salonammunition dog mere end 30 m).
- Kørehastigheden må ikke overstige 40 km/t.
- Kørerlugen skal være lukket.
- Hvis våbnet ikke kan sikres, skal det pege i en af skydelederen fastsat risikofri retning.
- Vognkommandørens kuppel skal være fastlåst, så våbnet ikke utilsigtet drejer sig under kørslen.
- Såfremt skydningen kun gennemføres med bælte-køretøjer, må kørslen foregå i jævnt terræn.
- Skydning fra pansret mandskabsvogn må kun finde sted som anvist i figur 3405.
- Inden skydning fra PIRANHA, skal det kontrolleres, at overstyringskontakten ikke er aktiveret.

34.3.5. Sikkerhedsbefalingsmanden.

Sikkerhedsbefalingsmanden er ansvarlig for:

- at skytten - og eventuelt kommandøren, jf. ovenfor - er instrueret om, hvordan skudgrænser og grænser for ildåbning og skydningens ophør er markeret
- at våbnet er eftersat og kontrolleret samt at eventuelle løsskydningsanordninger er fjernet, inden våbnet lades
- at kontrollere, at overstyringskontakten ikke er aktiveret
- at ladning først sker på skydelederens ordre
- at kørerluge holdes lukket

- at våbenmunding og skudretning for de enkelte skydninger holdes fri af køretøjet og eventuelle genstande på køretøjet
- at kontrollere, at våben, der ikke kan sikres, peger i en af skydelederen udpeget risikofri retning
- at ladning, afladning og afhjælpning af funktioneringsfejl iværksættes med holdende køretøj for våben
- at skydning tidligst påbegyndes ved "grænse for ildåbning" og standses senest ved passage af "grænse for skydningens ophør".

Blank

35. KAPITEL

ENHEDSSKYDNINGER

35.1. FÆLLES BESTEMMELSER

35.1.1. Almindeligt.

35.1.1.1. Bestemmelserne i dette kapitel er gældende for al skydning med skarp ammunition, som ikke gennemføres på skydebane-anlæg efter bestemmelserne i 32. kapitel.

35.1.1.2. Bestemmelserne i dette kapitel er opdelt således:

- Punkt 35.1.: Fælles bestemmelser.
- Punkt 35.2.: Personellets ansvar og pligter.
- Punkt 35.3.: Skydning fra køretøjer.
- Punkt 35.4.: Skydning i mørke.

35.1.2. Skydning med våben og ammunition, som er nævnt i dette kapitel, må kun gennemføres med personel, som har afsluttet en af forsvarets basisuddannelser. Ved Hjemmeværnet skal lovpligtig uddannelse være gennemført.

35.1.2.1. I kapitlerne 7 - 24 (våbenkapitler) og tillæg er optaget særlige bestemmelser for anvendelse af de enkelte våben- og ammunitionstyper. Hvor disse bestemmelser afviger fra de generelle bestemmelser i dette kapitel, er de i våbenkapitlerne særlige bestemmelser gældende.

35.1.3. Personel, der indgår i sikkerhedsorganisationen ved enhedsskydninger, skal bære reflekterende vest.

35.1.4. Overskydning er forbudt.

35.1.5. Placering af våben i ildstillingen skal principielt være på samme højde. For de enkelte skydevåben gælder dog følgende:

- Ved skydning med håndskydevåben af kaliber til og med 10 mm på stedet kan skytterne være forskudt i dybden i forhold til hinanden, når det tilsikres, at enhver skytte til stadighed er uden for

fareområdet for andre skytter og aldrig er nærmere disses yderste målretninger end 1 og 3 m jf. punkt 12.1.1.4.

- For øvrige skydevåben gælder, at en forskudt opstilling i dybden i ildstillingen er tilladt, når det tilsikres, at fareområdet for hvert enkelt våben til stadighed er frit samt der ikke er angivet andet i de respektive våbenkapitler (se våbenkapitler i dette reglement og i våbenreglementer).

35.1.6. Ladning, genladning og afladning.

35.1.6.1. Ladning, genladning og afladning må ikke finde sted under bevægelse/kørsel.

35.1.6.2. Ladning/afladning skal finde sted i ildstillingen.

Under enhedsskydning kan ladning af håndskydevåben af kaliber til og med 10 mm dog finde sted i et af skydelederen udpeget vente-område/beredskabsområde hørende til skydningen.

Under ladning/afladning, skal våbnets munding pege i en fastsat retning inden for skudgrænserne eller en anden af skydelederen fastsat, risikofri retning.

35.1.7. Skydelederen skal iværksætte kontrol af skydevåben, magasiner, ammunitionstasker og lign. anviste føringsmidler evt. ved hjælp af en sikkerhedsbefalingsmand:

- Ved ankomst til banen eller senest før skarp ammunition udleveres
- straks efter skydningens afslutning
- før skytterne forlader det terrænområde, hvori den pågældende skydning har været gennemført.

35.1.7.1. Kontrollen udføres som foreskrevet i respektive våbenreglementer.

35.1.7.2. Fagligt eftersyn i forbindelse med skydning skal finde sted i henhold til de bestemmelser, der af Forsvarets Materieltjeneste er fastsat for de enkelte våben og ammunitionstyper (se 1. kapitel).

35.1.8. Bevægelse/kørsel med ladte våben. (Se også kapitel 34 og 36).

35.1.8.1. Under kørsel skal ladte våben være sikret undtagen ved de momenter, der kræver skydning. Afsikring sker kun på ordre fra sikkerhedsbefalingsmanden på en forud bestemt afstand fra målet.

35.1.8.2. Under bevægelse til fods er skudafgivelse samt afsikring og sikring af våbnet forbudt, herfra dog undtaget den afsluttende bevægelse ved indbrud eller rydning af skyttehul, hvor det er tilladt at skyde under gang mod mål på maksimalt 10 meters afstand.

35.1.8.3. Under enhedsskydninger i dagslys må personel med ladet og sikret let maskingevær, let støttevåben, gevær, karabin, pistol og Instruktions- og øvelsesvåben M/95 gennemføre stillingsindtagelse og frigørelse fra en stilling under anvendelse af de bevægemåder, den taktiske situation kræver. Klargjorte instruktionsvåben til dysekanon skal føres i kolli. Øvrige våben skal være afladte og uden påsat magasin/bånd.

Bevægelse må ikke medføre passage af terræn med væsentlige hindringer som f.eks. brede grøfter, skrænter, tæt vegetation og lign. Bevægelsen skal gennemføres, så våbnet ikke ved et uheld afsikres, eller der kommer jord eller lignende ind i piben.

35.1.9. Skydning fra skyttehul.

35.1.9.1. 7,62 mm maskingevær, let støttevåben, gevær, karabin, pistol og Instruktions- og øvelsesvåben M/95 kan føres med ned i skyttehullet i ladet og sikret stand, når følgende iagttages:

- Våbnet skal i skyttehullet holdes lodret.
- Pistol skal enten holdes lodret eller medbringes i hylster.
- Afsikring må først igen finde sted, når klarstillingen eller skydestillingen er indtaget.

Øvrige skydevåben, der føres med ned i skyttehullet, skal være afladte og kontrollerede.

35.1.10. Standpladsflagets anvendelse.

35.1.10.1. Et standpladsflag markerer, at der gennemføres en aktivitet, hvori der indgår skarpskydning.

35.1.10.2. En ildstilling skal være markeret med et rejst standpladsflag under skydning. Standpladsflaget skal ikke nødvendigvis lægges ved korte pauser som f.eks. under omskiftning, markering og lign.

35.1.10.3. Standpladsflaget anbringes således, at alt personel, der nærmer sig ildstillingen, advares om, at der skydes.

35.1.10.4. Foregår skydningen med bevægelse kan standpladsflag medføres eller anbringes ved skydningens indledende ildstilling.

35.1.10.5. Et standpladsflag må kun passeres efter tilladelse fra skydelederen.

35.1.11. Hvidt flags anvendelse.

35.1.11.1. Hvidt flag (se tillæg C) anvendes, når en enhed bevæger sig i et forbiskydningssområde (se forbiskydning, punkt 12.3.).

35.1.11.2. Hvidt flag kan udelades:

- hvis bevægelsen foregår således, at sikkerhedsbefalingsmanden ved det støttende våben til stadighed kan se den fremrykkende enheds fløj nærmest det reducerede fareområde eller
- hvis der i terrænet er en naturlig sikkerhedslinje (se tillæg C). Sikkerhedslinjen må ikke passeres uden skydelederens tilladelse.

35.1.11.3. Kan flaget ikke ses fra den støttende enhed eller det støttende våben, skal våbnene aflades/sikres.

35.1.11.4. Hvidt flag skal derudover anvendes, hvor skydelederen finder behov af hensyn til overblik over enkelte skytters eller enheders bevægelser.

35.1.12. Bevægelse ind i et forbiskydningssområde eller ind mod et fareområde.

Når personel, som led i en skydning, skal bevæge sig ind i et forbiskydningssområde eller ind mod et fareområde for en støttende enhed eller et støttende våben, skal følgende iagttages:

- Fareområdetets grænse skal være tydeligt afmærket på den strækning, hvor overskridelse vil kunne finde sted (sikkerhedslinjen).
- Støttende våben, som ikke kan sikres, skal aflades og kontrolleres af sikkerhedsbefalingsmanden.
- For våben, som må føres i ladet og sikret stand (jf. punkt 35.1.8.), skal sikkerhedsbefalingsmanden kontrollere, at de er sikrede og holdes i klarstilling jf. de enkelte våbenreglementer, samt indskærpe over for skytten, at skytten ikke må afsikre og skyde før på ordre.
- Skydelederens tilladelse skal foreligge, før sikkerhedslinjen passes.

- Skytterne ved støttende enhed eller våben må først lade eller afsikre deres våben, når skydelederens tilladelse foreligger (fareområdet igen er frit, eller skydningen med tilhørende fareområde er flyttet).

35.1.13. Skudgrænser.

Enhver deltager i en skydning skal være således instrueret, at man ikke er i tvivl om de for ham gældende skudgrænser.

Grænserne skal være angivet ved skudgrænsemærker eller entydige terrængenstande og fastsat således i forhold til målenes placering, at der under skydningen kan gennemføres de nødvendige korrektioner i siden.

Ved skydning, hvor fast opstillede mål er placeret således, at skytten ikke kan komme i tvivl om, hvilke mål skytten må beskyde, kan grænserne fastsættes ved venstre og højre kant af målostillingen.

35.2. PERSONELLETS ANSVAR OG PLIGTER

35.2.1. Den forvaltende myndighed.

35.2.1.1. Den myndighed, der forvalter et skydeområde (et skydeterræn), giver fornødne meddelelser til militære og civile myndigheder samt til offentligheden om skydningers afholdelse, afspærring af terræn og farvand samt om eventuelle begrænsninger i luftrumets benyttelse (jf. FKOBST O.610-4).

Den forvaltende myndighed har ansvaret for:

- at skydeanlæg (se tillæg C) samt faste dækningsanlæg er i forskriftsmæssig stand
- at de for benyttelsen af skydeanlæggene og terrænet særlige sikkerhedsbestemmelser er tilgængelige for de enheder m.fl., som anvender skydepladsen
- at dækningsanlæg, som ikke mere skal/må anvendes, fjernes
- at pansermålsplader og lign. hårde mål, der ikke er beskrevet i lokale bestemmelser eller som ikke mere skal anvendes som mål, fjernes eller afskærmes
- at enhederne orienteres om tilstedeværelsen af evt. andre enheder i terrænet samt om fareområderne for samtlige enheders skydninger
- at den sikkerhedsmæssige koordination af fastsatte fareområder finder sted, når to eller flere enheder skyder samtidigt i terrænet

- at der, når radio anvendes, tildeles frekvenser til de enkelte skydeområder til etablering af sikkerhedsnet, markørnet og evt. skydenet
- at der er oprettet et skydesikkerhedsnet med netkontrolstation på sikkerhedskontoret og med signalforbindelse til skydeledere for de enkelte skydninger og til evt. observations- og afspærringsposter
- at de signaler, som tilkendegiver afholdelse af skydning samt eventuelle afspærringsforanstaltninger i forbindelse hermed, er etableret i rette tid
- at et afspærringsområde eller fareområde på søen er overvåget, så skydning kan standses, såfremt et fartøj observeres i afspærringsområdet på vej ind i fareområdet
- at der om fornødent udstilles poster for at hindre uagtsom indpas-sage i fareområdet på land
- at sikkerhedsobservatører, poster samt personel i øvrigt, der indgår på skydesikkerhedsnettet, er instrueret og forsynet med fornødne hjælpemidler
- at al skydning i skydeterrænet til enhver tid skal kunne standses fra sikkerhedskontoret
- at skydesikkerhedsnettet tilsikrer den nødvendige sikkerhedsmæssige koordination, herunder:
 - til - og framelding fra skydeledere
 - meddelelse af skydetilladelse
 - standsning af skydning
 - tilkald af ambulance, læge- eller sanitetsvagt, hjælp til brandslukning m.v.
- at tjenesten på sikkerhedskontoret varetages af skydepladsens skydeofficer. Varetagelse af denne tjeneste kan delegeres til en ved skydepladsen tjenstgørende befalingsmand. Denne befalingsmand skal være uddannet som skydeleder og have modtaget den fornødne instruks af skydeofficeren.

35.2.1.2. Sikkerhedskoordinator.

35.2.1.2.1. Den forvaltende myndighed kan, såfremt der ikke organisatorisk er et bemandet sikkerhedskontor, befale en af de skydende enheder til at varetage den sikkerhedsmæssige koordination (sikkerhedskoordinator).

35.2.1.2.2. Sikkerhedskoordinatoren skal være uddannet som skydeleder jf. punkt 1.2.2.

Sikkerhedskoordinatoren kan samtidig være skydeleder ved én af skydningerne.

35.2.1.2.3. Sikkerhedskoordinatoren varetager på forvaltende myndigheds vegne de pligter, som jf. dette reglement er pålagt denne myndighed, for så vidt angår den sikkerhedsmæssige koordination under skydningernes gennemførelse.

35.2.1.2.4. Sikkerhedskoordinatorens pligter skal fremgå af de lokale bestemmelser for skydeterrænets anvendelse.

35.2.2. Den for skydningen ansvarlige chef.

35.2.2.1. Den for skydningen ansvarlige chef udpeger skydeledere og tildeler ressourcer, således at skydelederne kan løse deres opgaver i overensstemmelse med bestemmelserne.

35.2.2.2. Den for skydningen ansvarlige chef sender forud for skydningernes afholdelse alle oplysninger af sikkerhedsmæssig art i forbindelse med skydningen til den forvaltende myndighed.

35.2.2.3. I skydeterræner, hvor et organisatorisk sikkerhedskontor ikke er oprettet, varetager chefen denne myndigheds ansvar som anført i punkt 35.2.1.

35.2.2.4. Den for skydningen ansvarlige chef iværksætter det i punkt 1.1.4.3.2. faglige eftersyn i forbindelse med skydning.

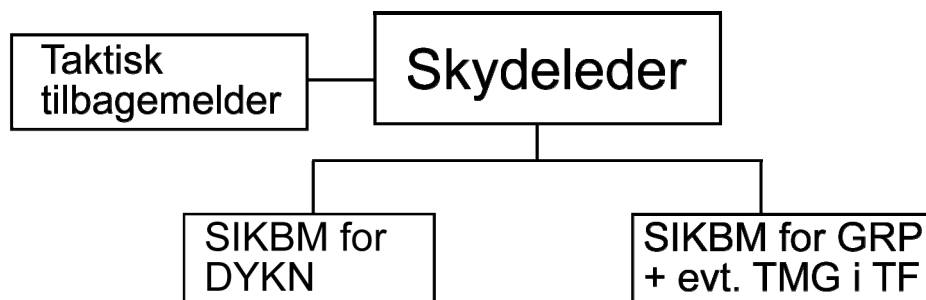
35.2.3. Skydelederen.

35.2.3.1. Skydelederen forestår og gennemfører den enkelte skydning efter bestemmelserne i dette reglement og efter de særlige bestemmelser, der er fastsat for det pågældende skydeterræns benyttelse.

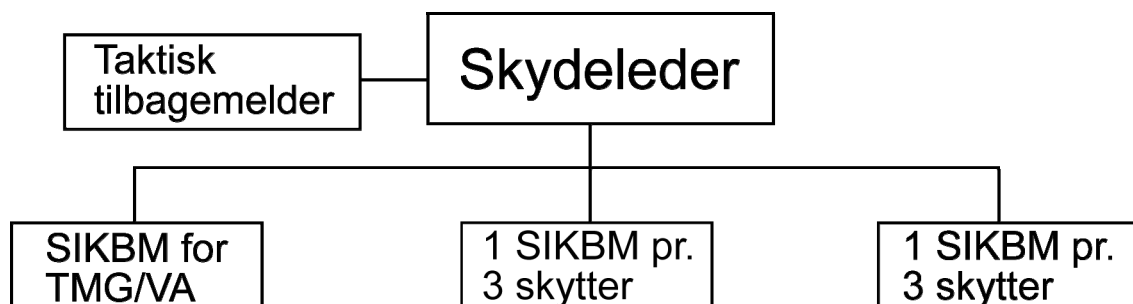
35.2.3.2. Skydelederen må ikke forestå gennemførelsen af mere end én skydning af gangen.

35.2.3.3. Ved enhedsskydning kan skydelederen udpege sikkerhedshjælpere (SIKHJ) til at varetage hele eller dele af sikkerheden. Disse skal være uddannede skydeledere. Eksempler på anvendelse, se figur 3502 og 3503.

Eks. på en stationær GRP-skydning.

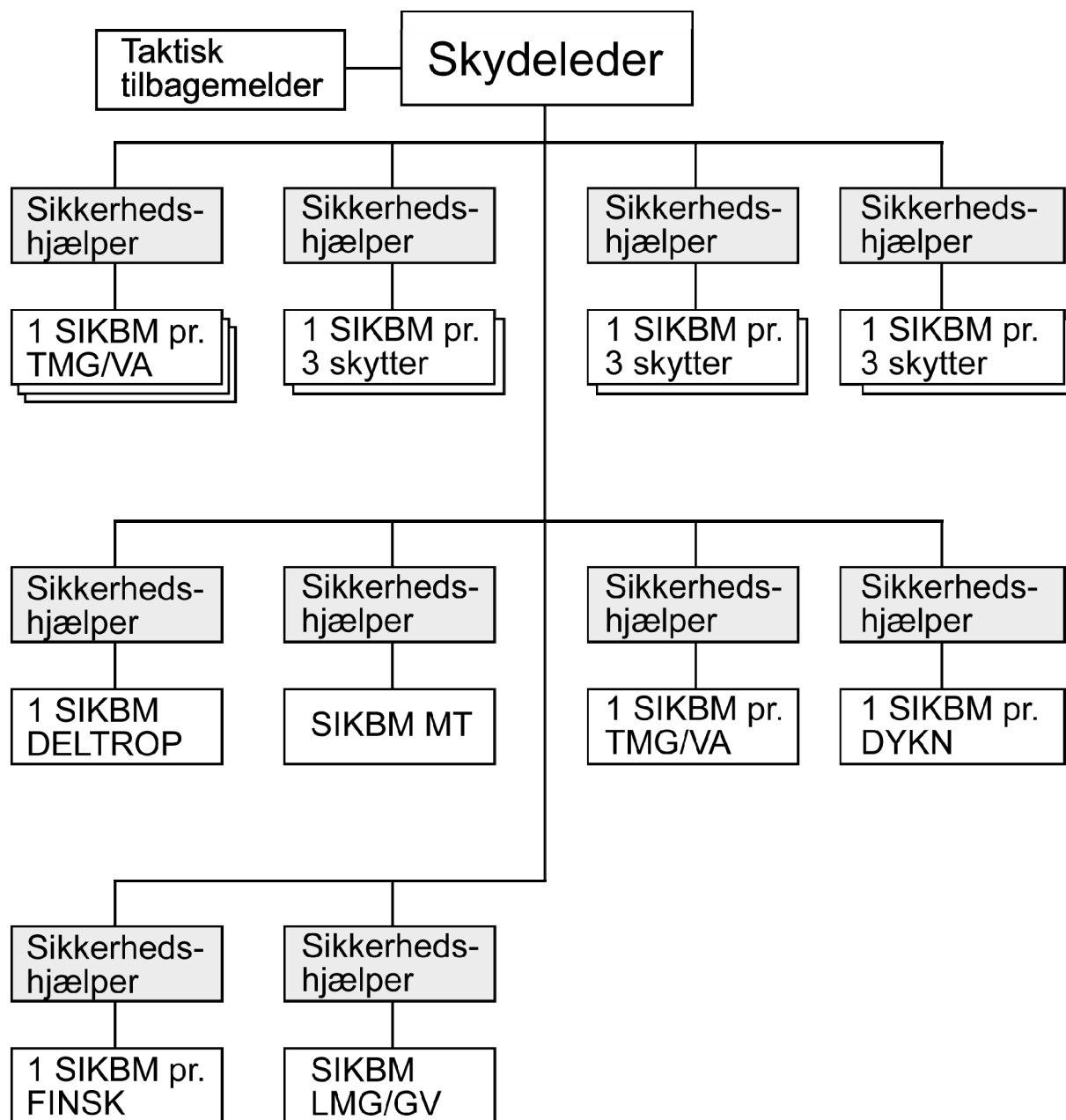

Eks. på en GRP-skydning under bevægelse med brug af kryb og kravl.

Figur 3502.

***Eks. på en DEL-skydning med bevægelse
under brug af kryb og kravl.***

Figur 3503.

35.2.3.4. Skydelederen har i forbindelse med skydningens tilrettelæggelse og gennemførelse ansvaret for:

- at det for skydningen nødvendige terrænområde - indeholdende ildstillinger og fareområder - er overensstemmende med det tildelte område
- at grænser for skudretninger fastsættes, f.eks. i forhold til fremtrædende terrængenstande eller ved hjælp af skudgrænsemærker
- at mindste og største tilladte skudafstand fastsættes, såfremt det er påkrævet af hensyn til skydningen eller skydemetoden
- at alt deltagende personel ved påvisning i terrænet bliver således instrueret, at ingen er i tvivl om fastsatte ildstillinger, fremrykkeveje, skudgrænser, sikkerhedslinjer og lignende
- at udpege og instruere det for skydningen nødvendige personel (sikkerhedshjælper, sikkerhedsbefalingsmænd, sikkerhedsobservatør og markører m.v.),
- at der er mindst én sikkerhedsbefalingsmand ved hver enhed (gruppe) og ved hvert selvstændigt indsat våben (se tillæg C) fra det tidspunkt, hvor udlevering af skarp ammunition påbegyndes, og indtil skydningen er afsluttet, og at evt. tiloversbleven ammunition er blevet inddraget, og våben er blevet kontrolleret.
Under enhedsskydninger i dagslys, hvor stillingsindtagelse og/eller frigørelse fra stillingen ønskes gennemført under anvendelse af bevægemåderne, kryb eller kravl, skal der mindst være én sikkerhedsbefalingsmand pr. hold af tre skytter
- at der ved en yderligere opsplitning af holdet skal anvendes en ekstra sikkerhedsbefalingsmand
- at det ikke pålægges sikkerhedsbefalingsmanden at kontrollere flere våben eller skytter, end sikkerhedsbefalingsmanden kan overse
- at sikkerhedsbefalingsmænd ved våben, hvor skriftlig instruks kræves, jf. de i foregående kapitler fastsatte bestemmelser herom, forsynes med en "Instruks for sikkerhedsbefalingsmanden".

35.2.3.4.1. Når personel, der ikke deltager i skydningen, køretøjer eller luftfartøjer ses/meldes i eller på vej ind i fareområdet, skal al skydningen standses. Skytten skal sikre og afvente nærmere ordre fra skydelederen.

35.2.3.4.2. Når skytter ankommer til eller forlader en bane, skal skydelederen eller en af ham dertil udpeget sikkerhedsbefalingsmand:

- beordre skytterne til at efterse våbnene
- gennemføre kontrol af, at våben, magasiner, ammunitionstasker el.lign. anviste føringsmidler er tomme for ammunition af enhver art
- beordre skytterne til at kontrollere lommer og lign. for ammunition af enhver art.

35.2.3.4.3. Skydelederen skal indberette til den for skydningen ansvarlige chef om vildskud og lign. hændelse, som har afstedkommet brud på sikkerhedsbestemmelserne. Såfremt et skud er afgivet med en sådan udgangsvinkel, at det må antages, at projektilet er gået ud af fareområdet, skal skydelederen straks søge de nærmere omstændigheder klarlagt, herunder formodet udgangsvinkel og retning for projektilet alt med henblik på, at der i forbindelse med en eventuel efterforskning kan gives så fyldestgørende oplysninger som muligt. Se i øvrigt tillæg E.

35.2.3.4.4. At der til stadighed er radioforbindelse til sikkerhedskontoret.

35.2.3.4.5. At der er truffet de for skydningen nødvendige foranstaltninger vedrørende sanitetstjeneste.

35.2.3.4.6. At der er truffet de for skydningen nødvendige foranstaltninger vedrørende brandfare.

35.2.3.4.7. At markørhold instrueres ved dækningen, hvis sådanne anvendes (jf. tillæg F).

35.2.3.4.8. At der ved skydning med sprængladt ammunition befales personel til at kontrollere, om antallet af sprængninger svarer til antallet af afgivne skud. Såfremt dette ikke er tilfældet iværksættes jf. tillæg B.

35.2.3.4.9. At skydetilladelse fra sikkerhedskontoret foreligger.

35.2.4. Sikkerhedsbefalingsmanden.

35.2.4.1. Sikkerhedsbefalingsmanden skal være befalingsmand.

Ved enhedsskydning i hjemmeværnet, kan hjemmeværnspersonel, der har gennemført hjemmeværnets sikkerhedsbefalingsmandsud-dannelse med tilfredsstillende resultat, fungere som sikkerhedsbefa-lingsmand.

35.2.4.2. Sikkerhedsbefalingsmanden skal overvåge, at sikkerhedsbestemmelserne efterleves ved den enhed eller det våben, sikkerhedsbefalingsmanden skal kontrollere. Sikkerhedsbefalingsmanden skal straks standse skydningen ved brud på eller tilløb til brud på sikkerhedsbestemmelserne.

35.2.4.3. Sikkerhedsbefalingsmanden skal straks standse skydnin-gen:

- såfremt personel, køretøj, luftfartøj eller skib ses, meldes i eller er på vej ind i fareområdet, eller
- når der i øvrigt konstateres fare for, at en fortsættelse af skydnin-gen vil kunne medføre skade på personel eller materiel.

35.2.4.4. Sikkerhedsbefalingsmanden skal overvåge:

- at der kun afgives skud inden for de fastsatte skudgrænser eller side- og højdestillinger
- at våbenbetjeningen er sikkerhedsmæssig korrekt
- at ammunition behandles korrekt
- at ingen del af øvelsesstyrken bringes i fare ved skydningen
- at ikke anvendt ammunition afleveres.

35.2.4.5. Sikkerhedsbefalingsmanden skal kende:

- de for det pågældende terræns benyttelse fastsatte særlige be-stemmelser, som angår sikkerhedsbefalingsmandes opgave
- de for skydningen samt pågældende våben og ammunition fast-satte særlige bestemmelser
- skydningens planlagte forløb, målopstillingen, skudgrænser og fareområdets grænser, således at sikkerhedsbefalingsmanden med sikkerhed kan afgøre, hvor og hvornår der må skydes.

35.2.4.6. Sikkerhedsbefalingsmanden skal udføre sin virksomhed på en sikker og forsvarlig måde og samtidig sikre, at skydningen sinkes og forstyrres mindst muligt.

35.2.5. Sikkerhedsobservatøren.

Ved skydning, hvor sikkerhedshøjden er over 100 m (se tillæg A), skal fareområdet i luften overvåges. Såfremt et luftfartøj observeres i eller med retning mod fareområdet, skal sikkerhedsobservatøren straks melde til skydelederen, så skydningen kan standses. En skydeleder vil i mange situationer, selv kunne fungere som sikkerhedsobservatør.

35.2.6. Ammunitionsmanden.

35.2.6.1. Ammunitionsmanden skal være befalingsmand eller en egnet menig.

35.2.6.2. Ammunitionsmanden overvåger, udleverer og inddrager ammunition efter nærmere instruktion fra skydelederen. Ammunitionsmanden har herunder ansvaret for:

- at der kun udleveres den befalede ammunitionstype og -mængde
- at uafskudt og afskudt ammunition holdes adskilt
- at defekt ammunition ikke udleveres
- at der føres regnskab med ammunitionen.

35.2.7. Skytten (betjeningsmandskabet/besætningen).

35.2.7.1. Såfremt en skytte ved ankomsten til skydebanen/udgangsområde for en enhedsskydning ikke er blevet beordret til at efterse sit våben og ikke har fået våben, magasiner, ammunitionstasker el.lign. føringsmidler kontrolleret, skal skytten gøre skydelederen eller en sikkerhedsbefalingsmand opmærksom herpå.

35.2.7.2. Skytten (betjeningsmandskabet/besætningen) skal kende de fastsatte skudgrænser og må kun beskyde mål inden for disse.

35.2.7.3. Ladning af våben samt ildåbning må kun finde sted på ordre.

35.2.7.4. Skytten skal undgå, at våbnets munding kommer i berøring med jordoverfladen eller andet, som kan medføre, at der kommer fremmedlegemer i piben.

35.2.7.5. Konstateres eller formodes en sådan tilsnævnings af piben at have fundet sted, skal våbnet straks sikres og om nødvendigt aflades. Skydning må først genoptages, når kontrol og evt. rengøring er gennemført.

35.2.7.6. Skytten (betjeningsmandskabet/besætningen) skal straks og på eget initiativ aflade sit våben, når der er skudt tomt, såfremt der ikke skal genlades.

35.2.7.7. Skytten (betjeningsmandskabet/besætningen) må ikke forlade området for den pågældende skydning, før ammunition er afleveret, kontrol er gennemført, våben er eftersat og våben, magasiner, ammunitionstasker og lign. anviste føringsmidler er kontrolleret af en befalingsmand fra sikkerhedsorganisationen (skydeleder, sikkerhedshjælper eller sikkerhedsbefalingsmand).

35.2.7.8. Skytten skal, inden området forlades, kontrollere, at lommer og lignende er tomme for ammunition af enhver art.

35.3. SKYDNING FRA KØRETØJER

35.3.1. Bestemmelserne er gældende ved skydning fra ikke stabiliserede vognaffutager og opsiddet infanteri med håndskydevåben, undtagen våben med et fareområde for bagblæst. For øvrige våben gælder de i kapitel 7 – 24 (våbenkapitler) særlige bestemmelser jf. punkt 35.1.2.1.

35.3.2. Personel, der deltager i skydningen, skal forinden have gennemført instruktionsskydning (jf. 34. kapitel) fra den pågældende køretøjstype og som minimum have overvåget en demonstrationskydning med det/de på køretøjet monterede våben.

35.3.3. Der skal som minimum være 2 sikkerhedsbefalingsmænd, en til de køretøjsmonterede våben og mindst en til infanterigruppen.

35.3.4. Skydelederen skal indskærpe over for sikkerhedsbefalingsmanden for de køretøjsmonterede våben, at opgaven som sikkerhedsbefalingsmand går forud for andre opgaver, samt at sikkerhedsbefalingsmanden til stadighed skal orientere sig om evt. afsiddet personels placering i terrænet.

35.3.5. Forud for skydningen skal alt sikkerhedspersonel og det i skydningen deltagende personel have skydningen og alle momenter gennemgået samt forevist/udpeget i terrænet.

35.3.6. Hvis skydningen gennemføres med mere end en gruppe, skal der være udpeget én taktisk fører (normalt delingsføreren).

35.3.7. Ved skydning under kørsel skal bestemmelserne i 34. kapitel overholdes med nedenstående undtagelser:

- Hvis skydningen kun gennemføres med bæltekøretøjer eller hjulkøretøjer med mere end 3 aksler, må kørslen foregå i jævnt terræn.
- Såfremt skydningen gennemføres med øvrige hjulkøretøjer, må kørslen kun foregå på en jævn fastbanet vej.
- Afgivelse af skud må ikke ske med en kørehastighed, der overskrider 30 km/t., dog under hensyntagen til terrænets beskaffenhed og skytternes uddannelsesniveau.

35.3.7.1. En vognkommandør, der samtidig er sikkerhedsbefalingsmand, kan selv afgive skud med våben i vognaffutager under følgende forudsætninger:

- når der skydes fra en stilling, eller
- ved skydning under kørsel ad en anvist rute.

35.3.7.2. Hvis der skydes med håndvåben, kan sikkerhedsbefalingsmandens opgaver varetages af gruppe-/sektionsføreren under følgende forudsætninger:

- Personligt våben skal være sikret, såfremt det er ladet.
- Gruppe-/sektionsføreren må ikke selv afgive ild.
- Gruppe-/sektionsføreren må overvåge op til 2 skytter.

35.4. SKYDNING I MØRKE

35.4.1. Skydning i mørke gennemføres efter de i punkt 35.1., 35.2. og 35.3. givne bestemmelser samt efterfølgende særlige bestemmelser.

35.4.1.1. Der skal være en sikkerhedsbefalingsmand for hvert selvstændigt indsat våben eller for hver tre skytter.

35.4.1.2. Enhedsskydninger med personel under bevægelse skal være gennemgået og de enkelte momenter indøvet i dagslys med alt deltagende personel samt alt sikkerhedspersonel. Indøvelse skal finde sted i det aktuelle terræn, evt. under anvendelse af løs ammunition.

35.4.1.3. Ved enhedsskydning på stedet skal der gennemføres en påvisning på stedet af ildstillinger, skudgrænser m.v. for alt

deltagende personel, om nødvendigt i dagslys. For alt sikkerhedspersonel skal påvisningen ske i dagslys.

35.4.1.4. Ildstillingerne for hver enkelt skytte eller våben, bemandede skyttehuller samt eventuelt fæste skal være tydeligt afmærket.

35.4.1.5. Ved skydning i mørke skal standpladsflag erstattes af 2 bagudlysende røde lys, der anbringes på ildstillingens højre og venstre fløj i ca. 2 m højde.

35.4.1.6. Ved skydning fra køretøj anbringes 1 bagudlysende rødt lys på hvert køretøj, som deltager i skydningen.

35.4.1.7. Markørflagene skal erstattes af rødt lys fastgjort til en mindst 2 m lang stang.

35.4.1.8. Skudgrænsemærkerne skal være tydeligt markeret, normalt med hvidt lys eller med skudgrænsemærker belyst med hvidt lys. Hvis der anvendes mørkekampsudstyr kan der evt. anvendes knæklys som skudgrænsemærker. Farvet lys eller specielle termiske skudgrænsemærker kan anvendes som supplement. Der må aldrig anvendes rødt lys til angivelse af skudgrænser.

35.4.2. Kontrol af våben, magasiner, ammunitionstasker og lign. anviste føringsmidler gennemføres som anført i våbenreglementerne og under anvendelse af lys således:

- Ved den kontrol, der foretages ved skytternes ankomst til og før skytterne forlader den enkelte skydeplads, anvendes hvidt lys.
- Ved den kontrol, der foretages inden skytterne forlader ildstillingen, anvendes ligeledes hvidt lys.

Det til rådighed værende lys skal yde fuld sikkerhed for effektiv visuel kontrol. Kontrollen kan suppleres ved, at kontrollanten føler med fingrene.

35.4.3. Forbiskydning i mørke er forbudt.

35.4.4. Enhedsstørrelse i mørke.

35.4.4.1. Enhedsskydning i mørke må kun gennemføres:

- på stedet med en styrke svarende til en infanterideling eller kampvognsdeling, evt. støttet af KVG/IKK (maks. KVG-/IKKDEL) og underafdelingens organisatoriske støttevåben

- med personel under bevægelse med en styrke svarende til en infanterigruppe (se også punkt 35.4.5.), evt. støttet af KVG/IKK (maks. KVG-/IKKDEL) og underafdelingens organisatoriske støttevåben
- med gyrostabiliseret våben (KVG/IKK/STAVS M/07) under kørsel med en styrke svarende til en deling, evt. støttet af KVG/IKK (maks. KVG-/IKKDEL).

35.4.4.2. Enhedsskydning med større enheder kan gennemføres i mørke, når den deltagende styrke opdeles i mindre styrker, hver under én sikkerhedshjælper (se punkt 35.2.3.3.).

Den samlede skydning skal forestås og koordineres af skydelederen, der ikke samtidig må virke som sikkerhedshjælper ved nogen del af den deltagende styrke.

35.4.5. Enhedsskydning med personel under bevægelse skal gennemføres efter følgende bestemmelser:

- Skydning under bevægelse er forbudt.
- Våben må først afsikres, når skytten er i stilling.
- Terrænet skal være jævnt og uden væsentlige hindringer.
- Under fremrykning i spredt orden skal skytterne være på linje med hinanden.
- Mellemrummet på linjen og afstanden i enkeltkolonne mellem de enkelte skytter må ikke være større, end at sikker øjenforbindelse til stadighed kan opretholdes.
- Anvendelse af bevægemåderne kryb og kravl er forbudt.

Blank

36. KAPITEL

SPECIALSKYDNINGER

36.1. FÆLLES BESTEMMELSER

36.1.1. Almindeligt.

36.1.1.1. Bestemmelserne i dette kapitel er opdelt således:

- Punkt 36.1.: Fælles bestemmelser.
- Punkt 36.2.: Skydning under kørsel (forhold som opsiddet patrulje/eskorte/forsyningskolonne).
- Punkt 36.3.: Over- og forbiskydning.

36.1.2. Specialskydninger er enhedsskydninger, der er udarbejdet med det formål at træne organisatoriske enheder i gennemførelse af en specifik opgave. Skydningerne, der vil have en meget høj grad af realisme, vil blive gennemført umiddelbart før udsendelse/opstilling til reaktionsstyrke og eventuelt som vedligeholdende skydninger i et missionsområde.

36.1.3. Det er den for skydningen ansvarlige chefs ansvar, at efterfølgende bestemmelser på intet tidspunkt kompromitteres.

36.1.4. Bestemmelserne er udformet og godkendt som den eneste måde, hvorpå en realistisk træning kan gennemføres med lavest mulig risiko.

36.1.5. Skydningerne må kun gennemføres som et led i et af Danske Division godkendt uddannelsesforløb af rutinerede enheder, der er formeret til udsendelse eller opstillet til reaktionsstyrker, og som af Danske Division og henholdsvis 1. og 2. Brigade er godkendt til at gennemføre skydningen.

36.1.6. Skydningerne i dette kapitel må kun gennemføres af personel, der har bestået den afsluttende kontrolskydning på det pågældende våben og gennemført skydningen "Den afsiddende infanterigruppens reaktion over for baghold". Skytterne skal, fra samme type

køretøj, have gennemført skydning fra holdende køretøj samt funktionsskydning fra køretøj under kørsel forud for skydningen.

36.1.7. Der må kun gennemføres skydninger med elever på HKS 11 eller af enheder med personel i deres organisatoriske funktioner, idet huller i organisationen ikke må udfyldes med til lejligheden udpeget personel.

36.1.8. Skydningen i dette kapitel skal, når den gennemføres i Danmark, gennemføres i overensstemmelse med den af Hærens Kamp- og Ildstøttecenter udarbejdede "Instruks for skydningens gennemførelse". Ændring af den i Oksbøl skyde- og øvelsesterræn etablerede skydning skal godkendes af Hærens Kamp- og Ildstøttecenter (Direkte Skydende Våbensektion), inden skydningen gennemføres, idet det indskræpes, at det stadig påhviler skydelederen at kontrollere skydningens opstilling.

36.2. SKYDNING UNDER KØRSEL (FORHOLD SOM OPSIDDET PATRULJE/ESKORTE/FORSYNINGSKOLONNE)

36.2.1. Skydningen kan gennemføres i Danmark forud for udsendelse og i missionsområdet på en af Hærens Kamp- og Ildstøttecenter godkendt bane.

36.2.2. Gennemførelse af skydningen eller tilsvarende skydning må kun gennemføres af Hærens Kamp- og Ildstøttecenter eller af HKIC 232 (tidligere HKS 11) uddannet og godkendt personel.

36.2.3. For at skydningen må gennemføres i missionsområdet, skal enheden have gennemført den tilsvarende skydning i Danmark.

36.2.4. Afgivelse af skud må ikke ske med en kørehastighed, der overstiger 40 km/t.

36.2.5. Under skydningen må der maksimalt være fire køretøjer på banen, der må kun skydes fra det forreste og det bagerste køretøj.

36.2.6. Forud for skydningen skal alt sikkerhedspersonel samt enhedens fører have banen og alle momenter gennemgået samt forevist/udpeget i terrænet.

36.2.7. Forud for gennemførelsen i Danmark skal skydningen være indøvet med løs ammunition, indøvelsen skal ske efter samme skabelon som den efterfølgende gennemførelse med skarp ammunition.

36.2.8. Det skal sikres, at det er det samme sikkerhedspersonel, der følger enheden gennem forevisningen, indøvelsen og den skarpe gennemførelse.

36.2.9. Personel, der indgår i sikkerhedsorganisationen, skal bære reflekterende vest.

36.2.10. Skydningen må ikke gennemføres i mørke.

36.2.11. Personellets ansvar og pligter.

36.2.11.1. Den for skydningen ansvarlige chef har ansvaret for, at skydningen kun gennemføres med elever på HKIC 232 (tidligere HKS 11) eller rutinerede organisatoriske enheder (op til og med delingsstørrelse), og at deltagende personel forud for skydningen har gennemført funktionsskydning fra holdende og kørende køretøj.

36.2.11.2. Hvis skydningen gennemføres med mere end én gruppe, skal der være udpeget en taktisk fører (delingsføreren).

36.2.12. Ved skydning i missionsområdet skal den for skydningen ansvarlige chef sikre sig, at skydelederen er godkendt af Hærens Kamp- og Ildstøttecenter til at gennemføre den pågældende skydning, samt at sikkerhedsbefalingsmanden er uddannet skydeleder.

36.2.13. Skydelederen.

36.2.13.1. Ved skydning i missionsområdet må kun anvendes en skydeleder, der er blevet autoriseret til at måtte virke som skydeleder for skydningen. Denne autorisation er gældende i 3 år, herefter skal der ske en fornyet uddannelse ved Hærens Kamp- og Ildstøttecenter.

36.2.13.2. Under skydningens gennemførelse skal skydelederen være placeret på et af de eskorterede kolonnekøretøjer således, at skydelederen kan overvåge alt deltagende personel og om nødvendigt standse skydningen.

36.2.13.3. Skydelederen må ikke pålægges andre opgaver.

36.2.13.4. Skydelederen har ansvaret for:

- at der er en sikkerhedsbefalingsmand på hvert skydende køretøj
- at der som minimum er én sikkerhedsbefalingsmand pr. 4 skytter
- at forevise og gennemgå alle momenter for sikkerhedspersonel
- at standse skydningen, hvis gennemførelsen afviger markant fra den skabelon, som indøvelsen fandt sted under
- at skydningen foregår jf. "Instruks for skydningens gennemførelse"
- at banen er entydigt afmærket
- at der oprettes signalforbindelse mellem skydelederen, enhedens fører, sikkerhedspersonel og evt. poster
- at der er aftalt et entydigt signal (ej radio), så skydningen kan standses
- at indskærpe enkeltmands ansvar for egen og andres sikkerhed
- at alt personel inkl. sikkerhedspersonel har anlagt hjelm, beskyttelsesbriller og fragmentationsvest
- hvis der anvendes røg, at alt personel medbringer CBRN-maske.

36.2.14. Sikkerhedsbefalingsmanden.

36.2.14.1. Sikkerhedsbefalingsmanden skal være uddannet skydeleder jf. tillæg G eller H.

36.2.14.2. Sikkerhedsbefalingsmanden skal være uddannet på de våben, hvor sikkerhedsbefalingsmanden er ansvarlig for sikkerheden.

36.2.14.3. Sikkerhedsbefalingsmanden ved køretøjet skal:

- være centralt placeret på køretøjet, så sikkerhedsbefalingsmanden kan overvåge alle skytter
- til stadighed kunne komme i kontakt med alt personel på køretøjet, eventuelt ved hjælp af intercom eller radio
- sikre sig, at evt. kørerluge er lukket under hele skydningen
- kontrollere, at overstyringskontakten (PIRANHA) ikke er aktiveret
- kontrollere, at alle våben er sikret, når der ikke er mål i området
- kontrollere, at våben, der ikke kan sikres, peger i en af sikkerhedsbefalingsmanden udpeget risikofri retning
- kontrollere, at hastigheden ikke overstiger 40 km/t, når der skydes

- indskærpe og kontrollere, at skudretningen går 10 cm fri af køretøjet og evt. genstande på køretøjet
- overvåge, at sikkerhedsbestemmelserne efterleves ved det (de) våben, sikkerhedsbefalingsmanden skal kontrollere
- standse skydningen ved det personel man er sikkerhedsbefalingsmand for og give signal til skydelederen, hvis enhedens gennemførelse af skydningen ændrer sig markant i forhold til indøvelsen
- kontrollere, at personellet altid har anlagt befalet sikkerhedsudstyr.

36.2.14.4. Sikkerhedsbefalingsmanden ved afsiddet personel skal:

- placere sig synligt i terrænet, således at der ikke kan opstå tvivl om, hvor sikkerhedsbefalingsmanden og det i skydningen deltagende personel er placeret
- standse skydningen ved det personel, man er sikkerhedsbefalingsmand for, og give signal til skydelederen, hvis enhedens gennemførelse af skydningen ændrer sig markant i forhold til indøvelsen
- kontrollere, at bevægelse kun finder sted med sikret våben.

36.3. OVER- OG FORBISKYDNING

36.3.1. Skydningen gennemføres umiddelbart før udsendelse eller i forbindelse med opstilling til reaktionsstyrke og må kun gennemføres af Hærens Kamp- og Ildstøttecenter (Direkte Skydende Våbensektion), idet skydningen gennemføres efter de krigsmæssige sikkerhedsbestemmelser.

Blank

TILLÆG A

SIKKERHEDSELEMENTER

A.1. FÆLLES BESTEMMELSER

A.1.1. Sikkerhedselementer for de våben og ammunitionstyper, der er optaget i nærværende reglement, fremgår af omstående punkter. Hvor der ikke er anført noget sikkerhedselement, er dette enten nul, eller af så ringe størrelse, at det er uden betydning henset til de skydninger, der må gennemføres med den pågældende ammunition.

Skema A.1.3. og A.1.4. viser ud over sikkerhedselementerne for de forskellige ammunitionstyper også, hvilke våben de enkelte ammunitionstyper må benyttes i.

A.1.2. Forklaring til de anvendte symboler (se også tillæg B).

S	=	Sikkerhedsafstand	V_f	=	Farevinkel
S_t	=	Sikkerhedsafstand med sprængstykketillæg	β	=	Sikkerhedsvinkel ¹⁾
			V	=	Sikkerhedsvinkel ²⁾
			V_s	=	Sikkerhedsvinkel for tryk og føringslegemer
H	=	Sikkerhedshøjde	α	=	Våbnets egenspredning
D	=	Målafstand	f_f	=	Fareafstand
c	=	Bagblæstområdets udstrækning i længden	L_s	=	Sikkerhedslængden for tryk og føringslegemer
t	=	Sprængstykketillæg	M_{ra}	=	Rikochetbredde
t_r	=	Radius i den cirkelbue, der for visse våben danner fareområdets baggrænse	$D_{min.}$	=	Mindste tilladte målafstand
V_c	=	Bagblæstområdets halve topvinkel	$D_{maks.}$	=	Største tilladte målafstand
			$\geq$	=	Større end eller lig med
			$\leq$	=	Mindre end eller lig med

Anmærkninger i foranstående oversigt:

¹⁾ β anvendes ved kalker udarbejdet efter NATO STANAG.

²⁾ V anvendes ved øvrige kalker.

A.1.3. Sikkerhedselementer for skarp ammunition af kaliber til og med 12,7 mm.

(Anmærkninger se side A-5 og A-6).

Våben	Ammunition	S ¹⁾		α TS	β ²⁾ TS	Mra		D _{min} (Hårde)	H ³⁾	H ⁴⁾
		a	b			Bløde mål m	Hårde mål m			
5,56 mm maskinpistol M/85 5,56 mm kikkertgevær M/85 5,56 mm maskingevær M/85 5,56 mm gevær M/95 5,56 mm gevær M/95/11 5,56 mm gevær M/10 5,56 mm karabin M/96 5,56 mm karabin CQB M/07 5,56 mm let støttevåben M/04	5,56 mm skarp patron M/85, M/95 LS, M/01, M/05 5,56 mm panserpatron M/85 5,56 mm øvelsesskarppatron M/04	3500 3500 3500	2700 2700 2700	107 107 107	533 533 533	337,5 337,5 337,5	587,5 587,5 587,5	350 350 350	200 200 200	2500
5,56 mm farvemarkeringssæt UTM	5,56 mm farvemarkeringspa- tron UTM	200	200		375				100	100
5,6 mm instruktionsgevær M/60 5,6 mm udskiftningssæt M/49	5,6 mm salonpatron (cal. 22), M/52 LS	1500	1000		375				100	
7,62 mm gevær M/53 (17) 7,62 mm gevær SAKO-85 Synt	7,62 mm skarp patron M/48, M/57 LS 7,62 mm jagtpatron norma 200g (3006) 7,62 mm salonpatron M/65	4500 4500 270	2900 2900 270	107 107	533 533 250	362,5 362,5	637,5 637,5	350 350	200 200 100	3200 3200

A.1.3. (forts.) Sikkerhedselementer for skarp ammunition af kaliber til og med 12,7 mm.
(Anmærkninger se side A-5 og A-6).

Våben	Ammunition	S ¹⁾		α TS	β ²⁾ TS	Mra		D _{min} (Hårde)	H ³⁾	H ⁴⁾
		a	b			Bløde mål m	Hårde mål m			
7,62 mm finskyttegevær HK 417 7,62 mm finskyttegevær DSR 7,62 mm finskyttegevær, PSG-1 7,62 mm finskyttegevær, SR-25	7,62 mm skarp patron M/75, M/94, M/62 LS, M/91 LS	4500	2900	35	533	362,5	637,5	350	200	3200
	7,62 mm skarp patron (308 W) Lapua Lock base	-	3200	35	533	362,5	712,5	350	200	3200
	7,62 mm skarp patron (308 W) Lapua scenar	-	3200	35	533	362,5	712,5	350	200	3200
	7,62 mm skarp patron (308 W)	-	3200	35	533	362,5	712,5	350	200	3200
	7,62 mm salonpatron M/75	270	270		250				100	
7,62 mm maskingevær M/62 7,62 mm maskingevær M/60 E6 7,62 mm maskingevær FN MAG58M (FLV)	7,62 mm skarp patron M/62, M/75, M/94, M/62 LS, M/91 LS, M/94 A1	4500	2900	107	533	362,5	637,5	350	200	3200
7,62 mm maskingevær M3A1	7,62 mm skarp patron DM 111A1 og LSPT DM 21A1, BÅND	4500	2900	35	533	362,5	637,5	350	200	3200
8,6 mm finskydningsgevær M/04 8,6 mm finskydningsgevær DSR	8,6 mm skarp patron (.338)	6800	3900	35	533	487,5	887,5	350	200	5000
	8,6 mm panserpatron (.338)	6800	3900	35	533	487,5	887,5	350	200	5000
9 mm farvemarkeringsgevær M/97 9 mm farvemarkeringspistol	9 mm FX-patron RØD/BLÅ	200	200		375					
		200	200		250					

A.1.3. (forts.) Sikkerhedselementer for skarp ammunition af kaliber til og med 12,7 mm.
(Anmærkninger se side A-5 og A-6).

Våben	Ammunition	S ¹⁾		α TS	β ²⁾ TS	Mra		D _{min} (Hårde)	H ³⁾	H ⁴⁾
		a	b			Bløde mål m	Hårde mål m			
9 mm pistol M/49 9 mm pistol HK, USP 9 mm pistol, Glock 17 - 19 – 26	9 mm skarp patron	2200	1550	107	533	193,75	300	350	100	1400
9 mm maskinpistol (H&K MP5A3)	9 mm salonpatron (blå plast)	150	150		250					
9 mm maskinpistol (H&K MP5A3)	9 mm CQB low penetration bullet (SIMUNITION)	250	200		375					
10 mm pistol	10 mm skarp patron	2400	1550	107	533	193,75	300	350	100	1500
12,7 mm maskingevær M/50	12,7 mm skarp patron M/50, alle									
12,7 mm maskingevær M/2001	typer	7000	4500	35	533	562,5	987,5	550	500	3600
12,7 mm maskingevær M/2013	12,7 mm skarp patron M/10	7000	4500	35	533	562,5	987,5	550	500	3600
12,7 mm maskingevær M3M	12,7 mm panserpatron M/85 LS ^{5) 6)}	8000	5400	35	533	675	1212,5	550	500	3600
12,7 mm antimaterielriffel (Barret)	12,7 mm Øvelsespatron LRTA	2700	2700	35	533	337,5	537,5	550	200	2500
	12,7 mm salonpatron M/65	500	500	35	533	75			100	100
	12,7 mm salonpatron M/91 LS	500	500	35	533	75			100	100
Kontrolskydning af inddragede geværer og maskingeværer.	5,45 mm x 39 skarp patron 7,62 mm x 39 skarp patron 7,62 mm x 54R skarp patron	Henvendelse til HKIC-DSV								
Civile organisationer på forsva- rets skydepladser. Se pkt. 1.1.6.1.2.										
Jagtriffel Marlin cal. 17	V-max 17 HMR	1100	1100	107	533	137,5	-	-	100	1000

Ammunition til GV M/95 Familien ⁷⁾	S ¹⁾		V/TS	H/m
	a	b		
5,56 mm Salon, Blå DM 38	400	400	250	100

A.1.3.1. Anmærkninger vedrørende skarp ammunition af kaliber til og med 12,7 mm (foranstående oversigt, skema A.1.3).

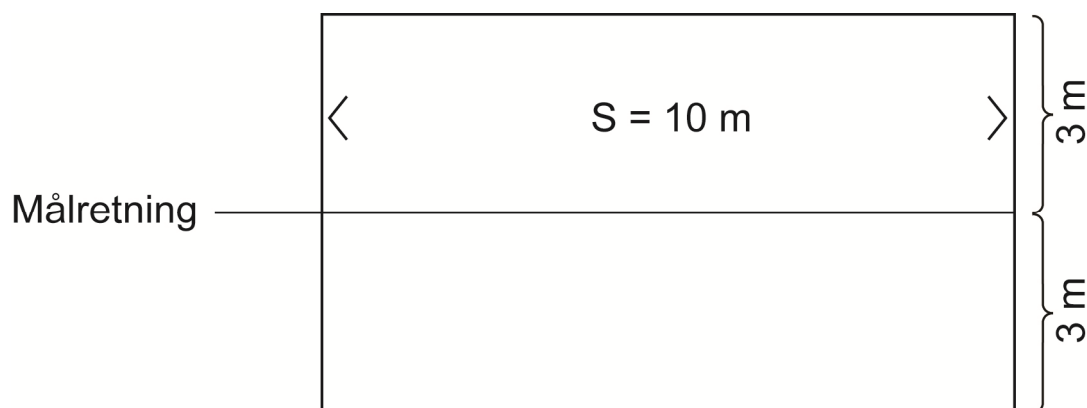
- 1) a: Anvendes ved skydning med udgangsvinkel ≥ 120 TS og altid ved skydning mod luftmål; (for 9 mm og 10 mm skarp patron dog ≥ 150 TS).
b: Anvendes ved skydning med udgangsvinkel under 120 TS; (for 9 mm og 10 mm skarp patron dog under 150 TS).
Gælder normalt ved skydning mod jordmål.
- 2) Ved sigtet skydning på faste skydebaneanlæg (kort- og langdistanceskydebaner) dog jf. skydebaneanlæggets godkendelse.
- 3) Sikkerhedshøjde under hensyn til opspringere. (På faste skydebaner jf. "Instruks for skydebaneanlæggets brug").
- 4) Sikkerhedshøjde ved skydning mod luftmål.
- 5) I skydeterræner vil de fareområder, der er anført som gældende for skydning på faste skydebaneanlæg og for anlæg til enhedsskydninger normalt ikke være konstruerede for disse ammunitionstyper, men kun for ammunition med sikkerhedsafstand 4500 m.
- 6) Må ikke anvendes, når der er personel i dækningsanlæg i fareområdet.
- 7) Ved skydning med salon skal der anvendes en særlig lås.

A.1.3.2. Sikkerhedselementer for ammunition til 84 mm panserværnsvåben M/95 og 84 mm dysekanon fremgår af pkt. A.1.7.

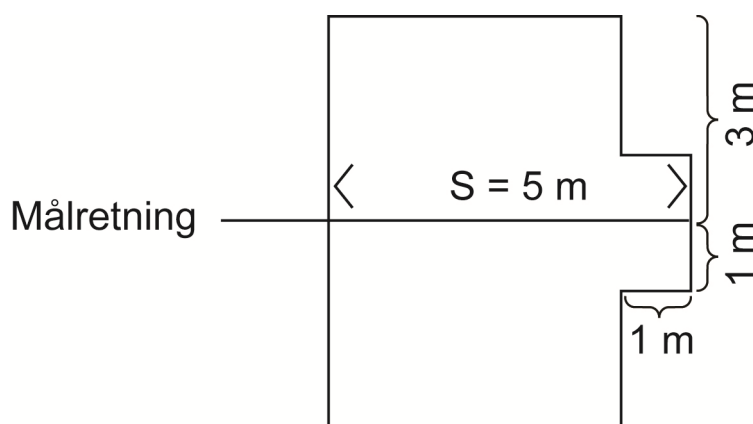
A.1.4. Sikkerhedselementer for løs ammunition af kaliber til og med 12,7 mm.

A.1.4.1. Sikkerhedsafstanden ved skydning med 8,6 mm og 12,7 mm løs ammunition er altid 10 m jf. figur A-1.

A.1.4.2. Ved skydning med 8,6 mm og 12,7 mm løs ammunition skal målretningen inden for sikkerhedsafstanden altid gå mindst 3 meter forbi personer, som opholder sig på højde med eller længere fremme end våbnets munding. Se fig. A-1. ("3 meter reglen").

*Figur A-1: "3 meter reglen"
12,7 mm kaliber.*

*Figur A-2: "1 og 3 meter reglen"
til og med 10 mm kaliber.*

A.1.4.3. Sikkerhedsafstanden ved skydning til og med 10 mm (herfra undtaget 8,6 mm) løs ammunition er altid 5 m jf. figur A-2. Ved skydning til og med 10 mm (herfra undtaget 8,6 mm) løs ammunition skal målretningen altid gå 1 og 3 meter forbi personer, som opholder sig på højde med eller længere fremme end våbnets munding. Se figur A-2 ("1 og 3 meter reglen").

A.1.4.4. Under al skydning med løs ammunition skal våbnet være monteret med løsskydningsanordning som angivet i våbenreglementet.

A.1.5. Sikkerhedselementer for ammunition til kampvognskanon:

Skarp ammunition	Dmin		Dmaks m	S m	α TS	β TS	Mra		Vs TS	Ls m	t m	H m
	Bløde mål m	Hårde mål m					Bløde mål m	Hårde mål m				
120 mm TPCSDS-T M865C1 LS ¹⁾ (øvelsespanserpatron)	400	800	4000	6800	35	533	750	1500	800	600	-	3000
120 mm TP-T DM18 A4/A5 ¹⁾ (øvelsesgranatpatron)	400	800	4000	5400	35	533	575	1150	800	600	-	3000
120 mm M1028 Canister ¹⁾	100	200	600	1700	90	1000	850	850	-	-	-	1100
120 mm APFSDS-T DM33A2 ¹⁾	400	800	4000	20100	35	533	2400	4825	800	600	-	4500
120mm HEAT-T DM12A2 ¹⁾	800	800	4000	5900	35	533	700	1300	800	600	750	3000
120 mm HE-FRAG-T Rh31	800	800	4000	7000	35	533	600	600	800	600	1000	3000
120 mm APFSDS DM53A1 ²⁾	400	800	4000	20100	35	533	2400	4825	800	600	-	4500
120 mm APFSDS-T DM33A2 (Lang) ³⁾	4000	4000	6000	20100	50	533	2000	4000	800	600	-	4500
120mm HEAT-T DM12A2 (Lang) ³⁾	4000	4000	6000	7750	50	533	500	1000	800	600	750	3000
120 mm HE-FRAG-T Rh31 (Lang) ³⁾	4000	4000	6000	7000	50	533	600	600	800	600	1000	3000

Ammunition til Indstiksvåben M/03	Dmin. Hårde mål m	S/m	V/TS	H/m
12,7 mm SLAP-T	500	6000	375	1000

Anmærkninger i foranstående oversigt:

- 1) Skydning må ikke gennemføres med en elevation større end 4°.
- 2) Skydning må ikke gennemføres med en elevation større end 3°.
- 3) Skydning må ikke gennemføres med en elevation større end 10°.

A.1.6. Sikkerhedselementer for ammunition til infanterikampkøretøjskanon:

Skarp ammunition	Dmin		Dmaks m	S m	α TS	β TS	Mra		Vs TS	Ls m	t m	H m
	Bløde mål m	Hårde mål m					Bløde mål m	Hårde mål m				
35 mm x 228 TP-T (DM18) ¹⁾	400	800	3000	6100	35	533	675	1325	-	-	-	1500
35 mm x 228 TPFDS-T (WKPM346) ¹⁾	400	800	3000	6100	35	533	675	1325	-	-	-	1500
35 mm x 228 APDS-T ¹⁾	400	800	3000	11000	35	533	1325	2550	-	-	-	3000
35 mm x 228 HEI-T ¹⁾	500	800	3000	6800	35	533	750	1375	-	-	500	1500
35 mm x 228 ABM/KETF ¹⁾	400	800	3000	6600	35	533	775	1500			100	1500

Anmærkninger i foranstående oversigt:

¹⁾ Skydning må ikke gennemføres med en elevation større end 4°

A.1.7. Sikkerhedselementer for ammunition til 84 mm dysekanon og 84 mm panserværnsvåben.

Ammunition	D _{min.} /m	S/m	S _i /m	V/TS	V _f /TS	f _f /m	V _c /TS	c/m	H/m
84 mm dysekanon:									
84 mm hulagranatpatron M/79 m/motor ¹⁾	200		3150	400			800	60	150
84 mm hulagranatpatron M/73 m/lysspor, ¹⁾ M/73/78 m/lysspor og M/65 m/lysspor	200		2150	400			800	60	150
84 mm lysgranatpatron M/71	300		3050	300	800		800	60	500
84 mm røggranatpatron M/79	200		2450	400	800		800	60	150
84 mm brisantgranatpatron M/79 ¹⁾	400		2950 ³⁾	400			800	60	400
84 mm brisantgranatpatron M/2000, 502 ^{1) 5)}	200		2400	400			800	60	400
84 mm øvelsesgranatpatron M/01 u/motor	100	2000		400	550	250	800	60	150
84 mm pilegranatpatron M/02, 401 (ADM 401)	50	750		1200			800	60	250
7,62 mm salonpatron M/75									
begge til Instr.-gevær M/85		250		250 ²⁾					
Lydmarkør M/85							800	60	
Lydmarkør M/12							400	15	
84 mm panserværnsvåben M/95 og M/97 CS ^{1) 4)}	200		2150	400			800	60	150
84 mm panserværnsvåben M/95 og M/97 CS									
Lydmarkør M/00, M/02 og M/12							400	15	

Anmærkninger: Se næste side.

Våben	Ammunition	S		α TS	β TS	Mra		$D_{\min}$ (Hårde)	H	V_c / TS	c/m
		a	b			Bløde mål m	Hårde mål m				
84 mm dysekanon	84 mm øvelsesgranatpatron M/85 m/motor 7,62 mm øvelseslyssporpatron M/79, M/85 og Øvelsespatron M/98	-	3000	35	533	375		100	150	800	60
			2000	35	533	250			100		
84 mm panser-værnsvåben	9 mm øvelseslyssporpatron M/95 og 9 mm øvelsespatron M/98 til Instruktionsvåben M/95		1100	35	533	137,5			100		

Anmærkninger i foranstående oversigt:

- 1) Skydning skal gennemføres på et dertil godkendt fast skydebaneanlæg.
- 2) Se anmærkninger side A - 4 ²⁾
- 3) $t_r = 550$ m, jf. figur 1404.
- 4) $D_{\max.} = 400$ m.
- 5) Må kun anvendes til skydning mod særlig målopstilling, jf. bestemmelser udgivet af Hærens Kamp- og Ildstøttecenter.

A.1.8. Sikkerhedselementer for håndholdte granater:

Ammunition	S/m	H/m
Håndgranat M/54	275	225
Minihåndgranat MISAR MU 50 G	75	60
Røghåndgranat (fosfor) M/57 og M/03	60	50
Øvelseshåndgranat M/54	3	
Kanonslag (7 bang)	25	25
Kanonslag (6 bang)	15	
Kanonslag (1 bang)	1	
Covert Position Marker (CPM)	3	

A.1.9. Granatkaster.

Våben	Ammunition	S		α TS	β TS	Mra		t	D _{min} (Hårde)	H
		a	b			Bløde mål m	Hårde mål m			
GRK M/203	40 mm BGRPT M/96	700		178	533	150	150	150	100	150
GRK M/13	40 mm BGRPT DM 101A2	700		178	533	150	150	150	100	150
GRK SUPERSIX	40 mm HUGRPT M/96	700		178	533	150	150	150	100	150
MRGL	40 mm HUGRPT M/96 M/SPRÆS	1000		178	533			450	200	450
	40 mm S&F 1,3 S, M/01	550		178	533				50	
	40 mm S&F STØD M/01	550		178	533				50	
	40 mm røggranat grøn, DM 25	550		178	533					
	40 mm røggranat rød, DM 15	550		178	533					
	40 mm skumgummipatron (impulse)	400		178	533					50
	40 mm skumgummipatron med farvemarkering	400		178	533					50
	40 mm 4 bang markeringsgranat	150		178	533					50
	40 mm rubber buckshot (Buckshot)	150		178	533					50
	40 mm ØPT, Rød M/01	550		178	533					150

A.1.10. Sikkerhedselementer for signal- og lysammunition m.v.:

Ammunition	S/m	V/TS	H/m	Maks. skudvidde i meter
Kanonslag EL M/75	10			150 200
Kanonslag EL DM 54	50			
Kanonslag DM 30 ¹⁾	20			
Kanonslag M/11	15			
Alarmblus M/01	2			
Alarmblus M/62 monteret med sikkerhedswire (SIK-wire)	2			
Alarmblus M/62 u. SIK-wire	50		40	
Alarmmine M/87	50		50	
Observationsrøgbombe M/66	2			
36 mm hvidlysraket M/84	550	200	250	
40 mm lysraket M/98 og M/05, håndholdt, gul	600	375	400	
40 mm håndlysraket M/92 og M/98 (SVN)	600	375	400	
Signalpatron M/86			100	
26,5 mm signalpatron			100	
Ildmarkering, sprængpunkt, komplet	15			
Skud, ildmark., sprængpunkt	15			
Ildmarkeringsladning M/83	5			

Noter:

¹⁾ Høreværn skal være anlagt inden for de 20 m.

A.1.11. Sikkerhedselementer for røgmidler (ej fosfor):

Ammunition	S/m	V/TS	H/m
Røgstastergranat DM 15	75	800	50
76 mm spontanrøgbox anvendt fra KVG/IKK/STAVS	75	800	50
76 mm spontanrøgbox anvendt fra PMV/HMMWV, JGK/BIBER/PIRANHA, EAGLE IV, MERC GD	75	1200	50
Røgstastergranat KM M/93 fra KVG/IKK/STAVS	75	800	50
Røgstastergranat KM M/93 fra PMV/HMMWV, JGK/BIBER/PIRANHA, EAGLE IV, MERC GD	75	1200	50
Røgdåse (hexit) M/76	0		
Røghåndbombe (hexit) M/77	2		
Observationsrøgdåse (orange) M/79	0		
Observationsrøgdåse (orange) M/03	0		
Røghåndbombe KM M/93	2		
Røghåndgranat (hexit) M/10, orange	2		
Røghåndgranat (hexit) M/10, blå	2		
Røghåndgranat (hexit) M/10, grøn	2		

TILLÆG B

DEFEKT AMMUNITION, KLIKKERE OG FORSAGERE

B.1. FÆLLES BESTEMMELSER

B.1.1. Almindeligt.

B.1.1.1. Bestemmelserne i dette kapitel er opdelt således:

- Punkt B.1.: Fælles bestemmelser
- Punkt B.2.: Klikkere og defekt eller beskadiget ammunition.
- Punkt B.3.: Omgang med forsagere - generelle bestemmelser.
- Punkt B.4.: Bortsprængning af forsagere – generelle bestemmelser.
- Punkt B.5.: Behandling af forsagere og klikkere af de enkelte ammunitionstyper.

B.2. KLIKKERE, DEFEKT ELLER BESKADIGET AMMUNITION

B.2.1. Defekt eller beskadiget ammunition må ikke anvendes.

B.2.2. Bestemmelser for klikkere og defekt eller beskadiget ammunitions behandling fremgår af våbenreglementerne, samt – for nogle ammunitionstyper – endvidere af foranstående kapitler.

Hvor andet ikke er foreskrevet, skal klikkere og defekt eller beskadiget ammunition afleveres til den ammunitionsforvaltende myndighed, der foranstalter ammunitionen indsendt til parkområdet efter nærmere bestemmelser fastsat af Forsvarets Materieltjeneste Se FKO BST 641-0 "Ammunitionsforvaltning i Forsvaret".

B.2.3. Visse typer af klikkere og beskadiget ammunition skal behandles som forsagere. Bestemmelserne herfor er optaget under de pågældende våben i punkt B.5.

B.2.4. Skydelederen har ansvaret for, at klikkere og defekt eller beskadiget ammunition behandles i overensstemmelse med

foranstående samt eventuelle bestemmelser af midlertidig karakter, optaget i tillæg Z.

B.3. OMGANG MED FORSAGERE - GENERELLE BESTEMMELSER

B.3.1. Almindeligt.

B.3.1.1. Enhver forsager skal betragtes som farlig, med mindre det med sikkerhed er fastslået, at den ikke indeholder nogen sprængladning, detonator eller lignende.

B.3.1.2. En forsager må ikke berøres, opsamles eller udsættes for slag, rystelser, såfremt det ikke er angivet i efterfølgende bestemmelser (punkt B.5.).

B.3.1.3. Forsagere skal eftersøges jf. forvaltende myndighedsbestemmelser. Fundne forsagere skal afmærkes og om fornødent være under bevogtning, indtil uskadeliggørelse kan finde sted.

En forsager uden for militært terræn skal være under bevogtning. Eftersøgning og bortsprængning skal finde sted i dagslys og, med mindre andet er fastsat, være afsluttet inden området på ny befæres.

B.3.1.4. Forsagere skal behandles som angivet i punkt B.4. og B.5. og de særlige bestemmelser, der er fastsat vedrørende forsaget ammunitions behandling for det enkelte skyde- eller øvelsesterræn.

B.3.1.5. Radiosendere må ikke anvendes i nærheden af forsaget ammunition, der er forsynet med elektriske brandrør og lign.

B.3.2. Eftersøgning, afmærkning og bevogtning af forsagere.

B.3.2.1. Forinden eftersøgning af forsagere påbegyndes, skal alt i eftersøgningen deltagende personel være instrueret om de i punkterne B.3.1.1. - B.3.1.5. givne bestemmelser.

B.3.2.2. Såfremt en forsager ikke kan findes, skal der afgives melding herom til den forvaltende myndighed – snarest efter eftersøgningens afslutning. Meldingen skal indeholde så mange oplysninger som muligt om forsageren, herunder ammunitionstype, kaliber, placering eller formodet placering eller standplads, målretning, målafstand og skuddata m.v.

Tilsvarende melding skal afgives om fundne forsagere, som skydelederen ikke har foranstaltet bortsprængt i overensstemmelse med foranstående bestemmelser.

B.3.2.3. Såfremt bortsprængning af fundne forsagere ikke kan gennemføres straks efter eftersøgningens afslutning, skal hver funden forsager eller området indhegnes og afmærkes jf. HRN 555-030, Sprængningstjeneste (SPRTJ), tillæg T.

B.3.2.4. Skydelederen har ansvaret for, at forsagere eftersøges, afmærkes, bevogtes og at de behandles i overensstemmelse med foranstående bestemmelser.

Han har tillige ansvaret for, at der afgives melding til den forvaltende myndighed om eventuelle ikke-fundne eller ikke-bortsprængte forsagere.

B.4. BORTSPRÆNGNING AF FORSAGERE - GENERELLE BESTEMMELSER

B.4.1. Almindeligt.

B.4.1.1. Bestemmelser for forsageres (og klikkeres) behandling fremgår af HRN 555-030, Sprængningstjeneste (SPRTJ) og af bestemmelserne i efterfølgende punkter.

B.4.1.2. Bortsprængning af forsagere skal forestås af en befalingsmand med beføjelser hertil, se punkt B.4.2..

B.4.2. Sprængningslederen.

B.4.2.1. Sprængningslederen skal have gennemgået en af Ingeniørregimentets godkendt uddannelse i bortsprængning af forsagere med tilfredsstillende resultat, jf. HRN 555-030, SPRTJ, tillæg V. Ved hjemmeværnet skal uddannelse som skydelærer eller udvidet sprængningskursus være gennemført med tilfredsstillende resultat.

B.4.2.2. Sprængningslederen har over for skydelederen ansvaret for, at forsagere behandles korrekt.

Han forestår bortsprængningen i henhold til bestemmelserne i HRN 555-030, SPRTJ, tillæg Z og efterfølgende supplerende bestemmelser.

B.4.3. Bortsprængning af forsagere.

B.4.3.1. Bestemmelserne for behandling af de enkelte forsagertyper fremgår af punkt B.5. Herudover skal følgende iagttages:

- Personel må ikke gå frem til forsageren eller forlade dækningen, før den angivne ventetid er forløbet.
- Er en bortsprængning ikke fuldstændig, eller kan det ikke med sikkerhed fastslås, at den har været det, må personel tidligst nærme sig sprængningsstedet efter 15 minutters forløb. Dette gælder også ved svigtende antændelse af sprængladningen.
- Ved bortsprængning af fosforammunition må personel tidligst nærme sig sprængningsstedet 15 minutter efter røgudviklingens ophør, selv om sprængningen er forløbet tilfredsstillende.

B.4.3.2. Er der risiko for, at forsageren kan blive slynget væk ved sprængningen, anbringes sandsække, græstørv el. lign. tæt ved siden af forsageren og modsat sprængladningen. Dette gælder specielt for håndgranater og andre særligt berøringsfarlige forsagere, hvor sprængladningen skal anbringes ved siden af forsageren (se nærmere i HRN555-030, SPRTJ, tillæg T).

B.4.3.3. Den for de enkelte forsagere anførte ladningsstørrelse forøges med 50-100 %, såfremt sprængladningen ikke kan anbringes tæt op ad (ca. 1 cm fra) forsageren, eller såfremt den ikke kan anbringes på det gunstigste sted, som vist på figuren.

B.4.3.4. I enkelte tilfælde kan det ved bortsprængningen forekomme, at forsagerens brandrør eller initialladning ikke påtændes og således forbliver intakt.

Sprængningslederen skal derfor sikre sig, at evt. intakte dele, som findes på sprængningsstedet efter sprængningen, uskadeliggøres.

B.4.3.5. Inden bortsprængning af et forsaget Alarmblus M/62 skal det undersøges, om slagbolten er forsvundet helt ned i tænderlegemet.

Er dette ikke tilfældet, skal sprængningslederen, i en afstand af mindst 2 m fra alarmbluset ved slag med stok el. lign., påvirke slagbolten, således at denne forsvinder ned i tænderlegemet. Udløses alarmbluset ikke herved, skal det bortsprænges. Sprængladningen fastgøres forsigtigt til bluslegemet med tape.

B.4.3.6. Inden bortsprængning af en forsaget 84 mm hulagranatpatron M/65, M/73, M/73/78 og M/79 samt Panserværnsvåben M/95

og M/97 skal sprængningslederen være antistatisk jf. HRN 555-030, SPRTJ, punkt T.1.3.

B.4.3.7. Hvor våbenreglementer foreskriver, at "ikke-forsaget" ammunition skal bortsprænges, og bestemmelser herfor ikke er optaget i efterfølgende punkter, skal bortsprængningen gennemføres som angivet for forsagere af pågældende ammunitionstype.

B.5. BEHANDLING AF FORSAGERE OG KLIKKERE AF DE ENKELTE AMMUNITIONSTYPER

B.5.1. Almindeligt.

B.5.1.1. Punkt B.5. er opdelt således:

- Punkt B.5.1.: Almindeligt.
- Punkt B.5.2.: Forsageres/klikkeres behandling (brisant ammunition).
- Punkt B.5.3.: Forsageres/klikkeres behandling (røg-, lys- og signalammunition).
- Punkt B.5.4.: Forsageres/klikkeres behandling (øvelsesammunition).

B.5.1.2. Bemærkninger til skemaet punkt B.5.2. - B.5.4.:

- Til bortsprængning anvendes primært formbart sprængstof.
- De anførte ladninger formes i 2 cm tykke kvadratiske plader, som derefter anbringes på forsageren.
- Visse forsagere må ikke flyttes. Disse er i punkt B.5.2. - B.5.4. angivet som "**bevægelsesfølsomme**". Sprængladningen skal her formes over en arm og derefter anbringes forsigtigt på forsageren, som vist på figurerne.
- Hvor der under sprængladningens anbringelsessted i skemaet er anført "**berøringsfarlig**", må ladningen ikke anbringes på forsageren, men i en afstand af 1 - 2 mm fra denne.
- Er der ikke formbart sprængstof til rådighed, anvendes presset trotyl. Ladningsmængden øges med 100 - 200 %, idet der anvendes et helt antal 200 g legemer, som anbringes samme sted på forsageren som angivet for formbart sprængstof.

B.5.2. Forsagere/klikkeres behandling (brisant ammunition).

Våben	Kaliber mm	Betegnelse	Ventetid min.	Behandling	Bevægelsesføls.	Sprængladning						Fareområdet radius i meter
						I gram	Formes over arm	Anbringelsessted	Oven på	På siden	Se fig.	
Kanon 336	120	Øvelsespanserpatron CS M865 LS Øvelsesgranatpatron M831 LS	2	Afleveres og indsendes.								
Håndgranat		Håndgranat M/54	3	Bortsprænges enkeltvis, efter hånden, som de opstår.	Ja	125		I U-form omkring granaten i en afstand af 1-2 mm (berøringsfarlig).		Ja	B-01	275
		Minihåndgranat 50 g	3		Ja	125				Ja	B-02	275

B.5.2. Forsagere/klikkeres behandling (brisant ammunition) (fortsat).

Våben	Kaliber mm	Betegnelse	Ventetid min.	Behandling	Bevægelsesføls.	Sprængladning						Fareområdet radius i meter
						I gram	Formes over arm	Anbringelsessted	Oven på	På siden	Se fig.	
Dysekanon	84	Hulagranatpatron M/65, M/73 og M/73/78	120	Bortsprænges enkeltvis, efter endt skydning.	Ja	500		Ud for granatlegemet fortsættende ud over afstands-røret 1-2 mm fra legemet (berøringsfarlig).		Ja	B-03	400
		- Klikker	Se kap. 14	Bortsprænges enkeltvis efter endt skydning.		2 x 500		På granatlegemet.	Ja		B-04	400
		Hulagranatpatron M/79	120	Bortsprænges enkeltvis, efter endt skydning.	Ja	500		Midt for granatlegemet 1-2 mm fra legemet (berøringsfarlig).		Ja	B-05	400
		- Klikker	Se kap. 14	Bortsprænges enkeltvis efter endt skydning.		2 x 500		Midt på granatlegemet.	Ja		B-04	400
forts.												

B.5.2. Forsagere/klikkeres behandling (brisant ammunition) (fortsat).

Våben	Kaliber mm	Betegnelse	Ventetid min.	Behandling	Bevægelsesføls.	Sprængladning						Fareområdet radius i meter
						I gram	Formes over arm	Anbringelsessted	Oven på	På siden	Se fig.	
Dysekanon fortsat	84	Brisantgranatpatron M/79	120	Bortsprænges enkeltvis, efter endt skydning.	Ja	500		Midt for granatlegemet 1-2 mm fra legemet (berøringsfarlig).		Ja	B-06	400
		- Klikker	Se kap. 14	Bortsprænges enkeltvis efter endt skydning.		2 x 500		Midt på granatlegemet.	Ja		B-07	400
Panserværnsvåben M/95 og M/97, CS HP forts.	84	Panserværnsvåben M/95, Heat: - Klikker samt beskadiget våben	2	Bortsprænges enkeltvis, efter endt skydning.		700		På højre side af affyringsmekanismen mellem transportsikring og spændehåndtag.	Ja		B-08	400

B.5.2. Forsagere/klikkeres behandling (brisant ammunition) (fortsat).

Våben	Kaliber mm	Betegnelse	Ventetid min.	Behandling	Bevægelsesføls.	Sprængladning						Fareområdet radius i meter
						I gram	Formes over arm	Anbringelsessted	Oven på	På siden	Se fig.	
Panserværnsvåben M/95 og M/97, CS HP fortsat	84	Hulagranat: - Forsager (hel)	120	Bortsprænges enkeltvis efter endt skydning.	Ja	500	Ja	U-form ud for granathovedets centrale del 1-2 mm fra legemet (berøringsfarlig).		Ja	B-09	400
		Hulagranat: - Forsaget (to-delt)	120	Bortsprænges enkeltvis efter hånden som de opstår.	Ja	2 x 500	Ja	Som HULA (HEL), samt ved halestykkets centrale del tæt på styrefinnerne 1-2 mm fra legemet (berøringsfarlig).		Ja	B-10	400

B.5.2. Forsagere/klikkeres behandling (brisant ammunition) (fortsat).

Våben	Kaliber mm	Betegnelse	Ventetid min.	Behandling	Bevægelsesføls.	Sprængladning						Fareområdet radius i meter
						I gram	Formes over arm	Anbringelsessted	Oven på	På siden	Se fig.	
Granatkaster M203 PI	40	Brisantgranatpatron M/96 Brisantgranatpatron DM 101A2	5	Bortsprænges enkeltvis, efterhånden som de opstår.	Ja	125		I hele granatens længde i en afstand af 1-2 mm (berøringsfarlig).		Ja	B-11	275
		- Klikker	5	Bortsprænges enkeltvis efter endt skydning.		125		I hele granatens længde.	Ja		B-12	275
		Hulagranatpatron M/96, M/96 M/SPRÆS	5	Bortsprænges enkeltvis, efterhånden som de opstår.	Ja	125		I hele granatens længde i en afstand af 1-2 mm (berøringsfarlig).		Ja	B-11	275
		- Klikker	5	Bortsprænges enkeltvis efter endt skydning.		125		I hele granatens længde.	Ja		B-12	275

B.5.3. Forsagere/klikkeres behandling (røg-, lys- og signalammunition).

Våben	Kaliber mm	Betegnelse	Ventetid min.	Behandling	Bevægelsesføls.	Sprængladning						Fareområde radius i meter
						I gram	Formes over arm	Anbringelsessted	Oven på	På siden	Se fig.	
Røghåndgranat		Røghåndgranat (fosfor) M/53, M/57 og M/03	3	Bortsprænges enkeltvis, efter hånden som de opstår.	Ja	125		I U-form omkring granaten i en afstand af 1-2 mm (berøringsfarlig).		Ja	B-01	275
Sound and Flash håndgranat		Sound and Flash håndgranat 7 skud	3	Bortsprænges enkeltvis Efter endt øvelse. Se også pkt. 15.5.1.7.	Ja	50		I hele granatens længde i en afstand af 1-2 mm (berøringsfarlig).		Ja	B-11	200
Kanonslag (6 Bang)		6 Bang	3	Bortsprænges enkeltvis efter endt øvelse. Se også pkt. 15.5.1.7.	Ja	50		I hele granatens længde i en afstand af 1-2 mm (berøringsfarlig).		Ja	B-11	200
Sound and Flash øvelses-håndgranat		Sound and Flash øvelses-håndgranat 1 Bang	3	Afleveres og indsendes.								

Våben	Kaliber mm	Betegnelse	Ventetid min.	Behandling	Bevægelsesføls.	Sprængladning						Fareområde radius i meter
						I gram	Formes over arm	Anbringelsessted	Oven på	På siden	Se fig.	
Dysekanon	84	Røggrenatpatron M/79	120	Bortsprænges enkeltvis efter endt skydning.	Ja	500		Forrest ud for den cylindriske del. 1-2 mm fra legemet (berøringsfarlig).		Ja	B-13	400
		- Klikker	Se kap. 14	Bortsprænges enkeltvis efter endt skydning.		2 x 500		I hele granatens længde.	Ja		B-07	400
		Lysgranatpatron	120	Bortsprænges enkeltvis efter endt skydning.		500		Forrest ud for den cylindriske del. 1-2 mm fra legemet (berøringsfarlig).			B-14	275
		- Klikker	Se kap. 14	Bortsprænges enkeltvis efter endt skydning.		2 x 500		I hele granatens længde.	Ja		B-07	275
Granatkaster	55	Røghåndgranat (fosfor) M/57	3	Se under røghåndgranat (fosfor).								
Granatkaster M203 PI	40	40 mm Sound & Flash 1.3 S, M/01	5	Bortsprænges enkeltvis efterhånden som de opstår.	Ja	125		I hele granatens længde i en afstand af 1 – 2 mm (berøringsfarlig).		Ja	B-11	275
		40 mm 4-bang markeringsgranat										
		- Klikker	Se kap. 13	Bortsprænges enkeltvis efter endt skydning.		125		I hele granatens længde.	Ja		B-12	275

Våben	Kaliber mm	Betegnelse	Vente-tid min.	Behandling	Bevægelses-føls.	Sprængladning						Fareom-Rådet radius i meter
						I gram	Formes over arm	Anbringelses-sted	Oven på	På si-den	Se fig.	
	40	40 mm Sound & Flash, STØD M/01	Jf. pkt. 13.2. 3.	Indleveres efter endt skydning								
Røgkaster	76	Røgkastergranat DM 15	10	Se 21. kapitel.								
		Spontanrøgbox Røgkastergranat KM M/93	10	Se 21. kapitel.		125		I hele røgbo-xens længde.	Ja		B-15	275
Røghånd-bombe		Røghåndbombe (hexit) M/77 og KM M/93	1	Opsamles/afle-veres og ind-sendes.								
Observa-tionsrøg-bombe		Observations-røgbombe M/66	3									
Røgdåse (hexit)		Røgdåse (hexit) M/76	1	Afbræn-des, vha.. ny røghåndbom-be/røgdåse.								
		Alarmblus M/01	15	Afleveres og indsendes								
		Alarmblus M/62	3	Bortsprænges enkeltvis efter endt øvelse.	Ja	125	Ja	I U-form om-kring blusset.		Ja	B-16	275
Alarm-mine		Alarmmine M/87	0	(Se B.4.3.5.)	Ja	50		I hele alarmmi-nens længde.		Ja	B-17	200

B.5.3. Forsagere/klikkeres behandling (røg-, lys- og signalammunition) (fortsat).

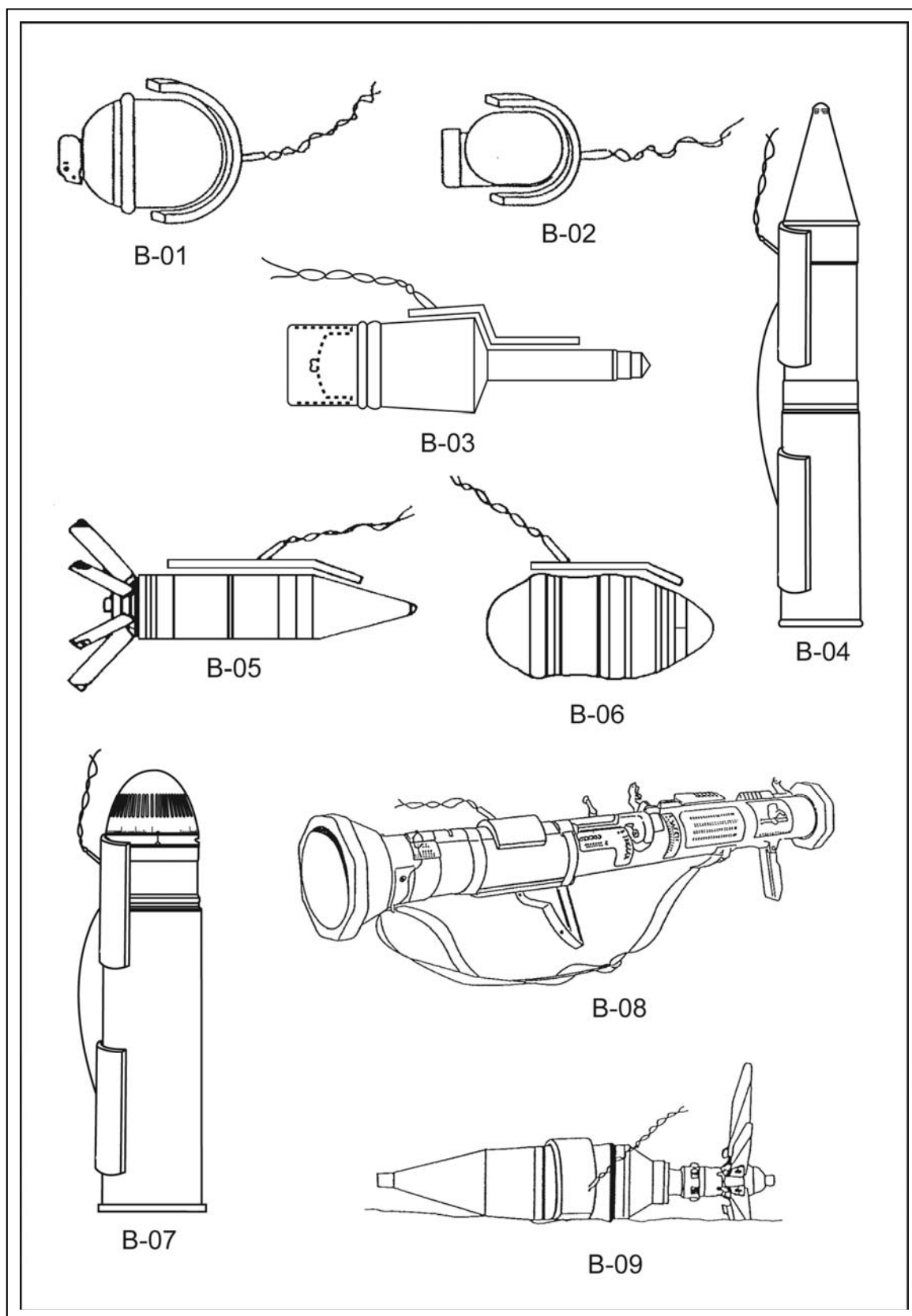
Våben	Kaliber mm	Betegnelse	Ventetid min.	Behandling	Bevægelsesføls.	Sprængladning						Fareområdet radius i meter
						I gram	Formes over arm	Anbringelsessted	Oven på	På siden	Se fig.	
36 mm hvidlys-raket	36	36 mm hvidlys-raket M/84. (Klikker og forsager).	0	Bortsprænges enkeltvis efter endt skydning.		125	Ja	I hele raketens længde.	Ja		B-18	275
40 mm lysraket M/98 og M/05 håndholdt, gul, og håndlys-raket M/92 og M/98 (SVN)	40	40 mm lysraket M/98 og M/05. 40 mm håndlys-raket M/92 og M/98 (SVN) (Klikker og forsager).	0,5	Afleveres og indsendes								
OBS-røgdåse (orange)		Observations-røgdåse (orange) M/79 og M/03.	Efter 3 min. ventetid stilles omskifteren LIVE/SAFE på SAFE. Efter yderligere 3 min. ventetid aflades røgdåseholderen. Røgdåsen afleveres og indsendes.									

B.5.4. Forsageres behandling (øvelsesammunition).

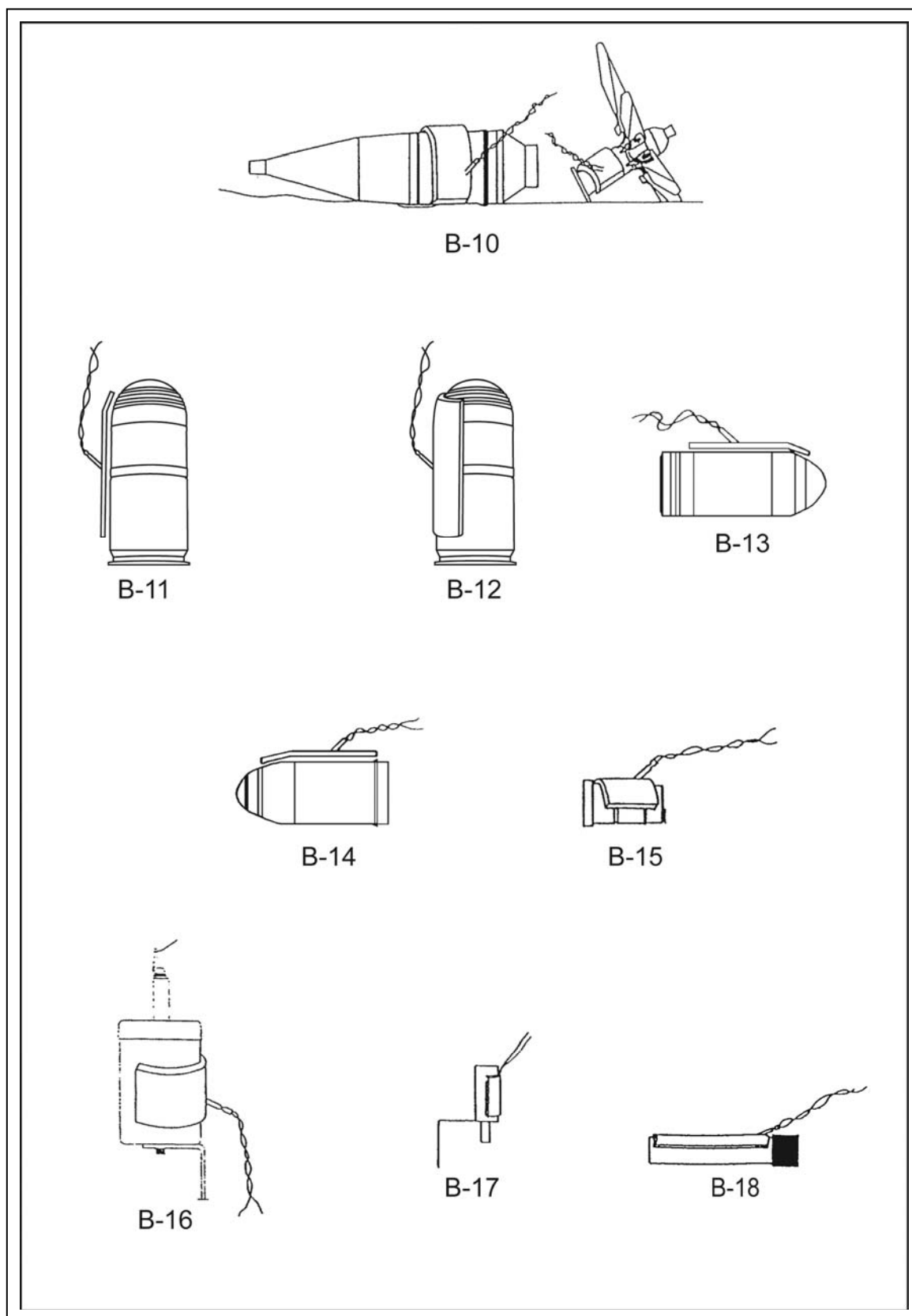
Våben	Ka- li- ber mm	Betegnelse	Ven- te- tid min.	Behandling	Bevæ- gel- ses- føls.	Sprængladning						Fareom- rådet radius i meter
						I gram	Formes over arm	Anbringelses- sted	Oven på	På si- den	Se fig.	
Kanonslag		Kanonslag M/11	3	Hele kanonslag afleveres og indsendes.								
		Kanonslag EL M/75	3	Er kanonslaget gået i stykker, spredes satsen på jorden, og der hældes vand over den.								
		Kanonslag EL DM 54	3	Resten opsamles og afleveres.								
Øvelses- tænd- patron		Øvelsespatron M/54	1	Afleveres og indsendes.								
Instruk- tions- og Øvelses- våben M/95		Lydmarkør M/00 Lydmarkør M/02	0	Afleveres og indsendes.								
Artilleriild- markør BT 19C		Ildmarkering, sprængpunkt, kom- plet skud, ildmarke- ring, sprængpunkt	3	Ledningsenderne sammensnos (kortsluttes) hvorefter ammunitionen afleveres og indsendes.								
Dysekanon		Lydmarkør M/85	0	Afleveres og indsendes.								

B.5.4. Forsageres behandling (øvelsesammunition) (fortsat).

Våben	Ka- li- ber mm	Betegnelse	Ven- te- tid min.	Behandling	Bevæ- gel- ses- føls.	Sprængladning						Fareom- rådet radius i meter
						I gram	Formes over arm	Anbringelses- sted	Oven på	På si- den	Se fig.	
Gevær- skuds- markør BT 19E		Ildmarkeringsladning M/83	3	Ledningsenderne sammensnos (kortslyttes) hvorefter ammunitionen afleveres og indsendes.								
Dyse- kanon	84	Øvelsesgranatpatron M/85 og M/01	30	Indleveres efter endt skydning.								
Granat- kaster M203 PI		40 mm Øvelsesgra- natpatron, Rød M/01	Jf. pkt. 13.3. 2.	Indleveres efter endt skydning								

Figur: B-01 til B-09.

Figur: B-10 til B-18.

TILLÆG C

DEFINITIONER

De efterfølgende definitioner og ordforklaringer har relation til betegnelser og udtryk, der anvendes i dette reglement. (Stikordsregister fremgår af tillæg D).

Affuterede våben. Skydevåben, som er understøttet af:

- feltaffutage: affutager placeret på jorden, og
- vognaffutage: affutager placeret på køretøjer.

Afspærringsfri skydebane. (Skydebaneanlæg uden etableret afspærringsområde). Skydebanen er opbygget således, at alle kontrollerede skud opfanges af banens dækkende elementer (volde og blendere), og skydende enhed er fritaget for at foretage afspærring og overvågning af banens bagland.

Det fremgår af "Instruks for skydebaneanlæggets brug" om anlægget er afspærringsfri.

Afspærringsområde. Et område på land, på sø eller i luften, hvor uvedkommendes tilstedeværelse er forbudt, så længe det er tilkendegivet ved bekendtgørelser, advarsler, afmærkninger eller afspærringer.

Ammunitionstyper. Fælles betegnelse for samtlige i dette reglement omtalte ammunitions kategorier og -typer. (Oversigt over samtlige tilladte typer findes i tillæg A).

Ammunitions kategorier:

Ammunitionen inddeles konstruktionsmæssigt i følgende kategorier:

- krigsammunition,
- øvelsesammunition og
- undervisningsammunition.

Krigsammunition:

Ammunition, der er konstrueret m.h.p. anvendelse i krig.

Øvelsesammunition:

Ammunition, der er konstrueret til anvendelse i stedet for krigsammunition.

Øvelsesammunition inddeles i:

- øvelsesammunition, sprængladt,
- øvelsesammunition, ikke sprængladt,
- salonammunition og
- løs ammunition.

Undervisningsammunition:

"Ammunition", som anvendes i uddannelsesøjemed, og som ikke indeholder eksplosivstoffer eller andre effektgivende midler. (Eksercerammunition, attrapammunition, fejlammunition, gennemskåren ammunition m.v.).

Ammunitionsbefalingsmand. Den befalingsmand, der er pålagt ansvaret for afhentning, transport, opbevaring, udlevering, inddragning og aflevering af ammunition eller nøje definerede dele heraf.

Ammunitionsgenstande. I denne forbindelse fæng- og tændmidler, drivladninger, tillægsladninger, grundladninger, brandrør, projektiler, granater og lign.

Ammunitionsmand. Den person, der er pålagt ansvaret for og instrueret i at overvåge, udlevere, inddrage og føre regnskab med ammunition, tomme hylstre og emballage eller nøje definerede dele heraf.

Banekommandør. En befalingsmand jf. punkt 1.2.3., som under en skydeleders kommando forestår skydningen på en bane.

Beskyttelsesbriller. Beskyttelsesbriller, der er udleveret af forsvaret.

Bevægelse. Normalt: Gang, løb eller kørsel. Kryb eller kravl kun i forbindelse med enhedsskydninger (se kapitel 35).

Der skelnes mellem:

- Bevægelse med ladet og sikret våben.
Skytten bevæger sig fra et punkt til et andet, men stopper op, når der skal afsikres og afgives skud.
- Skydning under bevægelse.
Skytten bevæger sig med ladet og afsikret våben og afgiver skud samtidigt med bevægelsen.

Bløde mål. Mål, som normalt gennemtrænges af eller opfanger projektilet (jord, sand, træ, tynd aluminiumsplade, masonit, lærred, pap og lignende). For at det kan regnes som et "blødt mål", må et gennemtrængende projektil ikke herved bibringes nogen betydende form for afbøjning i skudbanen.

Brandfareområde. Område, inden for hvilket brand kan opstå i forbindelse med skydning. Områdets størrelse og form afhænger af ammunition m.v. (Se kapitel 1).

Den for skydningen ansvarlige chef. I denne forbindelse: Den for pågældende skydnings eller skydningers tilrettelæggelse og planlagte gennemførelse ansvarlige chef (underafdelingschef/afdelingschef el. tilsv.).

På skoler evt. en af skolechefen udpeget kursusleder eller holdfører. I hjemmeværnet, chefen for en underafdeling i henhold til HJV-BST 180-150 samt chefen for distrikt eller tilsvarende.

Dækningsanlæg. Overdækket anlæg, til brug for markører m. fl. under enhedsskydninger m.v. og som yder dækning ved beskydning med kappeklædt ammunition af kaliber til og med 12,7 mm og visse øvelsesammunitionstyper, som er nævnt i F.5.2.

Eksplisivstoffer. Stoffer eller en blanding af stoffer, som ved stød, slag eller opvarmning kan bringes til eksplosion (sprængstoffer, drivstoffer/krudt, tændstoffer og pyrotekniske stoffer).

Endevold. Opbygget vold (evt. med blende), en skrænt eller en kombination heraf på et skydebaneanlæg, der har til formål at opfange kontrolleret skud, der afskydes fra skydestandpladserne. Se også kuglefang.

Enhedsskydning. Enhedsuddannelse under anvendelse af skarp ammunition (styrker af GRP-størrelse eller dele heraf og SEK-størrelse eller derover).

Fareafstand (f). Angiver bredden af det område til højre og venstre for målretningen, hvor der:

- enten kan ske afkast af styrelegemer og lysspor samt, hvor projektils aerodynamiske virkning (tryk og sug) forekommer, eller

- kan forekomme nedslag efter afbøjning (rikochet) af projektilet.
Se også **Farevinkel** og **Rikochetvinkel**.

Farekalke. Kalke (gennemsigtigt materiale) udvisende fareområde, for en eller flere skydninger fra en eller flere skydestandpladser, normalt indtegnet i målestoksforhold 1:25.000 eller eventuelt i et godkendt korts (skydekorts) målestoksforhold. Se HRN 911-012, "Standardfarekalker for kampvognsvåben (fredstid)" og HRN 911-013 "Standardfarekalker for kamptroppers våben – undtagen kampvognsvåben (fredstid)".

Fareområde. En skydnings fareområde er et tredimensionelt rum, som har en sådan størrelse, at projektiler, sprængstykker m.v. i forbindelse med skydningens korrekte gennemførelse ikke vil falde uden for dette.

Det samlede fareområde er summen af:

- fareområdet til højre og venstre for målretningerne og
- fareområdet i højden

konstrueret på grundlag af "sikkerhedselementer" i tillæg A.

Det øjeblikkelige fareområde er:

- fareområdet til højre og venstre for målets øjeblikkelige placering (øjeblikkelige målretning), og
- fareområdet i højden over målets øjeblikkelige placering.

Det reducerede fareområde er:

- det nødvendige fareområde ved forbiskydning og
- det nødvendige fareområde i højden.

Ophold i et fareområde er kun tilladt under iagttagelse af de herfor givne særlige sikkerhedsbestemmelser.

Vedrørende konstruktion af fareområder, se HRN 911-012, "Standardfarekalker for kampvognsvåben (fredstid)" og HRN 911-013 "Standardfarekalker for kamptroppers våben – undtagen kampvognsvåben (fredstid)".

Fareområde i kraft. Når et våben ikke er sikret.

Farevinkel (V_f). Angiver vinklen, til højre og venstre for målretningen, hvor:

- der kan ske afkast af styrelegemer og lysspor,
- projektilets aerodynamiske virkning (tryk og sug) kan forekomme, og

- der kan ske nedslag efter afbøjning (rikochet).

Fast anlæg til skydning. Et fast anlæg skal være sikkerhedsmæssigt godkendt af Hærens Kampskole.

Fast skydeplads,	}	Område, der fast er indrettet og varigt bestemt til skydning.
• skydeterræn, og		
• skydebaneanlæg.		

Fejlammunition. Er en patron, som er lavet til at skabe en funktionsfejl, som skytten skal afhjælpe.

Feltskydebane. Skydebane til gennemførelse af skydning i terrænet med enkeltmand eller hold og mod mål, opstillet på varierende afstande inden for de pågældende våbens praktiske skudafstande, kan være fast eller midlertidig.

Forsager. Ammunition, hvori udløsning af indholdet (spræng-, ud-kaster-, røgladningen o.lign.) har svigtet.

Føringsmidler. Organisatorisk tildelte tasker til transport af ammunition eller beholdere beregnet til transport af helt eller delvis udpakket ammunition i køretøjer.

Genordning. Gennemføres efter behov; eksempelvis under ophold i kamphandlingen. Formålet med genordning er at opnå klarhed om situationen og genopbygge kampkraften, eksempelvis omfordeling af ammunition inden løsning af næste opgave.

Grundretning (GR). En taktisk fastsat retning, der er bestemt i forhold til koordinat-nordretning.

Gruppe-/holdinstruktionsskydninger. Programmerede skydninger, som gennemføres på de af HKS godkendte skydebaner (f.eks. SF-bane og feltskydebane).

Handlebane. Skydebane indrettet til indøvelse af umiddelbar reaktion og efterfølgende handling mod opdukkende mål.

Hvidt flag. Flag til markering af personel under bevægelse i et fareområde eller mod et fareområde, hvor det ikke tydeligt kan tilkendes, hvor "indbrudsstedet" (sikkerhedslinjen) ligger i terrænet, og hvor personellet i fareområdet ikke tydeligt kan ses af den støttende enheds sikkerhedsbefalingsmand. Målene skal for dugen være mindst 60 x 60 cm. (Se kapitel 33. og 35.).

Højdestilling (HS). Vinklen mellem våbnets kernelinje og det vandrette plan.

Håndskydevåben. Skydevåben, som normalt ikke kræver speciel affutering under skydning (herunder regnes også enmandsbetjente våben med støtteben og lign.). Af de skydevåben, der er optaget i dette reglement, regnes følgende for håndskydevåben:

- pistol, maskinpistol, gevær, karabin, let støttevåben og maskingevær af kaliber under eller lig med 10 mm ("Håndskydevåben af kaliber under eller lig med 10 mm"),
- instruktions- og øvelsesvåben af kaliber under 10 mm,
- 40 mm granatkaster (LV),
- 84 mm dysekanon og 84 mm panserværnsvåben med tilhørende øvelses- og instruktionsvåben samt
- signalpistol.

Hårde genstande. Genstande i fareområdet, som er af en sådan hårdhedsgrad, at de ved utilsigtet træfning kan forårsage afbøjning (rikochet) af projektilet. (Stålblader, betonkonstruktioner, udrangerede køretøjer, større sten, stenfyldt område og lign.). Se også "**Hårde mål**".

Bestemmelser for skydning mod områder, hvori der findes hårde genstande, fremgår af kapitel 31.

Hårde mål. Mål, der er af en sådan hårdhedsgrad, at de normalt ikke gennemtrænges af eller opfanger projektilet. De kan derved bibringes en unormal stor afbøjning (rikochet) i skudbanen. (stålblader og lignende, betonkulisser, bunkers og udrangerede køretøjer). Se også "**Hårde genstande**".

Bestemmelser for skydning mod hårde mål fremgår af kapitel 31.

Ikke afspærringsfri skydebane. Skydebane, hvor evt. kuglefang (endevold) eller andet ikke fanger alle kontrollerede skud, og hvor

fareområdet derfor har sin fulde størrelse. (Se "sikkerhedselementer" i tillæg A).

Ildstilling. Det sted (område) i terrænet, hvor:

- et eller flere våben er opstillet til skydning, og hvor det til våbnet knyttede personel befinder sig, eller
- en eller flere skytter er i stilling og kan skyde.

Improviseret skydeplads. Se midlertidig skydeplads.

Indslagshuller. Huller i kuglefanget bag de enkelte skiver. Hullerne fremkommer ved udkast det kuglefangende materiale (jord eller lign.), når projektilet under skydning trænger ind i kuglefanget.

Initialladning. Ladning til antændelse af hovedladningen.

Instruktionsskydning. Enhver skydning for enkeltmand eller enkelt våbentype og gennemført som anvist i respektive skyde-/våbenreglementer eller opbygget i overensstemmelser med disse og instruks for banens brug samt skyttens uddannelsesniveau.

Kaliber. Rørets (pibens) mindste indre diameter målt i millimeter. Ved riflede skydevåben målt over toppen af riflerne (felterne).

Kernelinie. Løbets eller rørets langsgående midterakse.

Klargjort instruktionsgevær. I denne forbindelse 7, 62 mm instruktionsgevær M/85 til dysekanon med isat ammunition (fænghætte, patron og/eller lydmarkør). Geværet er klargjort, indtil det lades i dysekanon. Klargjort instruktionsgevær skal behandles som en skarp 84 mm hulladningsgranatpatron.

Klargjort instruktionsvåben. I denne forbindelse 9 mm instruktionsvåben M/95 til Panserværnsvåben M/95 med isat patron og/eller lydmarkør. Våbnet er klargjort, når transportsikringen er isat og spændegrebet står i stilling "SAFE".

Ændres en af disse parametre, betragtes våbnet som ladet. Klargjort 9 mm instruktionsvåben/øvelsesvåben skal behandles som en skarp 84 mm panserværnsvåben M/95.

Klikker. Ammunition, hvor påtændingen af fænghætten/-skruen har svigtet.

Kontaktskudssikring. Løsskydningsanordning, som er konstrueret med en kontaktskudssikring, som kan modstå minimum et skarpt skud.

Konstruktive ændringer. Ændringer foretaget i våbnets konstruktion og funktionalitet.

Kontrollerede skud. Skud, der afgives med den hensigt at træffe et bestemt punkt eller område under anvendelse af korrekt betjening, skydestilling, sigte og skydemetode.

Kontrollerede skud fordeler sig om det tilstræbte træffepunkt i et mønster, hvis udbredelse afhænger af våben, skydestilling, skydefærdighed, skudafstand og ildmåde.

Kortdistanceskydebane. En skydebane indrettet til udførelse af skydning på afstande indtil 50 m.

Kuglefang. Den del af ende- og forvolden på en skydebane, som er beregnet til at opfange projektiler, der afskydes fra skydestandpladserne.

Langdistanceskydebane. En skydebane, der primært er indrettet til udførelse af skydning på afstande over 50 m.

Lavflyvningsområder. (TRANUM og RØMØ). Områder, hvor flyvning med forsvarets fly kan gennemføres hele året i lavere højde end 150 m.

Lavflyvningsområde TRANUM omfatter, på land, i hovedsagen terrænet mellem JAMMERBUGTEN og LIMFJORDEN, begrænset mod vest af en N-S-gående linje gennem FRØSTRUP og mod øst af en linje gennem BLOKHUS, ÅBYBRO og ØSTERBY (4634).

Lavflyvningsområde RØMØ omfatter, på land, i hovedsagen terrænet mellem VADEHAVET og linje N-S gennem GRAM mod øst, en linje E-W gennem ESBJERG mod nord og grænsen mod syd.

Less Lethal Weapons. Våben, der specielt er konstrueret og udviklet til at uskadeliggøre eller standse personel og materiel på en sådan måde, at sandsynligheden for permanent skade eller død er lav, og at uønsket skade på materiel og miljø minimeres.

Løsskydninganordning. Også kaldet løsskydningsforstærker, som gør det muligt at give et skud uden projektil.

Markør. Den, der udfører markeringen og herunder betjener et skive- eller målarrangement.

Markørdækning. Anlæg, til brug for markører m.fl. under skydning på langdistanceskydebaner og, som yder dækning ved beskydning med kappeklædt ammunition til håndskydevåben af kaliber under 10 mm. (Se dog "Instruks for banens brug").

Markørflag. Se **Standpladsflag**.

Markørformand. Den person, der har kommandoen over markørholdet, og som leder og overvåger markeringens udførelse.

Midlertidigt anlæg til skydning. Et skydeanlæg, der som minimum indeholder en målopstilling og en markeret skydestandplads, og som midlertidigt er bestemt til gennemførelse af skydning. Et midlertidigt anlæg skal godkendes af "Den for skydningen ansvarlige chef".

Midlertidig

• skydeplads,• og• skydebaneanlæg	}	Område, der indrettes midlertidigt og som ikke må få permanent karakter. Se tillæg F.

Mindste tilladte skudafstand ($A_{\min.}$). Se **skudafstand**.

Mindste tilladte målafstand ($D_{\min.}$). Se **målafstand**.

Miniaturepansermålsbane. Kortdistanceskydebane til udførelse af skydning mod fast og bevægeligt mål med instruktions- og øvelsesvåben til panserværnsvåben/kampvognskanon under anvendelse af salonammunition.

Mundingsplan. Det vandrette plan gennem centrum af våbnets munding.

Mørkeskydning. Skydning udført i tidsrummet fra ½ time efter solnedgang til ½ time før solopgang.

Mål. Skive, skivegruppe, terrængenstand eller lignende, i hvilken træfning tilsigtes.

Målafstand (D). Afstanden fra våben til mål.

For visse våben er der under "sikkerhedselementer" i tillæg A fastsat en mindste og eventuelt en største tilladt målafstand ($D_{\min.}$ og $D_{\max.}$). ("D" fremgår af tillæg A).

Målområde. Det område, inden for hvilket mål må beskydes. Området begrænses i siden af venstre og højre målretning og i længden af mindste og største tilladte skudafstand/målafstand.

Ved skydning med våben, hvor særlige skydemetoder anvendes (ændring af side- og højdestilling eller afstandsindlæggelse på våbens rettemidler), skal målene altid opstilles så langt inde i målområdet, at nedslag af projektiler eller granater ikke vil forekomme uden for målområdets grænser. (Fastsættes af skydelederen).

Målretning (MR). Den rette linje fra våbnet mod målets midte eller mod et målområdes højre og venstre side (MR/H og MR/V).

Målvinkel (MV). Vinklen mellem grundretning og målretning. Vinklen regnes positiv med uret og udtages/måles normalt i koordinatnordretning. ($GR - MR = MV$). Se også sidestilling.

Nedslagspunkt. Det punkt, i hvilket skudbanen skærer terrænoverfladen.

Nærkampskydebane. Feltskydebane indrettet til nærkampskydning til gennemførelse af offensive, feltmæssige skydninger, hvor en eller flere skytter, under bevægelse ad den/de markerede fremrykkeveje, skal afgive skud mod opdukkende mål på nærkampskudafstand for det pågældende våben. Banen kan være indrettet som en rute med skydestandpladser på en eller flere fremrykkeveje. (Se kapitel 33.).

Opspringer. Projektil eller del deraf, som springer op og fortsætter i en ny bane i forhold til skudretningen (rikochetterer).

Årsagen kan være efter:

- nedslag i baneoverfladen, i terrænet eller i målet eller
- skråt anslag i et "hårdt mål" eller en "hård genstand".

Overskydning. Skydning hen over udækket personel, som befinder sig i et passageområde.

Passageområde. Det eventuelle område mellem våben og fareområde, hvori personel under visse betingelser vil kunne opholde sig eller passere under skydning.

Projektil. Et legeme, der udskydes eller kastes med det formål at udøve virkning over for et mål.

Projektiler, der udskydes fra et skydevåben, omfatter:

- skarp (projektiler, der primært virker i kraft af deres bevægelsesenergi), og
- granater (projektiler, der primært virker i kraft af deres indhold (ladning)).

Projektiler, der drives frem i banen ved reaktionsdrift, omfatter:

- reaprojektiler og
- raketter (når reaktionsaggregater er en raketmotor).

Radio. Organisatorisk tildelt eller andet af forsvaret anskaffet radiomateriel. (Privat anskaffede walkie-talkie radioer må ikke benyttes i forbindelse med skydning).

Reaktionsbane. Skydebane indrettet til indøvelse af umiddelbar reaktion mod opdukkende mål.

Registrering/registreringsskydning med 60 mm MORTER.

Ved registrering (REGI) forstås, at den ved skydning konstaterede afvigelse mellem de beregnede og de konstaterede måldata uddrages. Forudsætninger/krav til en registrering er :

- at ildstillingen er indmålt med en nøjagtighed på ≤ 25 m. Registreringen er kun gyldig fra denne ildstilling,
- at MT er i FA og grundstillet med nøjagtighed i siden på ≤ 10 TS,
- at målpunktet (MP) skal være kortfast, begrænset i udstrækning og let at udpege samt have en nøjagtighed på ≤ 50 m,
- at virkningsområdet omsluttende MP,
- at ammunition af samme type og på samme ladning og nærmeste lavere ladning,
- at registreringen er gyldig i et cirkulært bælte med centrum i ildstillingen, og

- registreringens gyldighedsperiode er begrænset i tid - afhængig af de meteorologiske forhold.

Uddybende beskrivelse af REGI findes i HRN 111-019 "60 mm mortar M/06".

På baggrund af registrering er det muligt at anvende endelige sikkerhedselementer.

Rikochet. Projektil, der efter nedslag i terrænet i et "hårdt mål" eller i en "hård genstand", fortsætter i en ny bane i forhold til skudretningen. Se også **opspringer, hårde mål og hårde genstande**.

Rikochetvinkel (V_r). Vinklen, til højre (venstre) for målretningen, som danner baggrænsen for den del af fareområdet, hvor der kan ske nedslag enten direkte eller efter afbøjning (rikochet) af projektilet. Se også **farevinkel**.

Røgfareområde. Område, hvor der er synlig røg. Et røgfareområde skal overvåges.

Samlede fareområde. Se **fareområde**.

Selvstændigt indsat våben. I denne forbindelse:

- våben, hvor bestemmelserne for pågældende våben og ammunition m.m. foreskriver, at der under betjening og skydning skal være en sikkerhedsbefalingsmand ved hvert våben, samt
- våben, hvor afstanden mellem disse er så stor, at den kontrol af skytte og våben, som skal gennemføres under betjening og skydning, kun kan udføres sikkerhedsmæssigt korrekt, såfremt der er en sikkerhedsbefalingsmand ved våbnet.

Sidestilling (SS). Skydeteknisk vinkel mellem grundretning og målretning. ($GR - MR = MV (SS)$). Se også **målvinkel**.

Sidevold. Vold (på en skydebane), der primært tjener det formål at muliggøre skydning på flere baner samtidigt, uanset målafstand. (Se også **afspærringsfri skydebane**).

Sigtelinje. Den rette linje gennem våbnets sigtemidler.

Sigtet skydning. Skydning, der gennemføres under anvendelse af våbnets sigtemidler og fra skydestillinger, hvor betingelserne for

sigtemidlernes korrekte anvendelse er til stede og udnyttes ved skydning i dagslys og mørke. (Eksempelvis skydning fra liggende, knælende, hugsiddende og stående skydestilling).

Sikkerhedsafstand (S). Afstanden fra våbnet til fareområdets fjerneste grænse.

For visse våben (ammunitionstyper) radius i en cirkel (med centrum i nedslagspunktet eller i detonationsstedet), der danner fareområdets grænse. ("S" fremgår af tillæg A).

Sikkerhedsassistent. En overkonstabel af 1. grad, marinespecialist eller flyverspecialist, som har gennemført og bestået sikkerhedsassistentuddannelsen, og som er uddannet på det pågældende våben. Sikkerhedsassistenten overvåger, at sikkerhedsbestemmelserne efterleves og må ikke samtidigt deltage som skytte. Sikkerhedsassistenten (SIKASS) må virke som SIKASS ved skydning med håndskydevåben til og med 10 mm på:

- langdistanceskydebaner, kortdistanceskydebaner,
- feltskydebaner/feltskydebaner indrettet til reaktionsskydning og
- skydebaner for instruktions- og øvelsesvåben, herunder miniaturrepansermålsbaner og instruktionsskydebaner for salonammunition.

Derudover må sikkerhedsassistenten i forbindelse med vagttjeneste forestå op- og afladning af vagtstyrken.

For flyverspecialisten gælder det, at flyverspecialisten samlet skal have minimum 6 års tilfredsstillende tjeneste.

Sikkerhedsbefalingsmand. En befalingsmand, uddannet på det pågældende våben jf. punkt 1.2.4., som overvåger, at sikkerhedsbestemmelserne efterleves, og som ikke må deltage som skytte. I hjemmeværnet uddannet jf. tillæg H og have gennemført grundlæggende våbenuddannelse på det/de våben sikkerhedsbefalingsmanden skal overvåge.

Sikkerhedsbekendtgørelse. En bekendtgørelse, der midlertidigt påbyder ændringer af sikkerhedsbestemmelserne, herunder skydeforbud. (Er indsat som "gule blade" i tillæg Z).

Sikkerhedshjælper. En befalingsmand, uddannet skydeleder udpeget til at varetage dele af sikkerheden.

Sikkerhedshøjde (H). Højden af fareområdet i luften, og som angiver størrelsen af fareområdets tredje dimension (se fareområde). ("H" fremgår af tillæg A).

Sikkerhedslinje. En tydelig terrænlíne, eller en i terrænet med afmærkningsstrimmel eller lignende tydeligt afmærket linje, der angiver grænsen til et fareområde eller grænsen til et reduceret fareområde (under forbískydning). Sikkerhedslinjen må passeres, når skydningen tillader det, eller fareområdet er ophævet/flyttet.

Sikkerhedsobservatør. Den person, der under skydning holder et fareområde eller et afspærringsområde på land, sø eller i luften under observation.

Sikkerhedsorganisation. Det antal af sikkerhedspersonel (skydeleder, sikkerhedshjælper, sikkerhedsbefalingsmand og sikkerhedsobservatør), der skal være til stede for, at en skydning kan gennemføres sikkerhedsmæssig forsvareligt.

Sikkerhedstillæg i længden (1). Afstanden, der skal lægges til målafstanden (D) for at få sikkerhedsafstanden (S) ved skydning med visse typer af sprængladt ammunition. Tillægget omfatter den samlede længde af det område bag målområdet, hvori der er mulighed for nedslag på grund af længdespredning samt det område, hvori kun sprængstykkevirkning (sprængstykketillægget "t") kan forekomme. ("1" fremgår af tillæg A).

Sikkerhedsvinkel (V). Vinklen mellem målretningen og en ret linje til højre og venstre for denne, inden for hvilken der kan være mulighed for nedslag på grund af våbnets spredning, opspringere m.v. ("V" fremgår af tillæg A).

Skarp ammunition. Al ammunition, der ved anvendelse kan udvise en virkning over for et mål.

Skarp ammunition omfatter:

- krigsammunition,
- øvelsesammunition, sprængladt/ikke sprængladt samt
- salonammunition.

Skudafstand (A). Afstanden fra våben til nedslagspunkt (A fastsættes af skydelederen).

Den mindste tilladte skudafstand ($A_{\min.}$) indlagt på våbnets rettemidler skal være lig med eller større end den for det givne våben og den givne ammunition fastsatte mindste målafstand ($D_{\min.}$).

Den største tilladte skudafstand ($A_{\max.}$) indlagt på våbnets rettemidler skal være lig med eller mindre end den for det givne våben og den givne ammunition fastsatte største målafstand ($D_{\max.}$).

$D_{\min.}$ og $D_{\max.}$ fremgår af "sikkerhedselementer" i tillæg A.

Skudbane. Den kurve, som projektilet følger på sin vej fra munden til nedslagspunktet.

Dens "opadgående gren" er den del af skudbanen, som ligger mellem munden og banens toppunkt.

Dens "nedadgående gren" er den del af skudbanen, som ligger mellem banens toppunkt og nedslagspunktet.

Skudgrænser. Grænser, inden for hvilke der må skydes.

Skudgrænsemærker. Skilte, der angiver skudgrænser og som tydeligt kan ses fra skydestandpladsen. Evt. faste terrængenstande, mållarrangementer o.l., der entydigt kan udpeges, kan anvendes som skudgrænsemærker.

Hvor det er nødvendigt at fastsætte forskellige skudgrænser for skytterne eller de enkelte grupper og våben, skal skudgrænserne være angivet, således at forveksling udelukkes. De fastsatte skudgrænsemærker må således:

- enten kun kunne ses af de skytter, for hvilke de gælder, eller
- være så forskellige i form, farve m.v., at den enkelte skytte på intet tidspunkt kan komme i tvivl om, hvilke skudgrænsemærker der gælder for skytten
- hvis skudgrænsemærkerne ikke kan ses af skytten, skal skydelederen udpege alternative skudgrænsemærker, som ligger inden for det samlede fareområde for stillingen.

Skudretning (SR). Den rette linje fra våbnet til nedslagspunktet.

Skydebane. Anlæg, der er indrettet til skydning, med et antal skiveopstillinger, skydestandpladser m.v.

I forbindelse med skiveanlægget kan der være indrettet en markør-dækning.

Ved gennemførelse af skydninger indrettes banen med en skydelinje, klarlinje, ventelinje og eventuel venteplads. (Se HRN 201-002, "SKH II").

Definitionen omfatter både skydebaner i skydeterræn, indendørs skydebaner og midlertidige skydebaner.

Skydebaneanlæg. Skydeplads, der indeholder en eller flere skydebaner.

Anlægget skal være godkendt af:

- Skydebaneinspektoratet (faste anlæg), eller
- den for skydningen ansvarlige chef (midlertidige anlæg).

Skydeleder. En uddannet befalingsmand jf. tillæg G og H, der forestår tilrettelæggelse og gennemførelsen af en skydning.

Skydelinje. Forkanten af standpladserne. Ved skydning med kampvognsvåben er det en linje gennem kampvognstårnets midte, vinkelret på venstre og højre målretnings halveringslinje.

Ved forskudt opstilling er det en linje, der forbinder forkanten af standpladserne eller kampvognstårnenes midte.

Ved skydning under bevægelse flyttes skydelinjen med våbnet/våbnene.

Skydeplads. Et skydeterræn eller skydebaneanlæg. Kan være en kombination af begge.

Skydepladsgodkendende myndighed. I denne sammenhæng: Hærens Kampskole.

Skydeterræn. Skydeplads på land, som kan benyttes til skydeuddannelse af enheder, og hvor skydning med sprængladt ammunition kan gennemføres.

Skydevåben. Våben, hvorfra der kan udslynges et projektil eller lignende i en ønsket retning. Skydevåben opdeles i "håndskydevåben" og "skyts". (Se "**håndskydevåben**" og "**skyts**").

Skydning. Fra våbnet lades og indtil der er afladt og kontrolleret.

Skyts. Skydevåben, som ikke henhører under kategorien håndskydevåben. (Se "**håndskydevåben**"). Er normalt under skydning og

transport anbragt i affutage, og der kræves i almindelighed to eller flere mænd til betjeningen under skydning.

Sprænggrav. Udgravning i jorden til anvendelse ved bortsprængning af visse typer forsaget og defekt ammunition.

Sprængladt ammunition. Ammunition (projektiler), som indeholder en sprængladning eller udkasterladning. Ved detonationen, som helt eller delvis sønderdeler projektilet, aktiverer sprængladningen:

- en sprængning, en sprængstråle i målet, en udslyngning af sprængstykker eller fosforpartikler, eller
- en udkasterladning, udslyngning af lys- eller røgstoflegemer.

Sprængstykketillæg (t). Angiver forøgelsen af et fareområde i bredden og længden, hvori der også er mulighed for sprængstykke-virkning ved skydning med sprængladt ammunition. Tillægget er ens for side og længde.

I længden er sprængstykketillægget indeholdt i sikkerhedstillægget (1) og/eller sikkerhedsafstanden (S). ("t" fremgår af tillæg A).

Standardfarekalke. Kalke i målestoksforholdet 1:25.000, som kan anvendes ved konstruktion af fareområde og eventuelt målområde for en skydning. Se HRN 911-012, "Standardfarekalker for kampvognsvåben (fredstid) og HRN 911-013, "Standardfarekalker for kamptroppers våben – undtagen kampvognsvåben (fredstid)".

Standplads. Det sted på en skydelinje eller i terrænet, hvorfra der skydes, eller det sted i terrænet, hvor våben er opstillet til skydning. (Se også "ildstilling").

Standpladsflag. Et flag opdelt i et rødt og hvidt rektangulært felt. Målene skal for dugen være mindst 50 x 65 cm, for stangen henholdsvis mindst 1 m (på køretøj) og mindst 2 m (på jorden). Det anvendes som standpladsflag, som markørflag samt som postflag for afspærringsposter.

Startlinje. Den linje, hvorfra skytten starter gennemførelsen af en skydning, og hvori indgår bevægelse eller et fremløb.

Største tilladte målafstand ($D_{maks.}$). Se målafstand.

Største tilladte skudafstand ($A_{maks.}$). Se skudafstand.

Tilstræbt træffepunkt. Det punkt i målet (f.eks. skivemidten), hvor træfning ønskes ved valg af rigtigt retningspunkt.

Træffepunkt. Det punkt, hvor skudbanen rammer målet.

Udløsningshøjde. Den højde (ordinat) ved hvilken lysgranatens eller lysrakettens lyslegeme aktiveres. Udløsningshøjden anvendes ved beregning af brandfareområders størrelse og er angivet i respektive våbenreglementer.

Uheld. I denne sammenhæng hændelser, der under anvendelse af skydevåben, ammunition og eksplosivstoffer har forårsaget skade på personel eller materiel (se pkt. 1.1.7. og tillæg E).

Undervisningsammunition. Materiel, der er konstrueret i undervisningsøjemed (eksercerammunition, fejlammunition, gennemskåret ammunition m.v.).

Usædvanlige hændelser. I denne sammenhæng hændelser, der under anvendelse af skydevåben, ammunition og eksplosivstoffer kan frygtes at forårsage uheld på personel eller materiel. (Se pkt. 1.1.7. og tillæg E).

Vildskud. Alle skud, der ikke afgives som kontrollerede skud (se **kontrollerede skud** og tillæg E).

Øjeblikkeligt fareområde. Se **fareområde**.

TILLÆG D

STIKORDSREGISTER

Stikord	Side	Punkt
1 og 3 meter regel	1201 3202 3503	12.1.1.4. 32.1.5. 35.1.5.
Advarsler	701	7.2.1.6.
Afbrænding af ammunitionsembalage	108	1.1.4.3.4.
Affuterede våben	1205 1206 3407	12.3.2. 12.3.2.5 34.3.4.2
Afgivelse af skud	106 3202 3211 3407 3503 3519 3602	1.1.4.1.3. 32.1.6 32.2.11.2. 34.3.1. 35.1.8.3. 35.3.7. 36.2.4.
Afladning	106 503 504 505 705 706 803 804 804 804 805 805 805 806 806 806 1301 2101	1.1.4.1.3. 5.2.3.1. 5.3.1.6.2. 5.3.2. 7.3.1.3. 7.3.2.3. 8.4.1.4. 8.4.1.5. 8.4.2.1.2. 8.4.2.1.3. 8.4.3.7. 8.4.4.4. 8.4.4.5. 8.4.4.7. 8.4.5.4. 8.4.5.5. 13.1.3. 21.1.5.

Stikord	Side	Punkt
	2105 2309 2406 2407 3202 3406 3408 3502 3502 3502 C-13	21.2.2. 23.3.4.2. 24.3.4.1. 24.4.4. 32.1.6. 34.3.1. 34.3.5. 35.1.6. 35.1.6.1. 35.1.6.2. C.13.
Afspærringspost	602 3208 3208 C-17	6.2.2.1. 32.2.6. 32.2.6.1. C .17.
Afspærringsforanstaltning	703 3204 3507	7.2.2.3. 32.2.2.1. 35.2.1.1.
Afspærringsområde	3507 C-1 C-13	35.2.1.1. C.1. C.13.
Afvigelse fra sikkerhedsbestem- melser	101 104 1101 1102 C-11	1.1.1.4. 1.1.3.4. 11.1.1.5. 11.1.1.5. C.11.
Alarmmidler	507 706 706 706 707 707	5.6. 7.3.3. 7.3.3.2.1. 7.3.3.3. 7.3.3.3. 7.3.3.4.
Ambulance	112 117 118 118 120 121 121	1.1.7.4.1. 1.4.2.2.1. 1.4.2.2.2. 1.4.2.2.3. 1.4.6.1. 1.4.6.2. 1.4.6.3.

Stikord	Side	Punkt
	3205 3508	32.2.3.3. 35.2.1.1.
Ammunitionsbefalingsmand	C-2	C.2.
Ammunitionsmand	3206 3211 3516 3516 C-2	32.2.4.3. 32.2.10. 35.2.9. 35.2.9.1. C.2.
Ammunitionsrydning	118	1.4.2.3.1.
Ammunitionstyper	104 104 107 110 113 302 302 302 303 304 509 3102 3102 3204 3502 A-1 B-1 B-1 B-5 C-3 C-12 I 1	1.1.3.2. 1.1.3.6. 1.1.4.3.3. 1.1.6.1.1. 1.2.1.1. 3.3.2. 3.4.2. 3.4.3. 3.4.4.2. 3.5.5. 5.6. 31.3.1.1. 31.3.1.2. 32.2.2.1. 35.1.7.3. A.1.1. B.1.1. B.2.2. B 5. C.3. C.12. I.1.2.
Anmeldelse af skydning	F-1	F.1.1.
Antifosforklud	120 120 1508 1508	1.4.3.2. 1.4.4. 15.4.8. 15.4.9.
Artilleriildmarkør BT 19 C	804 804 805	8.4.3. 8.4.3.2. 8.4.3.8.

Stikord	Side	Punkt
Bagblæsten	1402 1409	14.1.2.2. 14.4.1.2.
Bagblæstområde	1402 1402 1402 1409 1409 1409 1410 A-1	14.1.2. 14.1.2.1. 14.1.2.2. 14.4.1. 14.4.1.1. 14.4.1.2. 14.5.1. A.1.2.
Bagstop	1111	11.4.4.
Banekommandør	114 119 1204 3203 3204 3205 3205 3208 3209 3212 3214 C-2 Till. H	1.2.3. 1.4.2.3.3. 12.2.2. 32.1.10.4. 32.1.13. 32.2.3.2. 32.2.3.3. 32.2.6.2. 32.2.7.4. 32.3.1. 32.4.2. Till. C H.2.2.2.
Besiddelse af ammunition	106	1.1.4.2.2.
Beskadiget ammunition	B-1 B-1	B 1.1. B.2.
Bevægeligt mål, skydning mod	C-9	C.9.
Bevægelse med ladet våben	106 3202 3202 3206 3208 C-2	1.1.4.1.4. 32.1.5. 32.1.6. 32.2.4.2. 32.2.5.2. C.2.
Bevægelse, skydning under	118 503 3202 3502	1.4.2.3.1. 5.2.1.5. 32.1.5. 32.1.7. 35.1.8.1.

Stikord	Side	Punkt
	3503 C-2 C-16	35.1.8.3. C.2. C.16.
Blende	C-1 C-3	C.1. C.3.
Brand, bekæmpelse af	117	1.3.4.
Brandammunition	116	1.3.1.2.
Brandfare, foranstaltninger mod	101 115	1.1.1.1. 1.3.
Brandfareområde	115 116 117 701 708 709 709 1405 C-3 C-17 I-5	1.3.1. 1.3.2. 1.3.4. 7.1. 7.4.1. 7.4.1.2. 7.4.1.3. 14.2.5.1. C.3. C.17. I.3.1.1.9.
Brandkommando	117	1.3.4.
Brandrør	108 B-2 B-4 C-2	1.1.4.3.3. B.3.1.5. B.4.3.4. C.2.
Brandstiftende midler	120	1.4.3.2.
Brisantgranatpatron, skydning med	1407	14.2.7.4.
Brud på sikkerhedsbestemmelserne	104 1103 3205	1.1.3.1.6. 11.1.3.6. 32.2.3.4.
Bugserende køretøj	1204	12.2.
Bygninger, skydning i	502	5.2.1.4.
Chef, den for skydningen ansvarlige	101 111 112 112 113 117 401	1.1.1.4. 1.1.7.2. 1.1.7.4.1. 1.1.7.5. 1.2.1. 1.4.1.2. 4.2.1.

Stikord	Side	Punkt
	601 701 1104 1104 1105 2101 3204 3509 3601 3603 3603 C-3 C-15 F-1 F-6 I-2	6.2.1. 7.2.1.5. 11.3.1.1. 11.3.3. 11.3.4.3. 21.1.3.1. 32.2.2. 35.2.2. 36.1.3. 36.2.11.1. 36.2.12. C.3. C.15. F.1.2. F.4.1. I.2.1.
Defekt ammunition	106 111 506 3211 3517 B-1 C-16	1.1.4.1.2. 1.1.7.3. 5.4.2.5. 32.2.10. 35.2.9.2. B.1. C.16.
Demonstration af ammunition	107 201 501 502 506 507 1509	1.1.4.2.8. 2.1. 5.1. 5.2.1.1. 5.5. 5.5.1.4. 15.5.1.5.
Demonstrationsskydning	104	1.1.3.6.
Dysekanon	118 507 1401 3102 3503 A-4 B-13 B-16	1.4.2.3.1. 5.5.2.3. 14. 31.2.2.2. 35.1.8.4. A.1.3.2. B.5.3. B.5.4.

Stikord	Side	Punkt
	C-6 C-7	C.6. C.7.
Farekalke	102	1.1.2.6.
Fareområde	102 103 501 601 603 706 1109 1401 1410 1501 2102 2301 2401 3215 3507 C-4 I-3	1.1.2.6. 1.1.3.1.5. 5.1.3. 6.1.4. 6.3. – 6.4. 7.3.3.1. 11.4. 14.1.1.3. 14.6.1. 15.1.1.5. 21.2.1. 23.1.1.2. 24.1.1.2. 32.4.10. 35.2.1.1. Till. C I.3.1.1.5.
Feltaffutager	504 1204 1205 C-1 I-5	5.3.1.5. 12.2.1. 12.3.2. Till. C I.3.1.1.10.
Feltmæssigt kast	1506	15.3.
Feltskydebane	114 3201 3204 C-13 G-4 G-7 G-7	1.2.3. 32.1.1.3. 32.1.14. C.13. G.3.1.6. G.3.1.15. G.3.1.17.
Forbiskydning	103 1205 1402 2304 2307 2403	1.1.3.1.5. 12.3. 14.1.5. 23.1.10. 23.1.11. 23.2.2.10.

Stikord	Side	Punkt
	3401 3504 3520 3605 Z-5	24.1.8. 34.1.2. 35.1.11.1. 35.4.3. 36.3. Z.5.
Forbiskydningssområde	2305 3504	Figur 2302 35.1.11.1. 35.1.12.
Forsager	102 108 118 505 1502 B-1 I-9 I-10	1.1.2.2. 1.1.4.4.1. 1.4.2.3.1. 5.4.1.2. 15.1.3. Till. B I.6.2.1. I.6.2.2.
Forvaltende myndighed	111 116 117 120 1502 3204 3507 B-2	1.1.6.2.3. 1.3.3. 1.4.1.1. 1.4.6.1. 15.1.6 32.2.1. 35.2.1. - 35.2.1.2.1. B.3.1.3.
Fosfor,røghåndgranat	116 120 1503 1507 A-12 B-12 B-13 Z-2	1.3.1.3. 1.4.3.2. 1.4.4. 15.1.7.6. 15.4. A.1.9. B.5.3. Z.2.2.
Fremrykkevej	2310 2406 3214 C-10	23.5.3. 24.3.5.3. 32.4.3. - 32.4.10. C.10.

Stikord	Side	Punkt
	G-3	G.3.1.3. - 3.1.17.
Funktioneringsfejl	107 108 707-708 1303-1305 1408 1410 2104 2304 2306 2307 2308 2403 2406 3406 3408 3519 I-1 I-5	1.1.4.3.1. 1.1.4.3.3. 7.3.3.6. - 7.3.4.7. 13.2.3. - 13.4.5. 14.2.8.1. - 14.2.8.2. 14.4.2. 21.2.4. 23.1.8. 23.2.2.6. 23.2.3.1. 23.3.4. 24.1.7. 24.2.1.3. 24.3.4. 34.3.1. 34.3.5. 35.3.7. I.1.2. I.3.1.1.14.
FX-øvelser	601 – 604	6.1. – 6.5.5.
Gasudstrømning	118 1402	1.4.2.3.1. 14.1.2.
Hvidlysraket	707 708 A-13 B-15	7.3.4.6. 7.4.1.1. A.1.11. B.5.3.
Hylsterpose	503 1203	5.2.1.9. 12.1.3.
Høreværn	104 503 504 505 506 1302	1.1.3.7. 5.2.1.11. 5.3.1.1. 5.3.2. 5.4.2.7. 13.2.2.9.

Stikord	Side	Punkt
	1305 1402 1407 1503 1509 2304 2403 I-5	13.4.6. 14.1.7. 14.2.7.9. 15.1.7.5. 15.5.1.3. - 15.5.1.4. 23.1.7. 24.1.6. I.3.1.1.13.
Håndgemæng	502	5.2.1.3.
Håndgranat	102 118 120 1501 A-11 B-4 B-6 G-1	1.1.2.2. 1.4.2.3.1. 1.4.3.2. Kap 15 A.1.9. B.4.3.2. B.5.2. Till. G
Håndskydevåben	104 105 109 201 503 3501 3502 C-5, C-16 G-1 H-1	1.1.3.7. 1.1.4.1.3. 1.1.5.3. 2.2.2.2. 5.2.1.11. 35.1.5. 35.1.6.2. Till. C Till. G Till. H
Hårde genstande	3101 C-6 F-2	Kap. 31 Till. C F.2.3.
Hårde mål	3101 C-6	Kap 31 Till. C
IKK	1205 1206 2102 2104 2302 2303	12.3.2. 12.3.2.5. 21.2.1. 21.2.3. 23.1.2.1. 23.1.4.

Stikord	Side	Punkt
	2304 3405 3407	23.1.11.1. 34.2.5. 34.3.4.1.
Ild, åben	108	1.1.4.3.4.
Ildmarkering,	Kap 8 A-13 B-16 G-2 G-3 H-4	Kap 8 A.1.11. B.5.4. G.3.1.2. G.3.1.3. H.2.2.7.
Ildstilling	3504 C-6 C-11 I-3	35.1.10.2. - 35.1.10.4. C.6. C.11. I.3.1.1.4.
Improviseret (midlertidig) skydebane	B-1 C-5 C-6 C-9 F-1 F-2 F-3	B.2.4. C.5. C.6. C.9. F.1.3. - F.1.4. F.2.1. - F.2.3. F.2.4.
Indberetning	302 E-1	3.4.4.1. E.1.3. – E.1.4.
Inddragede våben, kontrolskydning med	401 - 402	4.1. – 4.3.1
Inddragning af ammunition	107 3206 C-2	1.1.4.2.7. 32.2.4.3. C.2.
Indendørs kortdistanceskydebaner	C-15	Till. C
Instruks for anlæggets brug	1501 1503 1506	15.1.1.4. 15.1.7.4. - 15.1.7.5. - 15.1.7.6. 15.3.1.2. - 15.3.1.3.

Stikord	Side	Punkt
Instruks for markører	3204 3209 3515	32.2.1. 32.2.7.2. - 32.2.8. 35.2.6.3 - 35.2.7.2.
Instruks for sikkerhedbefalingsmanden	2305 2309 2403 2406 3512	23.2.1.1. 23.4.1.1. 24.2.1.1. 24.4.1.2. 35.2.3.5.
Instruks for skydebaneanlæggets brug	110 117 302 1502 3101 3103 3202 3204 3205 3206 3208 A-5 C-1 F-1 F-5	1.1.6. 1.4.1.1. 3.3.2. - 3.4.2. 15.1.6. 31.2.1.2. 31.3.2.4. 32.1.3. - 32.1.4. 32.2.1. - 32.2.2.1. 32.2.3.3. 32.2.4.3. 32.2.6.1. A.1.3.1. Till. C F.1.2. F.4.
Instruktionsgevær	1401 1410 C-7 G-5	14.1.1.4. 14.5. Till. C G.3.1.9.
Instruktionsskydning	1407 3518 C-7 G-2 G-3 G-5	14.2.7.8. 35.3.2. Till. C G.3.1.1. G.3.1.3. - G.3.1.4.

Stikord	Side	Punkt
	G-6 G-7 I-2	G.3.1.8. - G.3.1.9. - G.3.1.10. - G.3.1.11. G.3.1.12. - G.3.1.13. - G.3.1.14. G.3.1.15. - G.3.1.17. I.2.2.
Instruktionsvåben	114 118 1401 1402 1409 1410 3503 A-9 C-6 C-7 G-6	1.2.3. 1.4.2.3.1. 14.1.1.4. 14.1.7. 14.4. 14.4.1.3. - 14.4.1.4. 35.1.8.4. A.1.7. Till. C Till. C G.3.1.12.
IR-lys/laser	1109	11.4.1.1.
Kampvogn, kast/skydning fra	2406	24.4.
Kampvognsammunion	A-6	A 1.5
Kampvognskanon	118 505 701 2401 2405 3101 3102 A-6 C-9 G-5	1.4.2.3.1. 5.3.2. 7.2.1.2. 24.1. 24.3. 31.2.2.1. 31.2.2.2. A.1.5. Till. C G.3.1.9.
Kampvognskommandør	105 2104 2404 2405	1.1.4.1.2. 21.2.3. 24.2.2.1. - 24.2.2.2.

Stikord	Side	Punkt
		24.2.3.2.
Kampvognsvåben	102 2305 2307 2309 2403 2404 2406 C-4, C-15, C-17	1.1.2.6. 23.2.1.1. 23.2.2.8. 23.4.1.1. 24.2.1.1. 24.2.2.6. 24.4.1.2. Till. C
Kanonildsmarkør	803 806	8.4.1. 8.4.5.
Kanonskudsmarkør	509	5.6.
Kanonslag	102 505 507 509 801 802 A-13 B-16	1.1.2.2. 5.4. 5.5.2.4. 5.6. 8.2.1. 8.2.2. A.1.11. B.5.4.
Kanonslag 6/7 bang	1509 A-11	15.5.1. - 15.5.1.2. 15.5.1.3. A.1.9.
Kanonslag EL	506 509 803 806 A-13 B-16	5.4.2.7. 5.6. 8.4.1.1. 8.4.5.1. A.1.11. B.5.4.
Kast med med røghåndgranat (fosfor)	116 120 1507 1508	1.3.1.3. 1.4.3.2. 15.4. 15.4.8. 15.4.9. 15.4.10
Kast med skarp håndgranat	118 1501	1.4.2.3.1. Kap 15
Kast på skarpkastningsbane	1504	15.2.

Stikord	Side	Punkt
Kast, indøvelse før	1504 1506 1508	15.2.3. 15.3.2. 15.4.3.
Kastehold	119 1503 1504	1.4.3.1. 15.1.7.5. - 15.1.8.2. 15.2.2.
Kasteholdleder	1503 1505 1507	15.1.8. 15.2.6.5. 15.3.4.5.
Kaster	1506 1508	15.3.1.1. 15.4.10.
Kasteskærm	1503 1504 1505 1506	15.1.7.4. 15.2.1. 15.2.5. - 15.2.6.3. 15.2.6.6. 15.2.6.7. 15.2.6.8.
Kastestandplads	1502 1505 1506 1507 1508	15.1.5. 15.2.6.5. 15.3.1.1. 15.3.4.3. 15.4.4. - 15.4.10.
Klargøring af granater/våben	1301 1402 1508 2101 2103	13.1.3. 14.1.2.1. - 14.1.3. 14.1.8. 15.4.4. 21.1.3.2. - 21.1.5. 21.2.2.
Klikker	B-1 C-7	B.2. Till. C

Stikord	Side	Punkt
Kontrol af skydevåben	502 3203 3205 3207 3213 3502 3513 3520 I-3	5.1.6. 32.1.9. 32.2.3.3. 32.2.4.7. 32.3.3. 35.1.7. 35.2.3.5.5. 35.4.2. I.3.1.1.3.
Koordinerende myndighed	302	3.4.4.1.
Kortdistanceskydebaner	3201 C-8, C-9, C-13	32.1.1.3. Till. C
Kryb og/eller kravl	3510 3511 3512 3521 C-2	Fig. 3502 Fig. 3503 35.2.3.5. 35.4.5. Till. C
Kuglefang	C-3, C-6, C-8 F-2 F-3	Till. C F.2.3. F.2.4.
Køretøj, kast/skydning fra	702 1204 1402 2309 2406 3401 3518 3601 3602 C-1	7.2.1.11. 12.2.1. 14.1.6. 23.4. 24.4. Kap 34 35.3. 36.1.6. 36.2. Till. C
Kørsel med ladet våben	109 3502	1.1.5.4. 35.1.8.
Kørsel, skydning under	106 109 503 2308 2309 2405 2407	1.1.4.1.4. 1.1.5.4. 5.2.2. 23.3.1. 23.4.3. 24.3.2. 24.4.3.

Stikord	Side	Punkt
	3406 3518 3602	34.3. 35.3.7. 36.2.
Ladning	105 503 504 505 1301 1303 1304 1402 1402 1408 2101 2103 2308 2310 2405 2407 3202 3207 3211 3408 3502 3517	1.1.4.1.3. 5.2.2. 5.2.3.1. 5.3.1.6.2. 5.3.2. 13.1.3. 13.2.4.2. 13.2.5.1. 13.3.6. 13.3.7.2. 14.1.2.1. 14.1.3. 14.1.8. 14.2.7.10. 21.1.5. 21.2.2. 23.2.4. 23.4.4. 24.2.5. 24.4.4. 32.1.6. 32.2.4.5. 32.2.11.2. 34.3.5. 35.1.6. 35.2.10.3.
Ladt skydevåben	105	1.1.4.1.1.
Langdistanceskydebane	3201 A-4 C-8 C-13 G-6 G-7	32.1.1.3. A.1.3.1. C.8. C.13. G.3.1.14. G.3.1.15. G.3.1.17.
Laser	1101 - 1116	11.1.1. - 11.4.4.1.

Stikord	Side	Punkt
Lasersikkerhedsbefalingsmand	1101 – 1116	11.1.1. – 11.4.4.1.
Lasersikkerhedsleder	1104	Kap. 11
Less Lethal (mindre end dødbringerende)	1301 1304 1509 C-8 F-1	13.1.6. 13.3.7. 13.4. 15.5. C.8. F.1.4.
Lukkeafstand	1203	12.1.4.
Lydmarkør	118 507 509 1401 1402 1409 1410 A-9 B-16 C-7 G-6	1.4.2.3.1. 5.5.2.3. 5.6. 14.1.1.4. 14.1.2.2. 14.4.1. 14.4.1.3. 14.5. 14.6.2. A.1.7. B.5.4. C.7. G.3.1.13.
Lysammunition	116 708 A-13	1.3.1.4. 7.4.1. A.1.11.
Lysgranat	1406 I-5	14.2.5.2. 14.2.5.3. I.3.1.1.9.
Lysgranatpatron	708 1405 3102 A-8 B-13	7.4.1.1. 14.2.5. 31.2.2.2. A.1.7. B.5.3.
Lysraket 40 mm, M/98, M/05	708 B-15	7.3.4.7. 7.4.1.1. B.5.3.
Lyssporammunition	115 3202	1.3.1.1. 32.1.4.

Stikord	Side	Punkt
Lægevagt	117 119 120 121	1.4.2.1.2. 1.4.2.4. 1.4.3.4. 1.4.6.2. 1.4.6.4.
Løb, bevægelse under	3302 3304 C-2	33.2.3. 33.3.1.1. C.2.
Løs ammunition	107 109 112 303 501 604 2306 3207 3519 3602 A-4 C-2	1.1.4.2.8. 1.1.5.3. 1.1.7.4.2. 3.5. 5.1.2. 6.5.5. 23.2.2.3. 32.2.4.4. 35.4.1.2. 36.2.7. A.1.4. C.2.
Løs ammunition (oversigt)	509	5.6.
Løsskydningsanordninger	105 303 501 502 506 507 2302 2306 2310 2402 2404 2407 3207 3208 3408 A-6	1.1.4.1.2. 3.5.2.2. 5.1.2. 5.1.7. 5.5.1.3. 5.5.2.2. 23.1.2.1. 23.2.2.3. 23.4.4. 24.1.2.1. 24.2.2.3. 24.4.4. 32.2.4.4. 32.2.5.5. 34.3.5. A.1.4.5.
Markering	3206 3213	32.2.4.3. 32.3.4.

Stikord	Side	Punkt
	3504 3513 I-3	35.1.10.2. 35.2.3.5.2. I.3.1.1.4.
Markørdækning	3103 3202 3204 3205 3209 3213 C-8 C-15	31.3.2.4. 32.1.4. 32.2.1. 32.2.3.3. 32.2.7.1. 32.2.7.2. 32.2.7.5. 32.2.9.1. 32.3.4. C.8. C.15.
Markører	3204 3209 3210 3505 3506 3512 3515 3516	32.1.13. 32.2.1. 32.2.7. 32.2.9.3. 35.1.14.1. 35.1.14.2. 35.2.3.5. 35.2.6. 35.2.8.2. 35.2.8.5.
Markørflag	3207 3209 3210 3211 3212 3513 3515 3516 3520 C-8 C-17	32.2.4.3. 32.2.7.2. 32.2.9.1. 32.2.9.4. 32.2.9.8. 32.2.9.9. 32.3.1.6. 35.2.3.5.4. 35.2.6.3. 35.2.8.1. 35.2.8.3. 35.2.8.6. 35.2.8.7. 35.4.1.7. C.8.

Stikord	Side	Punkt
		C.17.
Markørformand	3206 3209 3210 3515 3516 C-8	32.2.4.3. 32.2.7.1. 32.2.8. 32.2.9.1. 32.2.9.3. 32.2.9.4. 32.2.9.8. 32.2.9.9. 35.2.6.2. 35.2.7. 35.2.8. C.8.
Markørhold	3205 3206 3209 3213 3512 3514 3515 3516 C-8	32.2.3.3. 32.2.4.3. 32.2.7.1. 32.2.7.3. 32.2.7.5. 32.2.8. 32.2.9. 32.3.4.1. 35.2.3.5.1. 35.2.3.5.10. 35.2.6.1. 35.2.6.3. 35.2.6.4. 35.2.7.2. 35.2.8. C.8.
Markørnet	3507	35.2.1.1.
Melding	111 112 2104 B-2 B-3 E-1 - E-6	1.1.7.2. 1.1.7.4.2. 21.2.5. B.3.2.2. B.3.2.4. E.1.1. – E.1.6.2.
Midlertidige skydebaneanlæg/-pladser	3201 F-1 - F-8	32.1.1.1. 32.1.1.3.

Stikord	Side	Punkt
		F.1.1. – F.5.2.
Midlertidige skydeforbud	Z-1 - Z-16	Z.1 - Z.2.2.
Miniaturepansermålsbaner	3201 C-9 C-13	32.1.1.3. C.9. C.13.
Morter	C-11 I-1 - I-12	C.11. I.1. - I.7.3.
Mørke, kast/skydning i	110 604 1204 1403 1501 2305 2403 3212 3519 – 3521 3603 I-7	1.1.6.1.4. 6.5.3. 12.2.4. 14.2.2. 15.1.1.3. 23.1.12. 24.1.9. 32.3. 35.4. 36.2.10. I.4.2.
Mål	104 501 506 507 1111 1201 1407 1504 2305 2403 3208 3211 3214 3215 3503 3505 3506 3517 C-2	1.1.3.3. 5.1.3. 5.5.1.2. 5.5.2.1. 11.4.4.1. 12.1.1.6. 14.2.7.4. 15.2.1. 23.2.1.1. 24.2.1.1. 32.2.5.3. 32.2.11.2. 32.4.7. 32.4.9. 32.4.10. 35.1.8.3. 35.1.13. 35.1.14.2. 35.2.10.2. C.2.

Stikord	Side	Punkt
Mål, hårde	2304 3101 -3104 3506 3507 3604 C-6 I-7	23.1.11.1. 31.1. – 31.3.3. 35.1.14.2. 35.2.1.1. 36.2.14.3. C.6. I.5.
Målafstand, korteste/længste	1205 2304 3103	12.3.2.1. 23.1.11.1. 31.3.2.1. 31.3.2.2. 32.3.2.4.
Målområde	1106 1109 1504 C-9	11.3.4.3. 11.3.6.1. 15.2.1. C.9.
Måloppstilling	1206 3202 3207 3503 3505 3515 3516 C-9 F-6	12.3.2.2. 32.1.6. 32.2.5.1. 35.1.8.2. 35.1.13. 35.2.4.5. 35.2.6.1. 35.2.8.7. C.9. F.6.
Målretning	2302 2402 C-9 C-10 F-2	23.1.3. 24.1.3. C.9. C.10. F.2.
Nærkampshus	502 506 703 1509	5.2.1.2. 5.2.1.4. 5.4.2.6. 7.2.2.2. 15.5.1.2.
Nærkampsskydebane	114	1.2.2.

Stikord	Side	Punkt
	C-10 H-1 – H-6	C.10. H.1 – H.2.2.10.
Nærkampskydning, feltskydebane indrettet til	114 C-5 C-10 G-1 – G-8	1.2.3. C.5. C.10. G.1. – G.3.1.17.
Observationspost	3507	35.2.1.1.
Observationsrøgbombe	505 509 A-13 B-14	5.4. 5.6. A.1.11. B.5.3.
Omgang med forsagere	B-2	B.3.
Omgang med våben og ammunition	102 103 105 202	1.1.2.1. 1.1.3.1.4. 1.1.4. 2.3.
Opbevaring af ammunition	106 107 108 C-2	1.1.4.2.6. 1.1.4.2.7. 1.1.4.3.5. C.2.
Opbevaring af håndgranater	1505	15.2.4.
Ophold i fareområde	103 601 703 1102 C-4	1.1.3.1.5. 6.1.4. 7.2.2.1. 11.1.3.5. C.4.
Ophold i røg	704	7.2.3.4. 7.2.4.
Ordonnans	3210 3516	32.2.9.7. 32.2.9.9. 35.2.8.5. 35.2.8.7.
Overdækkede stillinger, skydning fra	1402	14.1.6.
Overskydning	707 1202 1301	7.3.4.1. 12.1.2. 13.1.5.

Stikord	Side	Punkt
	1402 2304 2403 3401 3501 C-10 I-5 I-7	14.1.5. 23.1.9. 24.1.8. 34.1.2. 35.1.4. C.10. I.3.1.1.10. I.4.2.
Overtrædelse af sikkerhedsbestemmelserne	112 E-1	1.1.7.5. E 1.2.
Panserværnsvåben	507 1401 1402 1407 1408 1409 A-9 B-5 C-7 C-9	5.5.2.3. 14.1.1.1. 14.1.4. 14.2.7.1. 14.2.8.2. 14.4.1. A 1.7. B 4.3.6. C.7. C.9.
Personskade	112	1.1.7.4.1.
Radioforbindelse	1204 2306 2404 3513	12.2.2. 23.2.1.2. 24.2.1.2. 35.2.3.5.7.
Rapportering	1104 E-1	11.3.3. Tillæg E
Reduceret fareområde	1206	12.3.2.5.
Rengøring af våben	106	1.1.4.1.6.
Ruteafmærkning	3205	32.2.3.2.
Røggammunion	115 116 701 701	1.3.1. 1.3.1.2. 7.1. 7.2.1.6.
Røgdåseholder	804 804 B-15	8.4.2. 8.4.2.1.3. B.5.3.
Røgfareområde	508 702	5.5.2.5.2. 7.2.1.9.

Stikord	Side	Punkt
	702 703 C-12	7.2.1.10. 7.2.2.1. C.12.
Røgforgiftning	705	7.2.5.2.
Røggranatpatron	3102 A-9	31.2.2.2. A.1.7.
Røghåndgranat	120 1501 1501 1502 1503 1508 1508 A-12 B-13	1.4.3.2. 15.1.1.1. 15.1.1.4. 15.1.1.5. 15.1.7.6. 15.4.3. 15.4.4. A.1.9. B.5.3.
Røgkaster	509 2101 2101 2101 2101 2102 2104 2104 2104 2301 G-5	5.6. 21.1.1.1. 21.1.3. 21.1.3.2. 21.1.6. 21.1.8. 21.2.3. 21.2.4.1.2. 21.2.4.2.2. 23.1.1.3. G.3.1.9.
Røgkastergranat	509 2101 2102 2104 2104 A-13 B-14	5.6. 21.1.3. 21.2.1. 21.2.4.1. 21.2.4.2. A.1.11. B.5.3.
Røgmidler	102 508 701 801 802 2101	1.1.2.2. 5.5.2.5. Kap. 7 8.2.1. 8.2.2. 21.1.4.

Stikord	Side	Punkt
	A-13	A.1.11.
Samlede fareområde	1204 1204 3215 3303 C-4	12.2.1. 12.2.3. 32.4.10. 33.2.10. C.4.
Samtaleanlæg	3209 3209 3210 3210 3515 3516 3516	32.2.7.2. 32.2.7.4. 32.2.9.4. 32.2.9.7. 35.2.6.3. 35.2.8.3. 35.2.8.5.
Sanitetstjeneste	101 117 3513	1.1.1.1. 1.4. 35.2.3.5.8.
Sanitetsvagt	118 3508	1.4.2.3. 35.2.1.1.
Sidevold	C-12	C.12.
Signalammunition (Signalpatron)	116 705 B-13	1.3.1.4. 7.3. B.5.3.
Sikkerhedsbefalingsmand	105 109 109 115 602 602 604 1104 1204 1206 1206 1303 1303 1304 1304 1305 1402	1.1.4.1.2. 1.1.5.1. 1.1.5.2. 1.2.4. 6.2.2.2. 6.2.3. 6.5.5. 11.3.1.1. 12.1.5. 12.3.2.5. 12.3.2.6. 13.2.4.4. 13.2.5. 13.3.6. 13.3.7. 13.4.7. 14.1.8.

Stikord	Side	Punkt
	1407	14.2.7.6.
	1410	14.5.3.
	1503	15.1.7.1.
	1510	15.5.1.6.
	2103	21.2.2.
	2105	21.2.5.
	2305	23.1.12.
	2306	23.2.2.
	2307	23.2.3.1.
	2309	23.4.1.1.
	2309	23.4.4.
	2404	24.2.2.
	2407	24.4.4.
	3205	32.2.3.3.
	3206	32.2.4.2.
	3208	32.2.5.
	3211	32.2.11.3.
	3212	32.2.11.7.
	3212	32.3.1.3.
	3213	32.3.1.7.
	3213	32.3.4.2.
	3214	32.4.9.
	3401	
	3402	34.1.6.
	3403	34.2.1.
	3406	34.2.2.
	3408	34.3.1.
	3503	34.3.5.
	3504	35.1.8.2.
	3505	35.1.11.2.
	3512	35.1.12.
	3512	35.2.3.4.
	3513	35.2.3.5.
	3514	35.2.3.5.5.
	3517	35.2.4.
	3517	35.2.10.1.
	3519	35.2.10.7.
	3603	35.4.1.1.
	3603	36.2.12.

Stikord	Side	Punkt
	3604 C-5 C-12 C-13 H-2 I-2 I-2 I-6 I-7	36.2.13.4. 36.2.14. C.5. C.12. C.13. H. 2.2.1. I.2.3. I.3.1.1.2. I.4.2. I.4.3.
Sikkerhedsbekendtgørelse	Z-2 C-13	Z.2. C.13.
Sikkerhedselement	601 709 1102 1205 1301 2304 A-1 – A-13 C-4 C-9 C-14 I-1 I-6 I-6 I-7 I-7	6.1.3. 7.4.2. 11.1.2.3. 12.3.2.1. 13.1.4. 23.1.11.1. A.1.1-A.1.11 C.4. C.9. C.14. I.1.1.1. I.3.2.2. I.3.3.2. I.4.4. I.7.1. – I.7.4.
Sikkerhedsgodkendelse	110 110	1.1.6.1.2. 1.1.6.2.1.
Sikkerhedskontor	3507 3507 3509 3514	35.2.1.1. 35.2.1.2.1. 35.2.2.3. 35.2.3.5.12.
Sikkerhedskoordinator	3508 H-3	35.2.1.2. H.2.2.4.
Sikkerhedslinie	3504 3505 C-5	35.1.11.2. 35.1.12. C.5.
Sikkerhedsobservatør	3208	32.2.6.

Stikord	Side	Punkt
	3209 3515	32.2.6.3. 35.2.5.
Sikkerhedsorganisation	1101 1206 3501 3517 3603 C-14	11.3. 12.3.2.4. 35.1.3. 35.2.10.7. 36.2.9. C.14.
Skarpkastningsbane	118 1501 1503 1505	1.4.2.3.1. 15.1.1.1. 15.1.7.4. 15.2.
Skiveopstilling	3207 3209 3210 3210 3506	32.2.4.3. 32.2.9.1. 32.2.9.8. 32.2.9.9. 35.1.14.2.
Skudafstand	3512 C-5 C-7 C-9 C-10 C-14 C-17	35.2.3.5. C.5. C.7. C.9. C.10. C.14. C.17.
Skudgrænsemærker	2305 2403 3203 3213 3520	23.1.12. 24.1.9. 32.1.11. 32.3.1.7. 35.4.1.8.
Skudgrænser	1403 2305 2307 2310 2403 2404 2407 3205 3207 3211	14.2.2. 23.1.12. 23.2.2.9. 23.4.4. 24.1.9. 24.2.2.7. 24.4.4. 32.2.3.3. 32.2.5.1. 32.2.11.2.

Stikord	Side	Punkt
	3408 3502 3505 3512 3514 3515 3517 3519 3520 C-15	34.3.5. 35.1.6.2. 35.1.13. 35.2.3.5. 35.2.4.4. 35.2.4.5. 35.2.10.2. 35.4.1.3. 35.4.1.8. C.15.
Skydebaneanlæg	104 110 110 110 111 117 1501 1502 3101 3101 3201 A-5 A-4 C-15	1.1.3.3. 1.1.6.1.2. 1.1.6.1.3. 1.1.6.2.1. 1.1.6.2.3. 1.4.1.1. 15.1.1.4. 15.1.6. 31.2.1.1. 31.2.1.2. 32.1. - 32.2.7.4. A 1.3.1. A 1.8.1. C.15.
Skydeforbud	Z-1	Tillæg Z
Skydeleder	104 106 113 114 116 117 602 1303 1304 1408 1503 2305 2403	1.1.3.7. 1.1.4.2.3. 1.2.1.1. 1.2.2. 1.3.4. 1.4.1.3. 6.2.2. - 6.2.2.2. 13.2.4. 13.3.6. 14.2.7.10. 15.1.7. 23.2.1.

Stikord	Side	Punkt
	3203 3204 3212 3213 3509 3518 3603 B-1 B-3 C-15 G-1 H-1 I-2 I-6 I-7	24.2.1. 32.1.10.3. 32.2.2.2. - 32.2.3. 32.3.1.1. 32.3.2. 35.2.3. 35.3.4. 36.2.13. - 36.2.13.4 B.2.4. B.3.2.4. Till. C Till. G Till. H I.2.2. I.4.1. I.4.4.
Skydelinie	3101 3204 3212 C-15	31.2.1.1. 32.1.14. 32.3.1.4. Till C
Skydenet	3507	35.2.1.1.
Skydeofficer	3507	35.2.1.1.
Skydeplads, oprettelse, godkendelse og brug af	110 C-16 F-1	1.1.6.2. Till C F.1.2.
Skydesikkerhedsnet(sikkerhedsnet)	3507	35.2.1.1.
Skydeterræn	3201 3507 C-16	32.1.1.3. 35.2.1.1. Till. C
Skydetilladelse	3514	35.2.3.5.12.
Skydevåben	102 103 104 105 109 503 C-16	1.1.2.4. 1.1.3.1.1. 1.1.3.2. 1.1.4.1. 1.1.5. 5.2.1.11. Till. C

Stikord	Side	Punkt
Skydevåben over 12,7 mm	115 504 1301 1401 2308 2405 A-7 A-8 A-9 A-12 B-7 – B-11	1.3.1.1. 5.3. Kap 13 Kap 14 23.3. 24.3. A.1.5. A.1.6. A.1.7. A.1.10. B.5.2.
Skydevåben under 12,7 mm	502 1201 A-2 – A-4	5.2. Kap 12 A.1.3.
Skydning	102 105	1.1.1.5. - 1.1.2.2. 1.1.4.
Skydning på skydebane	202 3101 3201-3215	2.3.1. 31.2.1. 32.1.- 32.4.10.
Skyttehul	1304 1409 3202 3212 3503	13.3.4. 14.4.1. 32.1.8. 32.3.1.3. 35.1.9.
Skytten	103 105 501 3211 3517	1.1.3. 1.1.4. 5.1.4. 32.2.11. 35.2.10.
Skytteskærm	1302 1407	13.2.2.1. - 13.2.2.9. 14.2.7.8. - 14.2.7.9.
Specialskydning	3601 - 3606	36.1. – 36.3.1.
Sprængladt ammunition	115 116	1.3.1. 1.3.1.2.

Stikord	Side	Punkt
	118 1301 1407 2304 C-16	1.4.2.3.1. 13.2. 14.2.7. 23.1.11.1. Till. C
Sprængning	104 118 801 802	1.1.3.7. 1.4.2.3.1. 8.1.1.3. 8.2.3.
Sprængningsleder	119 802 B-3	1.4.1.3. 8.2.4. B.4.2.
Standpladsflag	1502 2308 3203 3212 3504 3520 C-17 I-3	15.1.5. 23.3.3. 32.1.10. 32.3.1.5. 35.1.10. 35.4.1.5. Till. C I.3.1.1.4.
Standning af skydning	111 1206 2307 2404 3205 3208 3209 3210 3507 3514 3515 3516 3603	1.1.7.4.1. 12.3.2.5. 23.2.2.10. - 23.2.3.1. 24.2.3.1. 32.2.3.3. 32.2.5.3. 32.2.6.3. 32.2.9.9. 35.2.1.1. 35.2.4.2. - 35.2.4.3. 35.2.5. 35.2.8.7. 36.2.13.4.
Sygehjælpertaske	119 120 3205 C-17	1.4.3.1. 1.4.3.3. 32.2.3.3. Till. C

Stikord	Side	Punkt
Telefon	3209 3210 3515 3516	32.2.7. 32.2.9. 35.2.6. 35.2.8.
Tilrettelæggelse af skydning	102 113 116 303 401 602 3205 3512 I-2	1.1.2.6. 1.2. 1.3.4. 3.4.5. 4.2. 6.2.2.1. 32.2.3.3. 35.2.3.5. I.2.
Tobaksrygning	108	1.1.4.3.4.
Transport af ammunition	108 C-2	1.1.4.3.5. C.2.
Transport med skydevåben i eller på køretøjer	106 108 Z-5	1.1.4.1.4. 1.1.5. Z.5.
Udenlandske enheders skydning	301 - 304	3.1. – 3.5.6.
Udførelse af kast	1505 1507 1508	15.2.6. 15.3.4. 15.4.10.
Udkasterskærm	503 1203	5.2.1.9. 12.1.3.
Udlevering af ammunition	107 501 3206 3512 C-2	1.1.4.2.7. 5.1.1. 32.2.4.3. 35.2.3.5. C.2.
Udstillinger mv.	201 – 202	2.1 – 2.4.
Uheld	111 201 1104 C-18 E1 – E6	1.1.7. 2.2.2. 11.2.2. 11.3.3. C.18. E.1. – E.6.
Ulykker/uheldssted	112 117	1.1.7.4.1. 1.4.2.2.1.

Stikord	Side	Punkt
	118 119 120 F-5	1.4.2.2.2. 1.4.2.3.2. 1.4.6. F.4.1.
Underafdeling, enhedsskydning med	119	1.4.2.4.1.
Undervisningsammunition	107 202 C-1 – C-2 C-18	1.1.4.2.8. 2.2.2.4. C.1. – C.2. C.18.
Usædvanlige hændelser	111 113 C18 E-1 – E-6	1.1.7. 1.1.7.6. C.18. E.1. – E.6.
Vagttjeneste	105 109	1.1.3.8. 1.1.5.5.
Venteskærm	1504	15.2.
Vildskud	111 113 3205 3206 3208 3513 C-18 E-1 – E-6	1.1.7. 1.1.7.6. 32.2.3.4. 32.2.4.3. 32.2.5.4. 35.2.3.5.6. C.18. E.1. – E.6.
Værtsmyndighed	302 303 304	3.4.4.1. 3.4.4.3. 3.4.5. 3.5.6.
Ændring af ammunition	106	1.1.4.2.4.
Øjeblikkeligt fareområde	1204 C-4	12.2.1. 12.2.3. C.4.
Ørebeskyttere	104 1402	1.1.3.7. 14.1.7.
Øvelsesammunition	102 1301 1303 B-16 – B-17	1.1.2.3. 13.1.6. 13.3. B.5.4.

Stikord	Side	Punkt
	C-1	C1
Øvelseshåndgranat, kast med	505 509 1504 1506	5.4. 5.6. 15.2.3. 15.3.2.
Øvelsesvåben M/95	1402 1410 3202 3206 3503 3513	14.1.2.2. 14.1.7. 14.4.1.3. 14.6. 32.1.8. 32.2.4.3. 35.1.8.4. 35.1.9.1. 35.2.3.5.2.
Åben ild	108	1.1.4.3.4.

Blank

TILLÆG E

MELDING OG RAPPORTERING

E.1. FÆLLES BESTEMMELSER

E.1.1. Nærværende tillægsbestemmelser omhandler kun våben og ammunition optaget i tillæg A.

E.1.2. Enheder samt myndigheder har pligt til:

- at holde Værksted Danmark Vest/Forsvarets Materiel- og Indkøbsstyrelse samt Hærens Kamp- og Ildstøttecenter orienteret i forbindelse med indtrufne uheld og usædvanlige hændelser med våben og ammunition, og
- at holde Hærens Kamp- og Ildstøttecenter orienteret, såfremt der konstateres:
 - overtrædelse af sikkerhedsbestemmelser
 - at bestemmelserne ikke findes tilstrækkelige
 - vildskud, eller
 - at der opstår gentagne funktioneringsvanskeligheder m.v.

E.1.3. Meldingsskema. I forbindelse med indberetning om uheld eller usædvanlige hændelser skal der anvendes et meldingsskema. Et eksemplar af skemaet (fra HMAK MFB FAG-91-14/1, udgave 6 af 2005-03) er vist på side E-3 – E-6. Aktuel udgave af skemaet kan hentes elektronisk på Hærens Kamp- og Ildstøttecenters hjemmeside på intranettet under Skydesikkerhed "Rapport om uheld". Samme sted er der en kort beskrivelse af, hvorledes meldingen kan fremsendes via mail. En detaljeret vejledning i udfyldelse af skemaet fremgår af HMAK MFB FAG-91-14/1.

E.1.4. Meldingsblanket. I forbindelse med indberetning om vildskud eller skud i utide, hvor det ikke formodes, at der er sket skader på personel eller materiel, kan enheden i stedet fremsende melding (når, hvad, hvor, hvorledes, jeg/vi). Oplysninger om hvem meldingen skal sendes til via mail, fremgår af Hærens Kamp- og Ildstøttecenters hjemmeside på intranettet.

E.1.5. Meldingen erstatter i intet tilfælde de indberetninger og meldinger, som – alt efter hændelsens art – skal fremsendes af kom-

mandovejen, eller den efterforskning i øvrigt som evt. skal gennemføres med henblik på klarlæggelse af årsagssammenhæng eller ansvarsproblemer.

E.1.6. Meldingsvejen.

E.1.6.1. Myndigheder og enheder under Hærstaben fremsender jf. punkt E.1.3.

E.1.6.2. Myndigheder og enheder under andre kommandoer fremsender jf. punkt E.1.3. samt underretter respektive stabe.

(udfærdigende enhed)

(Dato)

Til
Forsvarsministeriets Materiel- og Indkøbsstyrelse
FMT-KTP-LOGOPS

Eft.: (anføres som cc i mailen:
Værnsfælles Forsvarskommando (fordeling til relevante stabe)
VFK-JOC-VO
Hjemmeværnskommandoen
Hærens Kamp- og Ildstøttecenter
Ingeniørregimentet
Egen niveau III

Emne:
Rapport om uheld og usædvanlig hændelse med skydevåben/ammunition/eksplosivstoffer.

Ref.:
a. FAG-91-14-01 (Forhold ved hændelser)
b. HRN 911-011 pkt. 1.1.7. (SIKKAV)
c. HRN 911-041 (SIKART)

Tillæg:

A.
B.
C.

Bilag:

1.
2.
3.

**EN KOPI AF DENNE RAPPORT
SKAL FØLGE UHELD SVÅBNET.
Uheldsvåben omlagres til
2240/0506**

1. a. Uheldstidspunkt (DTG): b. Uheldssted: (evt. koordinatangivelse)	c. Skytte/skadevolder (navn)
2.a. Skade på personel:	b. Skade på materiel:
3. Oplysninger om personelskade. a. Navn/e : b. Funktion : c. Lægebehandling : ☐ JA ☐ NEJ d. Indlæggelse : ☐ JA ☐ NEJ e. Beskrivelse af skaden :	
4. Oplysninger om materiel (våben). a. Materialenr. : b. Genstandsnavn :	

- c. Individnr./serienr.:
- d. Individnr./serienr. på piberør:
- e. Beskrivelse af skaden:

5. Oplysninger om ammunition.

- a. Materialenr.:
- b. Genstandsnavn:
- c. Ammunitionsparti (LOT-nr.):
- d. Beskrivelse af skaden:

6. Oplysninger om andre forhold på uheldstidspunktet.

- a. Vejret:
 - Vindretning (i forhold til skudretningen):
 - Temperatur (skønnet/målt): °C
- b. Belysning:
- c. Andet:
 - Ildstilling/mål:
 - Skydestilling: Skydemåde:
- d. Andre forhold:

7. Forklaring om hændelsesforløbet i forbindelse med skadens opståen (forklaring underskrives af ansvarlig skydeleder/sprængningsleder/øvelsesleder/chef og fortsættes evt. på bilag):

8. Skitse over uheldsstedet:
(Skal udfyldes ved personelskade).

9. Øvrige oplysninger: a. Melding til foresatte Egen foresatte ENH(Hvem): _____ DTG: _____ VFK (Hvem): _____ DTG: _____ FMI (Hvem): _____ DTG: _____ Auditør(Hvem): _____ DTG: _____ b. VMEK bistand (Hvem) _____ ☐JA ☐NEJ c. FMI Bistand(Hvem) _____ ☐JA ☐NEJ d. Vidner: (Hvem) _____ ☐JA ☐NEJ e. Andre oplysninger: 		
10. Fortegnelse over materiel/ammunition der er inddraget til nærmere undersøgelse. (Våben skal bringes til undersøgelse i den stand, hvori uheldet er opstået. Det må således ikke adskilles eller rengøres, men skal indpakkes, f.eks. i olievædet papir, klud el. lign., dog må bundstykke og skarp ammunition fjernes, så indsendelse kan foretages. Er adskillelse ikke mulig, fremsendes materiellet med kurerpost. Evt. fastklemte afskudte hylstre skal forblive i våbnet, og våbnet kontrolmåles, f.eks. med en viskestok gennem løbet som kontrol af, at ammunitionen er afskudt. Ved mistanke om suspect ammunition/ammunitionsdele inddrages rester (af kasse/æske til nærmere undersøgelse). Våben skal omlagres til 2240/0506.		
11. Påtegning: 		

TILLÆG F

MIDLERTIDIGE SKYDEBANEANLÆG

F.1. FÆLLES BESTEMMELSER

F.1.1. Almindeligt.

F.1.1.1. Bestemmelserne i dette tillæg er opdelt således:

- Punkt F.1.: Fælles bestemmelser.
- Punkt F.2.: Generelle sikkerhedsmæssige krav til midlertidige skydebaneanlæg.
- Punkt F.3.: Anmeldelse af skydning.
- Punkt F.4.: "Instruks for skydebaneanlæggets brug".
- Punkt F.5.: Dækningstykkelser.
- Punkt F.6.: Dækningsanlæg.

F.1.2. Et midlertidigt skydebaneanlæg skal være godkendt af den for skydningen ansvarlige chef. "Instruks for skydebaneanlæggets brug" udarbejdes af skydeleder, eller den som planlægger skydningen, og forelægger dette for den for skydningen ansvarlige chef, der godkender og underskriver instruksen. Består skydebaneanlægget af flere skydebaner, udarbejdes en instruks for hver bane. (I Hjemmeværnet skal "Instruks for skydning på midlertidigt skydebaneanlæg", med al anden ammunition end 9 mm FX og 7,62 mm Salonpatron M/75, være sikkerhedsmæssigt godkendt af chefen for et hjemmeværnsdistrikt eller tilsvarende). Instruksen skal være tilgængelig på standpladsen.

F.1.3. Begrebet midlertidig skydeplads anvendes i militært skydeter-ræn, militært øvelsesterræn eller i civilt terræn. Midlertidige skydepladser må ikke få permanent karakter.

F.1.4. På en midlertidig skydeplads i militært øvelsesterræn eller i civilt terræn må der ikke anvendes sprængladt ammunition og for kalibre over 10 mm kun salonammunition. Herfra dog undtaget skydning med 40 mm øvelsesammunition og 40 mm LL-ammunition.

På en midlertidig skydeplads i militært skydeterræn må der benyttes alle typer ammunition, jf. BB for skydeterrænet.

F.1.5. Den udfærdigede sikkerhedskalke skal også være underskrevet af den for skydningen ansvarlige chef.

F.2. GENERELLE SIKKERHEDSMÆSSIGE KRAV TIL MIDLERTIDIGE SKYDEBANEANLÆG

F.2.1. En midlertidig skydebane kan være:

- Ikke afspærringsfri
- afspærringsfri.

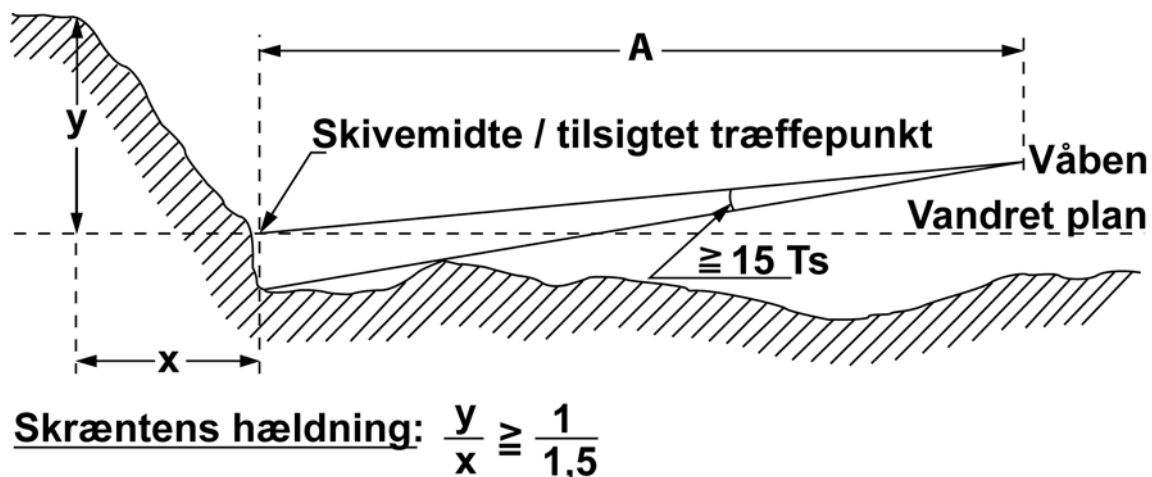
F.2.1.1. Ikke afspærringsfri, midlertidige skydebaner.

Banen har et fareområde, hvis størrelse bestemmes ud fra målretningen, standpladslinje og de våben og den ammunition, der anvendes under skydningen.

F.2.1.2. Afspærringsfri, midlertidig skydebane.

Følgende sikkerhedsmæssige krav skal være opfyldt:

- Det i terrænet værende naturlige kuglefang, f.eks. en skrænt, skal have en hældning på mindst 1: 1,5 (se fig. F-1).
- Baneplanet og skrænten umiddelbart bag skiverne skal være fri for sten og lign. hårde genstande.
- Skiverne skal opstilles så tæt ved skrænten som muligt og være hævet således, at en vinkel på mindst 15 TS (i lodret plan) mellem målretningen og retningen fra våbnets munding til skræntens fod er fri for hindringer. Se fig. F-1.
- Det tilsigtede træffepunkt må ikke ligge højere end våbnets munding.
- skræntens højde, målt fra det vandrette plan gennem det tilsigtede træffepunkt, skal, for de forskellige målafstande, være mindst som angivet i pkt. F.2.2.
- Kuglefanget (skrænten) skal have en sådan bredde, at det dækker sikkerhedsvinklen i hver side, regnet fra henholdsvis yderste venstre og højre målretning.

Skræntens højde (y): Se pkt. F.2.2.

Målafstand (A): Se pkt. F.2.2.

Figur F-1: Midlertidig skydebane, principskitse.

Anvendes eksempelvis en grusgrav, kan ovenanførte krav dog betragtes som opfyldt, såfremt såvel kuglefanget som grusgravens sider – inden for sikkerhedsvinklen til begge sider – opfylder de i pkt. F.2.2. angivne krav til skrænthøjde.

F.2.2. Mindstekrav til kuglefangets højde (skrænthøjde) for afspærringsfri, midlertidig skydebane, jf. pkt. F.2.1.2. (Se også skema næste side).

F.2.2.1. Kappeklædt gevær- og pistolammunition.

Målafstand (A) m	Skrænthøjde (y) m	Målafstand (A) m	Skrænthøjde (y) m
5	2,5	65	17,6
10	2,9	70	18,6
15	4,3	75	19,5
20	5,8	80	20,4
25	7,2	85	21,2
30	8,6	90	22,0
35	10,0	95	22,8
40	11,5	100	23,4
45	12,9	125	26,4
50	14,3	150	28,3
55	15,5	175	29,2
60	16,6	200	29,4

F.2.2.2. Salonammunition.

7,62 mm Salonpatron M/65 og M/75 samt 6,5 mm Salonpatron M/65		Anden salonammunition	
		Målafstand (A) m	Skrænthøjde (y) m
Målafstand (A) m	Skrænthøjde (y) m	5-10	2,5
5-20	2,5	15	2,9
25	3,0	20	3,9
30	3,6	25	4,9
35	4,2	30	5,9
40	4,8	35	6,8
45	5,3	40	7,8
50	5,9	45	8,8
55	6,4	50	9,7
60	7,0	75	14,5
65	7,6	100	19,4
		125	24,2

Måling af skrænthøjden (y) kan foretages fra den valgte standplads ved at måle vinklen mellem målets midte og skræntens top. Beregning af skrænthøjden (y) gennemføres herefter således:

$$\text{Skrænthøjden i m} = \frac{\text{Målafstand x antal TS til toppen}}{1000}$$

Eksempel på beregning:

Målafstanden måles til 30 m. Fra standpladsen måles vinklen mellem målets midte og skræntens top til 300 TS.

Skrænthøjden (y) beregnes til:

$$y = \frac{30 \times 300}{1000} = 9 \text{ m}$$

og skrænten er derfor anvendelig som dækning.

F.3. ANMELDELSE AF SKYDNING

F.3.1. Skydning på midlertidige skydebaner på militært øvelsesteræn forhandles med den militære myndighed.

Skydning på midlertidige skydebaner på civilt terræn forhandles med den civile tilsynsmyndighed, normalt den berørte kommune.

F.3.2. Midlertidige skydepladser med behov for afspærringsområde på land forhandles med berørte lodsejere, og for så vidt angår offentlige områder, veje m.v. med den berørte politimester.

F.3.3. Midlertidige skydepladser med behov for afspærringsområde på søen forhandles med Farvandsdirektoratet af hensyn til besejlingsforholdene. Der bør endvidere af hensyn til skydningens gnidningsløse gennemførelse optages forhandlinger med det berørte marinedistrikt og civile, specielt berørte fiskeriforeninger.

F.4. "INSTRUKS FOR SKYDEBANEANLÆGGETS BRUG"

F.4.1. "Instruks for skydebaneanlæggets brug" skal som minimum indeholde:

- beliggenhed
- standplads
- målopstilling med evt. skudgrænsemærker

- hvilke typer ammunition og våben, der må anvendes
- afspærings- og advarselsforanstaltninger
- hjælp ved ulykker
- fareområde
- datotidsgruppe for anvendelse
- underskrift af den for skydningen ansvarlige chef.

F.5. DÆKNINGSTYKKELSER

F.5.1. Dækningstykkelser, gældende for kappeklædt gevær- og maskingeværammunition af kaliber til og med 12,7 mm og kappeklædt pistolammunition af kaliber til og med 9 mm samt for salon- og visse typer øvelsesammunition, er angivet i efterfølgende oversigt.

F.5.1.1. Dækningstykkelserne er angivet ud fra største indtrængningsdybde + et tillæg, der normalt er 20 %.

F.5.1.2. For ikke slidstærke materialer gælder, at de ikke må anvendes, hvor intensiv beskydning kan forventes. Kombinationer af de to materielgrupper bør foretrækkes, f.eks. jord/beton eller træ/beton. Ved sådanne kombinationer kan dækningstykkelsen for det enkelte materiale reduceres med 25 %.

F.5.2. Oversigt over dækningstykkelser.

Materiale	Dækningstykkelser ¹⁾ (Angivet i centimeter)							
	84 mm ØGRPT M/85 ²⁾	12,7 mm AMM	Kappeklædt GV&MG AMM til og med 7,62 mm	Kappe- klædt P AMM til og med 9 mm	5,6 mm salon AMM	Anden salon AMM (plastproj.)	20 mm øvel- ses- patron M/64	40 mm
Jord	180	180	140	130	40		170	
Sand	180	150	120	80	35		135	
Ærtesten (8-16 mm)			15	10	8			
Nøddesten (16-31,5 mm)			15	10	8			
Singels (31,5-63 mm)			25	20	10			
Træ			175	40	20	10		
Stålblade (230 HB og derover)				1,0	0,6			
Stålblade (120-229 HB)				1,2	1,0	0,6		
Ikke slidstærke materialer								
Stålblade (230 HB og derover)		8	2,5					
Stålblade (120-229 HB)			3					
Beton 1:2:3 (stærk)		28	15	5	5			
Beton 1:4:8 (alm.)		36	20	10	5			

- 1) De her anførte dækningstykkelser skal anvendes ved etablering af dækningsanlæg, jf. tillæg F pkt. 6.4.1, De i HRN 515-001 "Feltbefæstningstjeneste" anviste dækningstykkelser må ikke benyttes i denne sammenhæng.
- 2) Efter endt skydning skal indslagshuller i dækningerne udfyldes.

F.6. DÆKNINGSANLÆG

F.6.1. Dækningsanlæg.

F.6.1.1. Til brug for markører m.fl. der skal opholde sig i fareområdet under skydning i skydeterræn, skal der etableres dækningsanlæg. Sådanne anlæg opbygges efter vejledning fra den forvaltende myndighed. Den forvaltende myndighed har ansvaret for, at dækningsanlæg er i forskriftsmæssig stand.

F.6.1.2. Dækningsanlæg skal være overdækkede samt anbragt og udformet jf. pkt. F.6.4.1.

F.6.1.3. Hvor målet er måloppstillinger i forbindelse med bemandede dækningsanlæg, skal der sikres mindst 15 m før dækningsanlægget, og afsikring må derefter tidligst finde sted, når dækningsanlægget er passeret.

F.6.2. Bestemmelser for markørformanden.

F.6.2.1. Markørformanden skal være en befalingsmand eller en egnet menig.

F.6.2.2. Markørformanden har kommandoen over markørholdet og er ansvarlig for, at de i "Instruks for markører" givne bestemmelser overholdes.

F.6.2.3. Straks ved ankomsten til dækningsanlægget skal markørformanden anbringe markørflaget ved dækningsanlægget, så det kan ses fra standpladsen. Flaget skal altid være placeret således, når ikke hele markørholdet opholder sig inden for dækningsrummet.

F.6.2.4. Markørformanden skal sikre sig:

- at det nødvendige materiel er til stede og fungerer
- at samtlige markører er til stede.

F.6.2.5. Markørformanden fjerner herefter markørflaget, går selv i dækning og melder pr. telefon, samtaleanlæg eller radio "Alt i dækning" med angivelse af dækningsanlæggets betegnelse.

F.6.2.6. Under skydningen skal markørholdet opholde sig i dækningsrummet, ingen må komme frem, før ordre hertil gives af skydelederen.

F.6.2.7. Ordren til at komme frem skal tilgå enten pr. telefon, samtaleanlæg, radio eller pr. ordonnans.

Modtages ordren via telefon, samtaleanlæg eller radio skal den gentages fra dækningen. Markørerne må ikke lade sig kalde frem ved råb, fløjtesignal el.lign.

F.6.2.8. Når markørformanden har bekræftet ordren til at komme frem, sikrer han sig, at alle skiver er lagt. Markørformanden holder derefter markørflaget op over dækningsanlægget.

F.6.2.9. Ønsker markørformanden skydningen standset, eksempelvis på grund af ulykkestilfælde, brand, fejl ved målopstillingen og lign., forholder han sig således:

- melder til skydelederen og lader om muligt alle skiver lægge
- afventer derefter nærmere ordre fra skydelederen, eller
- hvis signalmidlerne svigter, svinger markørformanden markørflaget over dækningsanlægget, indtil skydningen standses
- forbliver i dækning og afventer her nærmere ordre (pr. ordonnans) fra skydelederen.

F.6.3. Bestemmelser for markørholdet.

F.6.3.1. Markører.

F.6.3.2. Ved skydning mod målopstillinger, som betjenes fra dækningsanlæg (se tillæg F), udtages for hvert dækningsanlæg et markørhold. Markørholdet består af en formand og en eller flere markører.

F.6.3.3. Kan der undtagelsesvis, f.eks. pga. pladsforholdene kun være én markør i dækningsanlægget, er denne markørformand.

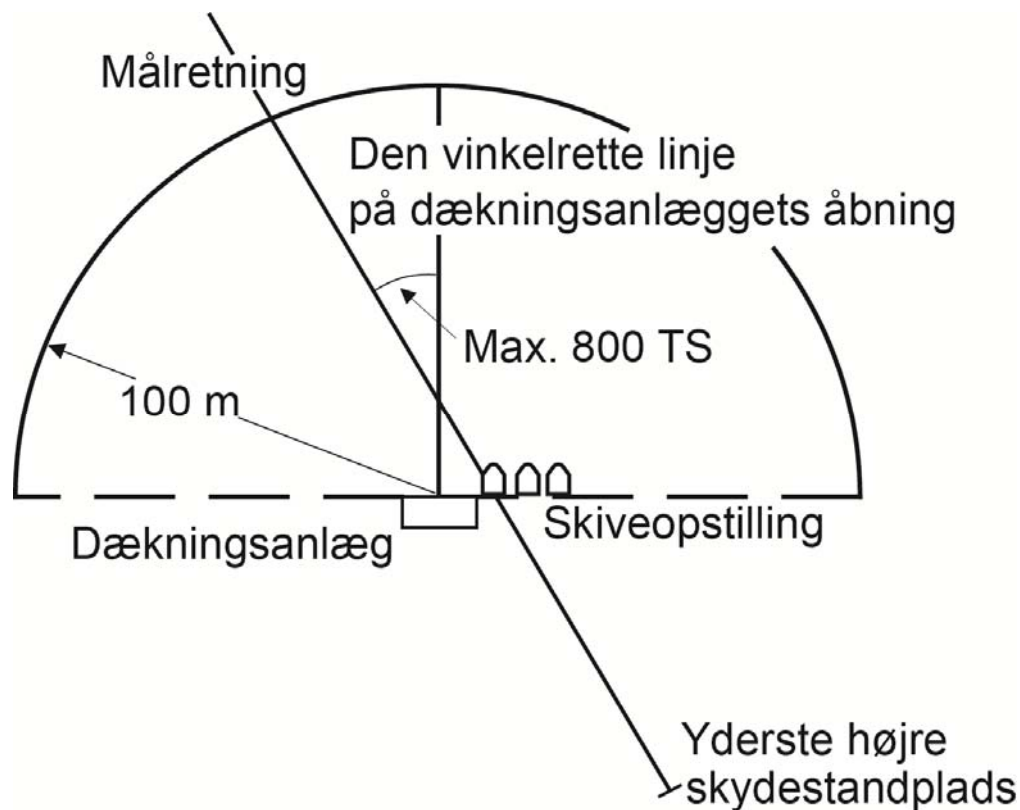
F.6.3.4. I hvert bemandede dækningsanlæg skal der være et markørflag og en telefon, samtaleanlæg eller radio samt en "Instruks for markører". I instruksen skal som minimum være anført de i punkt F.6.4.1. givne bestemmelser for markørholdet samt særlige bestemmelser, der er nødvendige af hensyn til lokale forhold.

F.6.3.5. Markørholdet skal instrueres ved dækningen.

F.6.3.6. Inden skydelederen giver markørholdet ordre til at komme frem, at beordre alle våben afladt og kontrolleret samt at skiverne er på halv eller lagt ned.

F.6.3.7. Hvis et markørflag holdes frem og bevæges foran skiveopstillingen, skal al skydningen standses, og der aflades samt kontrolleres.

F.6.4. Dækningsanlægsofbygning.

Figur F-2: Principskitse.

F.6.4.1. Dækningsanlæg skal være overdækkede samt anbragt og udformet således:

- at måltreningen højst afviger 800 TS fra den vinkelrette linje på dækningsanlæggets åbning, se figur F-2
- at det ved placeringen tilsikres, at der ikke inden for en halvcirkel, med centrum i dækningens åbning og radius på 100 meter, findes hårde genstande, der kan fremkalde rikochetter, så projektiler, projektildele og lign. kastes ind i dækningen. Se figur F-2
- at rummet i dækningsanlægget har en sådan størrelse, at markørerne kan forblive i fuld dækning under betjening af skivearrangement m.v.
- at betjeningsgreb for skiveholdere og lign. er placeret sådan, at de kan betjenes, når man opholder sig i dækningsrummet

- at skiveopstillinger anbringes, så det ikke medfører direkte beskydning af de anvendte dækningsanlæg
- at ved skydning mod hårde mål skal afstanden mellem mål og åbningen i bemandede dækningsanlæg være som anført i 31. kapitel, hvis dækningsanlægget ligger mellem mål og standplads
- at fra ethvert bemandede dækningsanlæg skal der være etableret signalforbindelse med skydelederen.

TILLÆG G

SKYDELEDERBEFØJELSER

G.1. FÆLLES BESTEMMELSER

G.1.1. Almindeligt.

G.1.1.1. Bestemmelserne i dette kapitel er opdelt således:

- Punkt G.1.: Fælles bestemmelser.
- Punkt G.2.: Skydelederbeføjelser, officerer.
- Punkt G.3.: Skydelederbeføjelser, sergentgruppen.
- Punkt G.4.: Sikkerhedsbeføjelser, konstabelgruppen

G.2. SKYDELEDERBEFØJELSER, OFFICERER

G.2.1. En officer kan, uanset grad ved gennemgangen af de i dette tillæg anførte kurser, hvis kurset er gennemført med tilfredsstillende resultat, være skydeleder således:

	Grad/kursus	Sikkerhedsbeføjelser
G.2.1.1.	PL+, der har gennemgået HKIC 122 (tidligere HKS 02) og HKIC 111 (tidligere HKS 08) defensivt modul.	Skydeleder ved: • instruktionsskydning med • håndskydevåben (84 mm DYKN) • 12,7 mm maskingevær • 7,62 mm og 12,7 mm maskingevær i felt- og vognaffutage • skydning på feltskydebaner indrettet til nærkampskydning • kast med håndgranat • kør/skyd baner
G.2.1.2.	PL+, der har gennemgået HKIC 123 (tidligere HKS 03) og HKIC 211 (tidli-	Skydeleder ved enhedsskydning.

	Grad/kursus	Sikkerhedsbeføjelser
	gere HKS 09) offensivt modul.	
G.2.1.3.	PL+, der har gennemført HKIC 522 (tidligere HKS 41), Faglærer kursus i udviklet skydeteknik.	Skydeleder, som kan: • have 10 skytter opladt fra ankomst til skydebanen og senest afladet inden skydebanen forlades igen. • Skytter må kun foretage våbenbetjening på skydelinjen, når de er nærmest målopsætningen. gennemføre skydninger med op til 5 skytter ad gangen; • i mørke dog kun op til 3 skytter ad gangen • ved skydning under gang op til 3 skytter ad gangen. forevise, de på HKIC 522 (tidligere HKS 41) lærte skydeteknikker under anvendelse af skarp ammunition. gennemføre skydeteknikkerne, under repetition af egne færdigheder, under observation af en "ikke" HKIC 522 (tidligere HKS 41) uddannet skydeleder eller sikkerhedsbefalingsmand.
G.2.1.4.	PL+, som har gennemgået Hærens Kamp- og Ildstøttecenters "Kampvognskommandørkursus" eller "Infanterikampkøretøjskommandørkursus". Såfremt førnævnte under dette kursus har gennemført uddan-	Skydeleder ved: • instruktionsskydning med instruktionsgevær til kampvognskanon på faste skydebaneanlæg • skydning med 76 mm granatkaster og 77 mm røgkaster. Skydeleder ved: skydning med pågældende indstiksvåben på faste skydepladser.

G.2.1.5.

Grad/kursus	Sikkerhedsbeføjelser
nelse på 12,7 mm indstiksvåben M/03 med tilfredsstillende resultat.	
OF, OGU ASPIR, som har gennemgået og bestået "Skydeinstruktørkursus Flyvevåbnet" eller gennemført opdateringskursus ved Flyvevåbnet.	DEL 1: Skydeleder ved instruktionsskydning med: • håndskydevåben • 12,7 mm maskingevær • 7,62 mm og 12,7 mm maskingevær i felt- og vognaffutage, brug af røg, lys- og signalmidler, (såfremt vedkommende er uddannet på disse) • kast med håndholdte granater • skydning på feltskydebaner indrettet til nærkampskydning. DEL 2: Skydeleder ved: enhedsskydninger op til gruppe- og sektionsstørrelse samt brug af ildmarkering og ildmarkeringsmateriel.

G.3. SKYDELEDERBEFØJELSER, SERGENTGRUPPEN

G.3.1. En befalingsmand af sergentgruppen kan, uanset grad ved gennemgangen af de i dette tillæg anførte kurser, hvis kurset er gennemført med tilfredsstillende resultat, være skydeleder således:

G.3.1.1.

Grad/kursus	Sikkerhedsbeføjelser
SSG og OS, der har gennemgået Skydelærerkursus DEL 1 før 1991:	Skydeleder ved: • instruktionsskydning med • håndskydevåben (84 mm DYKN) • 12,7 mm maskingevær, samt • 7,62 mm og 12,7 mm maskingevær i felt- og vognaffutage • skydning på feltskydebaner indrettet til handlebaneskydning • kast med håndgranat • enhedsskydning (gruppens kamp fra stilling i forbindelse med nærforsvar), hvori der ikke indgår 84 mm DYKN.
DEL 2:	Skydeleder ved: • instruktionsskydning med 84 mm DYKN • enhedsskydninger (med enheder af op til GRP/SEK-størrelse), hvori der kan indgå • 84 mm DYKN samt • lys-, røg- og signalmidler.

	Grad/kursus	Sikkerhedsbeføjelser
G.3.1.2.	CSG, SSG og OS, der efter 01 JAN 1991 og indtil 31 DEC 2005 har gennemgået skydelærerkursus.	Skydeleder ved: • instruktionsskydninger med • håndskydevåben • 12,7 mm maskingevær samt • 7,62 mm og 12,7 mm MG i felt- og vognaffutage • skydning på feltskydebaner indrettet til handlebaneskydning • kast med håndgranat • ENH-skydninger med op til GRP/SEK-størrelse, herunder ildmarkering og brug af ildmarkeringsmateriel samt lys-, røg- og signalmidler.
G.3.1.3.	CSG, SSG, og OS, der har gennemført videreuddannelses-trin I for mellemledere (Kamptropperne - KA) (Artilleriet - ART) (Forsyningstropperne - FSTR) (Telegrastropperne - TGTR) (VUT I/ML KA, ART, IG, FSTR eller TGTR) og herunder har bestået faget skydelederuddannelse.	Skydeleder ved: • instruktionsskydning med • håndskydevåben • 12,7 mm MG mod jordmål • 7,62 mm og 12,7 mm maskingevær i felt- og vognaffutage • skydning på feltskydebaner indrettet til handlebaneskydning • kast med håndgranat • ENH-skydning med op til GRP/SEK-størrelse, herunder ildmarkering og brug af ildmarkeringsmateriel samt lys-, røg og signalmidler, hvis han er uddannet på disse.

	Grad/kursus	Sikkerhedsbeføjelser
G.3.1.4.	CSG, SSG og OS, der har gennemgået Kursus i Kampuddannelse (skytteuddannelse) for instruktører, eller Kursus til generel videreuddannelse af stampersonelgruppen (Oversergentkursus). Såfremt førnævnte på kursus har gennemført uddannelsen på pågældende våben med tilfredsstillende resultat.	Skydeleder ved: • instruktionsskydning med håndskydevåben på kort- og langdistancebaner • feltskydebaner og feltskydebaner indrettet til handlebaneskydning • kast med håndgranat. Skydeleder ved: • instruktionsskydning med 12,7 mm maskingevær mod jordmål • instruktionsskydning A og B med 84 mm DYKN og 84 mm PVV M/95.
G.3.1.5.	CSG, SSG og OS, der har gennemført HKS 206, Infanterifaglærerkursus, skytteuddannelse.	Skydeleder ved: • demonstration af dækningstykelser ved skydning med håndskydevåben mod følgende materialer: • stålplader • miljøklargjorte bilvrug • træ • sandsække • jord/sand • græstørv • aviser.
G.3.1.6.	CSG, SSG og OS, der har gennemført HKIC 522 (tidligere HKS 41), Faglærer kursus i udvidet skydeteknik.	Skydeleder, som kan: • have 10 skytter opladt fra ankomst til skydebanen og senest afladt inden skydebanen forlades igen. • Skytter må kun foretage

Grad/kursus	Sikkerhedsbeføjelser
	våbenbetjening på skydelinjen, når de er nærmest målopsætningen. • gennemføre skydninger med op til 5 skytter ad gangen; • i mørke dog kun op til 3 skytter ad gangen • ved skydning under gang op til 3 skytter ad gangen. • forevise, de på HKIC 522 (tidligere HKS 41) lærte, skydeteknikker under anvendelse af skarp ammunition, • gennemføre skydeteknikkerne, under repetition af egne færdigheder, under observation af en "ikke" HKIC 522 (tidligere HKS 41) uddannet skydeleder eller sikkerhedsbefalingsmand.
G.3.1.7. CSG-R, SSG-R og OS-R, der har gennemført brevskolemodul og tilstedeværelsesmodul (VUT I/ML-R).	Skydeleder ved: • instruktionsskydning med håndskydevåben og 12,7 mm maskingevær • kast med håndgranat.
G.3.1.8. CSG, SSG og OS, som har gennemgået Hærens Kamp- og Ildstøttecenters "Kampvognskommandørkursus, eller Infanteri Kampkøretøjskommandørkursus".	Skydeleder ved: • instruktionsskydning med instruktionsgevær til kampvognskanon på faste skydebaneanlæg • skydning med 76 mm granatkaster og 77 mm røgkaster.

	Grad/kursus	Sikkerhedsbeføjelser
	Såfremt førnævnte under dette kursus har gennemført uddannelse på 12,7 mm indstiksvåben M/03 med tilfredsstillende resultat.	Skydeleder ved: • Skydning med pågældende indstiksvåben på faste skydepladser.
G.3.1.9.	CSG, SSG og OS, som har gennemført HKS 162 "Skydeinstruktørkursus, Kampvogn".	Skydeleder ved: • instruktionsskydning og enhedsskydning med op til delingsstørrelse med samtlige våben på den pågældende kampvognstype.
G.3.1.10.	CSG og SSG, der har gennemført HKIC 441 (tidligere HKS 32) "Skydeinstruktørkursus, Leopard 2 A5 og Infanterikampkøretøj".	Skydeleder ved: • instruktionsskydning og enhedsskydning med KVG, IKK og INF enheder af UAFD størrelse.
G.3.1.11.	CSG, SSG og OS, som har gennemgået Hærens Kamp- og Ildstøttecenters kursus for et panserværnsvåben og herudover har gennemgået et af de i punkt G.3.1.1., G.3.1.2., G.3.1.3. eller G.3.1.4. nævnte kurser.	Skydeleder ved: • instruktionsskydning med instruktionsvåben/øvelsesvåben til 84 mm DYKN og 84 mm PVV M/95.
G.3.1.12.	CSG, SSG, OS og SG med mere end 1 års tjeneste i Sø-	Skydeleder ved: • instruktionsskydning med håndskydevåben på kort- og

	Grad/kursus	Sikkerhedsbeføjelser
	værnet, som har gennemgået "Delingsfører 2 kursus" eller "Skydeleder, Håndvåben" (kursuskode SGS 37) med udtalelsen "Tilfredsstillende".	langdistanceskydebaner, • feltskydebaner og feltskydebaner indrettet til nærkampskydning (med én fremrykkevej) • kast med håndgranat
G.3.1.13.	CSG, SSG, OS og SG med mere end et års tjeneste som sergent i Søværnet, som har gennemført "SSG 821, Skydeleder håndvåben", med udtalelsen "Tilfredsstillende".	Skydeleder ved: • instruktionsskydning med håndskydevåben af kaliber til og med 10 mm på kort- og langdistanceskydebaner • feltskydebaner og feltskydebaner indrettet til nærkampskydning (med én fremrykkevej) • kast med håndgranat
G.3.1.14.	SSG og OS, som under tjeneste ved Hjemmeværnet har erhvervet beføjelser som skydelærer/skydeleder i HJV.	Skydeleder ved: • skydninger som beskrevet i punkt G.3.1.3., i den udstrækning de nævnte våben er omfattet af de i hjemmeværnet gennemførte kurser.
G.3.1.15.	CSG, SSG, OS og SG med mere end 1 års tjeneste i Flyvevåbnet, som har gennemgået "Delingsførerkursus, DEL 1" eller "Skydeinstruktørkursus (FLV), Skydeleder, håndvåben" med udtalelsen "Tilfredsstillende".	Skydeleder ved: • instruktionsskydning med håndskydevåben af kaliber til og med 10 mm på kort- og langdistanceskydebaner, feltskydebaner og feltskydebaner indrettet til nærkampskydning (med én fremrykkevej) • kast med håndgranat • enhedsskydning på stedet med op til GRP-størrelse.

	Grad/kursus	Sikkerhedsbeføjelser
G.3.1.16.	CSG, SSG og OS, der før 2011 har gennemført HKIC 444 (tidligere HKS 46) OHW Faglærerkursus (Q 2511586).	Skydeleder ved: • instruktionsskydning med op til tre stabiliserede våbenstationer (OHW) med 12,7 mm TMG og 76 mm røgstaster.
G.3.1.17.	CSG, SSG og OS, der har gennemført HKIC 444 (tidligere HKS 46) STAVS skydelærerkursus (Q 2850102).	Skydeleder ved: • instruktionsskydning og enhedsskydning med op til delingsstørrelse (+) med samtlige våben på stabiliseret våbenstation (STAVS).
G.3.1.18.	CSG, SSG, OS og SG tjenestegørende i Søværnets Militærpoliti, som er uddannet skydeleder i håndvåben, og som har gennemført SSG 806.	Skydeleder ved: • grundlæggende Bordinguddannelse.
G.3.1.19.	CSG, SSG, OS og SG med mere end 2 års tjeneste i Flyvevåbnet, eller gennemført opdateringskursus til skydeinstruktør del 2 ved Flyvevåbnet.	DEL 1: Skydeleder ved instruktionsskydning med: • håndskydevåben • 12,7 mm maskingevær • 7,62 mm og 12,7 mm maskingevær i felt- og vognaffutage, brug af røg, lys- og signalmidler, (såfremt vedkommende er uddannet på disse) • kast med håndholdte granater • skydning på feltskydebaner indrettet til nærkampskydning.

G.3.1.20.

Grad/kursus	Sikkerhedsbeføjelser
	DEL 2: Skydeleder ved: • enhedsskydninger op til gruppe- og sektionsstørrelse samt brug af ildmarkering og ildmarkeringsmateriel.
CSG, SSG og OS, der har gennemført HKIC 421 infanterilærerkursus. Gældende fra 01-01-2015	Skydeleder ved: • enhedsskydning med organisatoriske infanteri-/opklaringsenheder med organisatorisk materiel op til delingsstørrelse.

G.4. BEFØJELSER FOR KONSTABELGRUPPEN

G.4.1. En korporal eller overkonstabel af 1. grad kan ved gennemgangen af det i dette tillæg anførte kursus, hvis kurset er gennemført med tilfredsstillende resultat, være sikkerhedsassistent således:

Grad/kursus	Sikkerhedsbeføjelser
KP eller OKS-I, der har gennemført HKIC 761 sikkerhedsassistentkursus (Q 02273124).	Sikkerhedsassistent ved: • instruktionsskydning med håndskydevåben op til 10 mm på: • langdistanceskydebaner • kortdistanceskydebaner • feltskydebaner/feltskydebaner indrettet til reaktionsskydning • skydebaner for instruktions- og øvelsesvåben, herunder miniaturrepansermålsbaner og instruktionsskydebaner for salonammunition. • forestår ladning og afladning i forbindelse med vagttjeneste, der udføres med skarpladte våben.
KP eller OKS-I, der har gennemført HKIC 761 sikkerhedsassistentkursus (Q 02273124), samt har 1½ års erfaring som sikkerhedsassistent.	Sikkerhedsassistent ved: • enhedsskydning med våben op til 10 mm på en stationær skydning.

TILLÆG H

SKYDESIKKERHEDSMÆSSIGE BEFØJELSER FOR PERSONEL I HJEMMEVÆRNET

H.1. FÆLLES BESTEMMELSER

H.1.1. Almindeligt.

H.1.1.1. Bestemmelserne i dette kapitel er opdelt således:

- Punkt H.1.: Fælles bestemmelser.
- Punkt H.2.: Skydesikkerhedsmæssige beføjelser for personel i Hjemmeværnet.

H.1.1.2. Beføjelserne er afhængige af den uddannelse, den pågældende har modtaget i sit uddannelsesforløb. Dette betyder, at man pr. automatik **ikke** har alle beskrevne beføjelser, men er afhængig af hvilken uddannelse, man har deltaget i.

H.1.1.3. Hjemmeværnsskolen opbevarer kursusbeskrivelser/indhold for alle sikkerhedsmæssige kurser fra og med 1989 og kan støtte i tvivlsspørgsmål vedr. kompetence.

H.1.1.4. Såfremt personel har erhvervet og bibeholdt andre beføjelser end beskrevet i punkt H.2., skal der rettes henvendelse til Hjemmeværnsskolen vedrørende dette.

H.2. SKYDESIKKERHEDSMÆSSIGE BEFØJELSER FOR PERSONEL I HJEMMEVÆRNET

H.2.1. Ansat militært personel ved Hjemmeværnet må virke som skydeleder i henhold til godkendte beføjelser ved værnene eller Hjemmeværnet.

H.2.2. Frivilligt personel kan i en 4-års periode, efter bestået kursus eller opdateringsuddannelse lede skydning således:

	Grad/kursus	Sikkerhedsbeføjelser
H.2.2.1.	Personel, der har gennemført Hjemmeværnets sikkerhedsbefalingsmandsuddannelse eller tilsvarende i værneene.	Sikkerhedsbefalingsmand ved instruktions- og enhedsskydninger.
H.2.2.2.	Personel der har modtaget uddannelse som banekommandør eller har fungeret som sikkerhedsbefalingsmand med tilfredsstillende resultat i 4 år.	Banekommandør ved instruktionsskydninger på skydebaneanlæg.
H.2.2.3.	Personel med skydelederkursus 1 eller tilsvarende fra værneene.	Skydeleder ved instruktionskydninger. Sikkerhedskoordinator ved skydning.
H.2.2.4.	Personel med skydelederkursus 2 eller tilsvarende fra værneene.	Skydeleder ved: • instruktionsskydninger på skydebaneanlæg og • enhedsskydninger med op til en gruppe. Sikkerhedskoordinator ved skydning.

	Grad/kursus	Sikkerhedsbeføjelser
H.2.2.5.	Personel med skydelederkursus 3 eller videregående skydelærerkursus.	Skydeleder ved: • instruktionsskydninger på skydebaneanlæg og • enhedsskydninger med deling eller større enheder. Sikkerhedskoordinator ved skydning.
H.2.2.6.	Personel, der overføres fra værnene.	Skydninger i henhold til modtaget uddannelse i værnene, efter gennemført opdateringsuddannelse.
H.2.2.7.	Personel, der har gennemført uddannelse i ildmarkering.	Ildmarkering, der indgår i skydninger, og brug af ildmarkeringsmateriel samt røg-, lys- og signalammuniton, hvis pgl er uddannet på disse.
H.2.2.8.	Personel, der indtil 01 JAN 2010, i politiet har modtaget uddannelse som skydeleder og har status som aktiv skydeleder.	Skydeleder ved instruktions-skydninger. Sikkerhedskoordinator ved skydning.

H.2.3. Hvis en person ikke har gennemført opdateringsuddannelsen inden for tidsfristen, mistes beføjelserne, og der rettes henvendelse til Hjemmeværnsskolen vedrørende fornyelse.

Blank

TILLÆG I

Ikke benyttet

Blank

TILLÆG J

BENÆVNELSER OG ANSVAR I RELATION TIL SKYDEUDDANNELSESFACILITETER I FORSVARET

I relation til benævnelser af faciliteterne og tilhørende ansvar, da skal der fortsat anvendes de i SIKKAV, tillæg C anførte definitioner m.v. i relation til faciliteterne i skydeterræner med følgende tilføjelser:

FACILITET/TYPE	FORMÅL	ANSVAR/UDVIKLING/GODKENDELSE	ANSVAR/VEDLIGEHOOLD - GRUNDLAG	ANSVAR/UDFØRELSE – og ANVENDELSE	ANSVAR/VEDLIGEHOOLD - FACILITET
Permanente/faste enhedsskydninger ¹	En skydebane, der er anlagt med henblik på at give ENH mulighed for at gennemføre ENHUDD med skarp ammunition for, under så realistiske forhold som muligt, at vurdere den pågældende ENH uddannelsesniveau. (Fra GRP/SEK til DEL – niveau)	HKIC/AG ENHISKY – på baggrund af bidrag fra HKIC ressort i henhold til BBU-krav, vilkår og kompetencer, operativ struktur hhv. brugerside. HKIC udvikler og godkender uddannelsesvejledning med tilhørende sikkerhedsmæssige grundlag (sikkerhedsinstruks og kalke) for de i grundlaget indeholdte våben/ammunitionstyper.	HKIC/AG ENHISKY - på baggrund af HKIC egne bidrag, operativ struktur hhv. brugerside – herunder FES/KCDK.	Den for skydningen ansvarlige chef. Vælger den for skydningen ansvarlige chef at tilpasse en af de type skydninger i forhold til ENH uddannelsesniveau, ændrer dette ikke på facilitetens status.	FES/KCDK (Underskrift af sikkerhedsinstruktionen)
Midlertidig etableret instruktions- og enhedsskydning (også i et skydeterræn)	En skydebane, der oprettes af uddannende ENH, med henblik på at give ENH mulighed for at gennemføre ENHUDD med skarp ammunition for, under så realistiske forhold som muligt, at vurdere den pågældende ENH uddannelsesniveau.	Den for skydningen ansvarlige chef	Den for skydningen ansvarlige chef	Den for skydningen ansvarlige chef	Ej relevant
Skydninger/funktionsvåben samt reaktions-/handlebaner for enkeltmand	Skydebane indrettet med henblik på gennemførelse af skydninger med de ved kamptropperne kendte og i SIKKAV optagne enkeltvåben og tilhørende ammunitionstyper, med henblik på gennemførelse af afsluttende og vedligeholdende funktionsuddannelse. Eksempelvis. LMG, DYKN, GRK, HGR eller tilsvarende.	HKIC/AG ENHISKY – på baggrund af bidrag fra HKIC ressort i henhold til BBU-krav, vilkår og kompetencer, operativ struktur hhv. brugerside. HKIC udvikler og godkender uddannelsesvejledning med tilhørende sikkerhedsmæssige grundlag (sikkerhedsinstruks og kalke) for de i grundlaget indeholdte våben/ammunitionstyper.	HKIC/AG ENHISKY - på baggrund af HKIC egne bidrag – delvis operativ struktur hhv. brugerside – herunder FES/KCDK.	Den for skydningen ansvarlige chef	FES/KCDK (Underskrift af sikkerhedsinstruktionen)
Gruppe- og/eller holdinstruktions- og enhedsskydninger/-handlebaner	Skydebane indrettet med henblik på gennemførelse af programmerede skydninger (SF-skydninger - f. eks. HBU instruktions-skydning, skydninger på enkeltvåben i øvrigt)	HKIC/AG ENHISKY – på baggrund af bidrag fra HKIC ressort i henhold til BBU-krav, vilkår og kompetencer, operativ struktur hhv. brugerside. HKIC udvikler og godkender uddannelsesvejledning med tilhørende sikkerhedsmæssige grundlag (sikkerhedsinstruks og kalke) for de i grundlaget indeholdte våben/ammunitionstyper.	HKIC/AG ENHISKY- på baggrund af ændringer til uddannelseskrav, våben- eller ammunitionstyper.	Den for skydningen ansvarlige chef	FES/KCDK (Underskrift af sikkerhedsinstruktionen)

Faste afspærringsfri skydebaner behandles ikke, da ansvaret for disse faciliteter beror ved Skydebaneinspektoratet (sikkerhed) f.s.v.a. instruktioner for respektive anlæg, og da etablering, vedligehold m.m. udføres i samarbejde med og af FES på baggrund af nærmere og særlige udgivne instrukser herfor. Banen er godkendt af SKBI. Godkendelsen fremgår af ” Instruks for skydebaneanlæggets brug (faste anlæg)”

Midlertidige Skydebaneanlæg behandles heller ikke yderligere. Midlertidigt anlæg (faciliteter der ikke er godkendt af HKIC herunder SKBI) kan anlægges i/uden for forsvarets skyde- og øvelsesterræner. Her skydes der på baggrund af den for skydningen ansvarlige CH godkendte sikkerhedsinstruks jf. SIKKAV tillæg F.

I relation til det faglige og sikkerhedsmæssige ansvar for skydningens gennemførelse, da tages det fortsat for givet

- at ansvaret for den overordnede sikkerhed i et skydeterræn beror ved FES og deres MA ved skydeterrænerne
- at det fortsat (i henhold til SIKKAV) i udførelsen er den for skydningen ansvarlige chefs ansvar, at de af ENH udviklede sikkerhedselementer overholdes.

¹ Tidligere undertiden benævnt ”Tilbudsskydninger” og ”Standard enhedsskydninger”.

Blank

TILLÆG Z

SIKKERHEDSBEKENDTGØRELSE

Z.1. ADVARSLER, MIDLERTIDIGE SKYDEFORBUD OG SIKKERHEDSBEKENDTGØRELSE

Z.1.1. I de foregående kapitler findes ingen særlige henvisninger til tillæg Z. Man kan således alene kontrollere, om der findes midlertidige forbud eller restriktioner på et givet område ved at gennemse oversigten over sikkerhedsbekendtgørelser. Omfanget af det enkelte forbud læses i sikkerhedsbekendtgørelsen (den gule side).

Z.1.2. Midlertidige skydeforbud og andre generelle restriktioner udstedes almindeligvis af niveau I eller niveau II myndigheder og som oftest i form af et signal.

Z.1.3. Ved modtagelse af et sådant signal påhviler det chefen for niveau III myndigheden at tilsikre, at indholdet af forbud m.v. straks bliver bekendtgjort for rette vedkommende og mangfoldiggjort til ihæندهavere af SIKKAV.

Z.1.4. Ihæندهaveren af SIKKAV indsætter straks en kopi af signalet, der omhandler forbuddet – bagerst i sikkerhedsbekendtgørelserne. Ophæves forbuddet fjernes den/de indsatte sider.

Z.1.5. Det påhviler den for skydningen ansvarlige chef at sikre, at der ikke anvendes ammunition, som er på FMI liste over spærret ammunition. For Hjemmeværnets vedkommende er det Udleverende Depot, der kontrollerer.

<http://fish.msp.forsvaret.fiin.dk/FSV/videnom/materiel/Materielsikkerhed/V%c3%a5bensikkerhed/Sider/VFVaabensik.aspx>

Z.1.6. Hærens Kamp- og Ildstøttecenter udfærdiger – på baggrund af signalet og efter forhandling med Hærstaben vedrørende de uddannelses- og administrative konsekvenser – en sikkerhedsbekendtgørelse, der fordeles som en rettelse til SIKKAV.

Z.1.7. Det påhviler den publikationsforvaltende myndighed at tilsikre, at de eksemplarer af SIKKAV, som udlånes, er opdateret m.h.t. rettelser og at midlertidige forbud m.m. er indsat i reglementet.

Z.2. OVERSIGT OVER SIKKERHEDSBEKENDTGØRELSE

Z.2.1. Sikkerhedsbekendtgørelser er indsat/indsættes i nummerfølge i henhold til nedenstående oversigt.

Z.2.2. Oversigt over sikkerhedsbekendtgørelser:

Nr.	Våben/ammunition samt bekendtgørelsens art	Indført ved ref.	Ophævet ved ref.
1.	7,62 mm maskingevær M/62. Anvendelse af let maskingevær • begrænsninger.	FKO sig. nr. H 646.611/ HSTU 1 8622 af 23 NOV 1988.	Mail fra FMT- PLK-VB10. Fjernet fra afsnit og lagt i arkiv
2.	Indskrænkning i anvendelse af 7,62 mm SKPT.	HKS skr. I 308 – 1869 af 09 NOV 1994.	
3.	Håndgranat M/54 og Røghåndgranat (fosfor) M/57.	HTT skr. TSY1. 641.3121/ 24643 af 27 NOV 1997. HMAK signal TTJ MAT. 641.3111/ IPT2-3235 af 070836Z JUN 2001. HMAK signal TTJ MAT. 641.3111/ IPT2-3842 af 041256Z JUL 01.	
4.	Anvendelse af midlertidigt 5,56 ammunition.	HMAK skr. MAT. 641.3111/IPT2-3239 af 6. august 2004.	
5.	Anvendelsesforbud af Alarmblus M/62.	HMAK skr. IPT 641.322 0600297-1 af 2006-02-14.	
6.	Begrænsning i anvendelse af 5,56 mm SKPT M/05.	FMT skr. TDEA 640.2008/003489- 46830 af 2008-12- 02.	

Nr.	Våben/ammunition samt bekendtgørelsens art	Indført ved ref.	Ophævet ved ref.
7.	Restriktion i forbindelse med skydning med 7,62 mm AMM til LMG/MG3A1/KVG.	Mail fra FMT-C-TDEA12 til HKS-FS01 25 FEB 2010 + FMT signal 2013/000929-452394 af 2013-02-07.	
8.	Ændring af anvendelse af 40 MM Lysraket M/05, GUL (1370-20-0006975).	FMT signal TTJ 2009/004694-147750 af 011343Z MAR 10.	
9.	Anvendelsesforbud for visse typer af 76 mm røggranatkastere.	FMT signal 2012/000837-340705 af 2012-02-10.	
10.	Anvendelsesforbud for Håndgranat M/54 ældre end 10 år.	FMT signal 2012/000837-349263 af 2012-03-09.	
11.	Skærpelse af bæring af høreværn ved skydning med mortar.	DAR skr. 2011/000386 – 517325 af 2012-03-12.	
12.	Anvendelsesforbud for Håndgranat M/54.	FMT signal 2013/000929-525385 af 2013-10-02.	
13.	Anvendelsesforbud for Øvelsespatron M/54.	FMT signal 2013/000929-525505 af 2013-10-02.	
14.	Anvendelsesforbud for Alarmmine M/87.	FMT signal 2013/000929-525470.	

Sikkerhedsbekendtgørelse nr. 2		Side 1 af 1 side
Til	Ihændehaven af HRN 911-011 Sikkerhedsbestemmelser for skydning med kamptroppers våben (fredstid).	
Emne:	Indskrænkning i anvendelse af 7,62 mm SKPT.	
Ref.:	a. HKS skr. I 308 – 1869 af 09 NOV 1994. b. HMAK sig. SMA3.230.8/11201 af 01 NOV 1994.	
Tekst:	På given foranledning gøres hermed opmærksom på, at anvendelse af 7,62 mm SKPT M/48, M/62 og M/75 samt LSPT M/57 og M/62 under skydning, hvori der indgår personel under bevægelse, er forbudt .	

Blank

Sikkerhedsbekendtgørelse nr. 3		Side 1 af 1 side
Til	Ihændehaven af HRN 911-011 Sikkerhedsbestemmelser for skydning med kamptroppernes våben (fredstid).	
Emne:	Håndgranat M/54 og Røghåndgranat (fosfor) M/57.	
Ref.:	HTT skr. TSY1. 641.3121/24643 af 27 NOV 1997. HMAK signal TTJ MAT. 641.3111/IPT2-3235 af 070836Z JUN 2001. HMAK signal TTJ MAT. 641.3111/IPT2-3842 af 041256Z JUL 01. HMAK skr. MAT.641.3111/IPT2-3774 af 04 JUL 2002.	
Tekst:	a. Al skydning med røghåndgranat (fosfor) M/57 i 55mm granatbælter M/53 PA forbydes indtil videre. b. Kast med røghåndgranat (fosfor) M/57 må kun udføres med granater af partier 501-AMA-92 eller senere, monteret med Tændmekanisme M/54/57, skarp, mærket med grøn farve på ca. 2/3 af sikringsgrebet. c. Kast med Håndgranat M/54 af LOT 01-AMA-87, LOT 02-AMA-87, LOT 03-AMA-87, LOT 04-AMA-87, LOT 01-AMA-88, LOT 02-AMA-88, LOT 03-AMA-88, LOT 04-AMA-88 og LOT 05-AMA-88 og LOT 02-AMA-97 forbydes indtil videre. For øvrige LOT gælder: Kast med Håndgranat M/54 må kun udføres med håndgranater, monteret med Tændmekanisme M/54, skarp, mærket med grøn farve på ca. 2/3 af sikringsgrebet. d. Adskillelse og samling af Tændmekanisme M/54, skarp og M/54/57, skarp er forbudt. e. Tændmekanisme M/54, skarp må kun anvendes til Håndgranat M/54. f. Tændmekanisme M/54/57, skarp må kun anvendes til Røghåndgranat (fosfor) M/57.	

Blank

Sikkerhedsbekendtgørelse nr. 4		Side 1 af 1 side
Til	Ihæندهaveren af HRN 911-011 Sikkerhedsbestemmelser for skydning med kamptroppers våben (fredstid).	
Emne:	Anvendelse af midlertidigt 5,56 mm ammunition.	
Ref.:	HMAK skr. MAT.641.3111/IPT2-3239 af 2004-08-06.	
Tekst:	Nedennævnte 5,56 mm ammunition må midlertidigt anvendes til 5,56 mm våben, som er optaget i nærværende reglement, når efterfølgende overholdes: 5,56 mm skarppatron M/01 (SKPT M/01). LOT-nr. 01-AMA-04 og 02-AMA-04 må kun anvendes på faste langdistanceskydebaner. 5,56 mm øvelsesskarppatron M/04 (ØSKPT M/04). Må kun anvendes i fredstid. For begge ammunitionstyper er følgende sikkerhedselementer gældende: S(a): 3500 m S(b): 2700 m V/TS: 375 TS H/m: 200 m (skydning mod jordmål) H/m: 2500 m (skydning mod luftmål) Det indskræpes herved, at enhederne skal sikre sig, at de enkelte ammunitionstyper holdes adskilt, jf. nærværende reglement kap. 1 pkt. 1.1.4.2.6. og 1.1.4.2.7. Ligeledes indskræpes det, at retningslinjerne for vedligeholdelse, jf. HRN 111-001 GV M/95 og K M/96 tillæg A, specielt skal opmærksomheden henledes på pkt. A.4.2.2. "Vedligeholdelse før skydning", overholdes.	

Blank

Sikkerhedsbekendtgørelse nr. 5		Side 1 af 1 side
Til	Ihændehaven af HRN 911-011 Sikkerhedsbestemmelser for skydning med kamptroppers våben (fredstid).	
Emne:	Anvendelsesforbud af Alarmblus M/62.	
Ref.:	HMAK skr. IPT 641.322 0600297-1 af 2006-02-14.	
Tekst:	Anvendelse af Alarmblus M/62 er forbudt på grund af tryk i legemet, hvilket kan forårsage en mindre sprængning. Årsagen er alderen. Alarmblus M/62 erstattes af Alarmblus M/01.	

Blank

Sikkerhedsbekendtgørelse nr. 6		Side 1 af 1 side
Til	Ihændehaven af HRN 911-011 Sikkerhedsbestemmelser for skydning med kamptroppers våben (fredstid).	
Emne:	Begrænsning i anvendelse af 5,56 mm SKPT M/05.	
Ref.:	FMT skr. TDEA 640.2008/003489-46830 af 2008-12-02.	
Tekst:	Al skydning med 5,56 mm skarppatron M/05 med nedenstående LOT: • 01-AMA-07 • 04-AMA-08 forbydes indtil videre.	

Blank

Sikkerhedsbekendtgørelse nr. 7		Side 1 af 1 side
Til	Ihændehaven af HRN 911-011 Sikkerhedsbestemmelser for skydning med kamptroppernes våben (fredstid).	
Emne:	Restriktion i forbindelse med skydning med 7,62 mm AMM til LMG /MG3A1/KVG.	
Ref.:	a. Særlig hændelse den 04 FEB 2010. b. Mail fra FMT-C-TDEA12 til HKS-FS01 den 25 FEB 2010. c. Særlig hændelse den 02 FEB 2013. d. FMT signal 2013/000929-452394 af 2013-02-07.	
Tekst:	På baggrund af ref. a. og c., hvor der skete materielskade ved skydning med 7,62 mm SKPT M/94 i tårngevær, udstedes der forbud mod anvendelse af denne ammunitionstype i forbindelse med skydninger med NSN 1005-22-611-8939 LMG/MG3A1/KVG. Som ammunition til LMG/MG3A1/KVG (som anvendes i alle køretøjs- samt skibsaffutager) må der kun anvendes følgende ammunition: • NSN 1305-12-353-3831 7,62 mm SKPT DM111A1 og 7,62 mm LSPT DM21A1, BÅND samt • NSN 1305-22-622-5506 7,62 mm SKPT, DM111A1, BÅNDET 5+0. 7,62 mm SKPT DM111A1 og 7,62 mm LSPT DM21A1 må ikke anvendes under skydning, hvor der indgår personel under bevægelse. Af samme grund er forbiskydning med 7,62 mm tårngevær, som beskrevet i pkt. 23.1.11.1. i dette reglement, ikke længere tilladt.	

Blank

Sikkerhedsbekendtgørelse nr. 8		Side 1 af 1 side
Til	Ihændehaven af HRN 911-011 Sikkerhedsbestemmelser for skydning med kamptroppernes våben (fredstid).	
Emne:	Ændring af anvendelse af 40 mm Lysraket M/05, GUL (1370-20-0006975).	
Ref.:	FMT signal TTJ 2009/004694-147750 af 011343Z MAR 10.	
Tekst:	På grund af gentagende særlige hændelser med 40 mm Lysraket M/05, GUL, hvor plasticbeskyttelsen til lysraketten er blevet skudt med ud, således at skytten kun står tilbage med sikkerhedsanordningen, indføres der følgende ændringer ved brug af 40 mm lysraket: Personel, der betjener 40 mm lysraket, skal bære: • fragmentationsbriller og • brændhæmmende handsker. Personellet skal endvidere sikre sig, at lysraketten holdes over brystkassehøjde ved affyring.	

Blank

Sikkerhedsbekendtgørelse nr. 9		Side 1 af 1 side
Til	Ihændehaven af HRN 911-011 Sikkerhedsbestemmelser for skydning med kamptroppernes våben (fredstid).	
Emne:	Anvendelsesforbud for visse typer af 76 mm Røggranatkastere.	
Ref.:	FMT signal 2012/000837-340705 af 2012-02-10.	
Tekst:	På grund af en hændelse, hvor 76 mm røgkastergranater af typen 76 mm Spontanrøgboks, HC, DM45 F1 blev affyret i utide fra en Eagle IV, nedlægges der med omgående virkning anvendelsesforbud på Eagle IV for de typer 76 mm røgkastergranater, der er forsynet med en T7 eller T10 tændmekanisme. Forbuddet omfatter samtlige LOT fra: • NSN 1315-25-120-9283, 76 mm Spontanrøgboks, • NSN 1330-25-139-6587, 76 mm Spontanrøgboks, HC, DM45 F1, • NSN 1330-12-331-8904, Røgkastergranat, IR, M/93, • NSN 1330-12-331-8905, 76 mm Røgkastergranat, KM, M/93. Forbuddet er begrundet i, at ovenstående typer er forsynet med en tændmekanisme, som kun kræver en begrænset mængde strøm for at blive udløst. Forbuddet gælder såvel nationalt som internationalt. NSN 1330-12-359-1548, 76 mm Røgkastergranat, M/06 (RP), der er forsynet med en mindre følsom tændmekanisme, må fortsat anvendes på Eagle IV.	

Blank

Sikkerhedsbekendtgørelse nr. 10		Side 1 af 1 side
Til	Ihæندهaveren af HRN 911-011 Sikkerhedsbestemmelser for skydning med kamptroppernes våben (fredstid).	
Emne:	Anvendelsesforbud for håndgranat ældre end 10 år.	
Ref.:	FMT signal 2012/000837-349263 af 2012-03-09.	
Tekst:	På baggrund af leverandørens garanti på 10 år for Håndgranat m/54, nedlægger FMT hermed anvendelsesforbud på håndgranater ældre end 10 år. Forbuddet omfatter LOT: • NSN 1330-22-117-6785, • NSN 1330-22-266-0293 og • NSN 1330-22-266-0294. Myndigheder, der har beholdninger, der er ældre end 10 år, skal straks iværksætte ombytning af disse.	

Blank

Sikkerhedsbekendtgørelse nr. 11		Side 1 af 1 side
Til	Ihændehaven af HRN 911-011 Sikkerhedsbestemmelser for skydning med kamptroppernes våben (fredstid).	
Emne:	Skærpelse afbæring af høreværn ved skydning med mortar.	
Ref.:	DAR skr. 2011/000386 – 517325 af 2012-03-12.	
Tekst:	Der er udstedt et generelt påbud om anvendelse af brugen af dobbelt høreværn ved skydning af mortar. Påbuddet skærpes således, at der ved skydning med mortar, såvel nationalt som internationalt, skal anvendes dobbelt høreværn dvs. både ørepropper og kophøreværn. Det skærpede påbud gælder indtil DAR/G3 har foretaget yderligere tekniske undersøgelser.	

Blank

Sikkerhedsbekendtgørelse nr. 12		Side 1 af 1 side
Til	Ihændehaven af HRN 911-011 Sikkerhedsbestemmelser for skydning med kamptroppers våben (fredstid).	
Emne:	Anvendelsesforbud for Håndgranat M/54.	
Ref.:	FMT signal 2013/000929-525385 af 2013-10-02.	
Tekst:	Grundet særlig hændelse med Håndgranat M/54 nedlægger FMT anvendelsesforbud for NSN 1330221176785 Håndgranat M/54, LOT 01-AMA-03 og 501-AMA-03. Myndigheder og udleverende depoter, der har beholdning af disse LOT, skal straks iværksætte indlevering til fabrik 2130 (LGDK) og ændre tilstandskode til S (med restriktioner). Dette forbud har ingen operativ konsekvens.	

Blank

Sikkerhedsbekendtgørelse nr. 13		Side 1 af 1 side
Til	Ihæندهaveren af HRN 911-011 Sikkerhedsbestemmelser for skydning med kamptroppernes våben (fredstid).	
Emne:	Anvendelsesforbud for Øvelsespatron M/54.	
Ref.:	FMT signal 2013/000929-525505 af 2013-10-02	
Tekst:	FMT nedlægger hermed anvendelsesforbud for NSN 13300221167995 Øvelsespatron M/54, LOT ældre end 10 år, da leverandørens garantiperiode er udløbet. Myndigheder og udleverende depoter, der har beholdning af disse LOT, skal straks iværksætte indlevering til fabrik 2130 (LGDK) og ændre tilstandskode til H (kasseret). FDD iværksætter, at disse Øvelsespatroner M/54 flyttes på fabrik 0103 og tilstandskode H (kasseret). Dette forbud har ingen operativ konsekvens.	

Blank

Sikkerhedsbekendtgørelse nr. 14		Side 1 af 1 side
Til	Ihændehaven af HRN 911-011 Sikkerhedsbestemmelser for skydning med kamptroppernes våben (fredstid).	
Emne:	Anvendelsesforbud for Alarmmine M/87.	
Ref.:	FMT signal 2013/000929-525470 af 2013-10-02.	
Tekst:	FMT nedlægger anvendelsesforbud for NSN 1370221204251 Alarmmine M/87, alle LOT, da levetiden er overskredet. Myndigheder og udleverende depoter, der har beholdninger af Alarmmine M/87, skal straks iværksætte indlevering til fabrik 2130 (LGDK) og ændre tilstandskode til H (kasseret). FDD iværksætter, at disse alarmminer flyttes på fabrik 0103 og tilstandskode H (kasseret). Dette forbud har ingen operativ konsekvens.	

Blank